

INFORME ANUAL

INFORME DEL SECTOR PORCÍ. EXERCICI 2012

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

Autors

Grup Gestió Porcina (Departament de Producció Animal, Universitat de Lleida)

Daniel Babot Gaspa
Maria Pantrigo Ramírez
Carme Soldevila Novell
Noé Dolz Dolz
Javier Álvarez Rodríguez
Esther García Hernández
Gerardo Blanco Abilla

**Amb la
col·laboració de:**

Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural (DAAM)

© Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

ISBN: 978-84-694-7337-5

Índex de continguts

Pròleg	6
1.- Estructura del sector porcí: Evolució en l'espai i en el temps	7
1.1.- Importància en l'àmbit mundial	7
1.2.- Importància en l'àmbit europeu	12
1.3.- Importància en l'àmbit espanyol	15
1.4.- Importància en l'àmbit de Catalunya	20
1.4.1.-Cens porcí a Catalunya	21
1.4.2.- Explotacions porcínes catalanes i règim de tinença	21
1.4.3.- Sacrifici de bestiar porcí	25
1.5.- Conclusions	26
1.6.- Fonts	27
2.- Factors de producció	29
2.1.- Matèries primeres alimentació animal	30
2.1.1.- Blat de moro	30
2.1.2.- Ordi P.E.-64	31
2.1.3.- Blat pinso P.E.-72.....	32
2.1.4.- Soja integral 19g/36pr	34
2.1.5.- Farina soja 44%.....	35
2.1.6.- Colza 00	36
2.2.- Aliments compostos	38
2.3.- Aigua	41
2.4.- Energia	43
2.4.1.- Gasoil C.....	43
2.4.2.- Energia elèctrica.....	45
2.5.- Conclusions	46
2.6.- Fonts	47
3.- Producció i mercat de matèries primeres per a l'alimentació animal a Catalunya	49
3.1.- Introducció	49
3.2.- Matèries primeres usades en l'elaboració de pinsos	50
3.2.1.- Cereals, productes i subproductes.....	51
3.2.2.- Llavors, fruits, productes i subproductes de oleaginoses	52
3.2.3.- Minerals	53
3.2.4.- Productes animals terrestres.....	54
3.2.5.- Llavors, productes i subproductes de lleguminoses	55
3.2.6.- Tubercles, arrels, productes i subproductes	56
3.2.7.- Altres matèries primeres	56
3.3.- Producció de matèries primeres	57
3.4.- Producció de pinsos compostos	66
3.5.- Balanç de matèries primeres	67
3.6.- Fonts	69
4.- Rendiment tècnic i econòmic de les explotacions porcínes	71
4.1.- Rendiment tècnic	72
4.1.1.- Comparativa entre períodes.....	72
4.1.2.- Comparativa entre tipus d'explotacions	73
4.1.3.- Comparativa entre regions	74
4.2.- Rendiment econòmic	75
4.2.1.- Dades econòmiques de les explotacions porcínes catalanes.....	75
4.2.2.- Distribució dels costos en una explotació porcína	77
4.2.3.- Comparativa entre períodes.....	78
4.2.4.- Comparativa entre regions	80
4.3.- Conclusions	82
4.4.- Fonts	82

5.- Evolució del rendiment tècnic i econòmic de les explotacions porcines a diferents països europeus	83
5.1.- Evolució del rendiment tècnic.....	83
5.1.1.- Productivitat numèrica	84
5.1.2.- Prolifictat	83
5.1.3.- Ritme reproductiu	85
5.1.4.- Reposició	87
5.1.5.- Transició i engreix	87
5.2.- Evolució del rendiment econòmic	89
5.2.1.- Costos.....	89
5.2.1.1- Costos variables.....	90
5.2.1.2- Costos fixes.....	92
5.2.1.3- Costos totals de producció.....	92
5.2.1.- Marge	93
5.3.- Conclusions	93
5.4.- Fonts	94
6.- Consum i distintius d'origen i qualitat en el sector porcí.....	95
6.1.- Consum a les llars de productes derivats del porc	95
6.1.1.- Consum a Espanya	95
6.1.1.1- Consum dels diferents tipus de carn a Espanya.....	95
6.1.1.2- Consum de carn de porc a Espanya.....	96
6.1.2.- Consum a Catalunya	97
6.1.2.1.- Consum, preu i despesa dels diferents tipus de carn a Catalunya	97
6.1.2.2.- Consum de productes derivats del porc a Catalunya	99
6.2.- Novetats en distintius d'origen i qualitat en el sector porcí	100
6.2.1.- Carn de porc.....	100
6.2.2.- Pernils i espatlles.....	101
6.2.3.- Embotits, salaó i altres productes carnis.....	102
6.3.- Conclusions	103
6.4.- Fonts	103
7.- Comerç exterior de carn de porc.....	105
7.1.- Comerç exterior espanyol.....	105
7.2.- Comerç exterior a Catalunya	115
7.3.- Grau d'autoproveïment	122
7.4.- Conclusions	123
7.5.- Nota metodològica	124
7.6.- Fonts	125
8.- Preus	127
8.1.- Preus en origen.....	128
8.1.1.- Preu del garrí.....	128
8.1.2.- Preu del porc	129
8.1.3.- Preu de la canal.....	130
8.1.4.- Comparativa entre preu en viu i preu de la canal	132
8.1.5.- Preu de la truja de rebuig.....	134
8.2.- Preus en destí	135
8.2.1.- Cotització històrica productes derivats del porc, venda a l'engròs	135
8.2.2.- Cotització actual productes derivats del porc, venda a l'engròs	138
8.2.3.- Preus dels productes derivats del porc, venda al detall.....	139
8.3.- Fonts	141
9.- Estudi de la cadena de valor de la carn de porcí.....	143
9.1.- Descripció de l'estructura de la cadena de valor de la carn de porcí.....	143
9.1.1.- Fase de producció	144
9.1.2.- Fase de sacrifici - transformació	144
9.1.3.- Fase de distribució - venda	145
9.2.- Anàlisi econòmic de la cadena de la carn de porcí a Catalunya l'any 2012	145
9.2.1.- Metodologia	145

9.2.2.- Dades econòmiques de la cadena de valor de la carn de porcí	146
9.2.2.1.- Preus en producció	146
9.2.2.2.- Preus de venda majorista	147
9.2.2.3.- Preus de venda minorista	148
9.2.2.4.- Costos en la fase de producció.....	150
9.2.3.- Distribució dels costos en la cadena de valor de la carn de porcí	150
9.2.4.- Distribució del valor afegit en la cadena de valor de la carn de porcí.....	152
9.3.- Conclusions	153
9.4.- Fonts	153

Pròleg

Enguany, s'edita el quart informe de l'Observatori del Porcí, coincidint amb un any de reformes estructurals que van suposar afectacions importants a les explotacions porcines ubicades a Catalunya. La causa de les modificacions va ser l'adaptació de les explotacions als requisits en matèria de benestar animal que van entrar en vigor l'1 de gener de 2013.

Catalunya continua essent la comunitat autònoma amb més cens de porcí, amb un 28% del total de l'Estat espanyol, i es manté capdavantera en la producció de carn de porc. No obstant, el cens de bestiar porcí s'ha reduït d'un 2,15%. Cal destacar la pèrdua del 6,19% de reproductores a causa dels canvis estructurals abans esmentats.

Malgrat el manteniment de la crisi i els costos de producció als quals cal incorporar les despeses d'adaptar les explotacions a les noves exigències normatives, el sector porcí ha continuat creixent i ha incrementat novament un 6% el volum de les exportacions en relació amb l'any 2011, cosa que significa el 61% del total exportat des d'Espanya, amb una aportació de més del 30% a la Producció Final Agrària.

En línies generals, l'any 2012 ha estat un any en què un sector que no rep cap ajut ha ofert uns preus en la majoria de productes que li han permès fer front a la difícil conjuntura actual de crisi financera i d'alts preus en els costos de producció.

Esperem que aquest informe serveixi com a eina de consulta i font d'informació als agents d'aquest sector, dinàmic i innovador, que constantment incorpora noves tecnologies i millores (genètica, alimentació) i cerca ser més eficient, emprenedor i competitiu en un mercat globalitzat i exigent.

Bibiana Domingo i Barbena
Secretària General
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

1.- Estructura del sector porcí: Evolució en l'espai i en el temps.

Resum

La carn de porc continua sent la més produïda en l'àmbit mundial, representant el 38,4% l'any 2011, amb un total de 110.012 milers de tones produïdes. El continent asiàtic és un any més el capdavanter com a productor de carn de porc, la producció del qual ha disminuït un 0,41% respecte l'any 2010; el continent europeu, amb una producció de 27.436 milers de tones l'any 2011, continua sent el segon productor. Com a país, Xina es manté en primera posició, produint ella sola el 46,84% de la producció mundial de carn de porc, tot i que, aquest darrer any 2011 ha disminuït la producció en un 0,36%. Estats Units i els dos capdavanters europeus (Alemanya i Espanya) ocupen les següents posicions en el rànquing.

La cabanya porcina de la UE-27 s'ha reduït un 2,78% entre l'any 2011 i 2012, i la producció de carn de porc també s'ha vist disminuïda en un 2,21% en el mateix període. L'any 2012, el cens de bestiar porcí de la UE-27 ha estat de 144.445 milers de caps, mentre que la producció de carn de porc ha assolit els 21.859 milers de tones (dades provisionals). Alemanya i Espanya continuen sent els països capdavanters, no obstant, mentre Alemanya continua creixent, Espanya ha disminuït el seu cens en un 1,50% respecte 2011.

Els cens de bestiar porcí a Espanya durant l'any 2012, es concentra principalment en dues comunitats autònomes, Catalunya i Aragó que representen més del 50% dels 25.161.080 caps totals. Pel que fa a la producció de carn de porc, Catalunya continua essent la capdavantera, amb una producció de més de 1 milió de tones, i és seguida per Castella i Lleó amb quasi 500 mil tones de carn, del total produït a Espanya (3.515.445 tones). Respecte l'any anterior (2011), el cens porcí a disminuït en un 1,85% mentre que la producció de carn ha augmentat en un 1,33%.

Catalunya amb el 28% del cens porcí espanyol es situa en la primera posició. Aquest darrer any 2012 ha sofert un decrement del 2,15% en el cens respecte 2011, sent la tipologia de reproductors la que s'ha vist més afectada (-6,19%). La província de Lleida continua concentrant el bestiar porcí, representant el 54% del cens català.

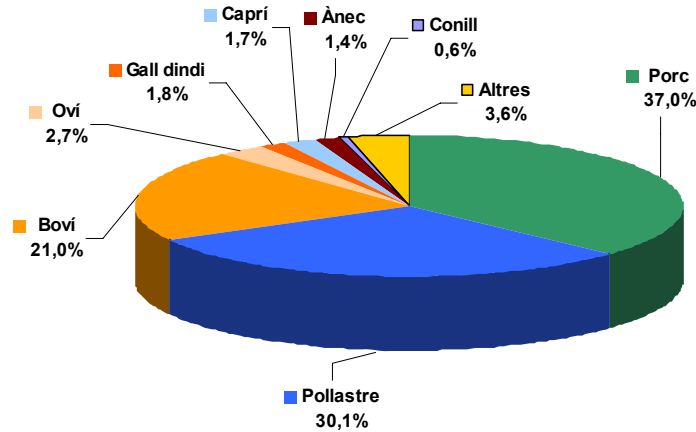
El règim de tinença majoritari de les explotacions de reproductores de Catalunya és la propietat, representant l'any 2012 el 74,6% de les explotacions. D'altra banda, en les explotacions d'engreix, el règim de tinença predominant és la integració, amb una representació del 77,63%.

1.1.- Importància a nivell mundial

La producció mundial de carn de porc es situa en primer lloc respecte a la producció de carn d'altres espècies (FAOSTAT, febrer 2013). Durant l'any 2011, la carn de porcí ha representat un 37% de la producció mundial de carn, seguida de la de pollastre (30,1%), així com la de boví (21%). De l'any 2010 al 2011, la producció de carn de porc s'ha incrementat en un 0,69%, produint-se al 2011 més de 110 milions de tones de carn. Tot i així, la producció de carn que ha sofert un increment major ha estat la d'ànec (7,43%), seguida de la de

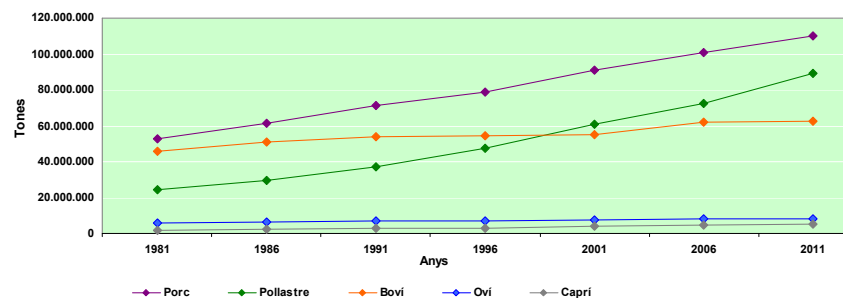
pollastre (3,83%). Així doncs, del 2010 al 2011, la producció de carn dels diferents tipus de bestiar ha tendit a l'alça, amb l'excepció de la carn d'oví i de caprí, que ha disminuït un 7,24% i 0,6% respectivament (Figura 1). Espècies com el cavall, el búfal, el camell, etc. s'inclouen en el grup altres, el qual presenta una disminució en la producció de carn del 0,84%.

Figura 1.- Producció de carn a nivell mundial dels diferents tipus de bestiar en el 2011 (FAOSTAT. Febrer 2013).

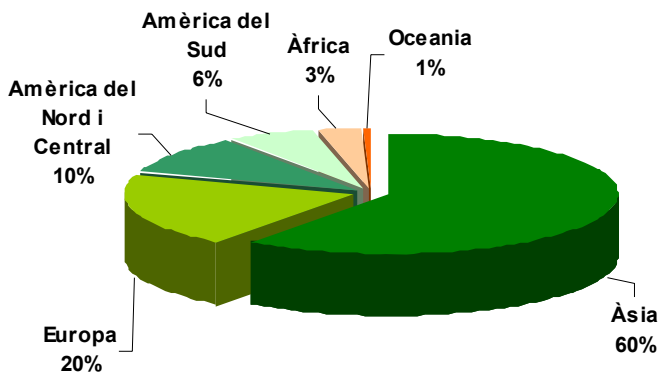
La Figura 2 reflexa l'evolució de la producció de carn de les diferents espècies en els últims 30 anys. Així doncs, mentre la producció de carn de porc ha augmentat en un 107,6% i la de caprí en un 191,5% respecte l'any 1981, la de pollastre ha sofert el major increment de totes les espècies, amb una producció un 267,6% superior a la de fa 30 anys. No obstant, la producció de carn d'oví i de boví presenten uns increments menors, 34,8% i 36,1% respectivament.

Figura 2.- Evolució de la producció de carn en l'àmbit mundial de diferents tipus de bestiar en el període 1981-2011 (FAOSTAT. Febrer 2013).

A la Figura 3 s'observa el cens porcí en l'àmbit mundial, Àsia és el continent amb el major nombre de caps de bestiar porcí, representant el 60% del cens mundial. El segueix Europa amb un 20%, Amèrica del Nord i Central amb un 10%, Amèrica del Sud amb un 6%, Àfrica amb un 3% i en últim lloc, Oceania amb un 1%.

Figura 3.- **Distribució continental del cens mundial de ramat porcí en 2010** (FAOSTAT. Febrer 2012).

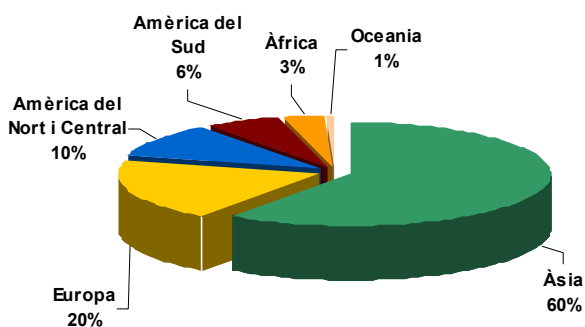

Durant l'any 2011, el top 10 dels països amb major cens de bestiar porcí (Taula 1), mostra en primer lloc Xina, amb 470 milions de caps, i presenta una diferència de més de 400 milions amb el país situat en segona posició, Estats Units. Tot i així, Xina, Vietnam, Rússia i França han disminuït el nombre de caps de bestiar en 1,11%, 1,16%, 0,08% i 2,08% respectivament, essent França el país que a sofert major decrement. D'altra banda, Estats Units (2,21%) i Espanya (1,15%) són els països que han incrementat en major proporció el cens.

Pel que fa al període 2001-2011, Mèxic, França i Canadà presenten les disminucions més notables en cens, sent del 11,58%, 9,07% i 5,82% respectivament. Tot i així, en els últims 10 anys, països com Vietnam (24,11%), Brasil (20,55%) i Espanya (15,74%) han incrementat la cabana de bestiar porcí.

Tot i no tenir cabuda dins el top 10, al continent Africà els països amb més cens de bestiar porcí són Nigèria (7.700.000 caps) i Uganda (2.377.280 caps), i dins Oceania es situa en primera posició Austràlia (2.285.210 caps) seguida per Papua Nova Guineia (1.785.000caps).

Figura 4.- **Distribució continental del cens mundial de ramat porcí en 2011** (FAOSTAT. Febrer 2013).

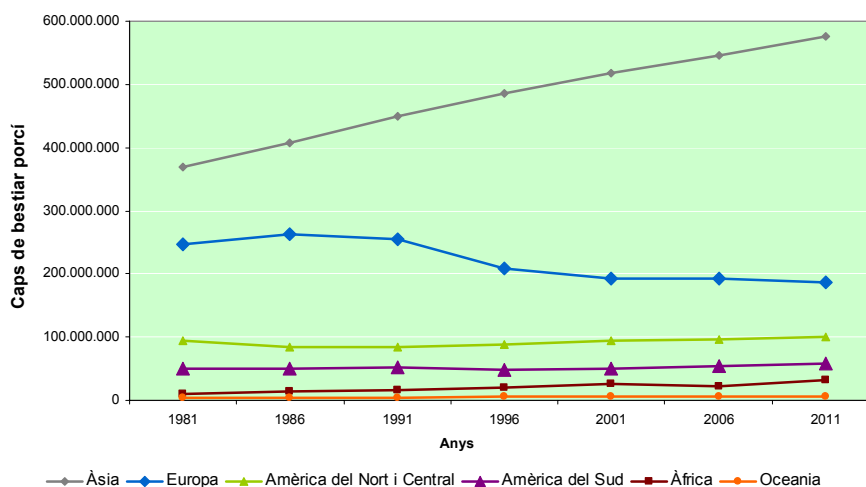

Taula 1.- Rànquing dels països amb més cens de porcí de l'any 2011 (FAOSTAT, Febrer 2013).

	2001	2010	2011	Variació (%) 2001-2011	Variació (%) 2010 -2011
1. Xina	424.065.950	476.267.000	470.960.950	11,06	-1,11
2. Estats Units	59.138.000	64.925.000	66.361.000	12,21	2,21
3. Brasil	32.605.100	38.956.800	39.306.700	20,55	0,90
4. Vietnam	21.800.100	27.373.300	27.056.000	24,11	-1,16
5. Alemanya	25.783.900	26.509.000	26.758.100	3,78	0,94
6. Espanya	22.149.300	25.342.600	25.634.900	15,74	1,15
7. Rússia	15.707.500	17.231.000	17.217.900	9,62	-0,08
8. Mèxic	17.583.900	15.435.400	15.547.300	-11,58	0,72
9. França	15.382.400	14.283.900	13.987.100	-9,07	-2,08
10. Canadà	13.575.500	12.690.000	12.785.000	-5,82	0,75

Tal i com s'ha vist anteriorment, Àsia és el principal continent en quant a cens de porcí, seguit per Europa. Així doncs, mentre el cens de porcí a Àsia ha incrementat en un 55,76% en els últims trenta anys, a Europa ha disminuït en un 24,32%, a Amèrica i Oceania han incrementat en un 5,27% i 21,14% respectivament. El continent que ha sofert un major increment en els últims trenta anys és el continent africà, tot i estar en les últimes posicions, presenta un augment del 200% en el seu cens respecte l'any 1981 (Figura 5).

Figura 5.- Evolució del cens de bestiar porcí en l'àmbit mundial per continents en el període 1981-2011 (FAOSTAT, Febrer 2013).

Durant el període 2001-2011 (Taula 2), s'observa que Europa i Oceania han estat els únics continents amb una pèrdua de cens de porcí, disminuint en un 2,5% i 6,59% respectivament. Pel que fa a la resta de continents, la cabana porcina d'aquests s'ha vist incrementada, sobretot en el continent africà (48,78%), Amèrica del Sud (18,28%) i Àsia (11,24%). En la globalitat del món, el cens de porcí s'ha incrementat un 8,89%.

Respecte a l'evolució dels cens porcí entre els anys 2010-2011, Àfrica és el continent que mostra un major creixement (4,01%), seguit per Amèrica del Sud (1,90%) i Amèrica del Nord i Central (1,78%). Pel que respecta a la resta de continents, el cens de porcí en l'últim any ha

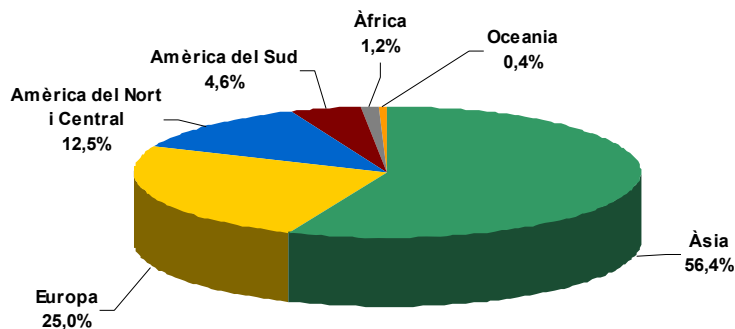
disminuït, sent més marcat a Àsia (1,22%), seguit per Europa (0,77%) i Oceania (0,47%). En l'àmbit mundial, el cens de porcí ha disminuït en un 0,47% respecte l'any 2010.

Taula 2.- Evolució del cens porcí per continents en el període 2001-2011 (FAOSTAT, Febrer 2013).

	2001	2003	2005	2007	2009	2010	2011	Variació (%) 2001/ 2011	Variació (%) 2010/ 2011
Àsia	517.740	526.092	532.931	531.901	575.672	583.054	575.937	11,24	-1,22
Europa	192.161	197.837	190.267	197.047	187.285	188.802	187.357	-2,50	-0,77
Amèrica del Nord i Central	93.981	93.532	96.195	96.703	97.435	97.893	99.632	6,01	1,78
Amèrica del Sud	50.023	49.319	51.887	54.830	56.835	58.065	59.167	18,28	1,90
Àfrica	21.653	22.709	24.883	27.008	29.591	30.973	32.216	48,78	4,01
Oceania	5.543	5.569	5.603	5.596	5.303	5.203	5.178	-6,59	-0,47
MÓN	884.436	898.700	905.432	917.050	955.948	967.616	963.044	8,89	-0,47

La distribució de la producció de carn de porc per continents (Figura 6), mostra un patró de distribució força similar al del cens de porcí. Així doncs, Àsia és el principal productor (56,4%), seguit per Europa (25%) i Amèrica del Nord i Central (12,5%). Fins als anys 90, el principal continent productor de carn de porc era Europa, a partir d'aquell moment i fins ara, és Àsia qui es situa en primera posició, situant a Europa en la segona.

Figura 6.- Distribució de la producció mundial de carn de porc durant l'any 2011 (FAOSTAT, Febrer 2013).

Durant el període del 2001 al 2010, Àfrica és el continent amb major increment de producció de carn de porc (62,17%). La resta de continents presenten una tendència a l'alça, amb increments des d'un 10,46% (Europa) fins un 29,82% (Amèrica del Sud). Per contra, Oceania ha estat l'únic continent on ha disminuït la producció, amb un decrement del 2,59% (Taula 3). D'altra banda, i si comparem respecte fa un any, la producció mundial de carn de porc ha anat lleugerament a l'alça (0,59%), augmentant en la majoria de continents, a excepció d'Àsia (-0,41%). En l'àmbit europeu, la producció de carn de porcí entre 2010 i 2011 s'ha incrementat un 1,85%.

Taula 3.- Evolució de la producció de carn de porc per continents en el període 2001-2011, milers de tones (FAOSTAT, Febrer 2013).

	2001	2003	2005	2007	2009	2010	2011	Variació (%) 2001/2011	Variació (%) 2010/2011
Àsia	49.164	51.992	55.608	53.829	60.041	62.054	61.801	25,70	-0,41
Europa	24.838	25.618	25.047	26.315	26.026	26.939	27.436	10,46	1,85
Amèrica del Nord i Central	11.598	12.112	12.560	13.167	13.719	13.452	13.658	17,77	1,53
Amèrica del Sud	3.854	4.342	4.197	4.649	4.816	4.889	5.003	29,82	2,34
Àfrica	791	821	938	1.073	1.217	1.239	1.282	62,17	3,53
Oceania	496	555	530	524	462	474	483	-2,59	2,09
MÓN	90.937	95.656	99.125	99.891	106.610	109.370	110.012	20,98	0,59

Dins el rànquing dels deu països amb una major producció de carn de porc (Taula 4), Xina, amb un 46,84% de la producció mundial, es situa en primera posició, incrementant la producció en un 23,72% respecte l'any 2001, però disminuint en un 0,36% respecte el 2010. Com a segon major productor de carn de porc es troben els Estats Units, que durant l'any 2011 han suposat el 9,39% de la producció mundial porcina. En tercera i quarta posició es troben els dos capdavanters europeus, Alemanya i Espanya, amb un 5,10% i un 3,15% de la producció mundial, respectivament.

Tot i així, durant l'última dècada (2001-2011), els països del top 10 que han evolucionat més positivament han estat: Vietnam (104,51%), Rússia (62,08%), Alemanya (37,84%), Xina (23,72%) i Brasil amb un creixement de la producció del 22,37%. D'altra banda, França és el país que ha reduït més la producció de carn de porc (-4,53%). En el rànquing de 2001, França ocupava el sisè lloc i actualment es troba en el vuitè, i Vietnam que es trobava en la última posició es situa avui en la sisena, mentre que Dinamarca, novena posició en el 2001, ha quedat fora del mateix.

Taula 4.- Rànquing dels països més productors de carn de porc de l'any 2011 (FAOSTAT, Febrer 2013).

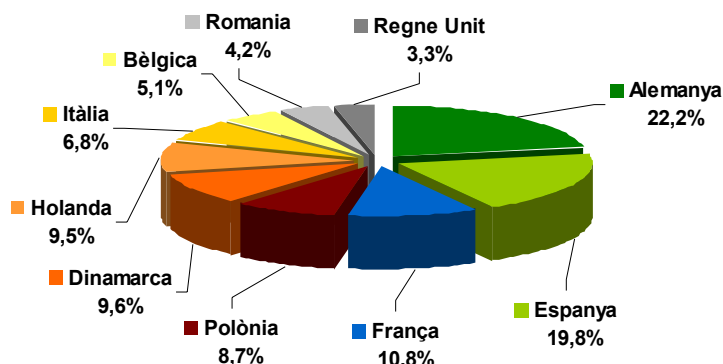
	2001	2010	2011	Variació (%) 2001-2011	Variació (%) 2010 -2011
1. Xina	41.654.251	51.719.500	51.534.651	23,72	-0,36
2. Estats Units	8.691.000	10.185.600	10.330.700	18,87	1,42
3. Alemanya	4.074.320	5.488.370	5.616.070	37,84	2,33
4. Espanya	2.989.150	3.368.920	3.469.350	16,06	2,98
5. Brasil	2.637.000	3.078.410	3.227.000	22,37	4,83
6. Vietnam	1.515.300	3.036.360	3.098.900	104,51	2,06
7. Rússia	1.497.840	2.307.500	2.427.640	62,08	5,21
8. França	2.315.200	2.259.720	2.157.410	-6,82	-4,53
9. Canadà	1.731.290	1.925.930	1.953.550	12,84	1,43
10. Polònia	1.849.000	1.894.800	1.935.300	4,67	2,14

1.2.- Importància a nivell europeu.

L'any 2012, el cens de bestiar porcí de la UE-27 va ser de 144.445 milers de caps. Cal tenir en compte que aquestes dades són provisionals, ja que les dades d'alguns països no són encara definitives. La Figura 7 mostra com es distribueix el cens de la Unió Europea-27. Alemanya, Espanya, França i Dinamarca representen el 62,4% del cens total, amb un 22,2%, 19,8%, 10,8% i 9,6% respectivament. Els segueixen Holanda (9,5%), Polònia (8,7%) i Itàlia

(6,8%). El 12,6% restant es reparteix entre Bèlgica, Romania i Regne Unit.

Figura 7.- Distribució per països del cens total del ramat porcí en la Unió Europea el 2012 (EUROSTAT, Abril 2013).

L'evolució del cens porcí des de l'any 2002 fins al 2012 es mostra en la Taula 5, on es reflexa la cabanya porcina dels 10 països més importants en producció. Cal tenir en compte però, que el cens de l'any 2012 és encara provisional. En els últims 10 anys, Alemanya i Espanya s'han mantingut com a capdavanters, amb augments de més del 7% en el cens respecte 2002. No obstant, el país que ha sofert un major increment en la última dècada ha estat Holanda amb un 8,52%. D'altra banda, països com Polònia, Regne Unit i França han disminuït la seva cabana porcina en un 41,4%, 20,81% i 10,64% respectivament. En la globalitat de la Unió Europea-27, el cens de bestiar porcí s'ha vist reduït en un 9,96% respecte 2002.

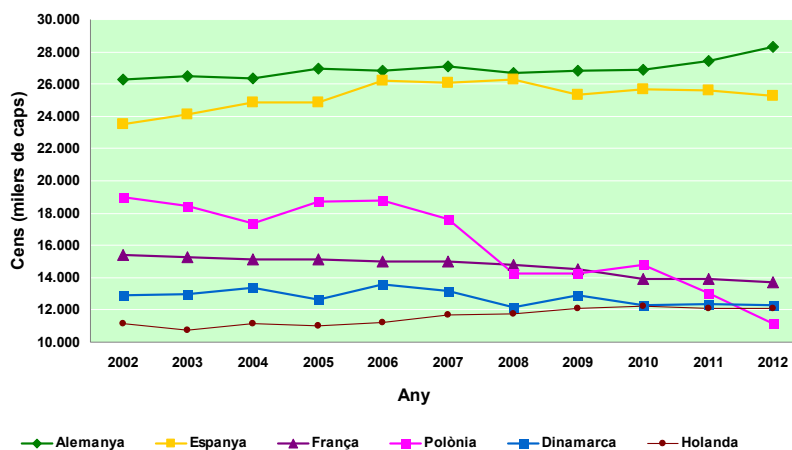
En l'últim any mentre Alemanya ha incrementat el cens en un 3,39%, Espanya ha sofert un decrement del 1,50%. El país que més ha disminuït la cabana porcina és Polònia, amb un 14,74% menys que l'any 2011. En el global de la UE-27, durant l'any 2011 i 2012, el cens porcí ha decrescut un 2,78%.

Taula 5.- Evolució de la cabanya porcina en els 10 països més importants en producció porcina de la UE (27) en el període 2002-2012 en milers de caps (EUROSTAT, Abril 2013).

Països	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2012 *	Variació (%) 2002/2012	Variació (%) 2011/2012
Alemanya	26.252	26.335	26.821	26.719	26.901	27.403	28.331	7,92	3,39
Espanya	23.518	24.895	26.219	26.290	25.704	25.635	25.250	7,37	-1,50
França	15.378	15.150	15.009	14.810	13.922	13.950	13.742	-10,64	-1,49
Polònia	18.997	17.396	18.813	14.242	14.776	13.056	11.132	-41,40	-14,74
Dinamarca	12.879	13.407	13.613	12.195	12.293	12.348	12.310	-4,42	-0,31
Països Baixos	11.154	11.140	11.220	11.735	12.206	12.103	12.104	8,52	0,01
Itàlia	9.166	13.407	9.281	9.252	9.321	9.351	8.662	-5,50	-7,37
Bèlgica	6.600	6.319	6.304	6.208	6.176	6.328	6.448	-2,31	1,89
Romania	5.058	6.495	6.815	6.174	5.428	5.404	5.370	6,17	-0,63
Regne Unit	5.330	4.787	4.731	4.550	4.385	4.326	4.221	-20,81	-2,43
UE-27	160.426	158.559	161.929	152.988	150.773	148.572	144.445	-9,96	-2,78

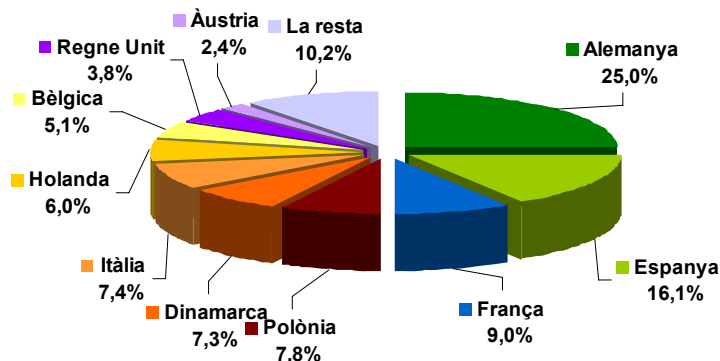
Pel que fa a la tendència del cens porcí seguida pels diferents països (Figura 8), s'observa que Alemanya és l'únic país que segueix tendint a l'alça, mentre que Espanya i Polònia redueixen el seu cens, i França, Dinamarca i Holanda es mantenen més o menys estables.

Figura 8.- Evolució del cens porcí en els sis països més importants de la UE-27 en el període 2002-2012 (EUROSTAT, Març 2013).

En el conjunt d'Europa, el ramat porcí ha comptabilitzat en el 2012 un cens de quasi 145 milions de caps, així com una producció de carn de quasi 22 milions de tones. De la mateixa manera que amb el cens porcí, Alemanya i Espanya són els principals països en quant a la producció de carn de porc, amb un 25% i 16,1% respectivament (Figura 9). La diferència entre aquests països és més accentuada en la producció de carn que en el cens (22,2% i 19,8%). França (9%), Polònia (7,8%), Itàlia (7,4%) i Dinamarca (7,3%) representen el 31,5% del total de producció de carn de porc a la UE-27.

Figura 9.- Distribució per països de la producció de carn de porc (milers de tones) a la Unió Europea durant 2012 (EUROSTAT, Abril 2013).

A la Taula 6 es mostra l'evolució de la producció de carn de porc en els últims 10 anys i la tendència seguida pels diferents països (Figura 10). En la última dècada, els dos principals productors europeus, Alemanya i Espanya, han incrementat la producció de carn de porc en un 32,82% i 14,51% respectivament. La resta de països han incrementat mínimament la seva producció, com és el cas de Bèlgica (6,34%), Itàlia (5,52%), Regne Unit (3,69%) i Àustria (3,57%), o han sofert decrements com França (-16,72%), Polònia (-16,22%), Dinamarca (-8,89%) i Holanda (-4,62%).

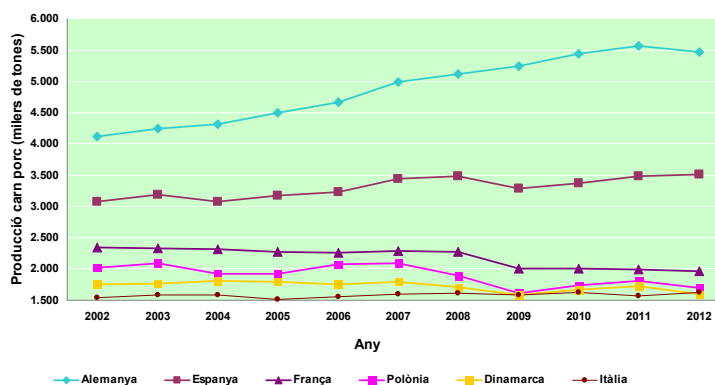
La producció de carn de porc a la UE-27 entre els anys 2011 i 2012 ha disminuït un 2,21%. Les tendències difereixen entre països, Alemanya que durant la última dècada ha estat el país amb major increment de producció, respecte 2011 ha disminuït en un 1,88%. Itàlia és el país que més ha augmentat la producció en aquest últim

any (3,22%), el segueix Regne Unit amb un 2,31% més de producció i Espanya amb un increment del 1,03%. La resta de països han seguit una tendència a la baixa, amb decrements des del 2,05% en el cas de França fins el 6,72% en el cas de Dinamarca.

Taula 6.- Evolució de la producció de carn de porc en els 10 països més importants en producció porcina de la UE (27) en el període 2002-2012 en milers de tones (EUROSTAT, Abril 2013).

Països	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2012	Variació (%) 2002/2012	Variació (%) 2011/2012
Alemanya	4.110	4.308	4.662	5.114	5.443	5.564	5.459	32,82	-1,88
Espanya	3.070	3.076	3.235	3.484	3.369	3.479	3.515	14,51	1,03
França	2.350	2.311	2.263	2.277	2.010	1.998	1.957	-16,72	-2,05
Polònia	2.023	1.923	2.071	1.888	1.741	1.811	1.695	-16,22	-6,38
Dinamarca	1.759	1.809	1.749	1.707	1.666	1.718	1.603	-8,89	-6,72
Itàlia	1.536	1.590	1.556	1.606	1.633	1.570	1.621	5,52	3,22
Holanda	1.377	1.287	1.265	1.318	1.288	1.347	1.313	-4,62	-2,50
Bèlgica	1.044	1.032	1.006	1.056	1.124	1.108	1.110	6,34	0,12
Regne Unit	795	720	697	740	774	806	825	3,69	2,31
Àustria	511	516	505	526	542	544	530	3,57	-2,58
UE-27			21.948	22.574	22.011	22.354	21.859		-2,21

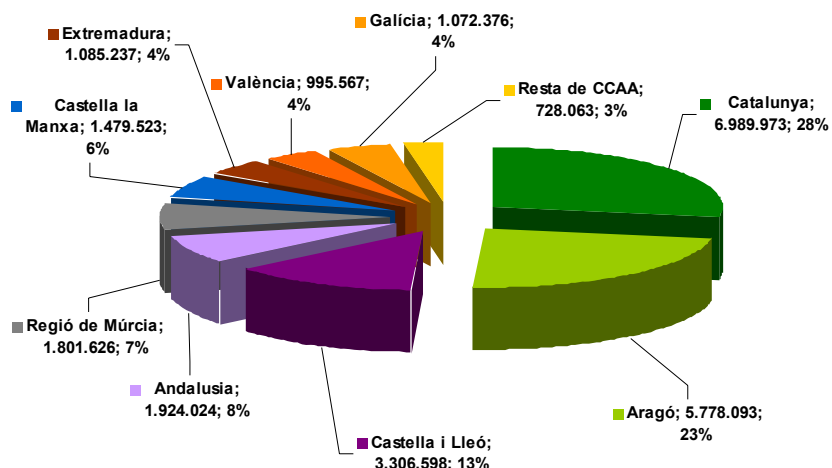
Figura 10.- Distribució per països de la producció de carn de porc (milers de tones) a la Unió Europea durant 2012 (EUROSTAT, Abril 2013).

1.3.- Importància a nivell espanyol

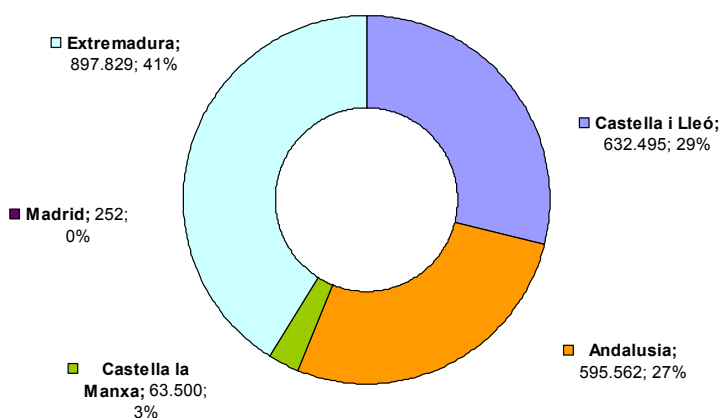
En l'àmbit espanyol, el cens porcí es distribueix irregularment en les diferents comunitats autònomes, constant d'un total de 25.161.080 caps de bestiar porcí, els quals es reparteixen en 22.971.442 caps de porcí no ibèric i 2.189.638 caps de porcí ibèric. A continuació es mostra com es distribueix el cens en les comunitats autònomes espanyoles durant l'any 2012 (Figura 11). Com a capdavantera en la cabana de bestiar porcí, trobem Catalunya, amb un 27,8% de cens, seguida per Aragó amb un 23%, representant entre ambdues més del 50% del cens total espanyol. Les següents comunitats amb major cens de bestiar porcí són, Castella i Lleó, Andalusia i la Regió de Múrcia, presentant un 13,1%, 7,6% i 7,2% respectivament. La resta de comunitats autònomes no presenten una distribució del cens superior al 6%. Respecte l'any 2011, la distribució qualitativa de cens per comunitats és la mateixa que aquest any 2012, tot i mostrant petites variacions en el pes de cada una de les comunitats autònomes

Figura 11.- Distribució regional del cens porcí a Espanya en 2012 (MAGRAMA. Febrer 2013).

A la Figura 12 es mostra la distribució del bestiar porcí en règim ibèric. Segons les dades de l'enquesta de maig de 2012, el cens d'ibèric s'ha distribuït principalment en tres comunitats, tals com, Extremadura (41%), Castella i Lleó (29%) i Andalusia (27%). Amb un nivell de representació molt inferior trobem Castella la Manxa amb 63.500 caps que suposen un 3% de la cabana d'ibèric i Madrid amb 252 caps que no arriben a representar ni un 1% del cens total espanyol de porcí ibèric.

Figura 12.- Distribució regional del cens porcí ibèric (extensiu) a Espanya en 2012 (MAGRAMA. Febrer 2013).

Durant el període 2002-2012 el cens porcí a Espanya ha sofert canvis notables en les diferents comunitats autònomes (Taula 7). En la globalitat d'Espanya, el cens ha incrementat en un 6,9% però els increments més destacats es troben en analitzar individualment cada comunitat. Aragón, Galícia i Catalunya són les que més han incrementat la cabana de bestiar porcí en els últims 10 anys, amb augments del 50,88%, 42,92% i 18,53% respectivament. D'altra banda, comunitats com Castella la Manxa, Extremadura, Regió de Múrcia i Andalusia han sofert decrements des d'un 27,91% fins a 13,45% en el cens durant la última dècada. No obstant, al augmentar el cens de les principals comunitats amb més cabana de bestiar porcí (Catalunya i Aragón), també incrementa el cens en la globalitat d'Espanya.

Taula 7.- Anàlisi per comunitats de la sèrie històrica del cens porcí a Espanya en el període 2002-2012 (MAGRAMA. Febrer 2013).

	2002	2007	2011	2012	Variació (%) 2002/2012	Variació (%) 2011/2012
Catalunya	5.897.375	6.304.238	6.991.542	6.989.973		-0,02
Aragó	3.829.650	5.116.932	5.474.601	5.778.093	50,88	5,54
Castella i Lleó	3.304.554	3.499.365	3.606.620	3.306.598	0,06	-8,32
Andalusia	2.223.148	2.756.377	2.273.516	1.924.024	-13,45	-15,37
Regió de Múrcia	2.094.814	1.979.403	1.791.188	1.801.626	-14,00	0,58
Castella la Manxa	2.052.444	1.850.100	1.510.171	1.479.523	-27,91	-2,03
Extremadura	1.297.801	1.701.430	1.102.477	1.085.237	-16,38	-1,56
Comunitat Valenciana	1.129.055	1.157.233	1.071.856	995.567	-11,82	-7,12
Galícia	750.331	819.435	1.071.809	1.072.376	42,92	0,05
Resta de CCAA	938.569	876.719	741.089	728.063	-22,43	-1,76
ESPANYA	23.517.741	26.061.232	25.634.869	25.161.080	6,99	-1,85

Respecte l'any 2011, els cens porcí a Espanya ha seguit una tendència a la baixa, disminuint en la seva globalitat en un 1,85%. Andalusia (-15,37%), Castella i Lleó (-8,32%), Comunitat Valenciana (-7,12%) i Castella la Manxa (-2,03%) són les comunitats que han sofert una major disminució en el nombre de caps de porcí. Pel que fa a la resta de comunitats, el decrement ha estat menor; Extremadura (-1,56%) i Catalunya (-0,02%). Aragó, Regió de Múrcia i Galícia són les tres comunitats que han incrementat el nombre d'efectius de porcí, en un 5,54%, 0,58% i 0,05% respectivament.

La distribució del cens segons tipologies: garrins, porcs d'engreix i reproductors (Figura 13), durant el període 1992-2012, mostra una tendència a l'alça. Pel que fa a la tipologia de garrins, el cens ha augmentat en un 51,48% respecte l'any 1992, els porcs d'engreix un 37,69% i els reproductors un 8,69%. Aquesta tendència s'ha mantingut al llarg dels anys, fins al 2007 on s'observa un canvi, el cens dels diferents efectius ha patit disminucions; el nombre de caps de porcs d'engreix ha disminuït en 700 mil efectius (-4,56%) i el de reproductors en més de 300 mil caps (-12,16%), mentre que el cens de garrins és l'únic que ha incrementat en més de 200 mil caps (2,46%).

A la Figura 13 es mostra el pes que representa cada tipologia, evidenciant que amb el pas dels anys el porc d'engreix és el predominant en la producció porcina espanyola. Segons les enquesta de maig de 2012, els porcs d'engreix representen un 61,71% del total de caps de bestiar porcí espanyol, els garrins un 28,75% i els reproductors un 9,54%. Aquesta representació de les diferents tipologies es manté al analitzar-les segons les comunitats autònomes (Figura 14).

Figura 13.- Evolució del nombre d'efectius porcins per tipologia en el període 1992-2012 (MAGRAMA. Febrer 2013).

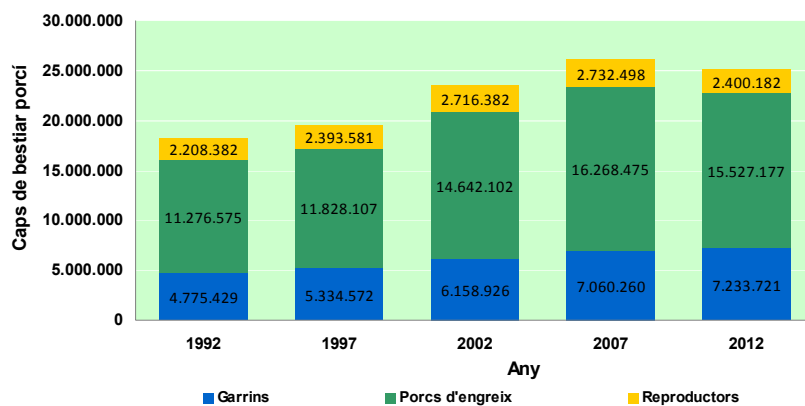
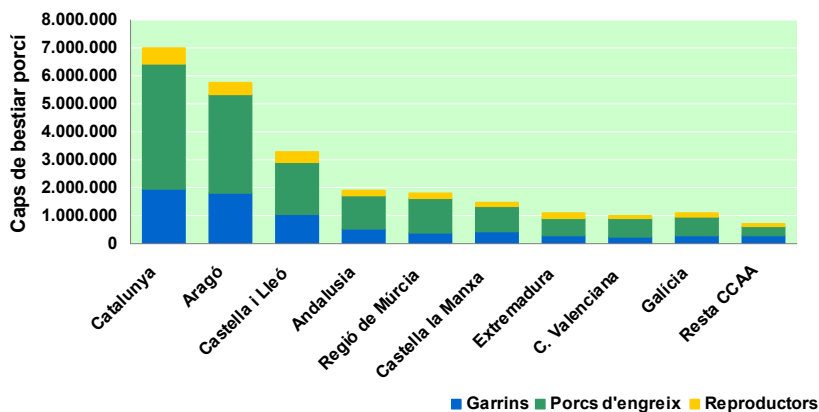
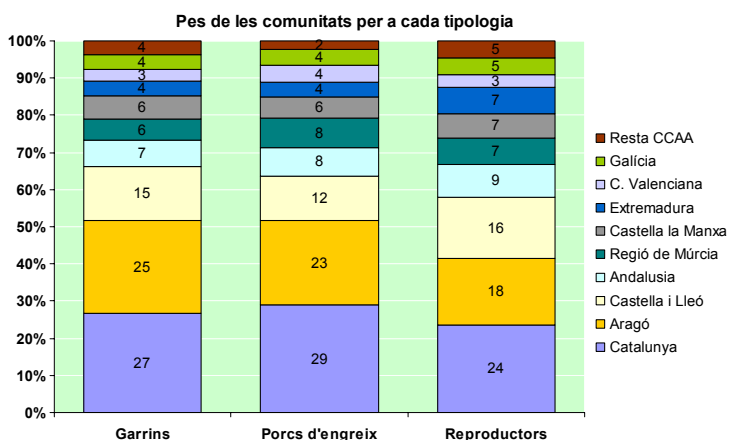

Figura 14.- Nombre d'efectius per tipologia en les diferents CA en el 2012 (MAGRAMA. Febrer 2013).

Com s'ha comentat anteriorment, Catalunya i Aragó són les dues comunitats autònomes amb més pes en quant a cens porcí dins del territori espanyol. A l'analitzar la distribució de les diferents tipologies dins de cada comunitat, s'observa que Catalunya i Aragó recullen el 52% del cens total de garrins i porcs d'engreix. El cens de reproductors perd pes en aquestes comunitats, sent del 24% i 18% respectivament, i en guanya en comunitats com Castella i Lleó que representa el 16% del cens de reproductors total a Espanya.

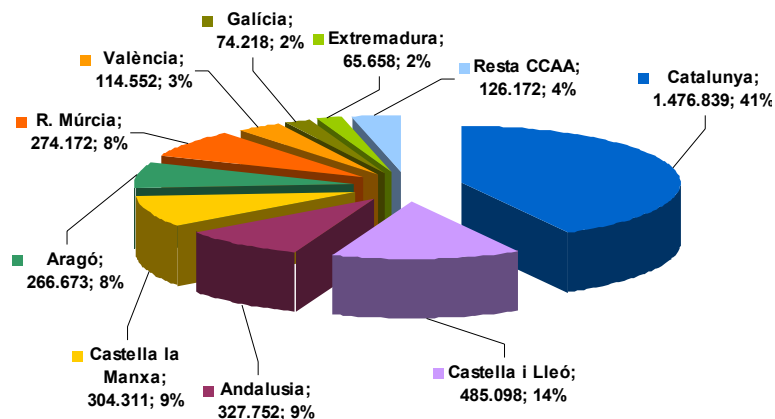
Figura 15.- Pes de les diferents CA en el cens de garrins, porcs d'engreix i reproductors durant l'any 2012 (MAGRAMA. Febrer 2013).

A l'analitzar les tones de carn de porc produïdes durant l'any 2012 (Figura 16), s'observa com la distribució en les comunitats

autònomes varia respecte a la del cens. Catalunya continua estant en primera posició amb un 41% de la producció de carn de porc espanyola (3.515.445 tones), i Aragó, que es situava en segona posició en analitzar el cens, està la cinquena (8%) en quant a tones de carn de porc produïdes. Passa a ocupar la segona posició, Castella i Lleó, amb un 14% de la producció total de porcí, seguida per Andalusia i Castella la Manxa, ambdues amb un 9% de producció de carn, i Aragó i Múrcia amb un 8%. La resta de comunitats oscil·la entre el 2% i el 4% de la producció espanyola de carn de porc.

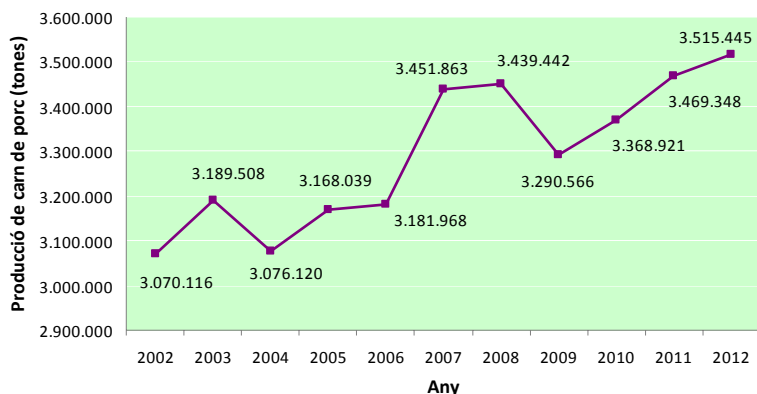
Figura 16.- Distribució per CA de la producció de carn de porc (tones) durant l'any 2012 (MAGRAMA. Febrer 2013).

Segons dades del MAGRAMA, durant l'any 2012 Espanya ha sacrificat més de 42 milions de caps de porcí que han proporcionat 3.515.445 tones de carn. En els últims 10 anys, la producció de carn porcina ha seguit una tendència més o menys estable, tot i patir disminucions notables, els anys posteriors s'ha incrementat de nou (Figura 17). Respecte l'any 2002 la producció ha augmentat en un 10,22%, situant-se més de 400 mil tones de carn per damunt.

A la Taula 8 es reflexa el comentat anteriorment. Respecte l'any 2002 la majoria de comunitats autònomes han incrementat la producció de carn, essent Catalunya (46,05%), Castella la Manxa (45,20%) i la Regió de Múrcia (30,67%) les que més han augmentat la producció. D'altra banda, Galícia, València i Extremadura han disminuït la producció en un 30,88%, 18,42% i 6,71% respectivament.

Figura 17.- Evolució de la producció de carn de porc a Espanya en el període 2002-2012 (MAGRAMA. Març 2013).

Si es compara la producció de 2012 amb la de 2011 (Taula 8), s'observa un increment del 1,33% en la globalitat d'Espanya, fet que ha suposat 46 mil tones de carn de porc més que en l'any anterior. Aquest fet es manté en quasi totes les comunitats autònomes, al analitzar-les individualment. Andalusia i Catalunya són les dues comunitats que han augmentat més la producció de carn de porc respecte l'any 2011, un 5,89% i 4,13% respectivament. D'altra banda, València és la comunitat que ha sofert el major decrement (-7,35%) en producció de carn de porc, seguida per Galícia (-3,58%) i Castella i Lleó (-0,96%).

Taula 8.- Anàlisi per comunitats de la producció de carn de porc (tones) a Espanya en el període 2002-2012 (MAGRAMA. Març 2013).

	2002	2007	2011	2012	Variació (%) 2002/2012	Variació (%) 2011/2012
Catalunya	1.011.185	1.310.602	1.418.198	1.476.839	46,05	4,13
Castella i Lleó	379.330	575.254	489.783	485.098	27,88	-0,96
Andalusia	264.150	270.565	309.518	327.752	24,08	5,89
Castella la Manxa	209.575	309.333	302.567	304.311	45,20	0,58
Aragó	235.911	249.922	264.450	266.673	13,04	0,84
R. Múrcia	209.820	237.472	272.656	274.172	30,67	0,56
C. Valenciana	140.415	121.697	123.643	114.552	-18,42	-7,35
Galícia	107.376	101.198	76.970	74.218	-30,88	-3,58
Extremadura	70.379	89.299	64.455	65.658	-6,71	1,87
Resta CCAA	158.217	174.098	147.111	126.172	-20,25	-14,23
Altres sacrificis	283.760	0	0	0		
ESPANYA	3.189.508	3.181.968	3.469.351	3.515.445	10,22	1,33

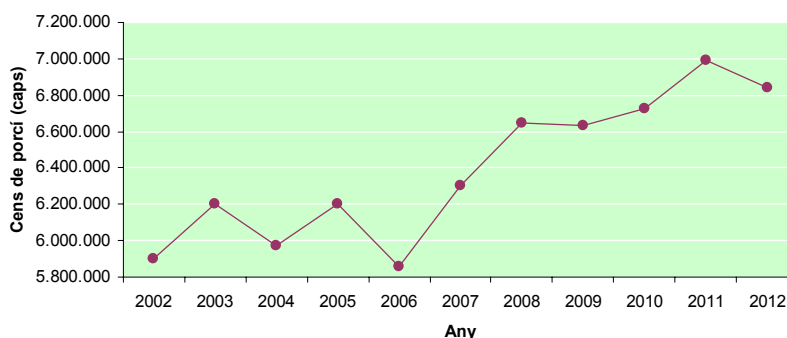
1.4.- Importància a nivell de Catalunya

L'any 2011, el sector porcí representava el 57,4% de la producció total ramadera, amb 1.447 milions d'euros i el 34,3% de la producció agrícola catalana. Aquest any 2012, Catalunya és la comunitat autònoma que presenta el major cens i producció de carn de porc de tot l'estat espanyol. Amb un pes del 28% en quan al cens (6.989.973 caps) i un 41% en quan a la producció de carn (1.476.839 tones).

1.4.1.- Cens a nivell de Catalunya

Ens els últims 10 anys (2002-2012) el cens porcí a Catalunya ha mostrat una clara tendència a l'alça, augmentant en un 15,9% el nombre de caps respecte l'any 2002 i situant-se en 6.840.973 caps en l'enquesta de Maig de 2012 (Figura 18). Durant la primera meitat de la dècada (2002-2006) el cens es va mantenir força estable amb petits daltabaixos, el més marcat en l'any 2006 on el cens va caure fins als 5.855.717 caps. A partir de llavors el cens de bestiar porcí va incrementar notablement durant els anys 2007-2008, per continuar incrementant fins al 2011 on es va assolir el màxim nombre de caps de bestiar (6.991.542). Per contra, aquest 2012 el cens ha patit un decrement del 2,15% respecte l'any anterior.

Figura 18. Evolució del cens total de porcí a Catalunya en el període 2002-2012 (DAAM. Maç 2013).

La producció porcina es pot dividir en tres tipologies; garrins, engreix i reproductors. Aquest 2012 el nombre de caps de bestiar porcí ha disminuït en les tres. Catalunya està especialitzada en l'engreix, el qual representa un 64,89% del total de la producció catalana amb 4.439.142 caps. Respecte l'any anterior (2011), el cens en engreix a patit un decrement del 1,37%. Si ens fixem en els garrins, s'observa que el cens ha disminuït en un 2,82% situant-se en 1.879.398 caps. Tot i així, la tipologia que a sofert un major decrement en el nombre de caps és la de reproductors, la qual es situa en un 6,19% per sota respecte l'any 2011.

En l'últim any, el cens porcí de Catalunya ha disminuït un 2,15%. Els reproductors són la tipologia que més ha disminuït el seu nombre de caps, però també han seguit aquesta tendència el nombre de porcs d'engreix i el de garrins (Taula 9).

Taula 9.- Evolució del cens porcí a Catalunya segons tipologia en el període 2002-2012 (DAAM. Març 2013).

	2002	2007	2011	2012	Variació (%) 2002/2012	Variació (%) 2011/2012
Garrins	1.392.176	1.752.724	1.933.867	1.879.398	35,00	-2,82
Porcs d'engreix	3.890.893	3.970.366	4.500.759	4.439.142	14,09	-1,37
Reproductors	614.471	581.262	556.916	522.433	-14,98	-6,19
TOTAL	5.897.540	6.304.352	6.991.542	6.840.973	16,00	-2,15

La Figura 19 mostra com es distribueixen els 6.840.973 caps a Catalunya. Es pot observar que més de la meitat del cens total de la regió es troba a la província de Lleida, amb 3.717.122 caps dels quals més de la meitat són de la tipologia d'engreix (Figura 20). La resta del cens es distribueix principalment a Barcelona (26%) amb 1.783.321 caps, seguida de Girona que representa un 13% del cens de porcí total. A la cua està la província de Tarragona amb un 7% de representació sobre el total (460.763 caps). A la Figura 20 es pot observar com els porcs d'engreix són tipologia predominant en les diferents províncies, i per tant, en la globalitat de Catalunya.

Figura 19.- **Distribució provincial del cens de bestiar porcí durant l'any 2012** (DAAM. Març 2013).

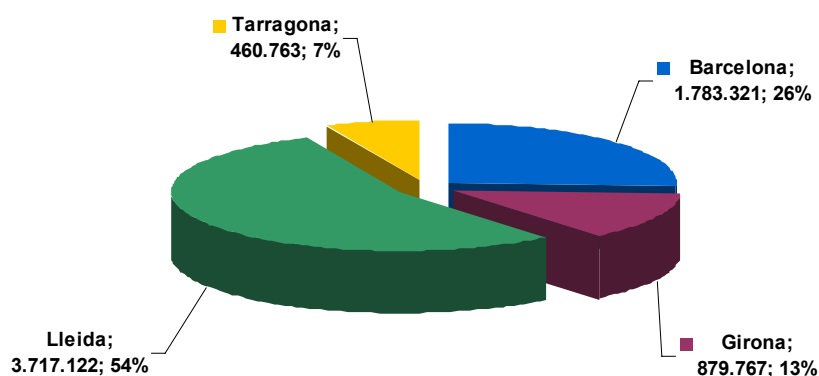
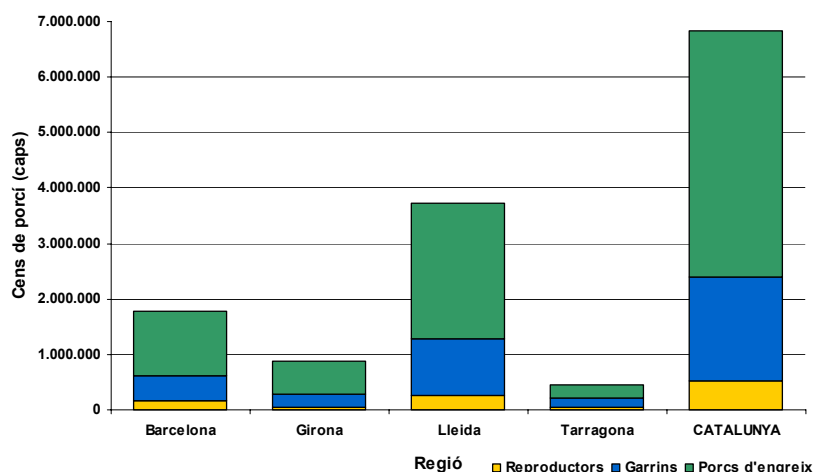

Figura 20.- **Distribució per aptituds del cens porcí a les diferents províncies de Catalunya durant 2012** (DAAM. Març 2013).

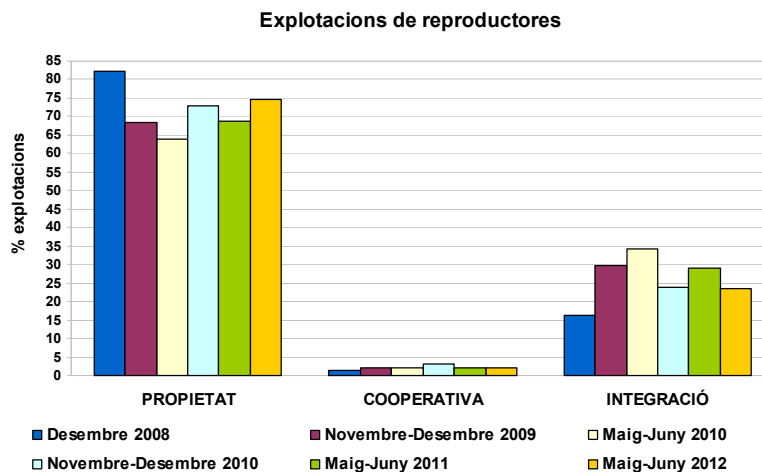
En els últims 10 anys el cens de bestiar porcí ha incrementat en general. En la globalitat de Catalunya el cens a augmentat un 16% respecte l'any 2002, no obstant, si s'analitza individualment cada província s'observa que Tarragona és la única província en la qual el cens ha disminuït (-19,96%) mentre que Lleida, Girona i Barcelona presenten increments del 29,34%, 9,61% i 8,39% respectivament. D'altra banda, si ens fixem com ha evolucionat cada aptitud (garrins, porcs d'engreix i reproductors), observem diferències regionals. En primer lloc, el cens de garrins, és l'aptitud que s'ha vist més incrementada. En aquests deu anys el cens de garrins s'ha incrementat un 35% a Catalunya, tendència seguida a les províncies de Girona, Lleida i Tarragona, però no a la de

Barcelona, on el cens de garrins ha descendit un 2,64%. En segon lloc, pel que fa el cens dels porcs d'engreix, que representen al 2012 el 64,89% de la cabana de porcí de Catalunya, el cens ha augmentat un 14,09% a la globalitat catalana. Tant a Barcelona, com Girona i Lleida el cens de porcs d'engreix també ha augmentat durant aquest última dècada, mentre que a la província de Tarragona aquesta tipologia d'animals ha descendit un 42,37%. En darrer lloc, els reproductors és l'única tipologia de bestiar porcí que ha anat a la baixa en el període 2002-2012 a Catalunya (-14,98%). Girona, Barcelona i Tarragona han sofert decrements del 28,11%, 24,05% i 19,45% respectivament. Mentre que a la província de Lleida el decrement ha estat més moderat, 3,77%.

A continuació es mostra com es distribueixen les explotacions porcines a Catalunya segons la tipologia i el règim de tinença. Tal i com s'ha dit anteriorment, l'engreix és la tipologia majoritària a Catalunya pel que fa al cens, els garrins ocupen la segona posició, i en últim lloc, tot i que igual d'important, es troba el porcí reproductor.

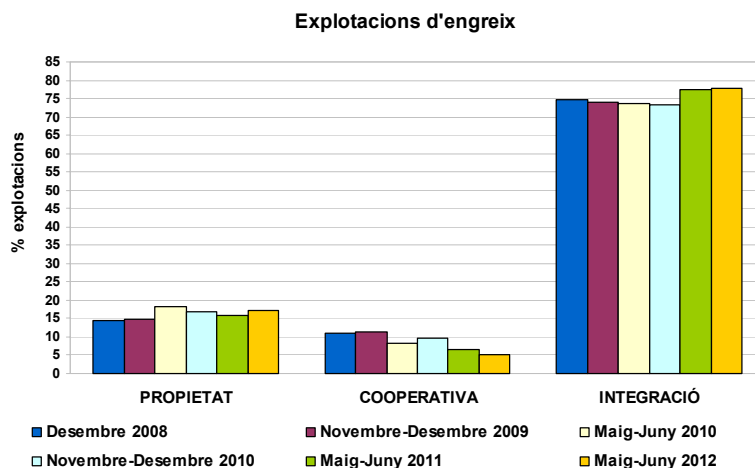
En les explotacions de reproductors (Figura 21) el règim de tinença majoritari és en propietat, representant segons l'enquesta de Maig de 2012 el 74,6% del total d'explotacions a Catalunya. No obstant si es compara respecte l'any 2008, les explotacions en propietat representaven un 82,3% del total. En segona posició trobem les explotacions en integració, representant el 23,3%. Respecte l'any 2011 les explotacions de reproductors en règim d'integració han disminuït en un 5,7%. D'altra banda, el règim amb menys pes és el del cooperativisme, el qual representa el 2,1% de les explotacions durant el 2012.

Figura 21.- Distribució de les explotacions de reproductores de Catalunya segons el tipus de règim de tinença en els anys 2008-2012 (DAAM. Març 2013).

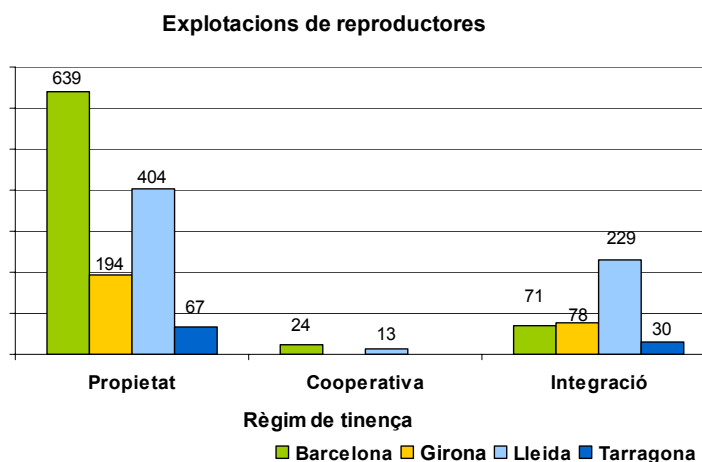
En la tipologia de l'engreix es troba que el règim de tinença majoritari és la integració, la qual representa el 77,63% del total d'explotacions d'engreix a Catalunya. Si ens fixem en els últims 4 anys, aquest 2012 és el que presenta un major percentatge en quan al règim d'integració. Pel que fa al règim en propietat i al cooperativisme es reparteixen la resta del percentatge, un 17,11% en propietat i un 5,27% en cooperativa. La tendència dels diferents règims de tinença ha estat estable en els últims 4 anys (2008-2012), tot i que el cooperativisme ha mostrat una tendència a la baixa, disminuint fins a un 5,63%.

Figura 22.- Distribució de les explotacions d'engreix de Catalunya segons el tipus de règim de tinença en els anys 2008-2012 (DAAM. Març 2013).

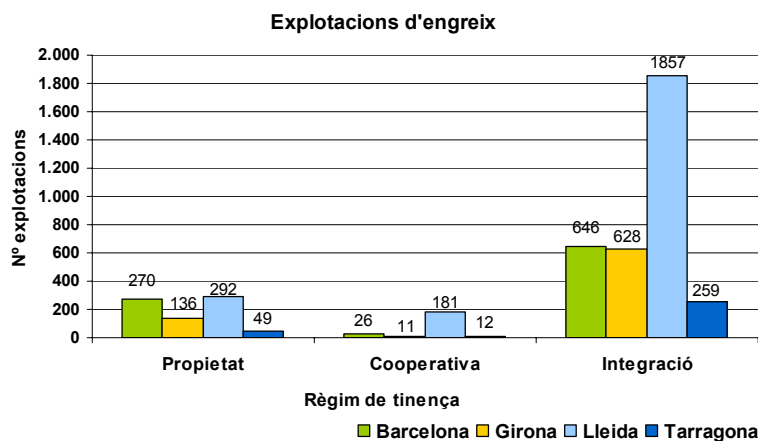
La majoria d'explotacions de reproductors es troba en règim de propietat i es localitzen principalment a Barcelona (639 explotacions) i Lleida (404 explotacions), la resta d'explotacions es reparteixen entre Girona i Tarragona, essent de 194 explotacions en el cas de Girona i 67 a Tarragona. Si ens fixem en les explotacions en règim d'integració, la gran majoria es concentren a Lleida (229 explotacions) mentre que les altres tres províncies reuneixen 179 explotacions. D'altra banda, de les poques explotacions en règim cooperatiu (37), més de la meitat es troben a la província de Barcelona i la resta a Lleida (Figura 23).

Figura 23.- Distribució de les explotacions de reproductores de Catalunya segons el tipus de règim de tinença l'any 2012 (DAAM. Març 2013).

Pel que fa a les explotacions de porcs d'engreix, el règim d'integració s'emporta la majoria de contractes. En aquest tipus de contracte la província de Lleida té un paper molt important, concentrant 1.857 explotacions i és seguida per Barcelona amb 646. El règim de propietat i cooperativisme en les explotacions d'engreix perd importància, englobant 747 explotacions i 230 explotacions respectivament, respecte les 4.367 explotacions d'engreix presents a Catalunya (Figura 24).

Figura 24.- Distribució de les explotacions d'engreix de Catalunya segons el tipus de règim de tinença l'any 2012 (DAAM. Març 2013).

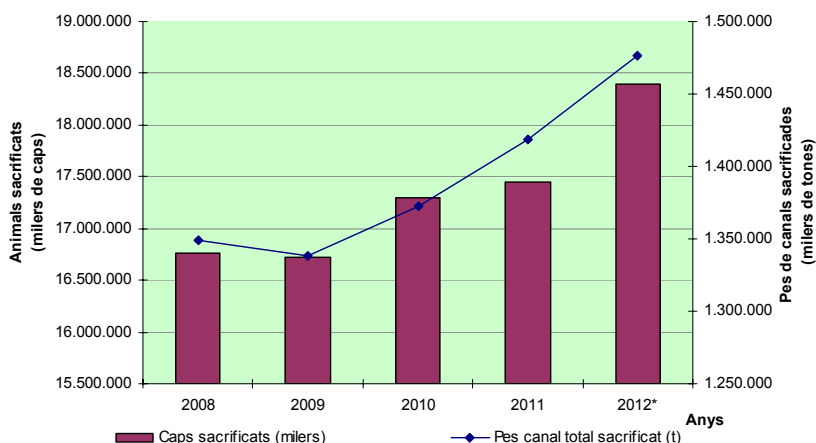

1.4.3.- Sacrifici de bestiar porcí

L'any 2012, a Catalunya s'ha sacrificat 18.398.084 caps de bestiar porcí, produint 1.476.840 tones de carn de porc, segons dades provisionals facilitades pel DAAM. A la Figura 25, s'observa l'evolució dels animals sacrificats i el pes de canals sacrificades en el període 2008-2012. Després d'un descens l'any 2008, l'evolució ha estat a l'alça any rere any, fins a situar-se en 2012 un 9% per damunt de 2008, on els caps sacrificats es situaven en 16.758.095 i el pes de les canals sacrificades en 1.348.870.

Respecte l'any 2011 (17.449.951 caps i 1.418.196 tones de carn), els caps sacrificats han augmentat un 5,43% i el pes de les canals sacrificades un 4,14%.

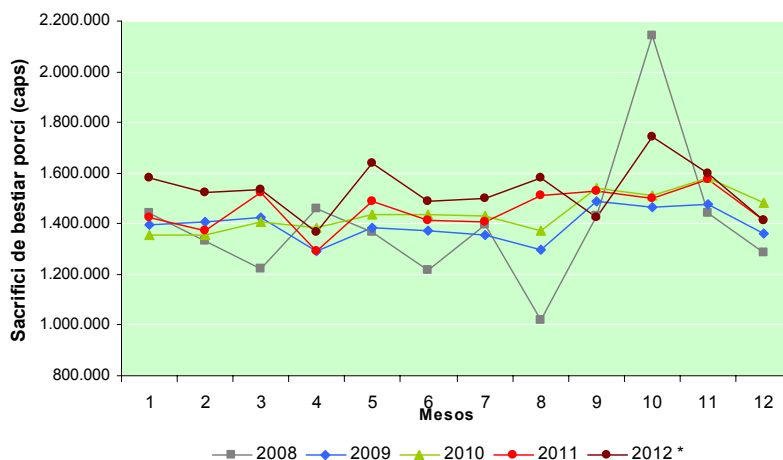
Figura 25.- Evolució del sacrifici de bestiar porcí a Catalunya del 2008-2012 (DAAM. Març 2013).

A la Figura 26 es mostra l'evolució mensual dels caps sacrificats a Catalunya en el període 2008-2012. Durant l'any 2012, l'evolució mensual del sacrifici porcí ha estat bastant irregular. Després de patir un descens en el mes de març, incrementa notablement fins el mes de maig, on a partir del qual es manté més o menys estable fins setembre. El mes d'octubre es situa quasi en els 1.800.000 caps, un 23% més que respecte el mes anterior. Durant els mesos posteriors, els sacrificis tornen a disminuir fins a situar-se aproximadament en els 1.400.000 caps sacrificats. Cal destacar que durant el 2008, al llarg de l'any hi hagueren

daltabaixos considerables en el sacrifici, sent el mes de major sacrifici l'octubre, amb un increment del 49% respecte el mes de setembre.

Figura 26.- **Sacrifici mensual de caps porcins a Catalunya del 2008-2012** (DAAM. Dades provisionals).

1.5.- Conclusions

La producció de carn de porcí, l'any 2011 representava el 37% de la carn total produïda en l'àmbit mundial, produint-se 110.012 milers de tones. D'aquestes, els principals productors en l'àmbit de continents són: Àsia, la qual, produeix més de la meitat de la producció mundial (60%), Europa amb un 20% i, Amèrica del Nord i Central amb un 10%. Els principals països productors són la Xina (46,84%), Estats Units (9,39%), Alemanya (5,10%) i Espanya (3,15%).

A la Unió Europea-27, tant la concentració de cens com la producció de tones de carn de porc durant l'any 2012 es concentra majoritàriament en dos països principals: Alemanya (22,2% i 25%) i Espanya (19,8% i 16,1%). A més a més, mentre Alemanya continua creixent en quant a cens, Espanya l'ha disminuït (-1,50%). D'altra banda Alemanya ha vist disminuïda la producció de carn (-1,88%) i Espanya augmentada (1,03%) respecte 2011. França, Polònia i Dinamarca segueixen als dos capdavanters.

A Espanya es van produir l'any 2012 més de 3,5 milions de tones de carn de porc amb un cens total de més de 25,1 milions d'animals. Catalunya és la comunitat espanyola capdavantera, tant en cens de porcí com en producció de carn, amb el 27,78% i el 42%, respectivament, del total espanyol. D'altra banda, la comunitat veïna, Aragó, amb el 22,96% del cens, solament sacrifica el 7,58% del volum total d'Espanya. Aquest fet ens indica que mentre la producció porcina està principalment concentrada a Catalunya i Aragó (50,74%), el sacrifici es situa a Catalunya i Castella i Lleó (55,79%).

La producció porcina a Catalunya, consta d'un cens de gairebé 7 milions de caps, amb una producció de més de 1,4 milions de tones de carn. El règim de tinença majoritari és en propietat. Davant d'aquestes dades, el sector porcí català es consolida com la base del sector agroalimentari català.

1.6.- Fonts

- **FAOSTAT**, Organización de las Naciones Unidas para la Agricultura y la Alimentación.
- **EUROSTAT**, European Comission.
- **MAGRAMA**, Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente.
- **DAAM**, Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.

2.- Factors de producció

Resum

L'any 2012 ha estat l'any en què els preus dels tres principals cereals utilitzats en alimentació animal (blat de moro, ordi i blat) han assolit els valors més alts des de l'any 1990. Amb una cotització mitjana de 242,2 €/t (blat de moro), 236,3 €/t (ordi) i 249,5 €/t (blat), els tres cereals han pujat de preu respecte l'any 2011, en què ja es van assolir cotitzacions històriques. En l'evolució de les cotitzacions dels cereals de l'any 2012 s'ha vist una clara diferència de preus entre el primer i el segon semestre de l'any, ja que durant el mes de juliol el preu dels cereals va pujar en picat.

Quant a les oleaginoses, també han presentat durant aquest any 2012, preus mai vistos. Amb una mitjana de preu de 520 €/t (soja integral), 424,7 €/t (farina de soja 44%) i 292,5 €/t (colza 00), les tres matèries primeres s'han incrementat de preu respecte l'any 2011, i han presentat els preus més alts dels darrers anys disponibles. L'evolució del preu d'aquestes tres matèries primeres durant l'any 2012 ha estat força similar, amb preus mínims a principis d'any i màxims durant el mes d'agost.

Seguint la tònica de preus de les matèries primeres, durant l'any 2012 és quan el preu del pinso de porcs en creixement i engreix (29,68 €/100kg), de truges reproductores (29,2 €/100kg) i de garrins (39,16 €/100kg) s'ha pagat més car dels darrers vuit anys. En els tres tipus de pinso de porcí s'ha produït un fort increment de preu durant els mesos d'agost i setembre, que ha donat uns preus considerablement superiors durant el segon semestre de l'any, que durant els primers sis mesos.

Durant aquest any 2012, el preu de l'aigua de xarxa s'ha incrementat en la mitjana de Catalunya, al voltant d'un 10% respecte l'any 2011, situant-se a 1,893 €/m³. L'increment ha estat generalitzat a totes les províncies catalanes, però especialment marcat a Lleida (20,5%). En aquesta mateixa província és on l'aigua es paga més econòmica (1,364 €/m³ per un consum mensual de 12 m³), mentre que a les llars barcelonines és on es paga més cara (1,989 €/m³ per un consum mensual de 12 m³).

Quant al preu del gasoil de calefacció i del petroli, aquesta any 2012 s'han pagat els preus més cars dels darrers cinc anys. El gasoil C (0,9504 €/l) s'ha incrementat al voltant d'un 11% de l'any 2011 al 2012, mentre que en el cas del petroli, els preus han estat molt similars, amb una mitjana per aquest any 2012 de 111,67 dòlars/barril de Brent.

Tant la tarifa d'accés o peatge (mercat lliure), com la tarifa d'últim recurs d'energia elèctrica s'han incrementat durant aquest any 2012, respecte l'any anterior, amb un augment del 14% i del 2,6%, respectivament. La mitjana de les tarifes dels quatre trimestres de l'any, han donat un preu mitjà per la tarifa d'accés de 0,067666 €/kWh i de 0,144826 €/kWh per la tarifa d'últim recurs d'energia elèctrica.

2.1.- Matèries primeres alimentació animal

En alimentació animal s'utilitza una àmplia gamma de matèries primeres. Tot i així, el grup dels cereals i de les oleaginoses són els predominants i els que aporten un major volum per a la fabricació dels pinsos. Durant l'any 2011, el grup dels cereals, juntament amb els productes i subproductes que se'n deriven van representar el 65% del volum de matèries primeres usades en la fabricació de pinsos a Catalunya, i en concret, el blat de moro, l'ordi i el blat, van aportar entre els tres, el 82% de les tones utilitzades dins d'aquest grup. Aquestes xifres demostren la importància dels cereals en l'alimentació animal, i per tant, la repercussió que té el preu d'aquests en el que es paga pel pinso. Com a segon grup de matèries primeres trobem les llavors oleaginoses, els fruits d'oleaginoses, els seus productes i subproductes, els quals van representar l'any 2011 aproximadament el 20% del volum de matèries primeres usades per a la fabricació de pinsos a Catalunya. Dins d'aquest grup, les matèries primeres més importants són la colza i la soja, en els seus diferents formats: llavor, fava, farina,... Així doncs, en aquest apartat s'analitzarà com ha evolucionat en els darrers anys i especialment durant aquest any 2012, el preu dels principals cereals i oleaginoses utilitzats en la fabricació de pinsos.

2.1.1.- Blat de moro

En aquest apartat es presenta l'evolució del preu setmanal fixat a Mercolleida pel cereal "blat de moro (Urgell)" amb posició sobre camió a destí (Lleida).

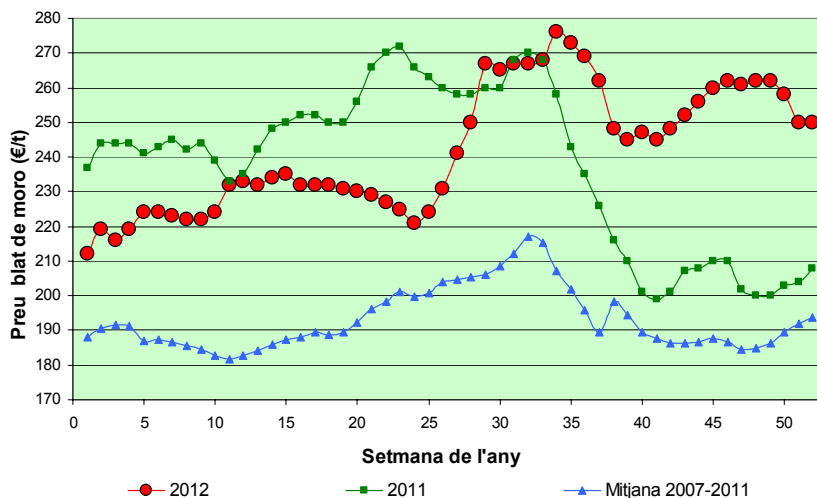
Seguint amb la tònica de l'any 2011, durant aquest any 2012, els cereals s'han pagat encara més cars que l'any anterior. La mitjana de les cotitzacions del blat de moro a Mercolleida durant aquest any 2012 (242,2 €/t) no solament ha estat superior a la dels cinc anys previs (Taula 10), sinó que ha estat la major mitjana anual, almenys, des de 1990. L'any 2011, ja ens trobàvem en la mateixa situació: el blat de moro es va pagar a preus impensats (237,9 €/t), tot i que durant el segon semestre de l'any, els preus van descendir considerablement, respecte la primera meitat de l'any (Figura 27). Però durant l'any 2012 les cotitzacions no s'han quedat als nivell que va acabar el 2011, sinó que s'han anat incrementant, fent que la mitjana del preu del blat de moro s'incrementés aproximadament un 2% entre 2011 i 2012. Sigui com sigui, a la Figura 27 podem apreciar com el preu d'aquest cereal, tant durant el 2011, com durant el 2012, s'ha situat molt per sobre de la mitjana dels darrers cinc anys (període 2007-2011).

Taula 10.- Mitjana mensual i anual dels preus del blat de moro (Urgell) sobre camió destí (Lleida) de Mercolleida pels anys del període 2007-2012 (Font: DAAM).

Mitjana mensual i anual del preu del blat de moro (Urgell) sobre camió destí (Lleida) de Mercolleida (€/t)													
Any	Mes												Mitjana anual (€/t)
	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	
2007	178	174	174	177	180	187	202	229	248	234	220	233	200,1
2008	234	220	215	212	205	218	218	209	186	157	149	139	197,3
2009	148	150	143	147	163	166	154	148	135	139	146	146	148,5
2010	148	144	145	154	160	165	189	217	211	206	209	225	182,0
2011	242	243	239	251	256	266	259	266	226	202	208	203	237,9
2012	217	223	229	233	230	225	256	270	256	248	260	255	242,2

Si analitzem com ha evolucionat el preu del blat de moro al llarg de l'any 2012, a la Figura 27 podem veure com durant el primer semestre de l'any el preu ha estat inferior, al voltant dels 230 €/t, mentre que durant la segona meitat de l'any, els preus s'han incrementat considerablement, amb valors al voltant dels 260 €/t, tot i diversos daltabaixos. Durant l'agost és quan el blat de moro s'ha pagat més car (270 €/t), mentre que va ser durant el primer mes de l'any, i abans de que comencés l'increment de preus, quan es va pagar a un preu més baix (217 €/t).

Figura 27.- Evolució del preu del blat de moro (Urgell) sobre camió destí (Lleida) de Mercolleida durant l'any 2012, 2011 i la mitjana del període 2007-2011 (Font: DAAM).

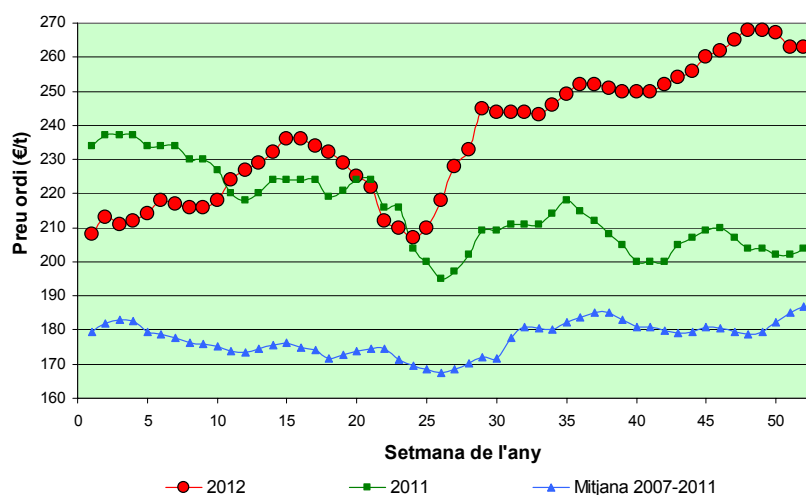

2.1.2.- Ordi P.E.-64

Els preus tractats en aquest apartat fan referència al preu setmanal fixat a Mercolleida pel cereal "ordi P.E.-64", és a dir, amb un pes específic de 64, amb posició sobre camió destí (Lleida).

De la mateixa manera que es donava en el blat de moro, el 2012 ha estat l'any en què l'ordi s'ha pagat més car des del 1990 (Figura 30). Si ens fixem en els darrers cinc anys, a la Figura 28 podem veure com les cotitzacions d'aquest cereal durant el 2012 han estat molt superiors al quinquenni previ (mitjana 2007-2011) i s'han incrementat de mitjana, gairebé un 10%, respecte l'any 2011 (Taula 11).

Figura 28.- Evolució del preu de l'ordi P.E.-64 sobre camió destí (Lleida) de Mercolleida durant l'any 2012, 2011 i la mitjana del període 2007-2011 (Font: DAAM).

Les cotitzacions de l'ordi P.E.-64 durant el primer semestre de l'any 2012 han estat força similars a les del primer semestre de l'any 2011, amb un mitjana per aquest any, de 220 €/t. D'altra banda, durant la segona meitat de l'any, els preus s'han incrementat notablement, de la mateixa manera que ha succeït amb el blat de moro (Figura 27), amb una mitjana de preu al voltant dels 250 €/t. Així doncs, ha estat a finals d'any, al desembre, quan l'ordi s'ha pagat més car (265 €/t), mentre que les cotitzacions mínimes mensuals s'han donat al gener i al juny, amb un preu de 211 €/t (Taula 11).

Taula 11.- Mitjana mensual i anual dels preus de l'ordi P.E.-64 sobre camió destí (Lleida) de Mercolleida pels anys del període 2007-2012 (Font: DAAM).

Mitjana mensual i anual del preu de l'ordi P.E.-64 sobre camió destí (Lleida) de Mercolleida en (€/t)													
Any	Mes												Mitjana anual (€/t)
	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	
2007	164	169	168	175	182	169	175	193	219	233	219	226	191,3
2008	235	221	222	210	195	208	198	179	172	151	139	131	188,9
2009	139	138	134	135	140	140	133	133	129	127	133	134	134,4
2010	134	127	126	132	131	130	137	181	185	188	199	219	157,6
2011	236	233	223	224	222	206	204	212	212	201	208	203	215,1
2012	211	216	223	235	224	211	238	245	251	252	262	265	236,3

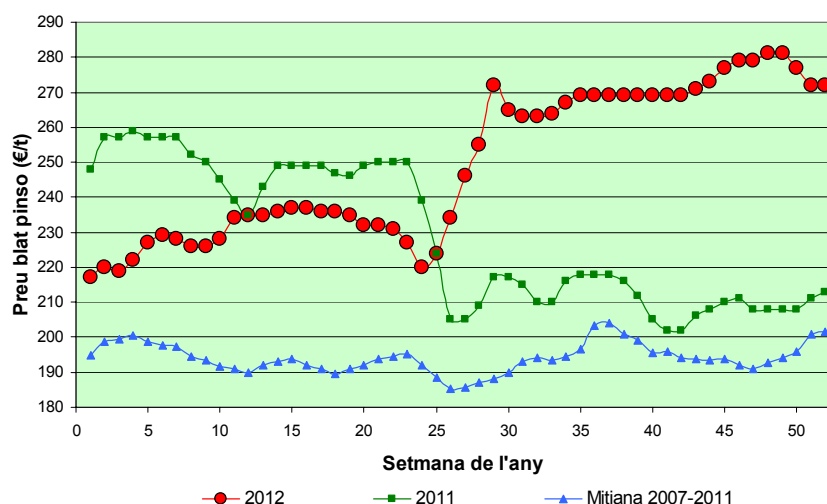
2.1.3.- Blat pinso P.E.-72

Les dades del blat considerat en aquest apartat fan referència al preu setmanal fixat a Mercolleida per "blat pinso P.E. 72" amb posició sobre camió a destí (Lleida), és a dir, el blat usat per a la fabricació de pinsos amb un pes específic de 72.

L'evolució del preu del blat per a pinso P.E.-72 durant els darrers sis anys ha seguit la mateixa tònica que la dels dos altres cereals analitzats prèviament (blat de moro i ordi): preus molt elevats, especialment marcats durant el segon semestre de l'any. Així doncs, a la Figura 29 podem observar com durant l'any 2012, el blat s'ha pagat a un preu molt superior al de la mitjana dels cinc anys precedents, especialment durant la segona meitat de l'any. Si comparem l'any 2012 amb el 2011, el preu s'ha incrementat al voltant d'un 9%, passant dels 228,7 €/t (2011) a 249,5 €/t (2012) (Taula 12).

Observatori del porcí

Figura 29.- Evolució del preu del blat pinso P.E.-72 sobre camió destí (Lleida) de Mercolleida durant l'any 2012, 2011 i la mitjana del període 2007-2011 (Font: DAAM).

Tal i com observàvem a la Figura 27 pel blat de moro i a la Figura 28 per l'ordi, a la Figura 29 podem apreciar com el preu del blat per a pinso ha estat força diferent entre el primer i el segon semestre d'aquest any. Les inclemències meteorològiques en alguns dels principals països productors de cereals, van fer que durant el mes de juliol el preu dels tres principals cereals s'incrementessin en picat, fent que les cotitzacions del segon semestre fossin encara més elevades. Com en el cas de l'ordi, el mes en què el blat s'ha pagat més barat al llarg del 2012, va ser a principis d'any, al gener (220 €/t), mentre que les cotitzacions màximes s'han donat a finals d'any, novembre (278 €/t).

Taula 12.- Mitjana mensual i anual dels preus del blat pinso P.E.-72 sobre camió destí (Lleida) de Mercolleida pels anys del període 2007-2012 (Font: DAAM).

Mitjana mensual i anual del preu del blat pinso P.E.-72 sobre camió destí (Lleida) de Mercolleida en (€/t)													
Any	Mes												Mitjana anual (€/t)
	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	
2007	177	176	176	179	187	189	198	229	266	262	242	254	211,9
2008	263	255	253	235	214	219	209	191	177	157	144	136	204,8
2009	147	152	144	148	161	158	146	140	135	143	149	149	147,6
2010	151	144	142	152	153	155	167	194	207	208	217	236	177,5
2011	255	256	242	249	248	234	212	213	216	204	209	210	228,7
2012	220	228	232	237	233	226	260	265	269	270	278	276	249,5

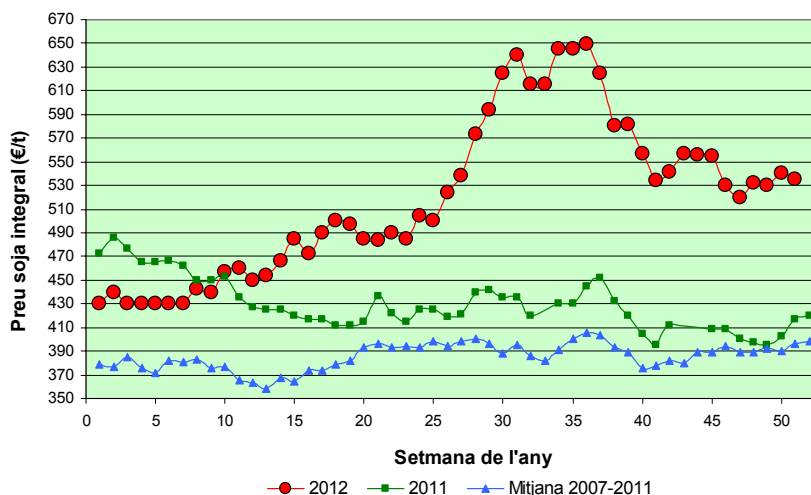
Si analitzem com han evolucionat els preus dels tres principals cereals (blat de moro, ordi i blat) des de l'any 1990 fins a l'actualitat, a la Figura 30 observem com l'evolució entre ells ha estat força paral·lela. Així doncs, des del 1990 fins a l'any 2006, els preus dels cereals podríem dir que es van mantenir relativament estables, tot i alguns petits d'altabaixos. Però ha estat a posteriori quan s'han donat els canvis importants: durant els anys 2007-2008 es van assolir preus mai vistos en les dues dècades anteriors; durant el 2009 els preus dels cereals recobraren una certa normalitat, però en els darrers tres anys (2010-2012), els preus no han cessat d'incrementar-se, assolint-se aquest any 2012 preus impensables. D'altra banda destacar que entre els tres cereals analitzats, el blat de moro és el que ha sofert un increment de preu menor respecte l'any 2011, fent que el preu d'aquest cereal quedés per sota del preu del blat.

2.1.4.- Soja integral 19g/36pr

En aquest apartat es mostra el preu setmanal fixat per la soja integral 19g/36pr (19% de contingut en matèria grassa i 36% de proteïna bruta) sobre fàbrica de proveïdor a Barcelona, publicat per l'Associació Catalana de Fabricants de Pinsos (ASFAC).

Si en els cereals observàvem volatilitat de preus, en el cas de la soja integral aquesta encara és més pronunciada. Durant el segon semestre de l'any 2007, el preu d'aquesta oleaginosa s'incrementà, i des de llavors s'ha mantingut a preus elevats, que durant aquest any 2012 han arribat a ser desorbitats. Així doncs, a la Figura 31 podem apreciar com durant l'any 2011 les cotitzacions de la soja integral es van mantenir al llarg de l'any, per sobre de la mitjana del quinquenni 2007-2011, però si ens fixem en l'any 2012, l'increment de preu ha estat exagerat. La mitjana de les cotitzacions de la soja integral durant el 2012 (520 €/t) s'ha incrementat un 21% respecte l'any anterior (429,7 €/t), però aquest any s'ha pagat un 65% més cara que fa cinc anys, al 2007 (316 €/t) (Taula 13).

Figura 31.- Evolució del preu de la soja integral 19g/36pr d'ASFAC sobre fàbrica proveïdor (Barcelona) durant l'any 2012, 2011 i la mitjana del període 2007-2011 (Font: ASFAC).

Dins del mateix any 2012, observem diferències de preu de la soja integral de fins a 219 €/t, amb una cotització màxima de 649 €/t la setmana 36, al setembre, i una cotització mínima durant les setmanes 3-7, amb un valor de 430 €/t (Figura 31). Al llarg de l'any 2012, el preu de la soja integral ha sofert un fort daltabaix. Malgrat el descens en els darrers mesos de l'any, continua sent cotitzat a preus desorbitats, respecte els anys previs.

Taula 13.- Mitjana mensual i anual dels preus de la soja integral 19g/36pr sobre fàbrica proveïdor (Barcelona) d'ASFAC pels anys del període 2007-2012 (Font: ASFAC).

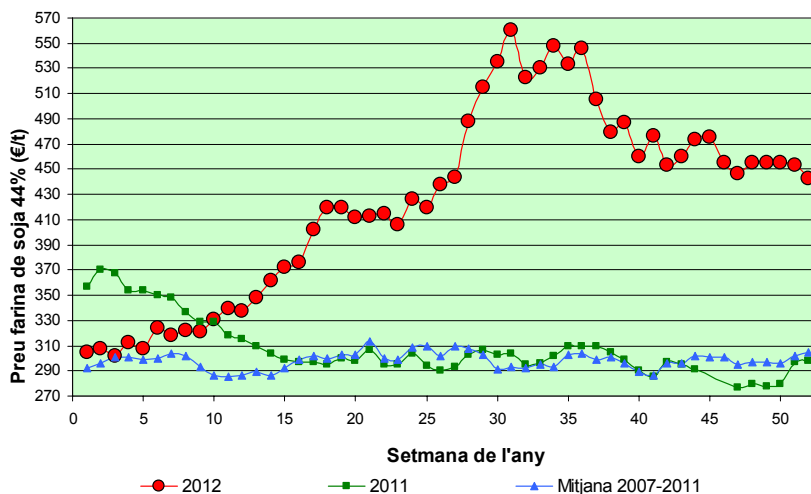
Mitjana mensual i anual del preu de la soja integral 19g/36pr sobre fàbrica proveïdor (Barcelona) d'ASFAC (€/t)													
Any	Mes												Mitjana anual (€/t)
	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	
2007	277	283	281	274	293	298	295	313	344	370	377	394	316,0
2008	418	436	411	399	427	460	473	423	425	353	352	317	406,3
2009	356	363	335	371	398	405	389	391	368	372	388	382	376,2
2010	368	363	367	388	406	394	384	400	416	406	429	466	398,7
2011	475	461	438	420	419	421	435	429	437	404	404	409	429,7
2012	432	436	455	478	491	503	594	630	609	549	534	535	520,0

2.1.5.- Farina soja 44%

En aquest punt es presenten els preus setmanals fixats a la Llotja de Barcelona per la "farina soja 44%" (44% de contingut en proteïna bruta) amb posició sobre camió en origen (Barcelona).

L'evolució del preu de la farina de soja 44% durant l'any 2012 ha seguit el mateix patró que hem observat prèviament per la soja integral: un augment progressiu del preu des de principis d'any fins assolir màxims a l'agost, per disminuir en els mesos posteriors, però romanent, tot i així, a cotitzacions molt elevades (Figura 32). Tot plegat ha donat un preu mitjà de 424,7 €/t durant aquest any 2012, valor que suposa un increment del 38% respecte la mitjana de l'any passat (Taula 14) i tal i com es pot observar a la Figura 32, molt per sobre de la mitjana dels darrers cinc anys.

Figura 32.- Evolució del preu de la farina de soja 44% sobre camió origen (Barcelona) de la Llotja de Barcelona durant l'any 2012, 2011 i la mitjana del període 2007-2011 (Font: DAAM).

De la mateixa manera que en la soja integral, observem grans diferències de preu de la farina de soja dins del mateix any 2012 (Figura 32). Amb una cotització màxima de 560 €/t la setmana 31 i mínima de 302 €/t la tercera setmana de l'any, la diferència de preu ha assolit els 258 €/t.

Taula 14.- Mitjana mensual i anual dels preus de la farina de soja 44% sobre camió origen (Barcelona) de la Llotja de Barcelona pels anys del període 2007-2012 (Font: DAAM).

Mitjana mensual i anual del preu de farina de soja 44% sobre camió origen (Barcelona) de la Llotja de Barcelona (€/t)													
Any	Mes												Mitjana anual (€/t)
	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	
2007	204	213	212	205	222	225	226	231	255	287	296	315	240,2
2008	325	332	314	335	327	363	357	306	300	269	268	241	311,9
2009	289	311	288	311	343	340	323	321	311	300	302	303	311,7
2010	313	301	302	326	336	306	297	311	324	317	332	351	317,8
2011	362	347	320	299	300	296	302	299	307	292	284	287	308,4
2012	307	318	335	378	416	423	496	539	504	462	461	452	425,2

Evolució preu farina soja 44% - Llotja de Barcelona

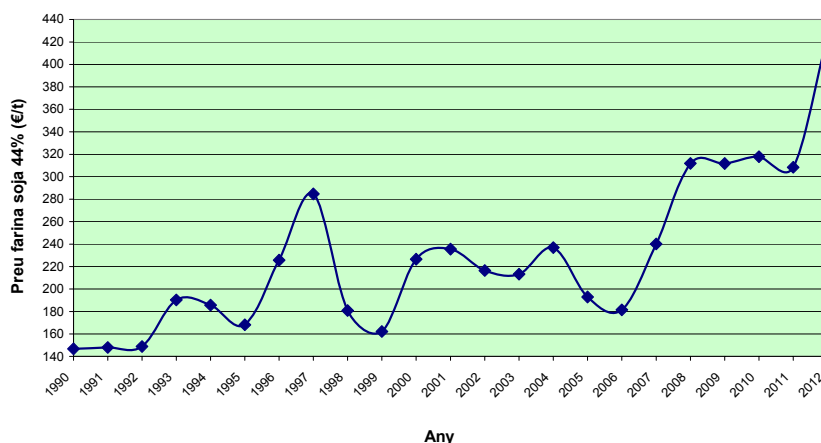

Figura 33.- Evolució del preu de la farina de soja 44% sobre camió origen (Barcelona) de la Llotja de Barcelona durant el període 1990-2012 (Font: DAAM).

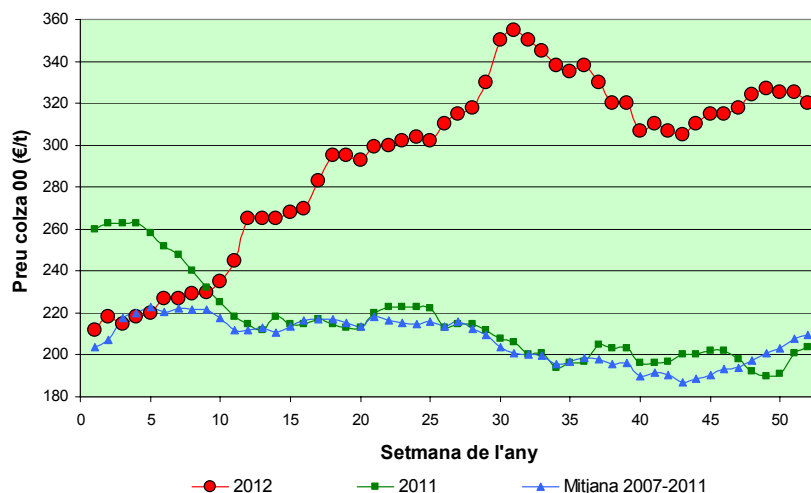
2.1.6.- Colza 00

En aquest apartat es mostra els preus fixats a la Llotja de Barcelona per la “colza imp. 00 34/36% Profat” amb posició sobre camió origen (Tarragona), és a dir, la colza d’importació amb un grau de puresa 00 (se li han eliminat alguns factors antinutritius: àcid erúdic i glucosinolats) i amb un nivell conjunt de proteïna bruta i matèria grassa del 34/36 %.

El preu de la colza 00 va començar l’any 2012 amb valors força similars a la mitjana dels darrers cinc anys, però a partir de la setmana 10 aproximadament, els preus s’han incrementat desmesuradament fins tocar màxims la setmana 31, amb una cotització de 355 €/t. Des de llavors, el preu de la colza ha descendit, però tot i així, a finals d’any continua cotitzant-se a preus molt elevats, al voltant dels 320 €/t (Figura 34). D’altra banda, els preus d’aquesta matèria primera durant l’any 2011, van començar l’any per sobre dels d’aquest any i de la mitjana del període 2007-2011, però cap al mes de març i fins a finals d’any, hi va haver unes cotitzacions força similars a les de la mitjana del període 2007-2011.

Observatori del porcí

Figura 34.- Evolució del preu de la colza importació 00 34/36% Profat sobre camió origen (Tarragona) de la Llotja de Barcelona durant l'any 2012, 2011 i la mitjana del període 2007-2011 (Font: DAAM).

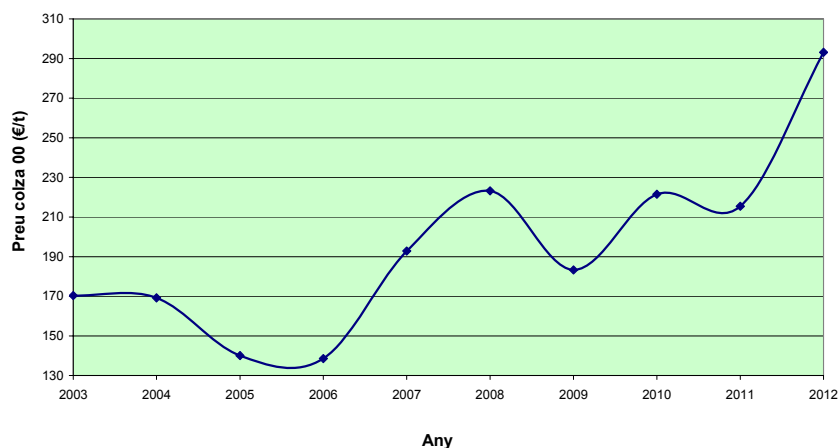
La mitjana de preu de la colza 00 durant aquest any 2012 (292,5 €/t), ha estat la més elevada des de l'any 2003 (Figura 35). De fet, el preu s'ha incrementat aproximadament un 36% respecte l'any 2011, any en què la colza es va cotitzar a un preu força similar a l'any 2008 i 2010 (Taula 15). Durant l'any 2012, l'agost ha estat el mes en què la colza s'ha pagat més cara (345 €/t), mentre que a principis d'any, al gener, va ser quan els preus van resultar més econòmics (216 €/t).

Taula 15.- Mitjana mensual i anual dels preus de la colza importació 00 34/36% Profat sobre camió origen (Tarragona) pels anys del període 2007-2012 (Font: DAAM).

Mitjana mensual i anual del preu de la colza 00 sobre camió origen (Tarragona) de la Llotja de Barcelona (€/t)													
Any	Mes												Mitjana anual (€/t)
	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	
2007	161	173	185	181	173	167	178	195	212	221	223	239	192,8
2008	253	264	275	268	255	264	255	215	189	145	142	150	223,2
2009	188	209	199	201	208	200	172	157	157	154	167	191	183,3
2010	206	214	196	208	229	225	222	225	224	228	236	246	221,5
2011	262	250	220	216	215	221	213	200	201	197	201	196	215,4
2012	216	226	248	272	296	305	328	345	327	307	316	324	293,2

Evolució preu colza 00 - Llotja de Barcelona

Figura 35.- Evolució del preu de la farina colza importació 00 34/36% Profat sobre camió origen (Tarragona) de la Llotja de Barcelona durant el període 2003-2012 (Font: DAAM).

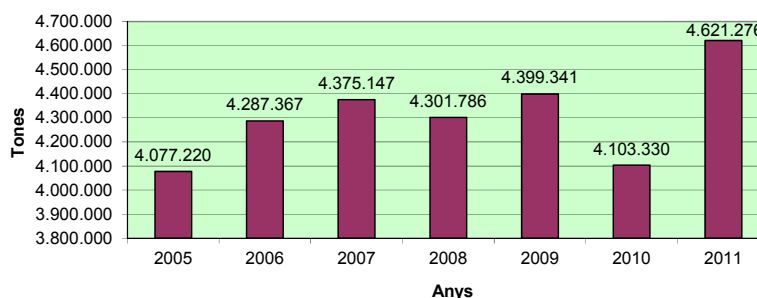

2.2.- Aliments compostos

Durant l'any 2011, l'estimació de la producció de pinsos compostos del total d'espècies a Catalunya va ser de 7.683.217 t, el valor més elevat des de l'any 2005. Dins d'aquest volum, més de la meitat (60,1%) es va correspondre amb pinso per a l'espècie porcina (4.621.276 t), amb el volum més elevat dels darrers set anys (Figura 36). Entre els pinsos compostos d'aquesta espècie, aproximadament la meitat del pinso produït va ser per a porcs d'engreix, mentre que la resta de volum va ser per a garrins d'iniciació i transició (12%), per l'etapa de l'acabament (21%) i per a les truges gestants i lactants (16%) (DAAM).

Figura 36.- Estimació de la producció de pinso per l'espècie porcina a Catalunya en el període 2005-2011 (Font: DAAM).

Producció de pinso per a l'espècie porcina a Catalunya

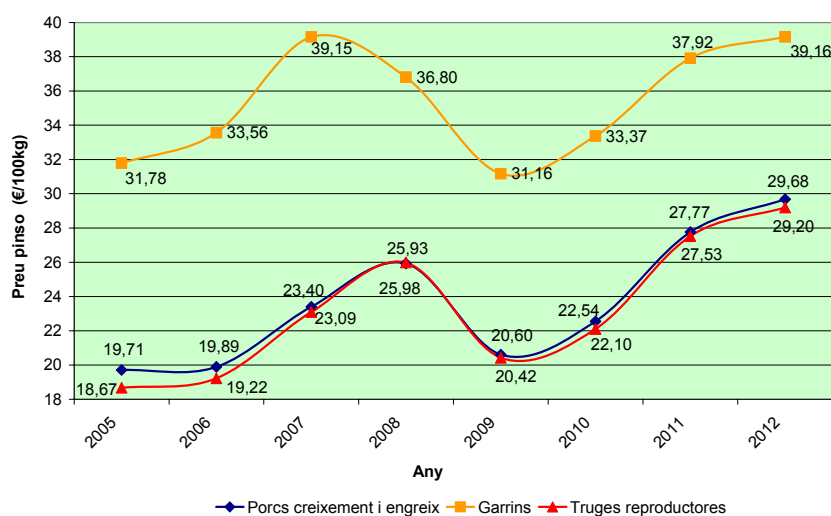

Així doncs, el pinso per a l'espècie porcina pren un paper molt important dins de la fabricació de pinsos compostos a Catalunya. A més a més, l'alimentació és el principal cost de la producció porcina, pel que resulta rellevant saber com ha evolucionat el preu d'aquest factor de producció, que vindrà condicionat pel preu de les matèries primeres, majoritàriament. És per això, que a continuació es presenta l'evolució del preu del pinso per a garrins, porcs en creixement i engreix i per a truges reproductores en els darrers vuit anys disponibles. El preu ofert és el preu mitjà que paga el ramader per la compra dels seus inputs situats a l'explotació de destí i sense

considerar impostos indirectes ni taxes que puguin gravar les transaccions. Els valors obtinguts són la mitjana aritmètica dels preus mitjans corresponents a Catalunya, obtinguts a partir d'una xarxa d'informadors repartits per les quatre demarcacions catalanes (DAAM) ¹.

En el període 2005-2012, l'evolució del preu d'aquestes tres tipologies de pinso ha seguit un patró força similar, amb una pujada de preus durant els anys 2007 i 2008, i amb un fort increment en els darrers dos-tres anys (Figura 37). De fet, durant l'any 2012, és quan el pinso s'ha pagat més car, especialment el de porcs en creixement i engreix (29,68 €/100kg) i el de truges reproductores (29,2 €/100kg), ja que el pinso de garrins (39,16 €/100kg) s'ha pagat a un preu molt similar al de l'any 2007. Per contra, l'any en què el pinso s'ha pagat més barat d'aquests darrers vuit anys ha estat l'any 2005 pel pinso de porcs en creixement i engreix (19,71 €/100kg) i pel pinso de truges reproductores (18,67 €/100kg), mentre que pel pinso de garrins va ser l'any 2009, quan es va pagar a un preu més baix (31,16 €/100kg).

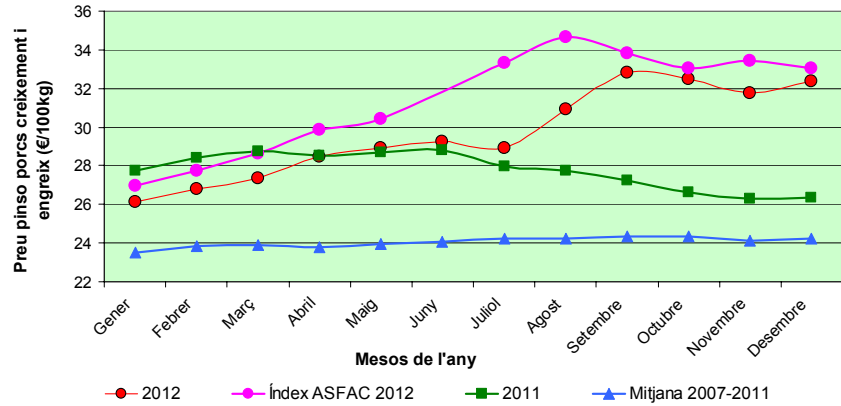
Figura 37.- Evolució de la mitjana anual del preu pagat pel pagès pel pinso de garrins, de porcs en creixement i engreix i de truges reproductores en el període 2005-2012 (Font: DAAM).

Si analitzem com ha evolucionat el preu del pinso de porcs en creixement i engreix (Figura 38) i del pinso de les truges reproductores (Figura 39) al llarg de l'any 2012, observem que ha estat força similar, respecte els preus mensuals de l'any anterior. Així doncs, durant els tres primers mesos de l'any, el preu del pinso s'ha mantingut lleugerament per sota del preu de l'any 2011. A l'abril, es van equiparar els preus, per augmentar lleugerament durant els tres mesos següents (maig-juliol). Durant els mesos d'agost i setembre, el preu del pinso ha pujat considerablement, seguint l'increment de preus de les matèries primeres per a l'alimentació animal. Així doncs, tenim que del juliol al setembre, el preu del pinso de creixement i engreix ha augmentat gairebé 4 €/100kg, mentre que el de truges reproductores, al voltant de 3,5 €/100kg. En els darrers mesos de l'any, s'han mantingut els elevats preus del pinso.

Observatori del porcí

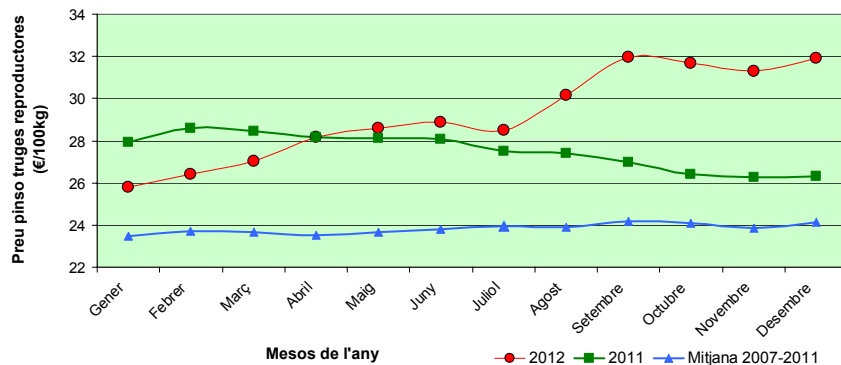
Figura 38.- Evolució del preu pagat pel pagès pel pinso de porcs en creixement i engreix i de l'índex ASFAC del pinso de porc d'engreix durant els anys 2012, 2011 i la mitja del període 2007-2011 (Fonts: ASFAC i DAAM).

Tant en el pinso per a porcs en creixement i engreix (Figura 38), com en el pinso de truges reproductores (Figura 39), es pot observar com s'ha pagat al llarg de tots els mesos d'aquest any, a un preu considerablement superior a la mitjana dels darrers cinc anys (2007-2011), en què ambdós pinsos es pagaven a un preu al voltant als 24 €/100kg, de mitjana.

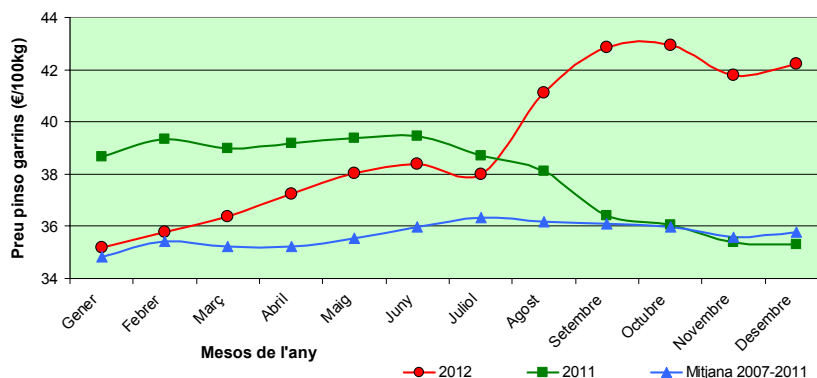
Cal destacar que l'evolució mensual al llarg de l'any 2012 del preu del pinso per a porcs en creixement i engreix del DAAM i de l'índex ASFAC per a pinso de porcs d'engreix ha estat força paral·lela, tot i que aquest darrer amb uns preus lleugerament superiors.

Figura 39.- Evolució del preu pagat pel pagès pel pinso de truges reproductores durant l'any 2012, 2011 i la mitjana del període 2007-2011 (Font: DAAM).

Pel que respecta el pinso de garrins, l'evolució del preu al llarg de l'any 2012 ha estat força similar a la dels altres dos pinsos de porcí, però encara més accentuada. Per aquest pinso trobem una diferència de 7,73 €/100kg entre el mes que s'ha pagat més barat (gener, a 35,19 €/100kg), al que s'ha pagat més car (octubre, a 42,92 €/100kg). Així doncs, el preu del pinso de garrins va començar l'any a un preu força similar a la mitjana de gener dels darrers cinc anys, però fins a juliol ha anat incrementant-se mes a mes. De la mateixa manera que els pinsos de truges reproductores i de porcs en creixement i engreix, durant l'agost i el setembre el preu s'ha incrementat de forma marcada, preu al que més o menys s'ha mantingut fins a finals d'any (Figura 40).

Figura 40.- Evolució del preu pagat pel pagès pel pinso de garrins durant l'any 2012, 2011 i la mitjana del període 2007-2011 (Font: DAAM).

2.3.- Aigua

L'aigua és un recurs natural utilitzat a les explotacions porcines en diferents àmbits. En primer lloc, l'ús que en fan els animals, tant pel que respecta la ingesta per part dels porcs, com l'ús en el joc. En segon lloc, l'aigua s'utilitza en els sistemes de refrigeració dels animals, ja sigui per nebulització, pulverització, etc. I finalment, aquest recurs és usat en la neteja de les instal·lacions.

Malgrat que moltes vegades l'aigua usada a les explotacions porcines procedeix més aviat de pous o de canals de reg, que de la pròpia xarxa d'aigua potable, en aquest apartat s'avaluarà el preu de l'aigua de xarxa, que és la que considera l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i en concret, la de consum domèstic, per tal de tenir-ne una referència i poder-ne avaluar l'evolució del preu.

El preu de l'aigua per a ús domèstic està descompost en els següents factors bàsics:

- **Tarifa de subministrament d'aigua en baixa:** S'obté d'aplicar el consum de l'usuari a la tarifa que té l'operador. El recapta directament l'entitat subministradora i la tarifa es basa en els següents elements:
 - Quota fixa de servei i/o mínim de consum o facturació
 - Part variable per blocs de consum
 - Quota fixa o per blocs per la conservació de comptadors i connexions
 - Altres cànon i recàrrecs vinculats al servei
- **Cànon de l'aigua:** És un tribut la naturalesa jurídica del qual és la d'impost amb finalitat ecològica. És recaptat per l'entitat subministradora per compte de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA).
- **Clavegueram:** El preu pot anar lligat al consum d'aigua o no i s'estructura amb una component fixa i una variable (igual que el subministrament).
- **IVA:** El tipus per la tarifa de subministrament i el cànon de l'aigua és del 7% (8% a partir de l'1 de juliol de 2010), menys per les quotes de conservació de comptadors i connexions, que estan subjectes al 16% (18% des del 1 de juliol de 2010). L'aplicació de l'IVA al Clavegueram, depuració i/o sanejament depèn de la naturalesa tributària de la tarifa.

Tal i com s'ha vist prèviament en la descripció dels factors en què es descompon el preu de l'aigua, aquest depèn, en part, del consum realitzat. És per això, que a la Taula 16 es presenta el preu mitjà

ponderat de l'aigua en el global de Catalunya i en cadascuna de les províncies durant l'any 2012, per a quatre nivells de consum mensuals (6 m³, 10 m³, 12 m³ i 20 m³). Tal i com es pot observar a la Taula 16, Barcelona és la província on el preu de l'aigua és més car, per a tots els consums analitzats, mentre que a Lleida és on es paga més econòmica. En les altres dues províncies restants, els tarragonins paguen més cara l'aigua que els gironins. En el cas d'un consum mensual de 12 m³, el tram més habitual, el preu mitjà ponderat que s'ha pagat per l'aigua de xarxa a Catalunya durant l'any 2012 ha estat de 1,893 €/m³, amb un valor màxim a la província de Barcelona (1,989 €/m³) i el mínim a Lleida (1,364 €/m³).

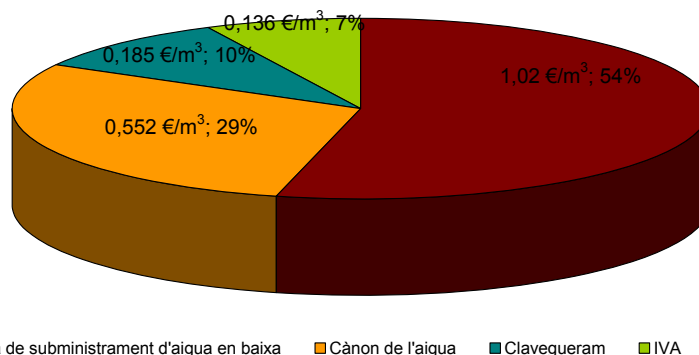
Taula 16.- Preu mitjà ponderat de l'aigua de consum domèstic (tarifa de subministrament i cànon de l'aigua, amb l'IVA corresponent, més el clavegueram) segons consum mensual i per províncies, per l'any 2012 (Font: ACA).

PREU MITJÀ PONDERAT ANY 2012				
PREU UNITARI (€/m ³)	CONSUM			
	6 m ³ /mes	10 m ³ /mes	12 m ³ /mes	20 m ³ /mes
Barcelona	2,206	1,958	1,989	2,610
Girona	1,742	1,452	1,518	2,126
Lleida	1,503	1,332	1,364	1,805
Tarragona	1,972	1,645	1,650	2,285
CATALUNYA	2,122	1,861	1,893	2,504

Entre els diferents factors que componen el preu de l'aigua de xarxa, el que suposa un major pes és la tarifa de subministrament d'aigua en baixa, que amb un preu d'1,02 €/m³ ha suposat el 54% del cost total de la unitat de volum d'aigua (Figura 41). El segueixen el cànon de l'aigua (0,552 €/m³) i el clavegueram (0,185 €/m³), representant el 29% i el 10% del preu del metre cúbic d'aigua de xarxa, respectivament. En darrer terme es situa l'IVA, el qual ha suposat el 7% del preu del metre cúbic d'aigua durant l'any 2012 per un consum mensual de 12 m³/mes.

Figura 41.- Distribució del cost mitjà ponderat de l'aigua de consum domèstic a Catalunya durant l'any 2012 per un consum mensual de 12 m³, en les partides de la tarifa de subministrament, cànon de l'aigua, clavegueram i IVA (Font: ACA).

Distribució del cost de l'aigua a Catalunya l'any 2012 per un consum de 12 m³/mes

Si comparem com ha evolucionat el preu de l'aigua en els darrers tres anys (2010-2012), a la Taula 17 podem observar que la tendència general ha estat a l'alça. Tot i així, observem que el preu de l'aigua a

la província de Lleida va disminuir un 1% entre 2010 i 2011, en el cas concret d'un consum mensual de 12 m³, el tram més habitual. Un altre punt a destacar és que els increments de preu han estat considerablement més elevats durant aquest any 2012, respecte el 2011, que del 2010 al 2011. Així doncs, en el global de Catalunya, el preu de l'aigua es va incrementar un 5,4% entre els anys 2010 i 2011, mentre que del 2011 al 2012 l'increment s'ha doblat (10,8%). Entre les diferents províncies, a Lleida és on el preu s'ha incrementat més (20,5%) durant aquest any 2012, mentre que en la resta de províncies l'increment ha estat similar, sent aquest al voltant del 10%.

Taula 17.- Variació del preu mitjà ponderat de l'aigua de consum domèstic (tarifa de subministrament + cànon de l'aigua + clavegueram + IVA) per un consum mensual de 12 m³, entre els anys 2010, 2011 i 2012 (Font: ACA).

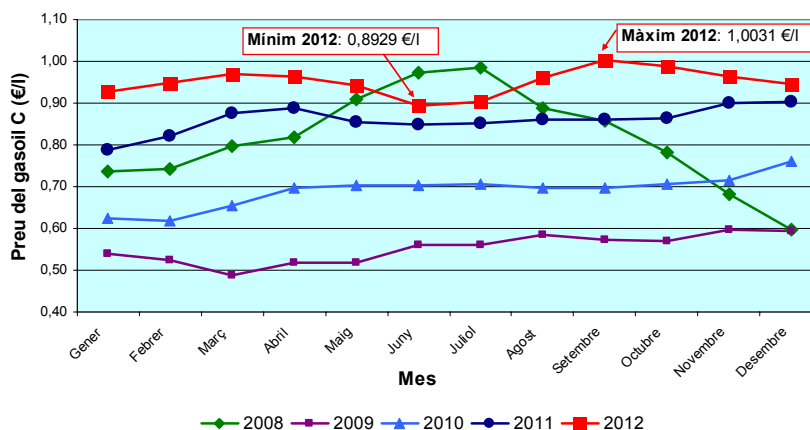
Preu unitari (€/m ³)	Any 2010	Variació (%) 2011 vs. 2010	Any 2011	Variació (%) 2012 vs. 2011	Any 2012
Barcelona	1,706	6,8% ▲	1,822	9,2% ▲	1,989
Girona	1,364	2,1% ▲	1,392	9,1% ▲	1,518
Tarragona	1,464	1,6% ▲	1,488	10,9% ▲	1,650
Lleida	1,144	-1,0% ▼	1,132	20,5% ▲	1,364
CATALUNYA	1,620	5,4% ▲	1,708	10,8% ▲	1,893

2.4.- Energia

2.4.1.- Gasoil C

El gasoil de calefacció és una, entre moltes, de les fonts energètiques utilitzades en les explotacions porcínes. El preu d'aquest factor energètic és publicat al Butlletí Petroler setmanal de la Comissió Europea, amb i sense taxes. Així doncs, al preu de referència sense taxes cal afegir-hi l'impost especial d'hidrocarburs, el tram estatal de l'impost sobre vendes minoristes i finalment, l'IVA, obtenint d'aquesta manera el preu de mercat en l'àmbit espanyol. Si analitzem com ha variat el preu d'aquest factor en els darrers cinc anys, a la Taula 18 podem observar com durant aquest any 2012 és quan s'ha pagat el gasoil C més car (0,9504 €/l). Això suposa un increment de gairebé l'11% respecte l'any previ (2011), però un augment del 72% respecte l'any 2009, any en què es va pagar més econòmic (0,5530 €/l).

Figura 42.- Evolució mensual del preu de gasoil calefacció (C) a Espanya durant el període 2008-2012, amb taxes i IVA (Font: Butlletí Petroler de la Comissió Europea).

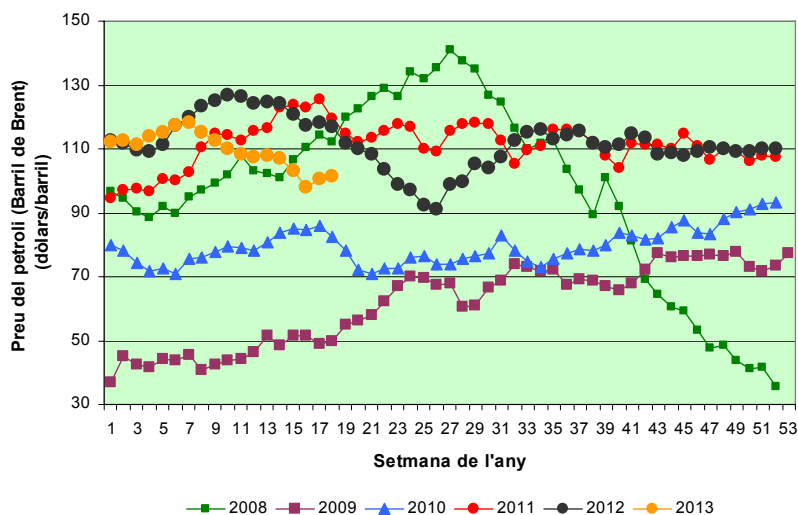
Si enlloc de mitjanes anuals, ho analitzem mes a mes, a la Figura 42 podem corroborar l'esmentat prèviament. Així doncs, el 2012 ha estat l'any en què el gasoil s'ha pagat més car dels darrers cinc anys, tot i que durant els mesos de juny i juliol el preu va ser superat pels de l'any 2008, any en què hi va haver un fort daltabaix de preus d'aquest factor energètic. Al llarg de l'any 2012, el preu del gasoil per a calefacció s'ha mantingut força paral·lel mes a mes a l'any anterior, però per sobre, amb un increment d'uns 10 cèntims d'€/l. Durant el mes de juny, va ser quan el gasoil es va pagar més barat (0,8929 €/l), mentre que tres mesos més tard, al setembre, és quan es va pagar més car (1,0031 €/l).

Taula 18.- Evolució anual del preu del gasoil calefacció C a Espanya (amb taxes i IVA) i del petroli (Barril de Brent) en el període 2008-2012 (Fonts: Butlletí Petroler de la Comissió Europea i U.S. Energy Information Administration).

	Any				
	2008	2009	2010	2011	2012
Gasoil C (€/l)	0,8226	0,5530	0,6885	0,8567	0,9504
Petroli (Barril de Brent) (dòlars/barril)	97,53	61,36	79,59	111,38	111,67

De fet, si comparem l'evolució del preu del gasoil C (Figura 42) i del petroli (Figura 43) en els darrers cinc anys, observem que ambdós factors han seguit una dinàmica molt similar, quant a increments i decrements, així com també entre diferències interanuals. En la valoració del petroli, s'ha escollit el preu del barril de Brent, cru produït a la regió del Mar del Nord, que serveix de referència en el mercat europeu.

Figura 43.- Evolució del preu del petroli (Barril de Brent) en el període 2008-2013 (Font: U.S. Energy Information Administration).

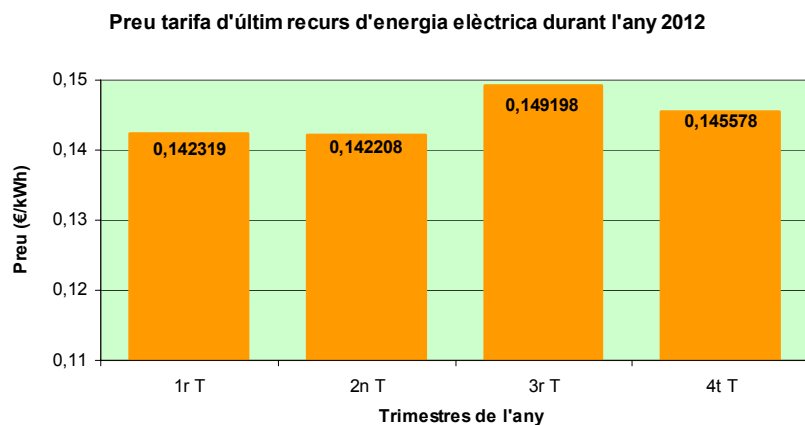
De la mateixa manera que el gasoil C, durant aquest any 2012, el preu del petroli ha estat el més alt dels darrers cinc anys (Taula 18). No obstant això, la mitjana de preu del barril d'aquest any 2012 (111,67 dòlars/barril) ha estat molt similar a la de l'any anterior (111,38 dòlars/barril), però respecte l'any 2009 (any amb un menor preu), el preu d'aquest recurs energètic ha pujat un 82%. Al llarg de l'any 2012, el preu més baix del petroli es va donar l'última setmana de juny (set. 26), amb un valor de 91,23 dòlars/barril, mentre que el preu màxim va tenir lloc la setmana 10, amb un preu de 126,62 dòlars/barril.

2.4.2.- Energia elèctrica

El preu de l'energia elèctrica, publicat per l'Institut Català de l'Energia (ICAEN), varia en funció de diversos factors: amb o sense discriminació horària; alta o baixa tensió; de la potència contractada, etc. En aquest cas, i per l'anàlisi de l'evolució del preu de l'electricitat, s'ha considerat el cas particular de baixa tensió, sense discriminació horària i amb una potència contractada igual o inferior a 10 kW.

Les tarifes d'energia elèctrica acostumen a modificar-se trimestralment. Al llarg de l'any 2012, s'han aplicat quatre tarifes d'últim recurs d'energia elèctrica, és a dir, la tarifa que inclou la comercialització i la distribució de l'energia. El preu del kWh es va mantenir pràcticament estable entre el primer (0,142319 €/kWh) i el segon trimestre de l'any (0,142208 €/kWh); durant el tercer trimestre el preu es va incrementar un 4,9%, mentre que en darrer trimestre de l'any, el preu de l'energia va descendir un 2,4% respecte el trimestre previ (Figura 44). Tot plegat, dona una tarifa mitjana d'últim recurs d'energia elèctrica per l'any 2012, de 0,144826 €/kWh. Si ho comparem amb els anys previs (Figura 45), aquest terme d'energia s'ha incrementat un 2,6% respecte l'any 2011, però aquest factor energètic s'ha pagat durant el 2012 un 21% més car que l'any 2010.

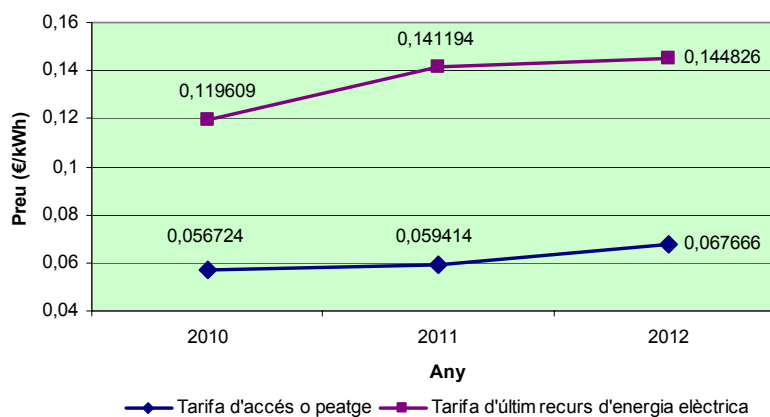
Figura 44- Evolució del preu del terme energia (€/kWh) de la tarifa d'accés o peatge (mercat lliure), per a baixa tensió i una potència contractada ≤ 10 kW, durant l'any 2012 (Font: ICAEN)

Si enlloc de la tarifa d'últim recurs d'energia elèctrica, ens fixem en la tarifa d'accés o peatge (mercat lliure), a la Figura 45 podem observar com el preu per aquest any 2012 (0,067666 €/kWh) també ha augmentat respecte els dos anys previs. Així doncs, l'increment respecte l'any 2011 ha estat del 14%; mentre que si ho comparem amb la tarifa mitjana de l'any 2010, el preu ha pujat un 19%. La tarifa

trimestral d'aquest recurs energètic durant l'any 2012 va pujar del primer (0,063669 €/kWh) al segon trimestre (0,068998 €/kWh) un 8,3%, i s'ha mantingut a aquest preu fins a finals d'any.

Figura 45.- Evolució del preu del terme energia (€/kWh) de la tarifa d'últim recurs d'energia elèctrica per a baixa tensió, una potència contractada ≤ 10 kW i sense discriminació horària, durant l'any 2012 (Font: ICAEN)

2.5.- Conclusions

Els cereals són un producte bàsic i a la vegada que presenta una elevada volatilitat de preus. Només cal veure els daltabaixos de preus que hi ha hagut en els darrers sis anys i com aquest fet afecta al cost de l'alimentació, i en conseqüència, al cost de producció del porc. Per exemple, en el cas del blat trobem diferències de preu de fins a 170 €/t, entre la màxima i la mínima cotització dels darrers vint-i-tres anys, però en el cas de la farina de soja 44%, la diferència encara és molt més exagerada, 436 €/t. Tot plegat mostra la inestabilitat de preus que hi ha avui dia en l'àmbit de les matèries primeres per a alimentació animal.

Seguint amb la tònica de l'any 2011, els preus dels factors de producció no han posat la gestió econòmica fàcil als productors de porcí durant aquest any 2012. En primer lloc, les principals matèries primeres per a la fabricació de pinsos, els cereals i les oleaginoses, s'han pagat durant aquest any, a preus impensables en anys. Això ha fet que el preu dels aliments compostos fossin els més elevats dels darrers anys. Però no solament el preu de l'alimentació animal ha resultat especialment cara durant aquest any, l'aigua s'ha pagat aproximadament un 10% encara més cara que l'any passat en el global de Catalunya. Si aquí encara li sumem un preu elevat dels factors energètics (gasol C i energia elèctrica), tot plegat ha fet que els costos de producció hagin estat molt elevats per a la producció porcina.

Durant les primeres setmanes del 2013, la cotització del porc ha mostrat unes bones xifres, que esperem que es mantinguin al llarg de l'any. D'altra banda, sembla que el preu dels cereals i de les oleaginoses tendeixen lleugerament a la baixa, respecte finals de l'any 2012, però continuen a preus molt elevats, respecte anys anteriors. El petroli continua pagant-se car i amb l'inici d'any, el preu de l'energia elèctrica regulada s'ha incrementat un 3,7%. Caldrà esperar doncs, que durant aquest any 2013, els preus dels factors de producció no s'encareixin gaire més, ja que aquest any 2012 ja ha estat un període de preus molt elevats.

2.6.- Fonts

- **ACA**, Agència Catalana de l'Aigua
- **ASFAC**, Associació Catalana de Fabricants de Pinso.
- **Comissió Europea**.
http://ec.europa.eu/energy/observatory/oil/bulletin_en.htm
- **DAAM**, Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.
- **ICAEN**, Institut Català de l'Energia.
- **U.S. Energy Information Administration**.
<http://tonto.eia.doe.gov/dnav/pet/hist/LeafHandler.ashx?n=pet&s=rbrte&f=d>

3.- Producció i mercat de matèries primeres per a l'alimentació animal a Catalunya

Resum

El principal grup de matèries primeres utilitzades en l'elaboració de pinsos a Catalunya són els cereals, amb un 58,5% del volum de matèries primeres utilitzades. Dins d'aquest grup, el blat, el blat de moro i l'ordi cobreixen un 91% del total de cereals utilitzats. A Catalunya, tot i tenir una producció considerable, presenta un balanç negatiu en totes aquestes matèries primeres destinades a la producció de pinsos. En el cas de l'ordi, l'any 2011 es van registrar un percentatge d'autoproducció del 42%, y aproximadament un 20% en el cas del blat i el blat de moro. Aquest fet mostra una alta dependència de països tercers excedentaris. Els països més productors d'ordi a nivell mundial són Rússia amb un 12% de la producció mundial, seguit de França, Alemanya, Ucraïna, Canadà i Espanya amb uns 10 milions de tones a l'any. En el cas del blat, els majors productors són Xina, Índia, EUA, Rússia i França respectivament. Espanya produeix aproximadament un 1% de tot el blat mundial. El blat de moro es produeix principalment a EUA, Xina i a una distància considerable, Brasil, Mèxic i Argentina. Dins la globalitat del món, Espanya representa un 0,5% de la producció de blat de moro.

Un altre grup de matèries primeres de gran importància en l'elaboració de pinsos, són les llavors d'oleaginoses i les seves farines d'extracció. Dins aquest grup, el 82% són farines resultants de l'extracció d'oli, i d'aquestes farines, el 68% és farina de soja. A Catalunya, durant l'any 2011 es van utilitzar aproximadament 1,6 milions de tones d'oleaginoses i farines d'extracció, de les quals només 24 mil tones es van produir a Catalunya. Aquest fet ens indica una dependència externa més accentuada encara que en el cas dels cereals. Els principals països productors de soja són EUA, Brasil i Argentina. La representació espanyola és pràcticament nul·la. Referent a la colza, els principals països productors són Canadà i Xina, seguits per França, Índia i Alemanya. Ucraïna i Rússia durant l'any 2011 van ésser els dos països amb major producció de girasol, aproximadament 18 milions de tones entre ambdós.

Tots aquests fets ens indiquen la gran dependència exterior de Catalunya en l'adquisició de les matèries primeres utilitzades en l'elaboració de pinsos, per aquest motiu, és altament sensible a les variacions de preus.

3.1.- Introducció

L'alimentació representa el major cost en la producció porcina, al voltant de el 73% del total de costos en una explotació porcina de cycle tancat. Per aquest motiu, és de vital importància una formulació adequada que s'ajusti a les necessitats dels animals, i la correcte elecció de les matèries primes en funció dels preus de mercat, ja que és un dels principals condicionants en els costos totals de producció. Com ve donant-se fa anys, l'augment en el preu de les matèries primes a suposat un increment del cost de producció del porc.

El preu de les matèries primes ve condicionat per diversos factors, com poden ser les condicions climàtiques, la disponibilitat d'aquestes o el transport.

A continuació es presenten les principals matèries primes utilitzades en l'alimentació porcina, així com l'ús en la formulació de pinsos. S'ha equiparat la classificació emprada fins l'any 2009 amb la fixada l'any 2010 per tal d'observar fluctuacions i evolucions de preus i usos. En aquest cas les últimes dades disponibles són les de l'any 2011.

3.2.- Matèries primeres usades en l'elaboració de pinsos

A la Taula 19 es presenta la utilització dels principals grups de matèries primeres utilitzades en l'elaboració de pinsos.

Per l'elaboració de pinsos s'utilitzen matèries primes de naturalesa molt variada. Es poden agrupar en diferents categories en funció del seu origen o procedència. Així doncs, a la Taula 19 s'observa que, els cereals (principalment blat de moro, blat i ordi) són el grup de matèries primes de major importància, suposant més de la meitat de la quantitat total. Un altre grup de matèries primes de menor importància, inferior al 16,7% del total, són les farines d'extracció procedents de l'elaboració dels olis vegetals a partir de llavors d'oleaginoses.

Els subproductes dels cereals, amb una representació del 6,7% segueixen els dos grups anteriors. Dins dels subproductes dels cereals, principalment es troben les farinetes i segó de blat, gluten de blat de moro, subproductes de destil·leries i cerveseries entre altres més minoritaris.

Per la correcció de les deficiències nutritives en calci, fòsfor, sodi i potassi, es necessària l'addició de matèries primes d'origen mineral als pinsos. Aquestes matèries primes, durant l'any 2011 van suposar el 4,4% del total. Els grups restants (productes d'animals terrestres, llavors d'oleaginoses, farratges, lleguminoses, olis vegetals, tubercles, productes lactis i farines de peix) van suposar un 14,1% del total.

Taula 19.- Mitjana i proporció que representa dins del total cada grup de matèries primeres utilitzades en tones en l'elaboració de pinsos durant 2010 i 2011. (Font: DAAM).

	2010	2011		variació
	Tones	Tones	%	%
Cereals	4.402.380	4.945.656	58,5	12,3
Farines d'extracció	1.176.842	1.374.957	16,3	16,8
Subproductes de cereals	393.390	563.533	6,7	43,3
Minerals	189.484	373.808	4,4	97,3
Productes d'animals terrestres	229.418	268.732	3,2	17,1
Llavors oleaginoses	254.153	245.975	2,9	-3,2
Farratges	69.230	193.970	2,3	180,2
Llavors lleguminoses els seus productes i subproductes	71.110	136.387	1,6	91,8
Altres llavors i fruiters, els seus productes i subproductes	11.275	112.962	1,3	901,9
Productes diversos	115.697	93.370	1,1	-19,3
Oli vegetal	37.502	55.591	0,7	48,2
Tubercles, arrels, els seus productes i subproductes	63.525	53.703	0,6	-15,5
Productes lactis	16.719	15.797	0,2	-5,5
Peix, altres animals marins, els seus productes i subproductes	8.825	10.053	0,1	13,9
Productes de cereals	0	5.132	0,1	
Altres plantes, els seus productes i subproductes	92.116	0	0,0	-100,0
TOTAL	7.131.666	8.449.626	100,0	18,5

3.2.1.- Cereals, productes i subproductes

A la Taula 20 es presenten l'ús dels cereals en l'elaboració de pinsos en els anys 2010 i 2011.

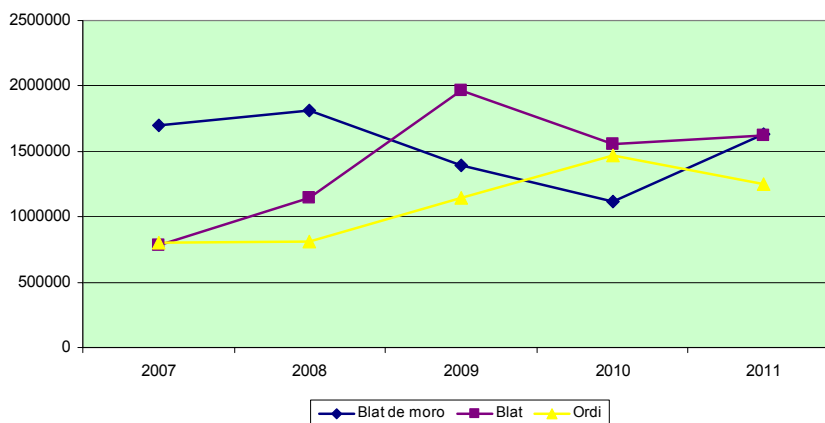
Com es pot observar a la Taula 20, dins dels cereals en destaquen tres, el blat de moro, el blat i l'ordi, que constitueixen el 53% del pes de totes les matèries primeres utilitzades, ressaltar la variació que s'ha produït en l'ús (45,4%) de blat de moro en relació 2010-2011. A la Figura 46 es pot observar una evolució de l'ús d'aquests tres cereals. L'any 2007 el blat de moro es situava per damunt del blat i l'ordi doblant el seu pes; en canvi, l'any 2011 el pes dels tres cereals es situava pròxim al milió i mig de tones. Tot i els daltabaixos que puguin experimentar, aquests tres cereals continuen suposant el 53% del total de matèries primeres utilitzades en l'alimentació animal a Catalunya l'any 2011.

En ordre d'importància, els cereals que precedeixen els tres comentats anteriorment, són el sorgo i la civada. L'any 2011 la utilització del sorgo va patir una lleugera disminució, passant d'un 8,5% en els anys 2005-2009 a un 7,6% en 2011.

Taula 20.- Mitjana i proporció que representa cada matèria prima dins el grup de cereals utilitzats en tones en l'elaboració de pinsos durant 2010 i 2011. (Font: DAAM).

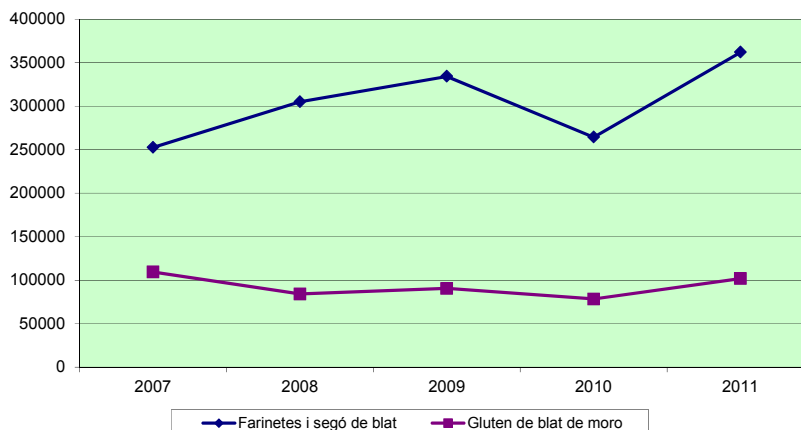
	Mitjana (05-09)	2010	2011		variació respecte 2010
	Tones	Tones	Tones	%	%
Cereals	4.204.591	4.402.380	4.945.656	100,0	12,3
Blat de moro	1.477.123	1.119.597	1.628.100	32,9	45,4
Blat	1.304.323	1.551.564	1.621.914	32,8	4,5
Ordi	841.905	1.466.729	1.252.215	25,3	-14,6
Sorgo	357.470		376.677	7,6	
Altres cereals	182.289	264.490	58.050	1,2	-78,1
Civada	41.480		8.700	0,2	
Productes cereals			5.132	100,0	
Subproductes de cereals	432.054	393.390	563.533	100,0	43,3
Farinetes i segó de blat	286.995	264.340	361.904	64,2	36,9
Gluten de blat de moro	136.293	78.417	101.808	18,1	29,8
Altres subproductes de cereals		46.761	80.473	14,3	72,1
Subproductes de destil·leria i cerveseria	8.766	3.872	19.348	3,4	399,7
Total	4.636.644	4.795.770	5.514.321		15,0

Figura 46.- Evolució de la utilització en tones del blat de moro, el blat i l'ordi en l'elaboració de pinsos durant el període 2007-2011. (Font: DAAM).

Dins dels subproductes dels cereals (Taula 20), les farinetes i el segó de blat, segueixen una evolució que va en augment (Figura 47), tot i patir un descens l'any 2010, per continuar augmentant l'any 2011 (variació del 36,9% entre 2010 i 2011). L'ús del gluten de blat de moro (Figura 47) es redueix fins el 2010, i tendeix a recuperar-se l'any 2011 (variació del 29,8% entre 2010 i 2011).

Figura 47.- Evolució de la utilització en tones de farines i segó de blat, i de gluten de blat de moro durant el període 2007-2011. (Font: DAAM).

3.2.2.- Llavors, fruits, productes i subproductes de oleaginoses

A la Taula 21 es presenta l'ús de matèries primeres oleaginoses i farines d'extracció. De les llavors d'oleaginoses, les faves de soja ocupen la primera posició (variació del més del 43,7% en relació 2010-2011), amb una evolució positiva en la seva utilització, arribant a suposar l'any 2011 fins a un 86,7% de les llavors d'oleaginoses utilitzades.

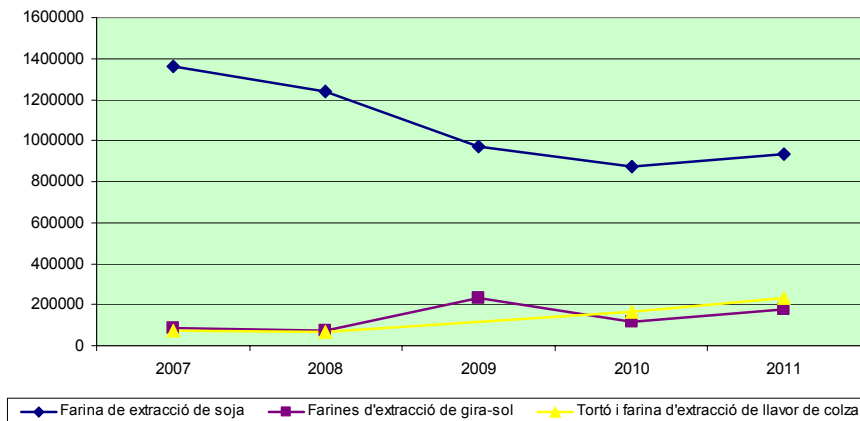
Dins el grup de les farines d'extracció, la de major difusió es la farina d'extracció de soja, la qual a vist una disminució progressiva en la seva utilització des de l'any 2009 en endavant (Figura 48).

Taula 21.- Mitjana i proporció que representa cada oleaginosa dins el grup de llavors oleaginoses utilitzats en tones en l'elaboració de pinsos durant el període 2005-2009, 2010 i 2011. (Font: DAAM).

	Mitjana (05-09)	2010	2011		variació respecte 2010
	Tones	Tones	Tones	%	%
Llavors oleaginoses	141.904	254.153	245.975	100,0	-3,2
Fava de soja	68.677	148.423	213.339	86,7	43,7
Llavors de gira-sol	27.900	24.326	14.137	5,7	-41,9
Llavors de colza	45.327	31.250	13.357	5,4	-57,3
Altres		48.816	3.448	1,4	-92,9
Llavors de cotó		1.338	1.694	0,7	26,6
Oli vegetal	17.088	37.502	55.591	100,0	48,2
Farines d'extracció	1.318.790	1.176.842	1.374.957	100,0	16,8
Farines d'extracció de soja	1.153.539	876.142	937.379	68,2	7,0
Tortó i farina d'extracció de llavor de colza	58.693	167.888	229.722	16,7	36,8
Farines d'extracció de gira-sol	106.558	115.653	179.505	13,1	55,2
Altres		17.159	28.351	2,1	65,2
Total	1.477.782	1.468.497	1.676.523		14

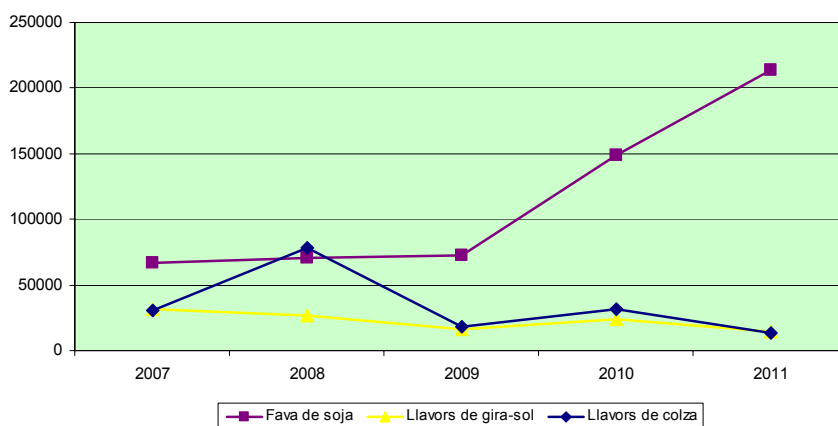
Tal i com s'aprecia a la Figura 49, la fava de soja passa d'un nivell d'utilització més o menys constant durant el període de 2007 a 2009, per incrementar a partir del mateix any i fins al 2011. Per contra, les llavors de girasol parteixen d'un consum inferior, que va disminuint de manera constant fins l'any 2011.

Figura 48.- Evolució de la utilització en tones de farina d'extracció de girasol, soja i colza durant el període 2007-2011. (Font: DAAM).

*en el període 2007-2009 la categoria farina d'extracció de soja inclou farina de soja i tortó de soja. La farina d'extracció de girasol i la de colza durant el període 2007-2009 s'anomenaven tortó.

Figura 49.- Evolució de la utilització en tones de les faves de soja, la colza, les llavors de gira-sol i colza durant el període 2007-2011. (Font: DAAM).

3.2.3.- Minerals

A la Taula 22 i Figura 50 es presenta l'ús de les diferents fonts de minerals en pinsos per porcs en el període 2005, 2011.

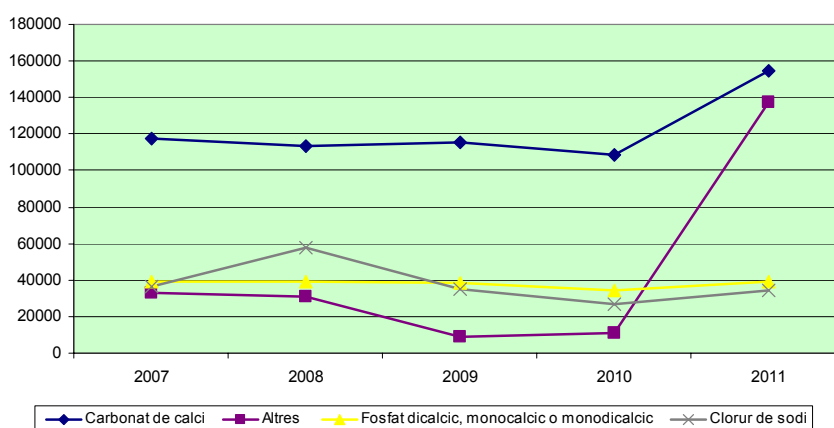
En la utilització de minerals, es pot destacar l'augment (42,2%) que a sofert el carbonat càlcic a partir de l'any 2010.

La resta de minerals mantenen un nivell d'utilització relativament constant (excepte el grup denominat "altres minerals" que experimenten un augment destacat a partir de l'any 2010).

Taula 22.- Mitjana i proporció que representa cada mineral en l'elaboració de pinsos durant el període 2005-2009, 2010 i 2011. (Font: DAAM).

	Mitjana (05-09)	2010	2011		variació respecte 2010
	Tones	Tones	Tones	%	%
Carbonat de calci	116.037	108.783	154.739	41,4	42,2
Altres		10.981	137.341	36,7	1.150,7
Fosfat dicalcic, monocalcic o monodicalcic	36.275	34.468	39.187	10,5	13,7
Clorur de sodi	38.534	27.126	34.383	9,2	26,8
Bicarbonat de sodi		7.535	7.107	1,9	-5,7
Òxid de magnesi		591	1.051	0,3	77,8
Minerals	190.846	189.484	373.808	100,0	97,3

Figura 50.- Evolució de la utilització en tones de carbonat càlcic, fosfat bicàlcic i dicàlcic, sal i altres minerals durant el període 2005-2011. (Font: DAAM).

3.2.4.- Productes d'animals terrestres

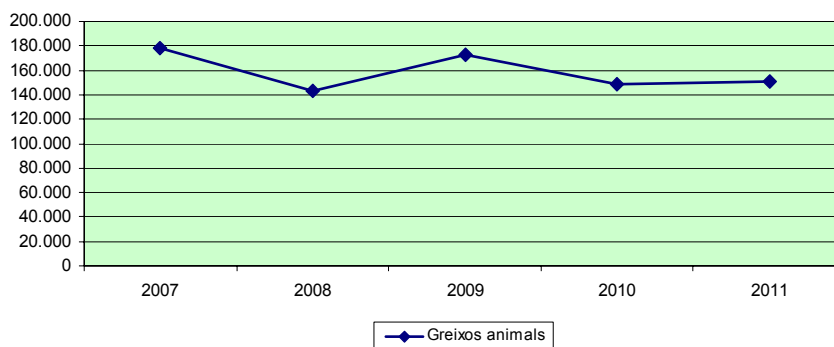
A la Taula 23 i Figura 51 es presenta l'ús dels subproductes derivats de la indústria càrnia utilitzats en pinsos per porcs en el període 2005-2011.

El producte d'origen animal més utilitzat en l'elaboració de pinsos és el greix animal, producte que ha mantingut uns nivells relativament constants en el període 2007-2011. Ressaltar l'increment de l'ús de farina de carn entre 2010 i 2011 (82,6%).

Taula 23.- Utilització de greixos animals en tones, en l'elaboració de pinsos durant el període 2005-2011 (Font: DAAM).

	Mitjana (05-09)	2010	2011		variació respecte 2010
	Tones	Tones	Tones	%	%
Greixos animals	164.501	149.025	150.744	56,1	1,2
Farina de carn o de carn i ossos	21.458	37.037	67.622	25,2	82,6
Altres		43.023	49.998	18,6	16,2
Farina de plasma		333	368	0,1	10,5
Total	185.960	229.418	268.732	100	17,1

Figura 51.- Evolució de la utilització en tones de greixos animals en l'elaboració de pinsos durant el període 2007-2011 (Font: DAAM).

3.2.5.- Llavors, productes i subproductes de lleguminoses

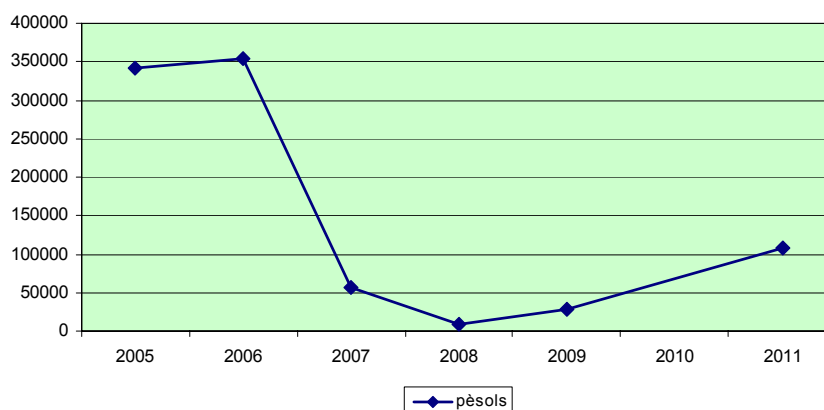
A la Taula 24 i Figura 52 es presenta l'ús de les llavors de lleguminoses emprades en l'elaboració de pinsos com a font de proteïna en el període 2005-2011.

Dins les lleguminoses, destaquen els pèsols (79,3% l'any 2011), els quals van sofrir una disminució dràstica l'any 2006, mantenint aquest nivell fins l'any 2009, moment en que es va començar a recuperar. A molta distància dels pèsols trobem les garrofes (9,0%) com a segona matèria prima d'aquest grup.

Taula 24.- Mitjana i proporció que representa cada lleguminosa en l'elaboració de pinsos durant el període 2005-2009, 2010 i 2011 (Font: DAAM).

	Mitjana (05-09)	2010	2011		variació respecte 2010
	Tones	Tones	Tones	%	%
Pèsols	158.167		108.092	79,3	
Garrofes	9.432		12.329	9,0	
Faves	4.952		11.953	8,8	
Tramussos	5.358		3.186	2,3	
Veça	611		152	0,1	
Altres	7.819		675	0,5	
Llavors lleguminoses	186.339	71.110	136.387	100,0	91,8

Figura 52.- Evolució de la utilització en tones de pèsols en l'elaboració de pinsos durant el període 2005-2011. (Font: DAAM).

3.2.6.- Tubercles, arrels, productes i subproductes

A la Taula 25 es presenta l'ús dels tubercles, arrels i altres subproductes utilitzats en pinsos durant el període 2005-2011.

Destaca la polpa de remolatxa, amb un pes relatiu del 61,9% l'any 2011, seguida de les melasses amb un pes relatiu del 32,9%. S'aprecia una disminució en l'ús de mandioca als pinsos (any 2006). La resta de matèries primes mantenen un nivell pràcticament constant durant el període analitzat.

Taula 25.- Mitjana i proporció de la utilització de tubercles, arrels i subproductes durant el període 2010-2011 (Font:DAAM).

	Mitjana (05-09)	2010		2011		variació respecte 2010
	Tones	Tones	Tones	%	%	
Polpa de remolatxa	44.812	48.525	33.259	61,9		-31,5
Melasses	51.403	14.337	17.674	32,9		23,3
Mandioca	134.267	392	2.522	4,7		543,4
Proteïna de patata		179	218	0,4		21,8
Altres		92	30	0,1		-67,4
Tubercles, arrels, els seus prod. i sub.	230.482	63.525	53.703	100,0		-15,5

3.2.7.- Altres matèries primes

La resta de matèries primeres de caràcter més minoritari en l'utilització de pinsos a Catalunya es resumeixen a les Figures 53 i 54.

Figura 53.- Representació dels percentatges de l'ús d'altres matèries primeres durant l'any 2010 (Font: DAAM).

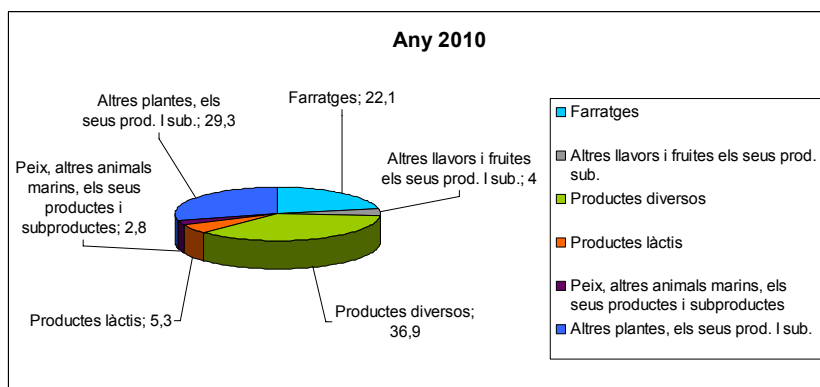
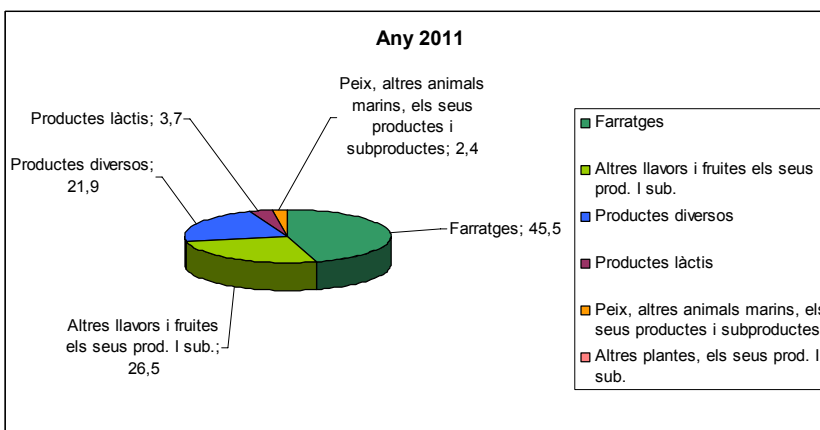

Figura 54.- Representació dels percentatges de l'ús d'altres matèries primeres durant l'any 2011 (Font: DAAM).

3.3.- Producció de matèries primeres

3.3.1- Mundial

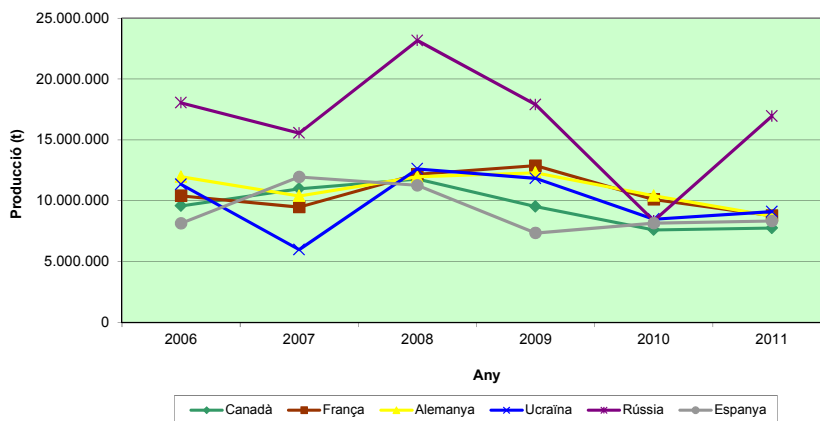
A la Taula 26 i Figura 55 es presenta l'evolució de la producció d'ordi en els principals països productors.

Com es pot observar, Rússia amb un 12% de la producció mundial l'any 2011 és capdavantera en producció d'ordi, després d'una disminució l'any 2010. Entre els 5 primers països produeixen el 38% de l'ordi mundial. L'any 2011, Espanya ocupava la sisena posició amb un 6% de la producció mundial. La resta de països mantenen uns nivells de producció similars (Figura 55) i regular en el període 2006-2011.

Taula 26.- Evolució de la producció d'ordi en el període 2006-2011 a Espanya i als cinc països amb més producció (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-11
Canadà	9.573.100	10.983.900	11.781.400	9.517.200	7.605.300	7.755.700	9.536.100
França	10.400.600	9.473.570	12.171.600	12.875.800	10.102.000	8.775.000	10.633.095
Alemanya	11.966.600	10.384.200	11.967.100	12.288.100	10.412.100	8.733.800	10.958.650
Ucraïna	11.341.200	5.980.800	12.611.500	11.833.100	8.484.900	9.097.700	9.891.533
Rússia	18.036.500	15.559.100	23.148.500	17.880.800	8.350.020	16.938.000	16.652.153
Espanya	8.136.390	11.945.300	11.261.100	7.348.500	8.156.500	8.328.200	9.195.998
MÓN	139.493.391	134.117.808	154.715.373	152.125.329	123.695.392	134.279.415	139.737.785

Figura 55.- Evolució de la producció d'ordi en el període 2006-2011 a Espanya i els cinc països amb més producció (Font:DAAM).

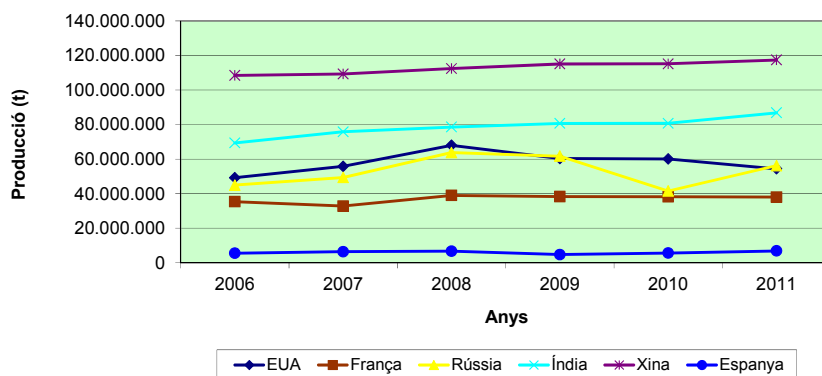
A la Taula 27 i Figura 56 es presenta l'evolució de la producció de blat als principals països productors.

En aquest cas, Xina és la màxima productora de blat a nivell mundial, amb 117 milions de tones (16,6%) l'any 2011, mantenint una producció constant durant tot el període analitzat. Índia és la segona productora de blat amb un 12% de la producció mundial. Seguint ambdues trobem EUA i Rússia. L'últim gran productor és França (5%), mantenint una producció aproximadament de 40 milions de tones a l'any. Espanya produeix únicament uns 6 milions de tones.

Taula 27.- Evolució de la producció de blat en el període 2006-2011 a Espanya i als cinc països amb més producció (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-11
EUA	49.216.000	55.820.400	68.016.100	60.314.300	60.102.600	54.413.300	57.980.450
França	35.363.600	32.763.500	39.006.400	38.332.200	38.207.000	38.037.000	36.951.617
Rússia	44.926.900	49.368.000	63.765.100	61.739.800	41.507.600	56.240.000	52.924.567
Índia	69.354.500	75.806.700	78.570.200	80.680.000	80.710.000	86.874.000	78.665.900
Xina	108.466.271	109.298.296	112.463.292	115.115.364	115.180.303	117.410.300	112.988.971
Espanya	5.521.580	6.436.360	6.714.300	4.723.900	5.610.700	6.900.000	5.984.473
MON	602.891.893	612.611.392	683.070.203	685.614.399	651.397.902	704.080.283	656.611.012

Figura 56.- Evolució de la producció (t) de blat en el període 2006-2011. (Font: DAAM).

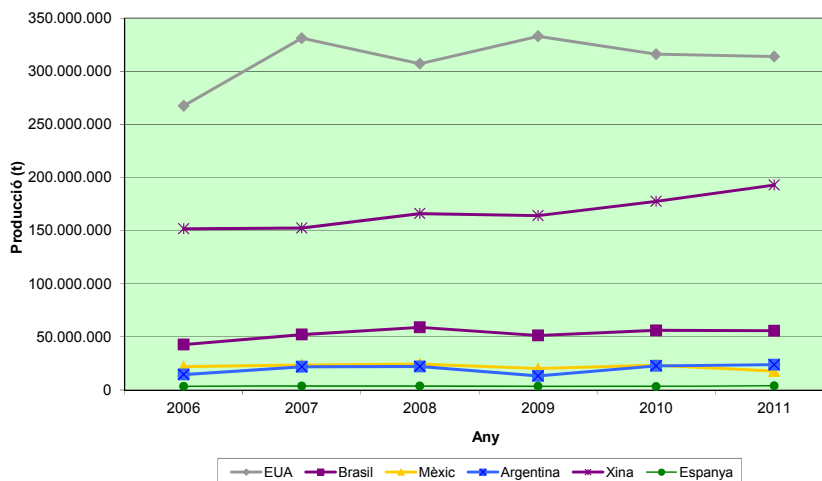
A la Taula 28 i Figura 57 es presenta l'evolució de la producció de blat de moro als principals països productors.

Estats Units ocupa la primera posició en quant a producció de blat de moro, amb aproximadament 314 milions de tones l'any 2011, representant el 35,5% de la producció mundial. A molta distància es situa Xina amb un 22% i Brasil amb un 6% de la producció. Entre els principals països produeixen un 68% del total de blat de moro. Espanya presenta una producció mitjana de 3,5 milions de tones a l'any.

Taula 28.- Evolució de la producció de blat de moro en el període 2006-2011 a Espanya i als cinc països amb més producció (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-11
EUA	49.216.000	55.820.400	68.016.100	60.314.300	60.102.600	54.413.300	57.980.450
França	35.363.600	32.763.500	39.006.400	38.332.200	38.207.000	38.037.000	36.951.617
Rússia	44.926.900	49.368.000	63.765.100	61.739.800	41.507.600	56.240.000	52.924.567
Índia	69.354.500	75.806.700	78.570.200	80.680.000	80.710.000	86.874.000	78.665.900
Xina	108.466.271	109.298.296	112.463.292	115.115.364	115.180.303	117.410.300	112.988.971
Espanya	5.521.580	6.436.360	6.714.300	4.723.900	5.610.700	6.900.000	5.984.473
MON	602.891.893	612.611.392	683.070.203	685.614.399	651.397.902	704.080.283	656.611.012

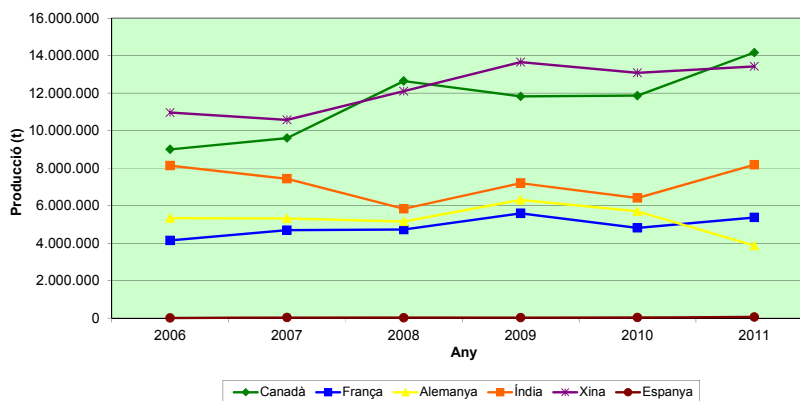
Figura 57.- Evolució de la producció (t) de blat de moro en el període 2006-2011. (Font: DAAM).

A la Taula 29 i Figura 58 es presenta l'evolució de la producció de colza en els principals països productors.

Els dos primers productors de colza durant l'any 2011 han estat Canadà (22,7%) i Xina (21,4%), mostrant una tendència a l'alça en la producció de matèries primeres. Índia (13%), com a tercer productor ha sofert alguns daltabaixos al llarg del període estudiat, a partir de l'any 2010 però, la seva producció a començat a augmentar. L'any 2006, Alemanya es situava en quarta posició i amb el pas dels anys, s'ha situat l'any 2011 per davall de França (6%).

Figura 58.- Evolució de la producció (t) de colza en el període 2006-2011. (Font: DAAM).

Taula 29.- Evolució de la producció de colza en el període 2006-2011 a Espanya i als cinc països amb més producció (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-10
Canadà	9.000.300	9.601.100	12.642.900	11.825.400	11.866.200	14.164.500	10.987.180
França	4.144.490	4.691.100	4.721.290	5.588.730	4.815.520	5.368.820	4.792.226
Alemanya	5.336.500	5.320.520	5.154.700	6.306.700	5.697.600	3.869.500	5.563.204
Índia	8.131.200	7.438.000	5.834.000	7.201.000	6.410.000	8.179.000	7.002.840
Xina	10.966.010	10.572.610	12.102.011	13.657.012	13.082.010	13.426.012	12.075.931
Espanya	7.926	34.700	20.810	28.900	35.500	61.900	25.567
MÓN	48.025.348	51.477.301	57.862.424	61.675.518	59.067.597	62.454.482	55.621.638

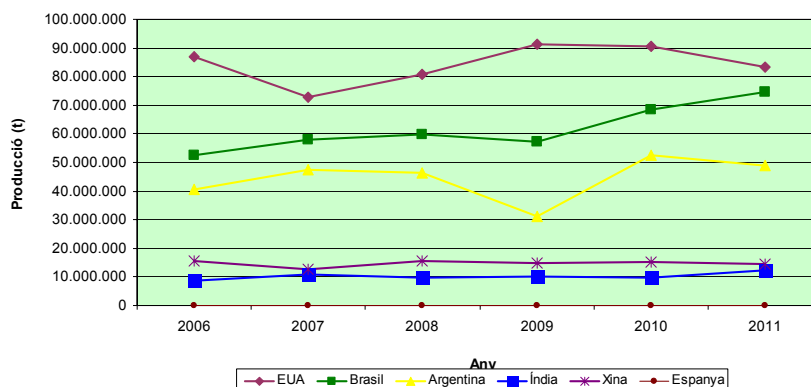
A la Taula 30 i Figura 59 es presenta l'evolució de la producció de soja en els principals països productors.

El primer país productor de soja l'any 2011 ha estat Estats Units (32%), seguit de Brasil (28%) i Argentina (19%). L'augment de producció als EUA l'any 2009 coincideix amb la disminució que té lloc a Brasil i Argentina. Xina i Índia, amb produccions notablement inferiors (entre 5-6%), mostren un nivell pràcticament invariable, igual que Espanya amb una producció nul·la en relació als altres països productors.

Taula 30.- Evolució de la producció de soja en el període 2006-2011 a Espanya i als cinc països amb més producció (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-10
EUA	86.998.900	72.857.700	80.748.700	91.417.300	90.609.800	83.171.600	84.526.480
Brasil	52.464.600	57.857.200	59.833.100	57.345.400	68.518.700	74.815.400	59.203.800
Argentina	40.537.400	47.482.800	46.238.100	30.993.400	52.677.400	48.878.800	43.585.820
Índia	8.857.000	10.968.000	9.910.000	10.050.000	9.810.000	12.282.000	9.919.000
Xina	15.500.187	12.725.147	15.545.141	14.981.221	15.083.204	14.485.105	14.766.980
Espanya	1.519	920	748	2.600	1.700	1.700	1.497
MÓN	221.983.478	219.707.218	231.392.067	223.184.884	261.577.298	260.915.871	231.568.989

Figura 59.- Evolució de la producció (t) de soja en el període 2006-2011 (Font: DAAM).

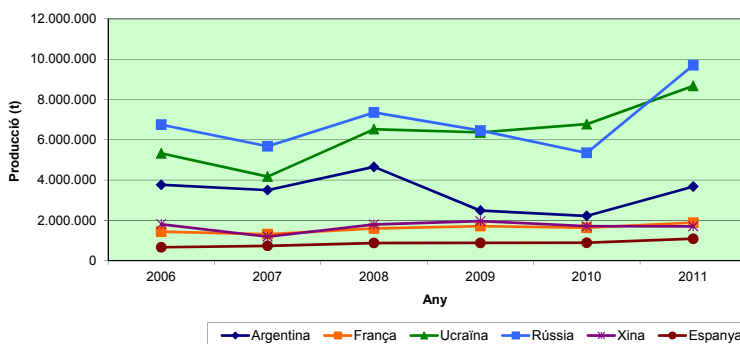
A la Taula 31 i Figura 60 es presenta l'evolució de la producció de girasol als principals països productors.

Rússia és el país amb una major producció d'aquest tipus d'oleaginosa amb 9,7 milions de tones l'any 2011 (24,1%), seguida d'aprop per Ucraïna (21,5%). Argentina ocupa la tercera posició, experimentant una lleugera disminució des de l'any 2008, moment en què s'aproxima a països amb una producció menor com França i Espanya (2,5%).

Taula 31.- Evolució de la producció de girasol en el període 2006-2011 a Espanya i als cinc països amb més producció (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-11
Argentina	3.759.740	3.497.730	4.650.370	2.483.440	2.220.710	3.671.750	3.380.623
França	1.439.690	1.311.280	1.592.270	1.713.290	1.633.110	1.882.450	1.595.348
Ucraïna	5.324.300	4.174.400	6.526.000	6.360.600	6.771.500	8.670.500	6.304.550
Rússia	6.743.380	5.671.390	7.350.240	6.454.320	5.344.820	9.697.450	6.876.933
Xina	1.803.000	1.186.770	1.791.720	1.955.640	1.710.000	1.700.000	1.691.188
Espanya	662.083	733.154	872.687	876.400	887.000	1.084.300	852.604
MÓN	31.596.535	26.339.960	36.077.676	32.391.774	30.411.735	40.206.186	32.837.311

Figura 60.- Evolució de la producció (t) de girasol en el període 2006-2011 (Font: DAAM).

3.3.2- Unió Europea

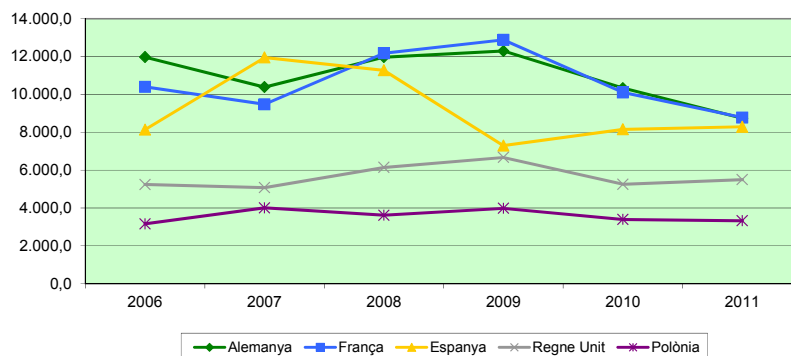
A la Taula 32 i Figura 61 es presenta la producció d'ordi als principals països productors de la UE-27.

La producció d'ordi a nivell europeu està liderada per Alemanya (19%) i França (18%). En tercera posició trobem Espanya (16%) presentant grans fluctuacions en la producció anual. Es pot observar com els cinc països més productors (Alemanya, França, Espanya, Regne Unit i Polònia) concentren el 69% de la producció de la UE-27.

Taula 32.- Producció dels principals països productors d'ordi d'Europa en 100 tones, durant el període 2006-2011 (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-11	%
Alemanya	11.966,6	10.384,2	11.967,1	12.288,1	10.326,9	8.733,8	10.944,5	19,0
França	10.400,6	9.475,1	12.171,3	12.879,6	10.099,9	8.774,8	10.633,6	18,5
Espanya	8.136,4	11.945,3	11.269,7	7.291,8	8.154,4	8.287,1	9.180,8	16,0
Regne Unit	5.239,2	5.078,9	6.143,9	6.668,0	5.252	5.494	5.646,0	9,8
Polònia	3.161,0	4.008,1	3.619,5	3.983,9	3.397,2	3.325,9	3.582,6	6,2
UE-27	54.640	57.975	65.463	62.033	52.892	51.724	57.455	100

Figura 61.- Evolució de la producció (1000 t) d'ordi en els cinc països amb més producció d'Europa en el període 2006-2011 (Font: DAAM).

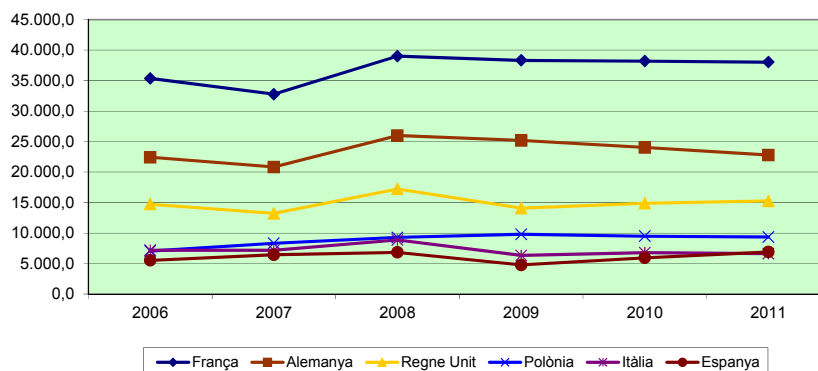
A la Taula 33 i Figura 62 es presenta la producció de blat en els principals països productors de la UE-27.

França és el país amb major producció a nivell europeu amb 38 milions de tones l'any 2011 (27%), Espanya es situa en sisena posició amb una producció de quasi 7 milions de tones (4,9%). Alemanya, Regne Unit, Polònia i Itàlia es situen en posicions intermèdies. Entre els cinc països amb més producció es concentra el 69% de la producció de blat a la UE-27. Les produccions de blat en els principals països europeus s'han mantingut constants i amb poques variacions.

Taula 33.- Producció dels principals països productors de blat d'Europa en 100 tones, durant el període 2006-2011 (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-11	%
França	35.363,6	32.769,9	39.001,7	38.324,7	38.194,7	38.036,8	36.948,6	27,6
Alemanya	22.427,9	20.828,1	25.988,6	25.190,3	24.039,7	22.782,8	23.542,9	17,6
Regne Unit	14.734,6	13.220,6	17.227,1	14.076,0	14.878,0	15.257,0	14.898,9	11,1
Polònia	7.059,7	8.317,3	9.274,9	9.789,9	9.488	9.339	8.878,1	6,6
Itàlia	7.181,7	7.170,2	8.859,4	6.341,0	6.777,3	6.622,0	7.158,6	5,4
Espanya	5.521,6	6.436,4	6.831,5	4.772,7	5.941,2	6.900,2	6.067,3	4,5
UE-27	117.732	120.075	150.596	138.363	136.631	139.365	133.794	100

Figura 62.- Evolució de la producció (1000 t) de blat en els cinc països amb més producció d'Europa en el període 2006-2011 (Font: DAAM).

A la Taula 34 i Figura 63 es presenta la producció de blat de moro en els principals països productors de la UE-27.

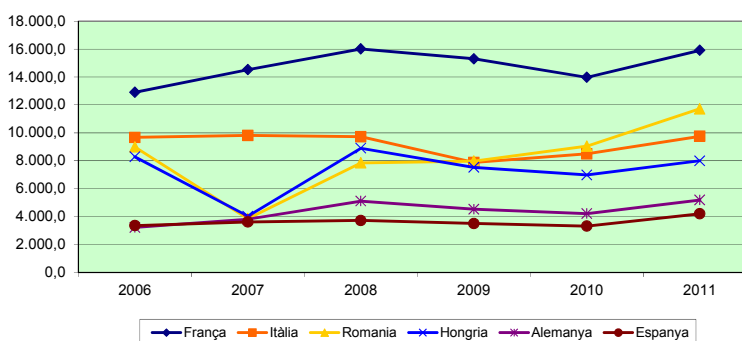
França, amb 15,9 milions de tones l'any 2011 (23,3%) és el principal productor europeu, seguit de Itàlia (14,6%), Romania (13%) i Hongria (11,4%). Mentre que Alemanya (6,8%) i Espanya (5,7%) es mantenen al voltant de 4 milions de tones. L'evolució al llarg dels

temps es pot observar a la Figura 62, l'any 2011 s'intueix una tendència creixent per part dels països amb més producció de blat de moro a Europa.

Taula 34.- Producció dels principals països productors de blat de moro d'Europa en 100 tones, durant el període 2006-2011 (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-11	%
França	12.903,7	14.528,0	16.012,5	15.299,9	13.974,6	15.913,3	14.772,0	23,4
Itàlia	9.671,2	9.809,3	9.722,9	7.877,7	8.495,9	9.752,6	9.221,6	14,6
Romania	8.984,7	3.853,9	7.849,1	7.973,3	9.042,0	11.717,6	8.236,8	13,0
Hongria	8.281,7	4.026,7	8.897,1	7.528,4	6.985	7.992	7.285,2	11,5
Alemanya	3.220,3	3.809,3	5.105,9	4.527,2	4.211,5	5.183,6	4.343,0	6,9
Espanya	3.355,7	3.610,9	3.717,6	3.498,2	3.312,7	4.199,9	3.615,8	5,7
UE-27					57.421	68.931	63.176	100

Figura 63.- Evolució de la producció (1000 t) de blat de moro en els cinc països amb més producció d'Europa en el període 2006-2011 (Font: DAAM).

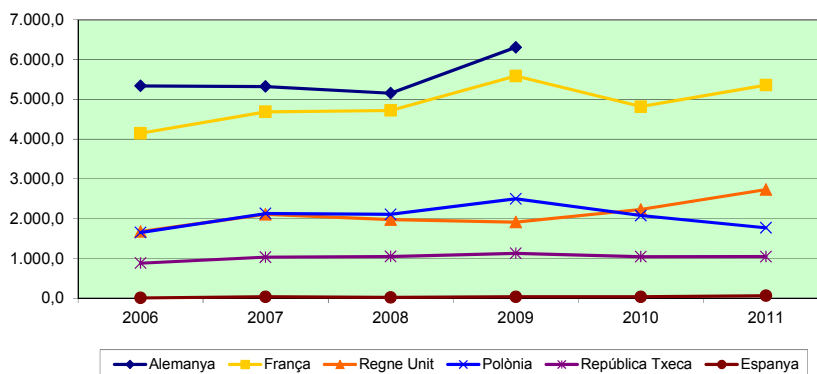
A la Taula 35 i Figura 64 es presenta la producció de colza en els principals països productors de la UE-27.

Més de la meitat de la producció d'aquest tipus de crucífera es reparteix entre Alemanya (30%) i França (26,3%). A continuació es situa el Regne Unit (11,3%) i Polònia (10,9%) amb aproximadament 2 milions de tones en ambdós casos. La producció a Espanya és molt reduïda, de 32.600 Tn/any

Taula 35.- Producció dels principals països productors de colza d'Europa en 100 tones, durant el període 2006-2011 (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-11	%
Alemanya	5.336,5	5.320,5	5.154,7	6.306,7			5.594,0	30,2
França	4.144,5	4.683,8	4.719,1	5.584,1	4.815,5	5.355,3	4.883,7	26,3
Regne Unit	1.674,0	2.108,0	1.973,0	1.912,0	2.230,0	2.730,0	2.104,5	11,3
Polònia	1.651,5	2.129,9	2.105,8	2.496,8	2.078	1.769	2.038,5	11,0
República Txeca	880,2	1.031,9	1.048,9	1.128,1	1.042,4	1.046,1	1.029,6	5,6
Espanya	7,9	34,7	20,8	34,7	35,5	61,9	32,6	0,2
UE-27	15.749	18.339	18.840	21.266			18.549	100

Figura 64.- Evolució de la producció (1000 t) de colza en els cinc països amb més producció d'Europa en el període 2006-2011 (Font: DAAM).

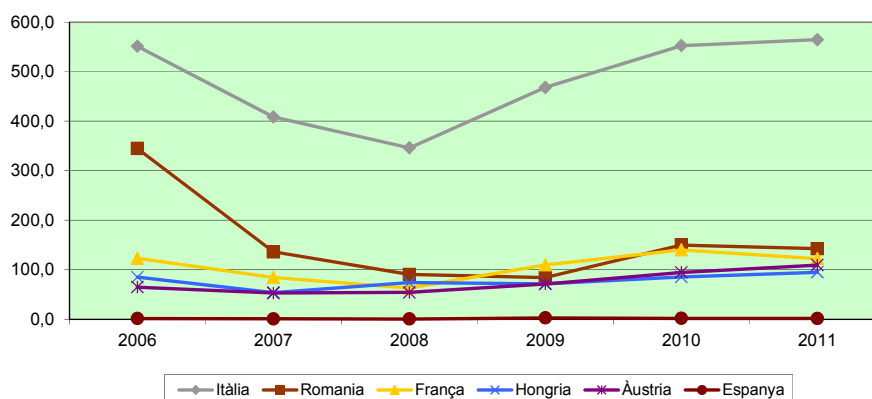
A la Taula 36 i Figura 65 es presenta l'evolució de la producció de soja en els principals països productors de la UE-27.

Es pot observar com la soja és una matèria primera de producció escassa a la UE-27 (aproximadament 1 milió de tones a l'any). S'ha de destacar a Itàlia com a principal productor europeu, amb el 42% de la producció total. L'ordre de països difereix amb els anys.

Taula 36.- Producció dels principals països productors de soja d'Europa en 100 tones, durant el període 2006-2011 (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-11	%
Itàlia	551,3	408,5	346,2	468,2	552,5	564,6	481,9	42,3
Romania	344,9	136,1	90,6	84,3	149,9	142,6	158,1	13,9
França	123,0	84,3	63,1	109,8	140,1	122,5	107,1	9,4
Hongria	85,0	54,0	74,1	71,6	85	95	77,5	6,8
Àustria	65,0	52,9	54,1	71,3	94,5	109,4	74,5	6,5
Espanya	1,5	0,9	0,7	2,8	1,8	1,7	1,6	0,1
UE-27	1.453	895	805	1.000	1.323	1.352	1.138	100

Figura 65.- Evolució de la producció (1000 t) de soja en els cinc països amb més producció d'Europa en el període 2006-2011 (Font: DAAM).

A la Taula 37 i Figura 66 es presenta la producció de girasol en els principals països productors de la UE-27.

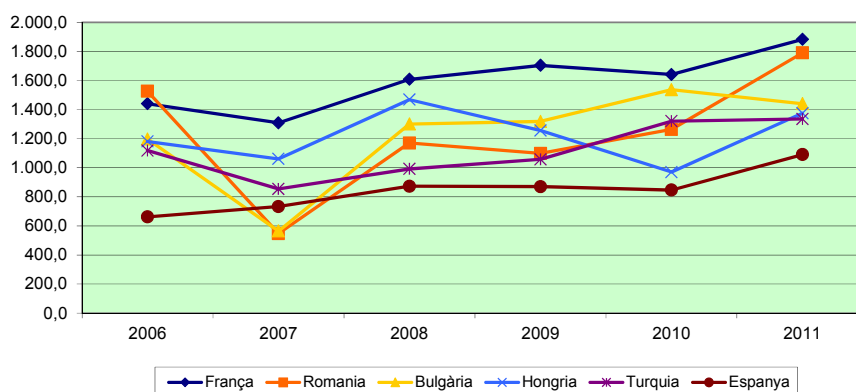
França és el país amb major producció de girasol amb 1,6 milions de tones (19,5%), seguida per Romania (14,8%), Hongria (14,8%) i Turquia amb aproximadament 1,1 milions de tones (13,5%). A Espanya la producció promig dels últims anys ha estat de 0,8 milions

de tones (1%). L'evolució de la producció en els últims anys (Figura 65) tendeix a créixer en tots els països, tot i així, existeixen fortes fluctuacions anuals en alguns d'ells (Hongria, Romania i Bulgària)

Taula 37.- Producció dels principals països productors de girasol d'Europa en 100 tones, durant el període 2006-2011 (Font: DAAM).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mitjana 06-10	%
França	1.439,7	1.307,9	1.608,0	1.703,9	1.640,8	1.882,4	1.597,1	19,7
Romania	1.526,2	546,9	1.169,9	1.098,0	1.262,9	1.789,3	1.232,2	15,2
Bulgària	1.196,6	564,4	1.300,7	1.318,0	1.536,3	1.439,7	1.226,0	15,1
Hongria	1.180,7	1.060,5	1.468,1	1.256,2	970	1.375	1.218,3	15,0
Turquia	1.118,0	854,0	992,0	1.057,0	1.320,0	1.335,0	1.112,7	13,7
Espanya	662,1	733,2	872,7	869,5	846,6	1.090,2	845,7	10,4
UE-27(propia)	8.033	5.750	8.230	8.085	8.364	10.152	8.102	100

Figura 66.- Evolució de la producció (1000 t) de girasol en els cinc països amb més producció d'Europa en el període 2006-2011 (Font: DAAM).

3.3.3- Catalunya

A continuació es presenta la Taula 38 amb la producció mitjana de les matèries primeres utilitzades en alimentació animal en els últims cinc anys (2007-2011) a Catalunya (blat, ordi, blat de moro, soja, colza i girasol). Entre el cereals s'ha de destacar en primer lloc la producció d'ordi (541.000 tones, 5% de la producció espanyola). Com a font de proteïna s'ha de destacar la colza (9.600 tones, 30% de la producció espanyola).

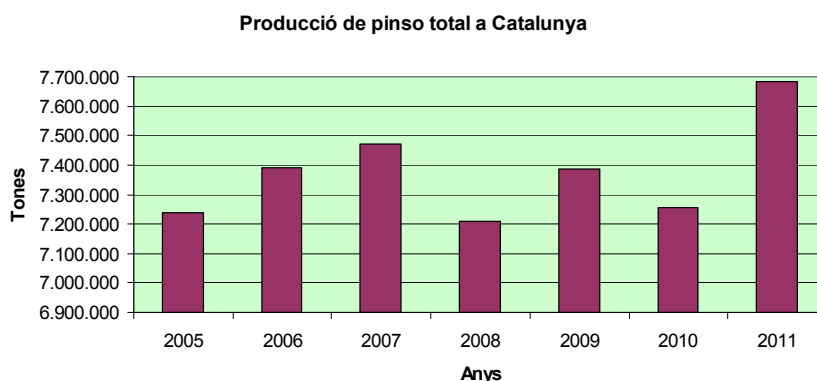
Taula 38.- Producció de les sis matèries primeres més importants a Catalunya per províncies, promig 2007-2011 (tn) (Font: DAAM).

	Blat	Ordi	Blat de moro	Soja	Colza	Gira-sol
Barcelona	79.595	135.001	6.804	2	3.620	458
Girona	56.736	53.668	82.514	2	3.516	5.895
Lleida	151.746	306.220	240.915	10	2.368	599
Tarragona	23.565	46.298	550	14	116	8
CATALUNYA	311.642	541.186	330.783	27	9.620	6.959

3.4.- Producció de pinsos compostos

La producció total de pinsos a Catalunya ha augmentat considerablement durant l'últim any tal i com es pot observar en la Figura 26 al comparar les dades de 2011 respecte 2010.

Figura 67.- Evolució de la producció (t) de pinso per a l'espècie porcina a Catalunya en el període 2005-2011. (Font: DAAM).

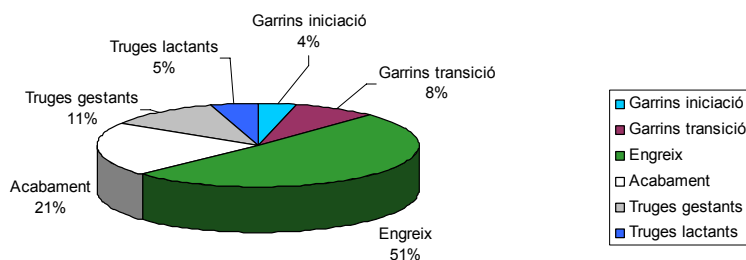

Dins el total de pinso produït a Catalunya, 4,6 milions de tones (60%) estan destinats a l'espècie porcina. A la Taula 39 i Figura 68 s'observa com es distribueix en funció de les diferents etapes de producció. Com era d'esperar, la major part del pinso s'utilitza en alimentació de porcs en fase d'engreix (50%) i pinso d'acabament (21%).

Taula 39.- Producció de pinso per porcí a Catalunya distribuït segons la fase de producció i el tipus d'animal durant l'any 2011 en tones. (Font: DAAM).

	Mitjana (05-09)	%	2011	%
Garrins iniciació	172.404	4	176.915	4
Garrins transició	429.526	10	392.158	8
Engreix	2.125.947	50	2.326.338	50
Acabament	799.196	19	983.938	21
Reproductors	28.434	1		0
Truges gestants	520.047	12	527.259	11
Truges lactants	212.617	5	214.668	5
Total porcí	4.288.172	100	4.621.276	100

Figura 68.- Producció de pinsos per porcí a Catalunya l'any 2011, distribuïda segons la fase de producció i el tipus d'animal (Font: DAAM).

3.5.- Balanç de matèries primeres

A la Taula 40 es presenta el balanç entre la producció i l'ús de les matèries primeres utilitzades en l'alimentació animal (blat, ordi, blat de moro, soja, colza i girasol). S'observa l'alta dependència de l'exterior a la que està sotmesa Catalunya. Amb percentatges d'autoproducció que no superen el 18%, 49% i 20% en el cas del blat, ordi i blat de moro respectivament. La balança està més desequilibrada per la producció de matèries primeres de font proteica, amb percentatges d'autoproducció que no superen el 1%, 7% i 4% en el cas de la soja, colza i girasol respectivament.

Taula 40.- Producció de matèries primeres utilitzades en alimentació animal i balanç a Catalunya en els últims cinc 2007-2011 (Font: Elaboració pròpia a partir de dades del DAAM).

	Producció (t)	Ús alimentació animal (t)	Balaç (t)	% autoproducció
BLAT*				
2007	268.651	1.030.288	-761.637	26
2008	199.119	1.449.775	-1.250.656	14
2009	303.237	2.297.002	-1.993.765	13
2010	386.616	1.815.904	-1.429.288	21
2011	400.589	1.983.818	-1.583.229	20
2007-2011	311.642	1.715.357	-1.403.715	18
ORDI*				
2007	527.541	801.427	-273.886	66
2008	313.645	808.142	-494.497	39
2009	623.181	1.146.142	-522.961	54
2010	716.349	1.466.729	-750.380	49
2011	525.216	1.252.215	-726.999	42
2007-2011	541.186	1.094.931	-553.745	49
BLAT DE MORO*				
2007	313.142	1.811.020	-1.497.878	17
2008	318.705	1.900.652	-1.581.947	17
2009	336.852	1.487.388	-1.150.536	23
2010	314.831	1.198.014	-883.183	26
2011	370.387	1.729.908	-1.359.521	21
2007-2011	330.783	1.625.396	-1.294.613	20
SOJA*				
2007	23	1.429.377	-1.429.354	0
2008	25	1.312.404	-1.312.379	0
2009	42	1.041.408	-1.041.366	0
2010	32	1.024.565	-1.024.533	0
2011	15	1.150.718	-1.150.703	0
2007-2011	27	1.191.694	-1.191.667	0
COLZA*				
2007	7.042	105.708	-98.666	7
2008	2.776	146.118	-143.342	2
2009	9.420	17.895	-8.475	53
2010	9.859	199.138	-189.279	5
2011	19.001	243.079	-224.078	8
2007-2011	9.620	142.388	-132.768	7
GIRA-SOL*				
2007	6.379	116.519	-110.140	5
2008	8.003	99.576	-91.573	8
2009	8.047	245.717	-237.670	3
2010	6.601	139.979	-133.378	5
2011	5.763	193.642	-187.879	3
2007-2011	6.959	159.087	-152.128	4

Cal tenir en compte que en el càlcul de les tones necessàries per a alimentació animal s'ha tingut en compte el cereal o l'oleaginosa en qüestió, així com els seus derivats:

- Blat: blat i segó de blat
- Blat de moro: blat de moro i gluten de blat de moro.
- Colza: llavor i tortó
- Soja: Farina, faves i tortó
- Gira-sol: llavor i tortó

3.6.- Fonts

- **DAAM**, Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.

4.- Rendiment tècnic i econòmic de les explotacions porcines

Resum

Rendiment tècnic

Durant l'any 2012 els principals índex tècnics de les explotacions porcines de mares de Catalunya s'han vist millorats respecte l'any anterior. Pel que fa a la productivitat, la mitjana d'aquest any 2012 ha estat de 26,43 garrins deslletats per truja productiva i any. Respecte 2011, la prolificitat ha augmentat tant en nombre de nascuts totals (+1,99%), en nombre de nascuts morts (+7,84%), i deslletats per ventrada (+0,28%). D'altra banda, el percentatge de repeticions ha millorat, disminuint un 4,09% en el període 2011-2012.

Pràcticament tots els índex tècnics de les explotacions de transició i engreix s'han vist millorats entre l'any 2011 i 2012. Tot i així, el percentatge de mortalitat en ambdues etapes ha augmentat en un 8,22% i 2,25% respectivament. La duració mitjana de les dues etapes ha disminuït en un 16,63% en transició i 2,69% en engreix. Pel que fa a l'índex de conversió, en l'etapa de transició ha disminuït un 0,62% i en l'etapa d'engreix un 2,52%.

Rendiment econòmic

Durant l'any 2012, el marge de les explotacions porcines catalanes ha estat positiu, amb un guany d'6.61 €/porc engreixat a 105kg. Així doncs, el porc s'ha pagat al preu més elevat dels últims deu anys, amb un ingrés mitjà de 136.4 €/porc de 105 kg, això ha pogut compensar dels elevats costos (129,79 €/porc engreixat) que s'han donat. La partida de l'alimentació és altre cop la responsable del elevats costos, ha representat durant el 2012, el 74.11% del cost total de producció. Després de dos anys amb marges pràcticament nuls o negatius en la producció porcina catalana, l'any 2012 els ingressos han superat als costos, fet que ha suposat un guany 6,3 cèntims d'€/kg en viu.

El marge de la producció porcina ha estat positiu tant a les explotacions catalanes (6.61€/porc engreixat) com a les espanyoles (6.98 €/porc engreixat). Tot i així, uns menors costos han afavorit les explotacions espanyoles, fent que el marge percebut sigui major.

4.1.- Rendiment tècnic

4.1.1.- Comparativa entre períodes

La Taula 41 es mostra els principals índex tècnics de les explotacions porcines de mares de Catalunya durant l'any 2012. La productivitat ha estat de 26,43 garrins deslletats per truja productiva i any, a un ritme productiu de 2,10 parts per truja present i any. La fertilitat ha estat de 83,64% de parts i 14,32% de repeticions.

Els paràmetres tècnics de les explotacions porcines de mares entre l'any 2011 i 2012, mostren una millora en la majoria d'índexs (Taula 41). Així doncs, entre aquests dos últims anys, solament han trencat la millora tècnica generalitzada, el nombre de garrins nascuts morts/ventrada (+ 7,84%) i el nombre de baixes fins al deslletament sobre nascuts totals (+ 4,60%), així com també el nombre de parts per truja de baixa (- 4,33%) i la taxa de reposició (+ 0,77%).

Si s'analitzen els diferents paràmetres, s'observa que la productivitat de les explotacions porcines catalanes ha incrementat; tant els deslletats per truja present i any com els deslletats per truja productiva i any han augmentat respecte l'any anterior (2011) en un 0,59 % i 0,23% respectivament. Quant a prolificitat, anteriorment s'ha comentat que el nombre de nascuts morts per ventrada ha augmentat però simultàniament també ha augmentat el nombre de nascuts totals per ventrada (+ 1,99%). El mateix succeeix amb el nombre de nascuts morts fins el deslletament sobre nascuts totals, els quals han augmentat junt amb el nombre de deslletats per ventrada (+ 0,28%). En fertilitat s'observa una millora tant en el percentatge de parts, com de repeticions, amb un valor del 83,64% i del 14,32% respectivament. Finalment, i pel que fa referència al ritme reproductiu, tant l'interval deslletament – primer cobriment com l'interval deslletament – cobriment fèrtil han millorat, presentant una disminució del 2,98% i 2,06% respectivament.

A la Taula 41 també es mostren els principals índex de les explotacions de transició i engreix durant l'any 2012 i la variació respecte l'any anterior. És destacable que el percentatge de mortalitat ha augmentat en ambdues etapes, situant-se l'any 2012 en un 3,3% i un 3,8% respectivament. En la fase de transició, mentre el guany mig diari ha augmentat en un 32,50% i la duració mitjana de la fase ha disminuït un 16,63%, s'observa un increment en els Kg de pinso consumits per porc (+ 8,11%).

Taula 41.- Valors mitjans dels principals índexs tècnics a les explotacions porcínes catalanes durant 2011 i 2012.

PARÀMETRES	ÍNDEXS TÈCNICS	PERIODE		VARIACIÓ (%)
		Any 2011	Any 2012	
MARES *				
Mostra	n (truges presents)	184.170	189.108	
Productivitat	Deslletats/truja present i any	22,18	22,31	0,59% ▲
	Deslletats/truja productiva* i any (*en producció)	26,37	26,43	0,23% ▲
Prolificitat	Nascuts totals/ventrada	13,05	13,31	1,99% ▲
	Nascuts morts/ventrada	1,02	1,10	7,84% ▲
	Deslletats/ventrada	10,60	10,63	0,28% ▲
	% baixes fins deslletament sobre NT	17,84	18,66	4,60% ▲
Fertilitat	Parts (%)	83,50	83,64	0,17% ▲
	Repeticions (%)	14,93	14,32	-4,09% ▼
Ritme reproductiu	IDC (Interval deslet. 1a cobrició)	6,37	6,18	-2,98% ▼
	IDCF (Interval deslet.cobri.fètil)	9,24	9,05	-2,06% ▼
	Edat al deslletament (dies)	23,00	23,00	0,00% =
	Parts/truja present i any	2,09	2,10	0,48% ▲
Baixes	Nº parts/truja de baixa	4,62	4,42	-4,33% ▼
Reposició	Reposició (%)	46,59	46,95	0,77% ▲
TRANSICIO **				
Transició	n (garrins sortits)	2.276.881	2.296.252	
	Pes inicial	5,99	6,29	5,04% ▲
	Pes final	18,27	19,54	6,95% ▲
	% mortalitat	3,09	3,34	8,22% ▲
	IC (Índex de conversió)	1,63	1,62	-0,62% ▼
	Kg de pinso consumit/porc	19,78	21,39	8,11% ▲
	Guany mitjà diari (g/dia)	290	384	32,50% ▲
	Duració mitjana (dies)	41,96	34,98	-16,63% ▼
ENGREIX **				
Engreix	n (porcs sortits)	3.283.668	3.293.878	
	Pes inicial	18,59	19,22	3,40% ▲
	Pes final	104,82	106,06	1,18% ▲
	% mortalitat	3,68	3,76	2,25% ▲
	IC (Índex de conversió)	2,65	2,58	-2,52% ▼
	Kg de pinso consumit/porc	227,44	223,86	-1,58% ▼
	Guany mitjà diari (g/dia)	636	656	3,13% ▲
	Duració mitjana (dies)	135,47	131,83	-2,69% ▼

* GGP_UdL i BDPorc

** GGP_UdL i SIP

LLEGENDA: ▲ :Valor superior favorable; ▼ :Valor inferior favorable; ▲ :Valor superior desfavorable; ▼ :Valor inferior desfavorable; = :Valor sense variacions

4.1.2.- Comparativa entre tipus d'explotacions

A la Taula 42 es mostra el rendiment tècnic de les explotacions porcínes catalanes de mares durant l'any 2012, segons el tipus d'explotació: cicle tancat, maternitat o maternitat + transició. Tal i com ja venia donant-se en els últims dos anys, els resultats mostren com la fertilitat és lleugerament millor a les explotacions de maternitat i maternitat + transició que a les de cicle tancat, amb un major percentatge de parts. No obstant, aquest 2012, les explotacions de cicle tancat han presentat un nombre lleugerament major de nascuts

totals per ventrada (13,29) respecte a les explotacions de maternitat (13,18). Quant als índexs del ritme reproductiu, s'observa com les explotacions de maternitat i maternitat + transició presenten intervals deslletament – primer cobriment, i primer cobriment fèrtil menors als que presenten les explotacions de cycle tancat. El percentatge de repeticions presenta diversitat, les tres tipologies d'explotació oscil·len entre un 45% i 47% de repeticions.

Taula 42.- Valors mitjans dels principals índexs tècnics de l'any 2012 a les explotacions porcines catalanes en funció del tipus d'explotació (Font: BDPorc).

Paràmetres	Índexs tècnics	Any 2012		
		Tipus d'explotació		
		Cicle tancat	Maternitat	Variació (%) maternitat sobre cicle tancat
Productivitat	Deslletats/truja present i any	21,69	22,29	2,69
	Deslletats/truja productiva* i any (*en producció)	25,96	26,44	1,82
Prolifictat	Nascuts totals/ventrada	13,29	13,18	-0,83
	Nascuts morts/ventrada	1,07	1,04	-2,88
	Deslletats/ventrada	10,63	10,66	0,26
	% baixes fins deslletament sobre NT	17,79	16,76	-6,15
Fertilitat	Parts (%)	80,81	83,82	3,59
Ritme reproductiu	IDC (Interval desllet. 1a cobrició)	6,59	6,28	-4,94
	IDCF (Interval desllet.cobri.fèrtil)	10,33	8,93	-15,68
	Estat al deslletament (dies)	24,00	23,00	-4,35
	Nº parts/truja present i any	2,04	2,09	2,39
Baixes	Nº parts /truja de baixa	4,28	4,52	5,31
Reposició	Reposició (%)	46,65	45,23	-3,14

4.1.3.- Comparativa entre regions

Si comparem els rendiments tècnics entre les explotacions porcines de Catalunya i Espanya, observem resultats força similars (Taula 43). Així doncs, mentre a Catalunya es deslleten més garrins per truja present i any, a Espanya es deslleten més garrins per truja productiva i any. Quant a prolifictat, Catalunya presenta un nombre major de nascuts totals per ventrada, però també més nascuts morts, mentre a Espanya es deslleten més garrins. Pel que fa referència a la fertilitat, Espanya presenta un percentatge major de repeticions. Finalment, el ritme productiu varia en funció de si ens fixem en l'interval deslletament – primer cobriment, el qual és major a Espanya, o si ens fixem en l'interval deslletament – primer cobriment fèrtil, el qual es major a Catalunya.

De la mateixa manera que en les explotacions de mares, els resultats de transició i engreix de les explotacions porcines catalanes i espanyoles són molt similars.

Taula 43.- Valors mitjans dels principals índexs tècnics del 2012 a les explotacions porcines catalanes i espanyoles.

ANY 2012				
PARÀMETRES	ÍNDEXS TÈCNICS	Regió		Diferència (Catalunya vs. Espanya)
		Catalunya	Espanya	
MARES *				
Mostra	n (truges presents)	189.108	618.828	
Productivitat	Deslletats/truja present i any	22,31	22,28	0,03
	Deslletats/truja productiva* i any (*en producció)	26,43	26,44	-0,01
Prolifictat	Nascuts totals/ventrada	13,31	13,17	0,14
	Nascuts morts/ventrada	1,10	1,05	0,05
	Deslletats/ventrada	10,63	10,66	-0,03
	% baixes fins deslletament sobre NT	18,66	17,48	1,18
Fertilitat	Repeticions (%)	14,32	14,60	-0,28
Ritme reproductiu	IDC (Interval desllet. 1a cobrició)	6,18	6,29	-0,11
	IDCF (Interval desllet.cobri.fètil)	9,05	8,97	0,08
	Edat al deslletament (dies)	23,00	23,36	-0,36
	Parts/truja present i any	2,10	2,09	0,01
Baixes	Nº parts/truja de baixa	4,42	4,46	-0,04
Reposició	Reposició (%)	46,95	45,50	1,45
TRANSICIO **				
Transició	n (garrins sortits)	2.296.252	9.736.488	
	Pes inicial	6,29	6,22	0,07
	Pes final	19,54	19,37	0,17
	% mortalitat	3,34	3,26	0,08
	IC (índex de conversió)	1,62	1,62	0,00
	Kg de pinso consumit/porc	21,39	21,31	0,08
	Guany mitjà diari (g/dia)	384	387	-2,37
	Duració mitjana (dies)	34,98	34,39	0,59
ENGREIX **				
Engreix	n (porcs sortits)	3.293.878	14.306.473	
	Pes inicial	19,22	19,22	0,00
	Pes final	106,06	106,35	-0,29
	% mortalitat	3,76	3,78	-0,02
	IC (índex de conversió)	2,58	2,61	-0,03
	Kg de pinso consumit/porc	223,86	227,20	-3,34
	Guany mitjà diari (g/dia)	656	658	-2,08
	Duració mitjana (dies)	131,83	131,43	0,40

* GGP_UdL i BDPorc

** GGP_UdL i SIP

4.2.- Rendiment econòmic

4.2.1.- Dades econòmiques de les explotacions porcines catalanes

A la Taula 44 es presenten els principals índexs econòmics de les explotacions porcines catalanes, corresponents a l'any 2012, desglossats en les diferents fases de producció porcina: mares, transició i engreix.

Taula 44.- Valors mitjans pels principals índexs econòmics corresponents a l'any 2012 a les explotacions porcínes catalanes, segons fase de producció.

ANY 2012					
PARÀMETRES	ÍNDEXS ECONÒMICS	FASES			
		Mares	Transició	Engreix	TOTAL
PREUS		(€/unitat)			
Compra	truja reposició	190*			190
Venda	truja rebuig	201*			201
	Preu mercolleida (€/kg)			1,339	1,339
	Porc d'engreix net (105 kg)			136,4	136,4
COSTOS					
COSTOS VARIABLES		Mares (€/garrí deslletat)	Transició (€/garrí)	Engreix (€/porc engreixat)	TOTAL (€/porc engreixat a 105 kg)
Alimentació	Mares	13,22			14,04
	Transició		10,83		11,14
	Engreix			71,69	71,01
	TOTAL	13,22	10,83	71,69	96,18
Reproducció	Inseminació (dosis + material)	0,74			0,79
Reposició	Inclou compra, truja de rebuig, pinso fins la 1a cubrició	1,40			1,38
Medicaments	Cost medicaments	1,90	1,23	1,47	4,74
TOTAL COSTOS VARIABLES		17,26	12,06	73,16	103,09
COSTOS FIXES		Mares (€/garrí deslletat)	Transició (€/garrí)	Engreix (€/porc engreixat)	TOTAL (€/porc engreixat a 105 kg)
COSTOS FIXES + INTEGRACIÓ		10,66	3,54	11,85	26,70
COSTOS TOTALS		Mares (€/garrí deslletat)	Transició (€/garrí)	Engreix (€/porc engreixat)	TOTAL (€/porc engreixat a 105 kg)
COSTOS TOTALS		27,92	15,60	85,01	129,79

* Valor SIP Espanya

El cost mitjà total de produir un porc a 105 kg s'ha situat durant l'any 2012 a 129,79 €/porc engreixat. Entre les tres fases productives, l'engreix és la que s'emporta un major cost per animal sortit, amb un valor de 85,01 €/porc engreixat; el segueix l'etapa de mares, amb un cost de 27,9 €/garrí deslletat i finalment, l'etapa de la transició, amb un valor de 15,6 €/garrí sortit. Quant a la tipologia de costos, els costos variables representen el 79,4% dels costos totals, amb una xifra de 103,09 €/porc engreixat a 105 kg durant l'any 2012, mentre que del 20,5% restant són responsables els costos fixos (26,7 €/porc engreixat a 105kg).

Del total de partides, tant de costos fixos com variables, la de l'alimentació és la que presenta un major pes sobre el cost total de producció d'un porc engreixat, i per tant, l'eficiència en la gestió d'aquest recurs és merament important. Si a més se li suma que durant el 2012 el preu que s'ha pagat pel pinso de porcs en creixement i engreix i el de les truges reproductores ha estat el més elevat dels últims set anys, el pes d'aquesta partida pren més importància que mai. Durant el 2012, el 74,1% del cost total de producció d'un porc s'ha correspost amb la partida de l'alimentació. En l'etapa de l'engreix la partida de l'alimentació ha pres un valor de 71,7 €/porc engreixat, arribant a representar el 84,3 % del cost total d'aquesta etapa. Els costos fixos es situen en 26,7 €/porc engreixat, representa un 20,6%

Durant l'any 2012, el porc s'ha pagat al preu més elevat dels últims deu anys, amb un ingrés mitjà de 136,4 €/porc de 105 kg. Així doncs, el marge econòmic d'una explotació porcina equivalent de cycle tancat durant l'any 2012, ha estat positiu (Taula 45), amb un valor de 6,6 €/porc engreixat, el qual és el mateix que 6,3 cèntims d'€/kg viu o

151,6 €/truja i any. Així doncs, l'augment dels costos per l'augment principalment de la partida de l'alimentació s'ha vist plenament compensat pels elevats preus del porc durant aquest any. Quant al marge sobre l'aliment ha presentat un valor de 40,2 €/porc engreixat.

Així doncs, després de 2009, 2010 amb marges pràcticament nuls, i negatiu al 2011 (0,42 €/porc engreixat al 2009, 0,76 €/porc engreixat a l'any 2010, -1,07 €/porc engreixat a l'any 2011). Durant el 2012 tot i el fort increment de les matèries primes, el preu del porc ha compensat aquest augment.

Taula 45.- Marge, marge sobre l'aliment i marge exceptuant la mà d'obra en les explotacions porcínes catalanes durant l'any 2012.

ANY 2012			
MARGES	(€/truja i any)	(€/porc engreixat a 105 kg)	(€/kg en viu)
Marge	151,55	6,61	0,063
Marge sobre l'aliment	921,80	40,22	0,383

* Marge + cost mà d'obra

4.2.2.- Distribució dels costos en una explotació porcina

A la Figura 69 es mostra com s'han distribuït les diferents partides de costos d'una explotació porcina catalana equivalent a cycle tancat, durant l'any 2012.

Figura 69.- Distribució de costos en una explotació porcina catalana equivalent de cycle tancat durant l'any 2012.

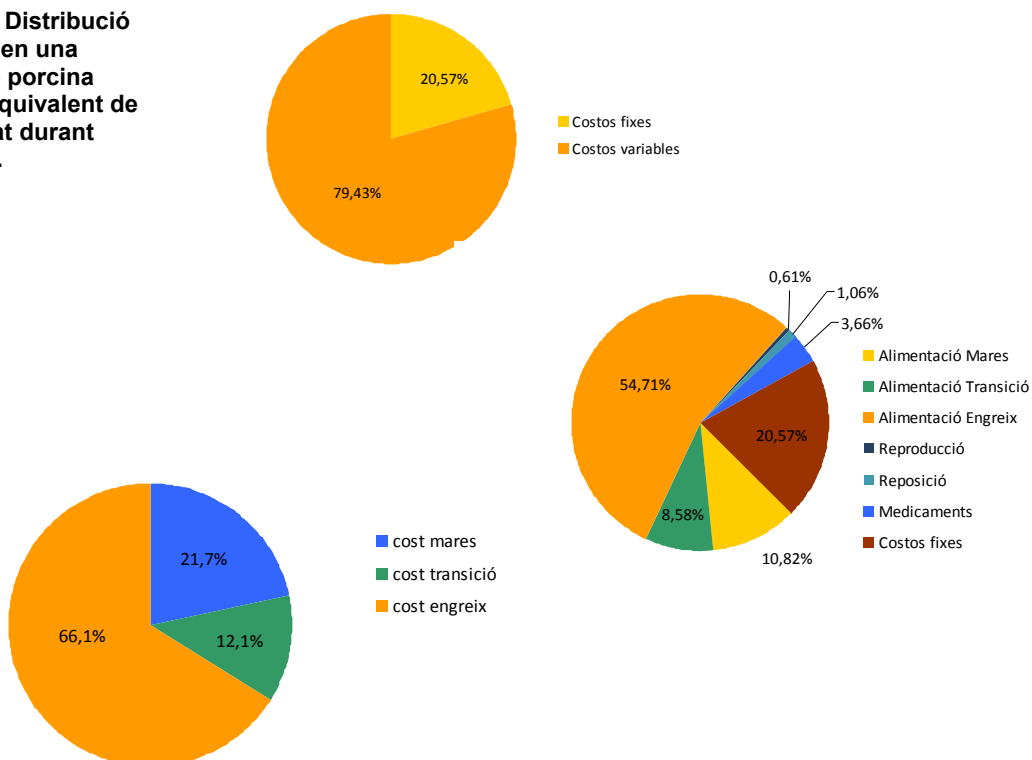
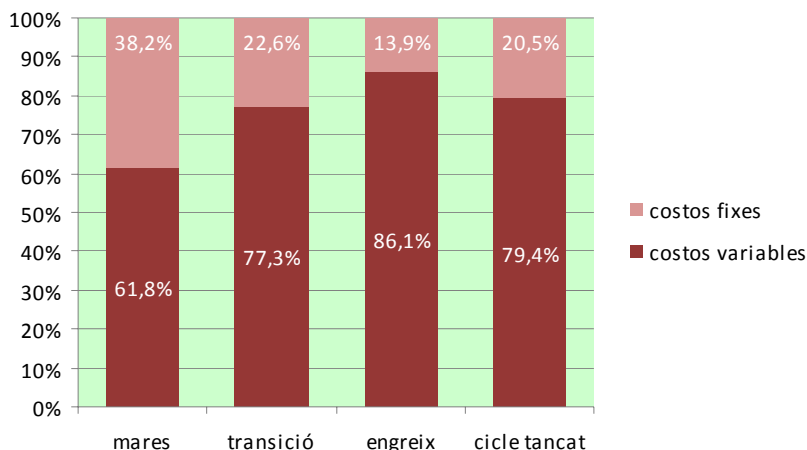

Figura 70.- Pes dels costos variables i costos fixes sobre els costos totals, a les diferents etapes productives: mares, transició i engreix, així com a una explotació equivalent de cycle tancat, durant l'any 2012.

L'alimentació durant l'engreix és la principal partida en el cost total de la producció porcina (Figura 69) amb un 54,51% del total del cost d'un porc. La segona partida de costos amb un major pes són els costos fixes, que durant l'any 2012 han representat el 20,57% dels costos totals. L'alimentació de les mares ha suposat un 10,82% i l'alimentació de transició 8,58%, el cost dels medicaments un 3,66%, el cost de reposició un 1,06%, i el de reproducció 0,61% (Figura 69).

4.2.3.- Comparativa entre períodes

A la Taula 46 es comparen els principals índexs econòmics per una explotació porcina equivalent a cycle tancat, entre l'any 2011 i 2012.

Els preus de compra (truja reposició) i de venda (truja de rebuig i porc d'engreix) s'han incrementat durant aquest any 2012, respecte l'any passat. Així doncs, mentre el preu de compra de les truges de reposició s'ha incrementat un 9,4% en aquest període, l'increment del preu de venda, tant de la truja de rebuig com del porc d'engreix, ha estat més notable, amb un augment respectivament del 15,88% i 11,12%. Cal recordar que la cotització del porc viu durant aquest any 2012 s'ha caracteritzat per un elevat preu i una manca de l'evolució estacional interanual característica del preu d'aquest producte. De totes maneres, el preu de la truja de reposició, com el de la truja de rebuig cal tenir en compte que el preu dependrà en part del maneig que fa el ramader: edat i pes a la que entra la truja de reposició, política de renovació, entre altres.

Taula 46.- Taula comparativa dels principals índexs econòmics de les explotacions porcines catalanes entre els anys 2011 i 2012.

EVOLUCIÓ ÍNDEXS ECONÒMICS				
PARÀMETRES	ÍNDEXS ECONÒMICS	Període		Variació (%)
		Any 2011	Any 2012	
PREUS (€/unitat)				
Compra	truja reposició	173,67	190	9,40% ▲
Venda	truja rebuig	173,46	201	15,88% ▲
	Porc d'engreix (105 kg)	122,75	136,40	11,12% ▲
COSTOS (€/porc engreixat)				
COSTOS VARIABLES		Any 2011	Any 2012	Variació (%)
Alimentació	Mares	13,24	14,04	5,98% ▲
	Transició	9,47	11,14	17,62% ▲
	Engreix	66,08	71,01	7,45% ▲
	TOTAL	88,80	96,18	8,32% ▲
Reproducció	Inseminació (dosis + material)	0,80	0,79	-2,03% ▼
Reposició	Inclou compra, truja de desfer, pinso fins la 1a cubrició	1,89	1,38	-27,10% ▼
Medicaments	Cost medicaments	5,05	4,74	-6,04% ▼
TOTAL COSTOS VARIABLES		96,54	103,09	6,79% ▲
COSTOS FIXES		Any 2011	Any 2012	Variació (%)
Mà d'obra		9,55		
Energia	Elèctrica, gasoil, gas i aigua	3,55		
Manteniment		1,91		
Purins	Purins i altres residus	1,09		
Amortitzacions/Lloguers		7,09		
Financers		1,91		
Altres	Administració, assegurança, etc	2,18		
TOTAL COSTOS FIXES		27,27	26,70	-2,12% ▼
COSTOS TOTALS		Any 2011	Any 2012	Variació (%)
COSTOS TOTALS		123,81	129,79	4,83% ▲
MARGE (€/porc engreixat)				
MARGE		Període		Variació (€/porc engreixat)
		Any 2011	Any 2012	
		-1,07	6,61	7,68 ▲

* Valor SIP Espanya

LLEGGENDA: ▲ :Valor superior favorable; ▼ :Valor inferior favorable; ▲ :Valor superior desfavorable; ▼ :Valor inferior desfavorable; = :Valor sense variacions

Per un costat, si ens centrem en les partides de costos variables, a la Taula 46 podem observar com la partida d'alimentació s'ha incrementat més d'un 8,32% entre l'any 2011 i 2012. L'increment en el cost de l'alimentació s'ha donat en major o menor mesura a totes les etapes productives: gestació, lactació, transició i engreix, sent major en l'etapa de transició (17,62%) i menor a engreix (7,45%) i mares (5,98%). D'altra banda, el cost de la reproducció i dels medicaments ha anat a la baixa entre aquests dos anys, aproximadament un 2,03% i 6,04% respectivament. Tot i així, el fort increment del cost de l'alimentació i l'elevat pes que suposa aquesta partida, ha fet que els costos variables s'hagin incrementat gairebé un 6,79%.

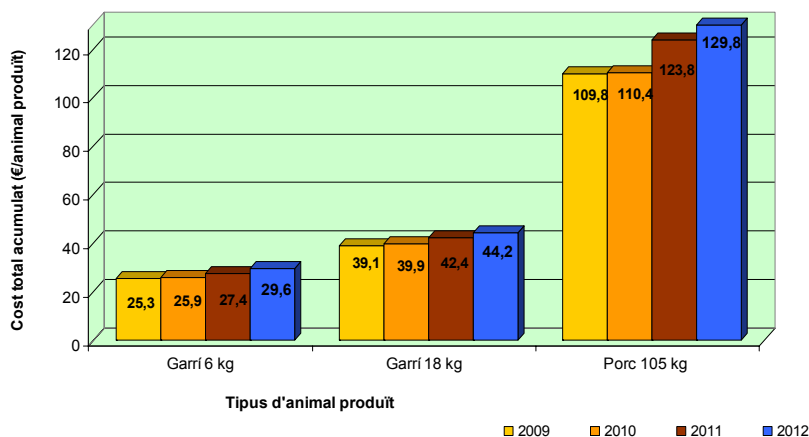
Quant a l'evolució dels costos fixos, aquests han disminuït un 2,12% entre 2011 i 2012.

El resultat global, és un increment dels costos totals del 4,83% entre

aquests dos últims anys. Per tant, si l'any 2011 produir un porc de 105 kg costava de mitjana 123,8 €/porc, l'any 2012 el cost ha assolit els 129,79 €/porc, el cost de producció s'ha encarat més de 6 €/porc.

Gràcies a les altes cotitzacions del preu del porc durant aquest any 2012, el increment dels costos (4,83%) respecte l'any 2011, ha fet que el marge de la producció porcina hagi augmentat 7,68 €/porc engreixat, passant de ser negatiu (-1,07 €/porc engreixat) a ser positiu (6,61 €/porc engreixat).

Figura 71.- Costos de producció totals per a la producció d'un garrí deslletat (6 kg), garrí de transició (18 kg) i porc engreixat (105 kg) en el període 2009-2012.

A la Figura 71 es presenta el cost total acumulat, per animal produït, en els últims tres anys. Tant el cost de producció del garrí de 6kg, com del de 18 kg, com el del porc engreixat a 105 kg s'ha vist incrementat progressivament al llarg d'aquests quatre anys. Durant aquest any 2012, la producció d'un garrí de 6 kg ha costat de mitjana al ramader 29,59€, un 7,99 % més que l'any passat; el cost de producció d'un garrí de 18 kg, amb un valor de 44,20 €, ha augmentat un 4,24 %; mentre que el cost global de produir un porc de 105 kg (129,80 €) s'ha vist incrementat en un 4,84%.

4.2.4.- Comparativa entre regions

A la Taula 47 es comparen els principals índexs econòmics per les explotacions porcines catalanes i espanyoles durant l'any 2012. Tal i com ve donant-se en els anys precedents, segons les dades, els costos fixes presenten un valor inferior en les explotacions porcines catalanes que en les espanyoles, fent que hi hagi una diferència d'1,25 €/porc engreixat entre els costos fixes totals d'ambdós grups d'explotacions. D'altra banda, amb el total de costos variables succeeix el contrari: en les explotacions porcines catalanes els costos variables són en la seva totalitat 1,61€/porc engreixat més elevats. Tot i així, no totes les partides de costos variables, segueixen aquesta tendència, ja que la reproducció, la reposició i els medicaments es paguen més cars a nivell espanyol. Així doncs, és la partida de l'alimentació 1,93 €/porc engreixat més cara en les explotacions catalanes, es la partida que fa encarrir els costos variables de les explotacions catalanes. El resultat global és uns costos de producció més alt en les explotacions porcines catalanes. Així doncs, mentre a les explotacions catalanes el cost total de producció d'un porc de 105

Observatori del porcí

kg ha estat de 129,79 €, en les espanyoles se ha mantingut als 129,42 €.

Durant l'any 2012, el porc d'engreix s'ha pagat de mitjana 1,299 €/porc engreixat a les explotacions catalanes.

Per tant, les explotacions porcines catalanes, amb un ingrés similar en la venda de porcs engreixats i uns majors costos, han obtingut un marge mes reduït que les explotacions espanyoles. Així doncs, mentre les explotacions porcines catalanes han guanyat 6,61 €/porc engreixat, en les explotacions d'àmbit espanyol el guany ha estat de 6,98 €/porc engreixat.

Taula 47.- Valors mitjans dels principals índexs econòmics pel 2012 a les explotacions porcines catalanes i espanyoles.

ANY 2012				
PARÀMETRES	ÍNDEXS ECONÒMICS	Regió		Diferència (catalunya vs Espanya)
		Catalunya	Espanya	
PREUS (€/unitat)				
Compra	truja reposició	190**	190	-
Venda	truja rebuig	201**	201	-
	Porc d'engreix (105 kg)	136,40	136,40*	-
COSTOS (€/porc engreixat)				
COSTOS VARIABLES				
		Catalunya	Espanya	Difèrença
Alimentació	Mares	14,04	13,84	0,20
	Transició	11,14	10,38	0,75
	Engreix	71,01	70,03	0,98
	TOTAL	96,18	94,26	1,93
Reproducció	Inseminació (dosis + material)	0,79	0,82	-0,03
Reposició	Inclou compra, truja de desfer, pinso fins la 1a cubrició	1,38	1,44	-0,06
Medicaments	Cost medicaments	4,74	4,96	-0,22
TOTAL COSTOS VARIABLES		103,09	101,48	1,61
COSTOS FIXES				
		Catalunya	Espanya	Difèrença
Mà d'obra				
Energia	Elèctrica, gasoil, gas i aigua			
Manteniment				
Purins	Purins i altres residus			
Amortitzacions/Lloguers				
Financers				
Altres	Administració, assegurança, etc			
TOTAL COSTOS FIXES		26,70	27,94	-1,25
COSTOS TOTALS				
		Catalunya	Espanya	Difèrença
COSTOS TOTALS		129,79	129,42	0,37
MARGE (€/porc engreixat)				
		Catalunya	Espanya	Difèrença
MARGE		6,61	6,98	-0,37

* Valor mercolleida

** Valor SIP Espanya

4.3.- Conclusions

Les explotacions porcines catalanes són cada dia més competitives. Així doncs, any rere any, veiem com els principals índexs tècnics són millorats, tant en les explotacions de mares, com en les de transició i sobretot en les d'engreix.

Durant l'any 2012 el porc s'ha pagat a un preu no vist en la dècada precedent. Tot i els elevats preus de les matèries primeres per a alimentació animal, els ingressos s'han situat per sobre els costos de producció, fent que el ramader acumuli uns guanys de més de 6 euros per porc engreixat. Un any més, l'alimentació animal junt amb el preu pagat al ramader és el binomi que determina la rendibilitat del ramader, obtenint durant l'any 2012 beneficis, després de quatre anys amb marges pràcticament nuls, o negatius.

4.4.- Fonts

- **BDPorc**
- **DAAM**, Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.
- **GGP_UdL**. Grup Gestió Porcina (Departament de Producció Animal, UdL)
- **SIP Consultors**

5.- Evolució del rendiment tècnic i econòmic de les explotacions porcines a diferents països europeus

Resum

Rendiment tècnic

Durant l'any 2012, la productivitat i prolificitat de les explotacions porcines catalanes i espanyoles continua a l'alça, seguint la tendència dels anys anteriors. En el cas de Catalunya han augmentat en un 0,23% i 1,49 respectivament, i en el cas d'Espanya en un 1,23% i 1,51% respectivament. Pel que fa als altres països analitzats, França manté la productivitat de l'any anterior (28,50 garrins deslletats per truja productiva i any) i la prolificitat ha augmentat en un 0,75%. Holanda ha presentat aquest 2012, una productivitat un 4,44% superior a la de l'any anterior, i una prolificitat d'un 3,75% major.

La duració de la lactació durant l'any 2012 ha estat idèntica a la registrada l'any 2011. En el cas de Catalunya i Espanya de 23 dies, 24 dies en el cas de França i de Dinamarca no s'ha disposat de dades referents a aquest índex.

El percentatge de reposició de les explotacions porcines catalanes i espanyoles es situa durant l'any 2012 en un 46,95% i un 45,50%, respectivament. Aquests valors s'han vist incrementats respecte l'any 2011 en un 0,77% (Catalunya) i 0,59% (Espanya).

Les explotacions porcines de Catalunya de transició i engreix mostren un increment en el cas del percentatge de mortalitat (7,74% en transició, 2,16% en engreix) i una disminució en l'índex de conversió (0,61% en transició, 2,64% en engreix) respecte l'any 2011.

Rendiment econòmic

El marge de la producció porcina de les explotacions catalanes s'ha situat en 6,61 €/porc engreixat l'any 2012. Tot i un continu augment en el cost de l'alimentació, les altes cotitzacions de la carn de porc han fet que es registrin beneficis durant l'any en qüestió. D'altra banda, els ingressos s'han incrementat un 23,7% des del 2009 al 2012, augment que s'ha donat principalment durant l'any 2011 i 2012 amb l'augment del preu del porc.

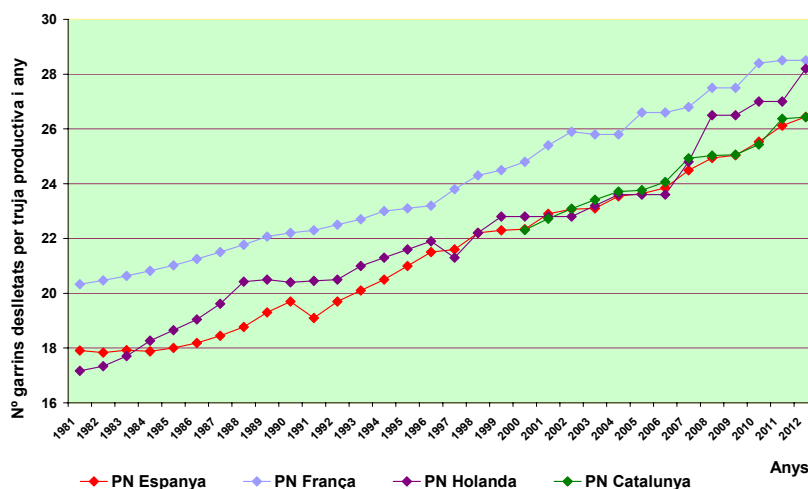
5.1.- Evolució del rendiment tècnic

En aquest apartat es presenta l'evolució d'alguns dels paràmetres tècnics més importants de les explotacions porcines de mares de Catalunya, Espanya, França, Holanda i Dinamarca, al llarg dels anys dels que es disposa informació, per a cada país.

5.1.1.- Productivitat numèrica

La productivitat numèrica, avaluada amb el nombre de garrins deslletats per truja productiva i any, s'ha vist incrementada any rere any en les explotacions porcines, durant el període 1981-2012 (Figura 72). Durant aquest període de 31 anys, França ha estat, de forma sostinguda, el país amb la productivitat més elevada en relació a Espanya i Holanda, situant-se en 28,50 deslletats per truja productiva i any aquest 2012. En els últims cinc anys el nombre de garrins deslletats per truja productiva i any de les explotacions holandeses s'ha distanciat de les catalanes i espanyoles. Respecte l'any anterior (2011), la productivitat numèrica s'ha vist incrementada en totes els països analitzats, excepte França que s'ha mantingut igual. El increment ha estat de 4,45% en el cas de Holanda, 1,23% a Espanya i 0,23% a Catalunya, amb 28,20, 26,44 i 26,43 garrins deslletats per truja productiva i any respectivament (2012).

Figura 72.- Evolució del nombre mitjà de garrins deslletats per truja productiva i any (PN) a Catalunya, Espanya, França i Holanda en el període 1981-2012.

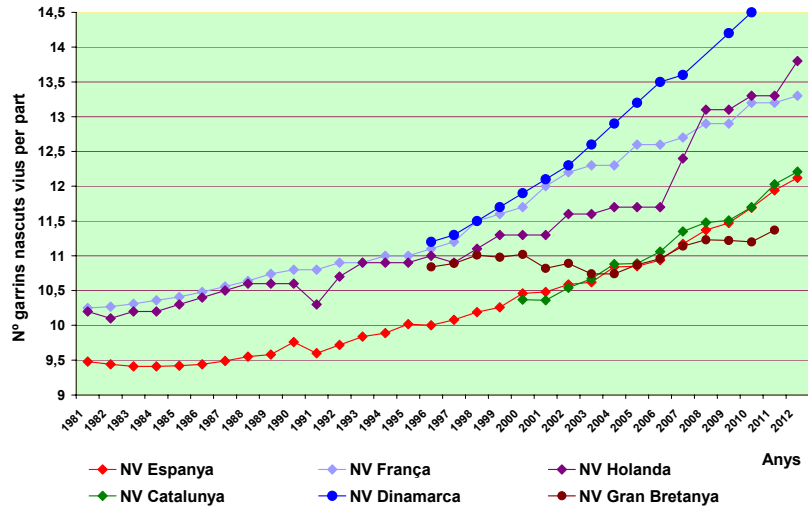

5.1.2.- Prolificitat

En aquest apartat s'avalua l'evolució de la prolificitat de les explotacions porcines a partir de dos paràmetres tècnics: nascuts vius per part (Figura 73) i deslletats per part (Figura 74). Al llarg dels últims trenta anys, la tendència general ha estat creixent en ambdós paràmetres i en la majoria de casos analitzats. Holanda, França, Catalunya i Espanya han tancat l'any 2012 amb 13,80, 13,30, 12,21 i 12,12 garrins nascuts vius per part respectivament.

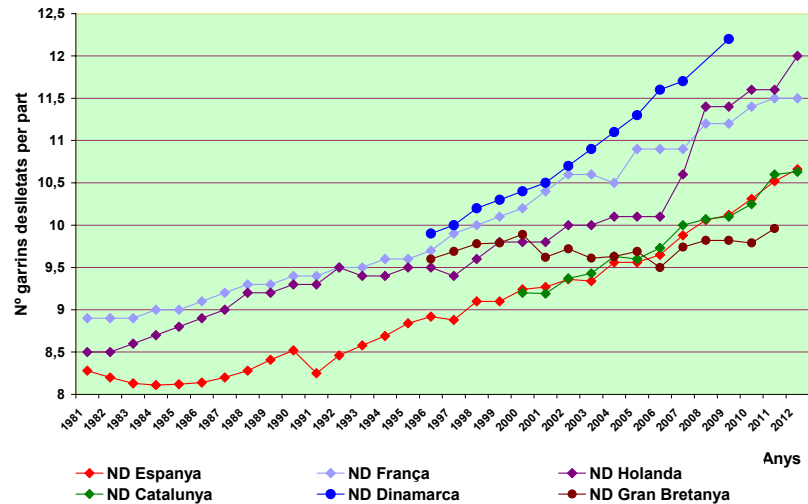
Observatori del porcí

Figura 73.- Evolució del nombre mitjà de garrins nascuts vius per part (NV) a Catalunya, Espanya, França, Holanda, Dinamarca i Gran Bretanya en el període 1981-2012.

Si analitzem els garrins deslletats per part (Figura 74), s'observa que, igual que la productivitat numèrica, el nombre de deslletats per part ha seguit una tendència a l'alça en els últims 35 anys. No obstant, aquest últim any 2012, Catalunya i França s'han mantingut estables en relació a l'any 2011. Així doncs, durant l'any 2012 les explotacions d'Espanya, Catalunya, França i Holanda han obtingut una mitjana de 10,66, 10,63, 11,50 i 12,00 garrins deslletats per part respectivament.

Figura 74.- Evolució del nombre mitjà de garrins deslletats per part (ND) a Catalunya, Espanya, França, Holanda, Dinamarca i Gran Bretanya en el període 1981-2012.

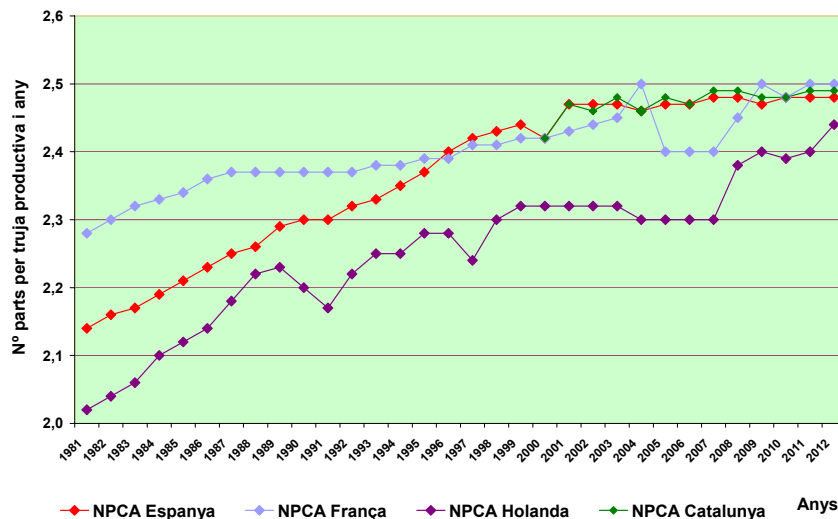

5.1.3.- Ritme reproductiu

Un indicador del ritme productiu de les explotacions porcines és el nombre mitjà de parts per truja productiva i any (NPCA). Aquest indicador depèn de la duració del cicle reproductiu de la truja, que a la vegada es veu determinat per paràmetres com la duració de la lactació, l'interval deslletament-cobrició fèrtil o la duració de la gestació. A la Figura 75, en la qual es representa l'evolució del nombre mitjà de parts per truja productiva i any en els últims trenta anys es pot observar una evolució creixent, especialment marcada en les dues primeres dècades. D'altra banda, en el període 2001-2012 el ritme reproductiu de les explotacions porcines catalanes i espanyoles s'ha mantingut pràcticament igual, mentre que en el cas d'Holanda i França ha sofert alguns daltabaixos.

Durant aquest any 2012 el nombre mitjà de parts per truja productiva i any dels països analitzats s'ha mantingut pràcticament igual a l'any anterior, amb l'excepció d'Holanda, la qual ha sofert un increment del 1,67% en el nombre de parts per truja i any.

Figura 75.- Evolució del nombre de parts per truja productiva i any (NPCA) a Catalunya, Espanya, França i Holanda en el període 1981-2012.

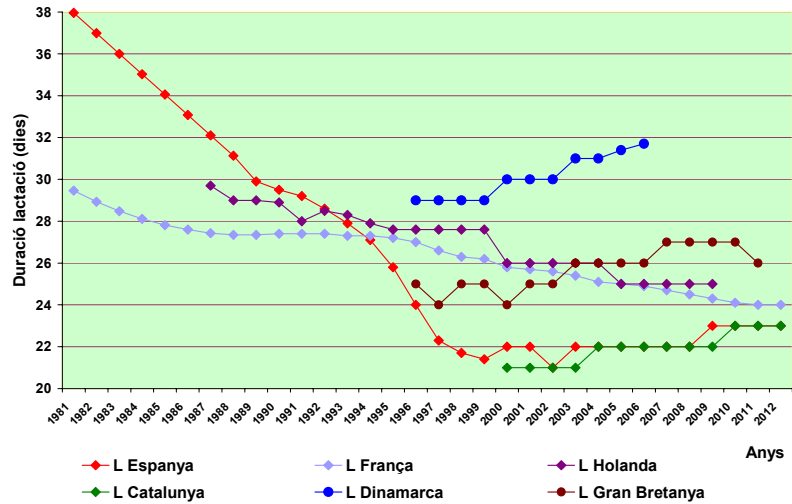
Tal i com s'ha comentat anteriorment, el nombre mitjà de parts per truja productiva i any està influenciat per paràmetres com la lactació (L). En termes globals, aquest paràmetre ha tendit a la baixa, des del 1981 al 2012, tot i que, de forma diferent als diversos països analitzats (Figura 76).

Les explotacions porcínes espanyoles i catalanes, presenten una duració de la lactació molt similar i la més curta fins l'actualitat. Aquest any 2012 la durada mitjana de la lactació ha estat la mateixa que l'any anterior, 23 dies en ambdós casos.

Pel que fa a França i Holanda, la disminució del període de lactació ha estat més suau que en el cas d'Espanya i Catalunya. Aquest any 2012, la mitjana de la duració a França s'ha aproximat a la mitjana espanyola, situant-se en 24 dies. En el cas d'Holanda, no s'ha disposat de les dades referents a 2012. En el cas de Dinamarca, tot i no disposar de les dades dels últims 5 anys, s'observa una tendència a l'alça mentre la resta de països la presenten a la baixa.

Observatori del porcí

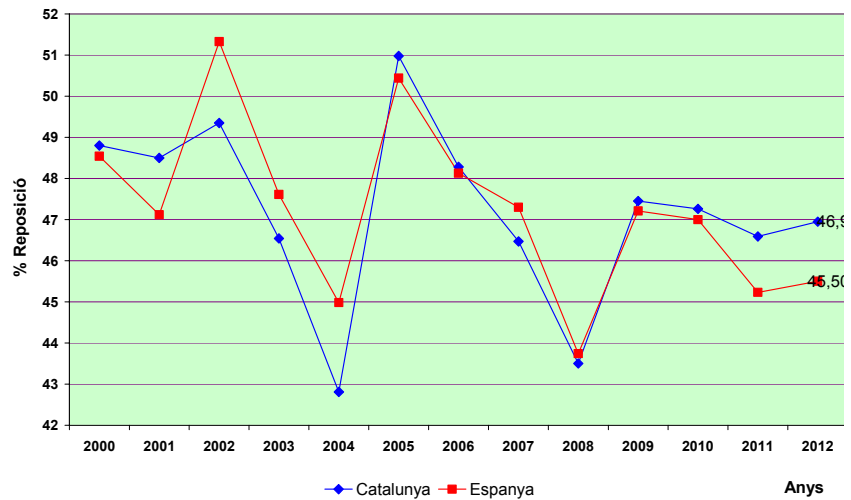
Figura 76.- Evolució de la duració de la lactació (L) a Catalunya, Espanya, França, Holanda, Dinamarca i Gran Bretanya en el període 1981-2012.

5.1.4.- Reposició

La reposició és una variable tècnica que informa de la taxa de renovació d'animals reproductors en una explotació porcina. Diversos factors hi influeixen: des del tipus de maneig escollit pel ramader, fins la disponibilitat de compra o d'autoreposició de la mateixa granja. Aquest any 2012 el percentatge mitjà de reposició a Espanya i Catalunya ha estat molt semblant, entre el 45-50% (Figura 77).

Figura 77.- Evolució del percentatge de reposició de les explotacions porcines de Catalunya i Espanya en el període 2000-2012.

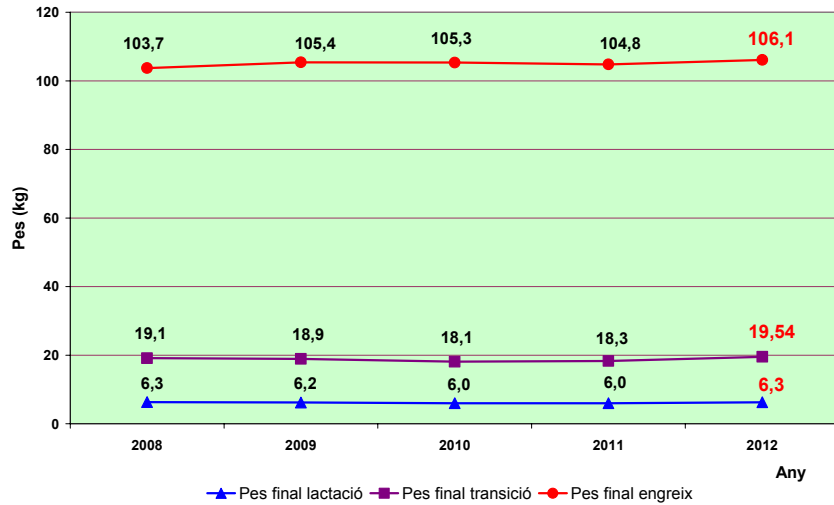
5.1.5.- Transició i engreix

La duració de la lactació condiona en gran mesura el pes al que surten els garrins de la lactació i en conseqüència, el pes al que entren a transició. Tal i com s'ha vist prèviament a la Figura 78, Catalunya i Espanya es caracteritzen per realitzar lactacions més curtes que la resta de països analitzats, pel que sembla lògic que en aquests dos casos també presentin un pes final de lactació inferior. Així doncs, el pes de sortida de lactació s'ha mantingut bastant estable en els últims quatre anys, oscil·lant dels 6 kg als 6,3 kg. Aquest 2012, els garrins de les explotacions catalanes han sortit de

Observatori del porcí

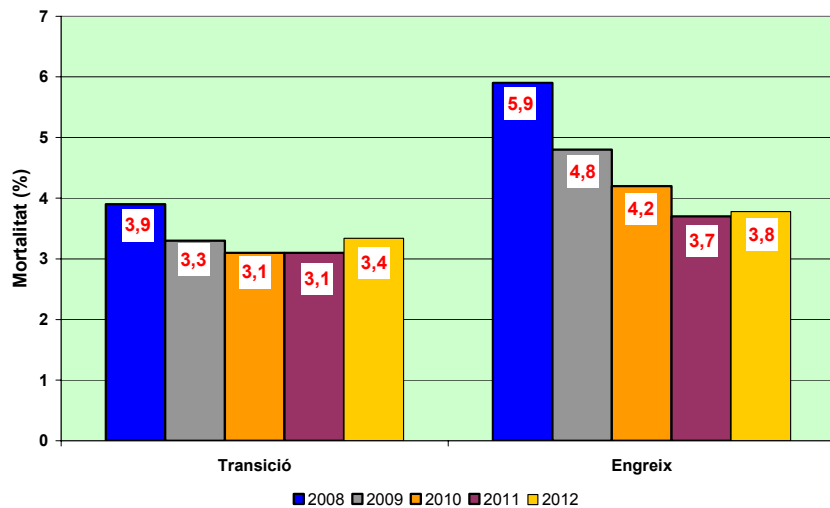
lactació amb un pes mitjà de 6,3 kg, de transició han sortit amb un pes mitjà de 19,5 kg i l'etapa d'engreix s'ha finalitzat amb una mitjana de 106,1 kg.

Figura 78.- Evolució del pes final de lactació, transició i engreix de les explotacions porcines catalanes en el període 2008-2012.

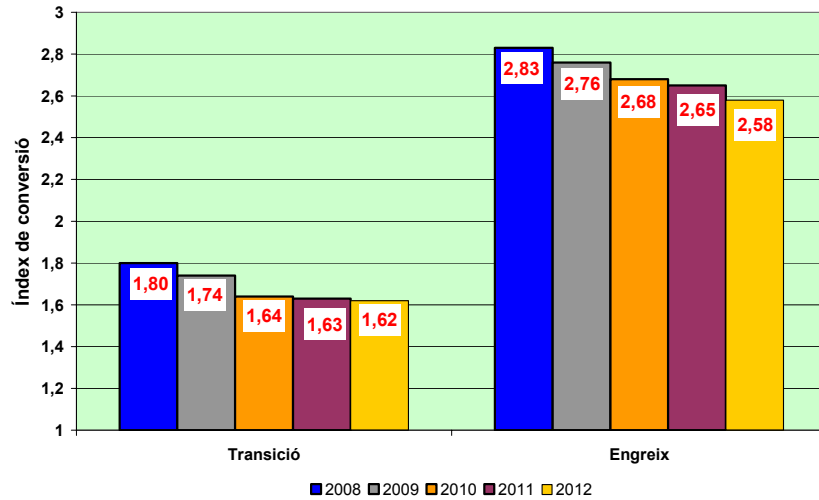
Pel que respecta la mortalitat (Figura 79), tant a l'etapa de transició com a engreix, s'observa que després d'una tendència a la baixa, aquest 2012 ha sofert un increment en ambdós casos. Respecte l'any 2011, la mortalitat en transició ha augmentat un 7,74% i en engreix un 2,16%. No obstant, les explotacions porcines cada dia són més competitives, ja que, respecte l'any 2008 el percentatge de mortalitat ha millorat un 14,36% en el cas de transició, i un 35,93% en engreix.

Figura 79.- Evolució del percentatge de mortalitat a transició i engreix de les explotacions porcines catalanes en el període 2008-2012.

A la Figura 80 es mostra com ha evolucionat l'índex de conversió (IC) de transició i engreix a les explotacions porcines catalanes en els últims quatre anys, on s'observa que any rere any l'IC ha disminuït en ambdues etapes, situant-se l'any 2012 en 1,62 (transició) i 2,58 (engreix). Aquest paràmetre és molt important, ja que l'alimentació és la partida amb més pes en els costos, i per tant, un menor índex de conversió implica un major aprofitament de l'aliment.

Figura 80.- Evolució de l'índex de conversió a transició i engreix de les explotacions porcines catalanes en el període 2008-2012.

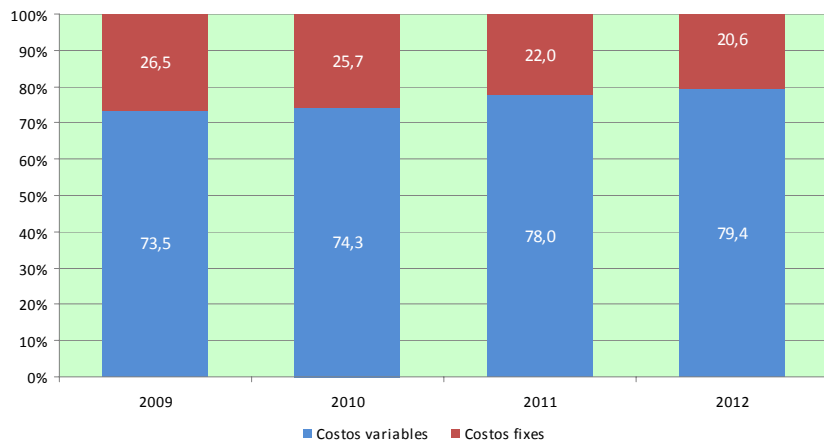
5.2.- Evolució del rendiment econòmic

En aquest apartat es presenta com ha evolucionat el rendiment econòmic de les explotacions porcines catalanes, al llarg dels últims anys. Així doncs, s'analitzarà d'una banda l'evolució de les diferents partides de costos, tant variables com fixes i d'altra banda, l'evolució dels ingressos corresponents.

5.2.1.- Costos

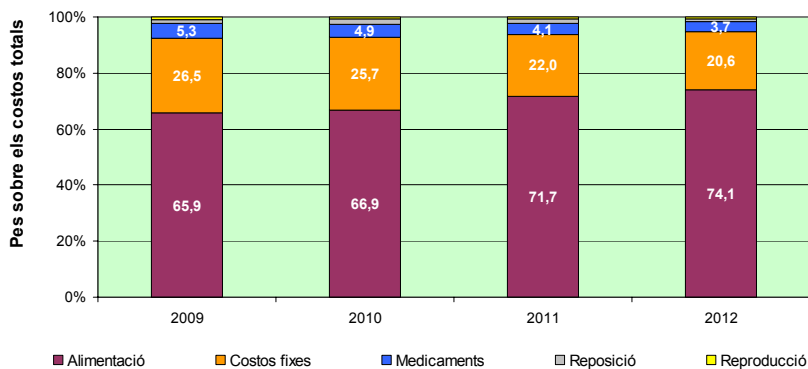
La distribució en costos fixes i variables durant l'any 2012, s'ha vist lleugerament modificada respecte els tres anys precedents (Figura 81), incrementant-se el pes dels costos variables. Així doncs, mentre durant els tres anys precedents el pes dels costos variables es situava entre el 73-78%, durant l'any 2012 ha arribat al 79,4%. Aquest increment s'ha degut principalment a l'augment del cost de l'alimentació, que tal i com es pot apreciar a la Figura 82, ha passat a representar el 74,1% del cost total de producció. En conseqüència, el pes de la resta de partides que configuren el cost total de la producció porcina, ha tendit, de forma general, a la baixa.

Figura 81.- Evolució de la distribució dels costos totals d'una explotació porcina de cycle tancat, en costos fixes i variables, en el període 2009-2012.

La Figura 82 mostra el pes de les diferents partides que formen part dels costos variables i el total de costos fixes dins el cost total de producció. S'observa que l'alimentació és la partida amb més rellevància, representant aproximadament un 70% dels costos totals de producció. Els medicaments són la següent partida en ordre d'importància dins els costos variables, representant un 4-5% del cost total. El cost de la reposició i la reproducció juga un paper mínim en quant a la representació dins els costos totals de producció. D'altra banda, els costos fixes mostren un pes que oscil·la entre un 20-27%, situant-se l'any 2012 per davall de la resta d'anys analitzats.

Figura 82.- Evolució de la distribució dels costos totals d'una explotació porcina de cycle tancat, en les diferents partides, en el període 2009-2012.

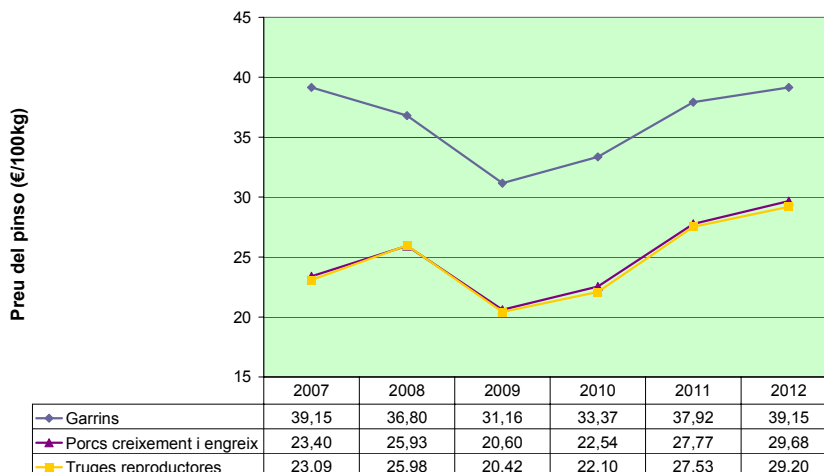

5.2.1.1- Costos variables

Tal i com s'ha vist prèviament, l'alimentació és la partida de costos amb un major pes, representant durant el 2012 el 74,1% dels costos totals de producció (Figura 82). Aquesta partida sempre ha estat la capdavantera, però la importància ha estat variable segons els anys (Figura 82). Així doncs, durant l'any 2012, en què els preus de les matèries primeres per alimentació animal han anat a l'alça, i consegüentment, el preu dels pinsos de porcí també, la partida de l'alimentació ha suposat un percentatge sobre el cost total de producció, superior a anys precedents (Figura 82). De fet, el pinso per truges reproductores i per porcs en creixement i engreix s'ha pagat durant el 2012 a un preu superior al dels cinc anys precedents (Figura 83). D'altra banda, el pinso per garrins es va pagar al mateix preu que l'any 2007 (39,15 €/100kg).

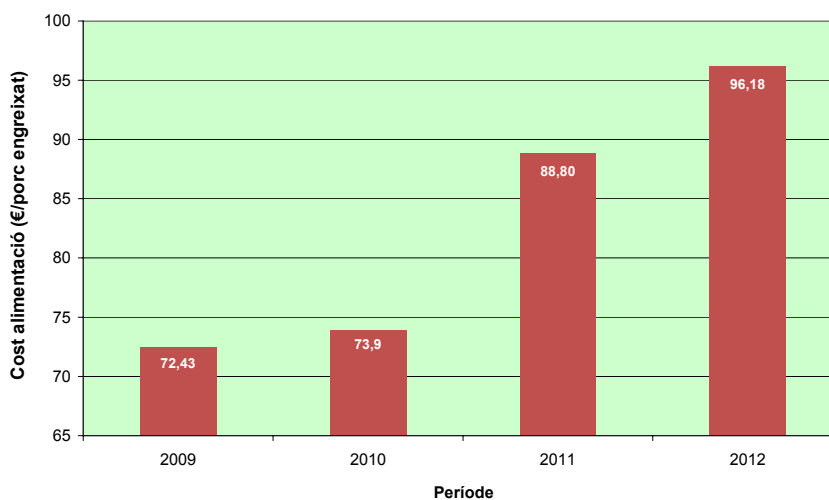
Observatori del porcí

Figura 83.- Evolució del preu mitjà anual pagat pel pagès del pinso de garrins, de porcs en creixement i engreix i de truges reproductores en el període 2007-2012 (Font: DAAM).

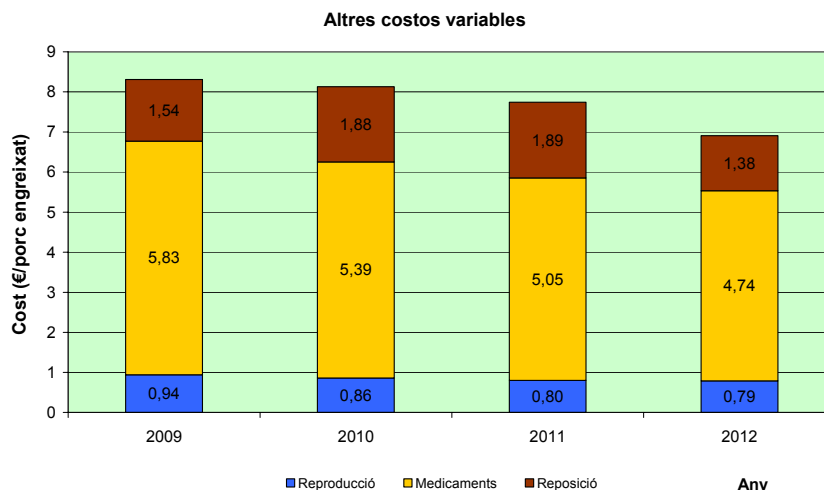
La conseqüència de tot plegat és un augment més que considerable de la partida d'alimentació durant aquest any 2012 (Figura 84). Així doncs, l'alimentació ha costat durant aquest any a una explotació porcina equivalent de cycle tancat 96,18 €/porc engreixat, mentre que l'any passat aquesta partida resultava prop de 8 €/porc engreixat més barata, és a dir, s'ha encarit un 8,3%. D'altra banda, si comparem l'any 2009 i 2010, a la Figura 84 podem observar com el cost també es va incrementar lleugerament (2%), començant-se a notar l'increment del preu de les matèries primeres durant el segon semestre de l'any 2010.

Figura 84.- Evolució del cost de l'alimentació en producció porcina (€/porc engreixat) a Catalunya durant el període 2009-2012.

A part de la partida d'alimentació, dins dels costos variables trobem la reproducció, la reposició i els medicaments. El cost del global d'aquestes tres partides conjuntes ha anat a la baixa en els últims quatre anys, amb un decrement del 16,8% des del 2009 al 2012 (Figura 85). Aquesta disminució ha estat fruit d'un descens en els costos de reproducció (15,96%), de la reposició (10,39%) i dels medicaments (18,69%) (Figura 85).

Figura 85.- Evolució de les partides d'altres costos variables: reproducció, medicaments i reposició, en les explotacions porcines catalanes durant el període 2009-2012.

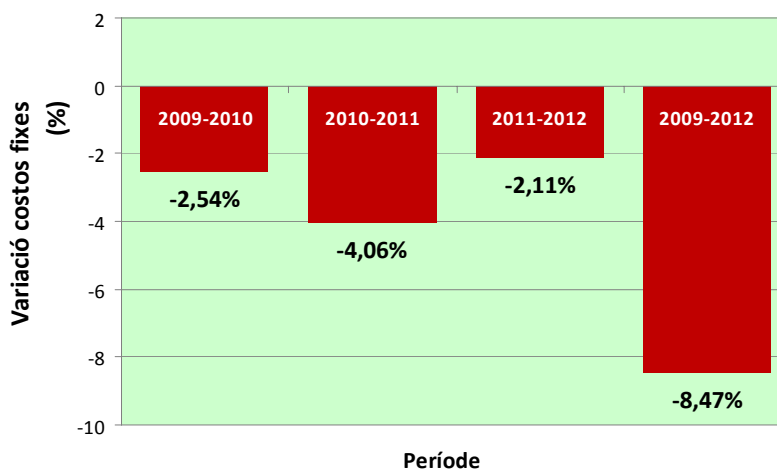

5.2.1.2- Costos fixes

A la Figura 86 es presenta la variació del total de costos fixes durant el període 2009-2012, i la variació respecte l'any anterior de cada un dels anys estudiats.

Quant als costos fixes de la producció porcina, podem veure com la tendència ha estat a la baixa entre l'any 2009 i el 2012 (-8,47%). Si ens fixem en la variació respecte 2011, s'observa que la disminució no ha estat tant marcada com en els anys precedents, presentant una variació del -2,11%.

Figura 86.- Evolució de les partides de costos fixes en les explotacions porcines catalanes durant el període 2009-2012.

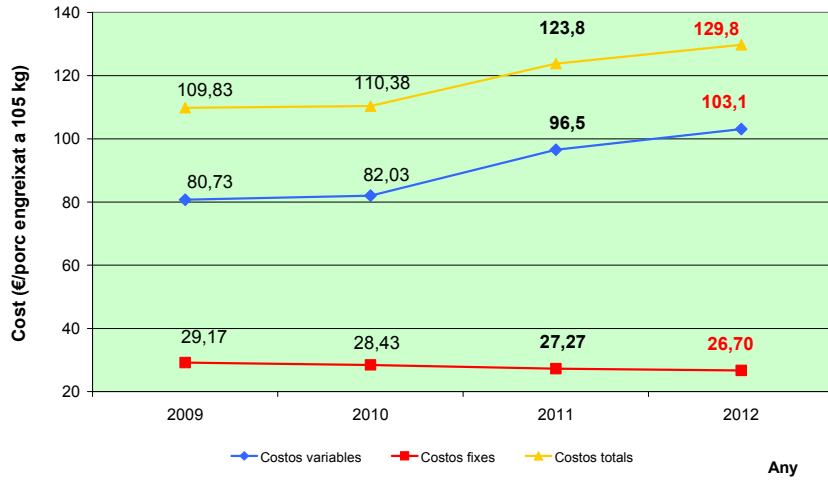

5.2.1.3- Costos totals de producció

Durant l'any 2011 el cost de producció es va veure altament afectat per l'increment del preu de les matèries primeres per alimentació animal. Aquest increment s'ha mantingut durant l'any 2012, situant-se en 129,8 €/porc engreixat a 105 kg. Entre el 2011 i el 2012 el cost total de produir un porc ha incrementat un 4,85%. A la Figura 87 podem observar com aquest increment és degut a l'augment dels costos variables (6,84%), i en concret de la partida d'alimentació, ja que d'altra banda, els costos fixes han disminuït (2,10%) entre aquests dos anys.

En els apartats anteriors vèiem com l'alimentació ha arribat a suposar durant aquest any 2012 prop del 75% del cost total de producció i el seu cost s'ha vist incrementat un 8,31% respecte l'any precedent. En conseqüència, aquest ha estat el principal punt causant que el cost de producció assolís els 129,8 €/porc engreixat.

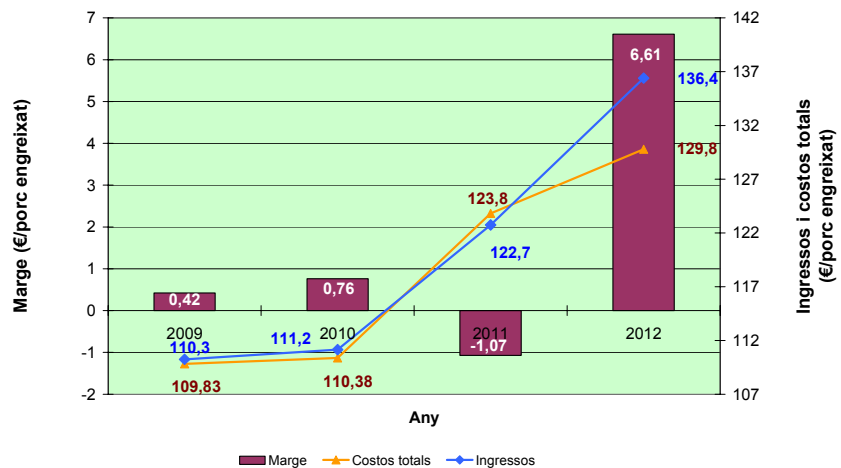
Figura 87.- Evolució dels costos variables, els costos fixes i costos totals en producció porcina (€/porc engreixat a 105 kg) a Catalunya durant el període 2009-2012.

5.2.1.- Marge

En els últims quatre anys, el marge de la producció porcina ha estat pràcticament insignificant, però mentre durant els anys 2009 i 2010 encara es va mantenir positiu amb 42 cèntims €/porc engreixat i 76 cèntims d'€/porc engreixat, respectivament, durant l'any 2011, va passar a ser negatiu, amb un valor de -1,07 €/porc engreixat (Figura 88). Trencant amb la tendència dels últims tres anys, durant el 2012 el marge ha incrementat a 6,61 €/porc engreixat, un augment de 7,68 €/porc engreixat.

Figura 88.- Evolució dels ingressos, costos totals i marge en producció porcina (€/porc engreixat a 105 kg) a Catalunya durant el període 2009-2012.

5.3.- Conclusions

La productivitat numèrica de les explotacions porcines ha seguit una tendència creixent constant al llarg dels últims trenta anys. En el cas de la prolificitat, ha estat en les dues últimes dècades i especialment en els últims deu anys, que el nombre de garrins deslletats per parts s'ha vist augmentat de forma notable. D'altra banda, i pel que

respecta el ritme reproductiu, el nombre de parts per truja productiva i any es va veure especialment incrementat en el període 1981-2001, mentre que en l'última dècada els increments han estat més discrets. No se sap fins a on poden arribar les xifres dels indicadors tècnics, però sí que valors que eren impensables fa trenta anys, s'estan donant avui per avui.

Després de dos anys (2007 i 2008) marcats per l'increment del preu de les matèries primeres i elevats costos de producció, durant l'any 2012 torna a succeir el mateix. Tot i així, durant l'any 2012, el preu del porc s'ha pagat a preus no vistos durant la dècada precedent, el fort increment del preu de les matèries primeres per alimentació animal ha fet que solament la partida d'alimentació arribés a suposar el 74,3% del cost del porc, sent aquest molt elevat. A diferència del trienni precedent al 2012, el marge de benefici a arribat a records històrics, on s'han guanyat 6,61 € per porc engreixat a 105 kg.

5.4.- Fonts

- **DAAM**, Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.
- **BDPorc**
- **BPex**
- **Institut Technique du Porc** (ITP, França)
- **CBK system** holandès (Research Institut for Pig Husbandry)
- **Danish Pig Production** (Dinamarca)
- **SIP Consultors**

6.- Consum i distintius d'origen i qualitat en el sector porcí

Resum

En l'àmbit espanyol, el consum de carn de les diferents espècies (boví, porcí, conill i oví/caprí) ha anat a la baixa en els últims quatre anys, mentre que el consum de carn d'au és l'únic que s'ha incrementat, i el de conill i porc s'han mantingut estables respecte l'any 2011. La carn d'au és a la vegada la més consumida pels espanyols, mentre que la carn de porcí ocupa la segona posició. En quasi totes les comunitats autònomes s'ha seguit una tendència a la baixa en el consum de carn de porc, excepte a Galícia i Múrcia. Castella i Lleó i Galícia són les principals consumidores de carn de porc.

A Catalunya, el consum de carn de porc durant el 2012 s'ha situat en 11,72 kg/càpita i any, mantenint-se estable respecte l'any anterior. La carn més consumida en l'àmbit català és la carn de pollastre (15,18 kg/càpita i any) seguida de la de porc. Tot i així, és amb la carn de porc que els catalans es gasten més diners (69,99 €/càpita i any). La despesa que ha suposat a les llars catalanes la compra de carn dels diferents tipus ha disminuït en totes les carns entre 2011 i 2012. D'altra banda, el consum dels productes derivats del porc ha augmentat en tots ells, essent la cansalada i mantega, i pernil salat els productes que més han augmentat el seu consum.

A Espanya existeixen quatre denominacions d'origen i de qualitat diferenciada de carn de porc, aquest any 2012 s'ha afegit el tostón de Arévalo, com a marca de garantia de la comunitat autònoma Castella i Lleó. En pernils i espatlles existeixen 9 denominacions i 27 en el sector dels embotits, salaons i altres productes carnis.

6.1.- Consum a les llars de productes derivats del porc

La carn de porc i els seus derivats prenen un paper important en la nostra dieta. Malgrat que en aquest punt s'analitzarà el consum a les llars, cal tenir en compte que una altra part important del consum es realitza en l'àmbit de l'hosteleria-restauració, així com a la restauració social i les institucions.

6.1.1.- Consum a Espanya

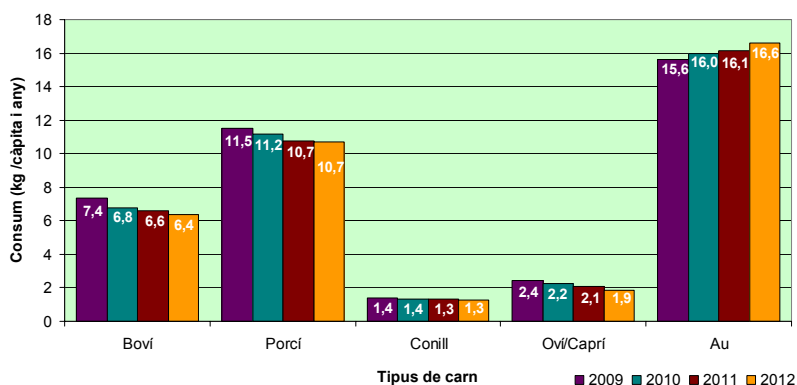
6.1.1.1- Consum dels diferents tipus de carn a Espanya

La Figura 88 mostra el consum dels diferents tipus de carn. S'observa que la carn de porc és la segona més consumida, durant l'any 2012 s'ha consumit una mitjana de 10,7 kg/càpita (sense comptar la congelada). La carn d'au (pollastre, gall dindi i altres) ha estat la més consumida amb una mitjana de 16,6 kg/càpita. Amb un consum força inferior es troba la carn de boví (6,4 kg/càpita) i la d'oví/caprí (1,9

kg/càpita). Finalment, la carn de conill és la menys consumida, amb una mitjana per l'any 2012 de 1,3 kg/càpita.

Si analitzem l'evolució del consum dels diferents tipus de carn fresca al llarg dels últims quatre anys, en general, el consum ha anat a la baixa (carn de boví, porcí, conill i d'oví/caprí), sent la única excepció, la carn d'au, que mostra una lleugera tendència a l'alça. El decrement sofert en els diferent tipus de carn és de 0,2 kg/càpita (boví, oví/caprí), mentre que la carn de porc i la de conill mantenen el mateix consum que l'any anterior. D'altra banda, el consum de carn d'au s'ha incrementat en 0,5 kg/càpita.

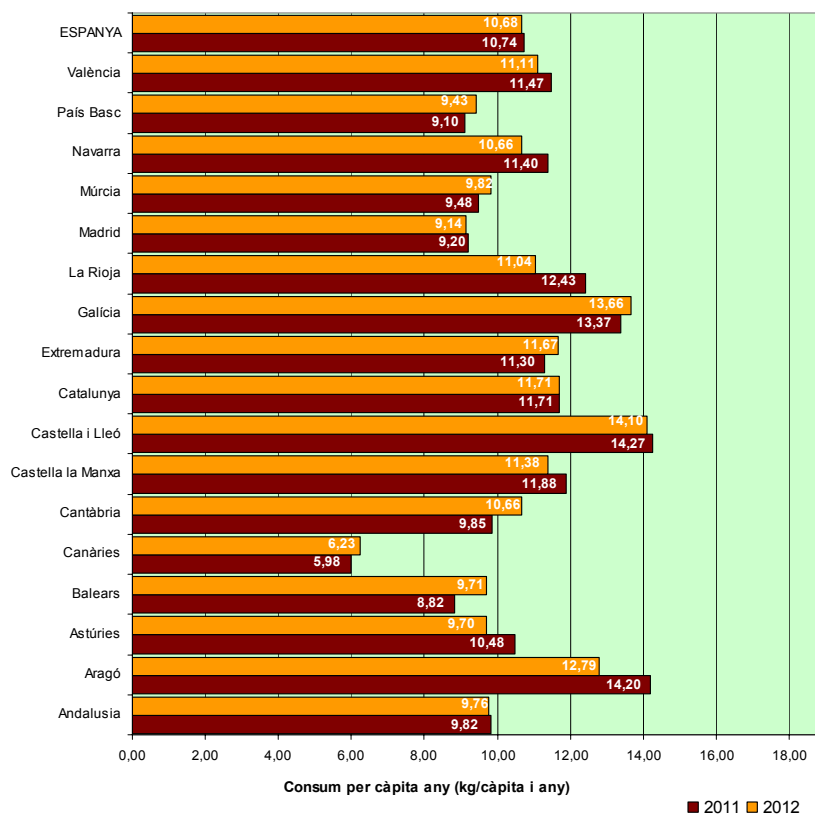
Figura 88.- Consum anual per càpita de carn fresca de boví, porcí, conill, oví/caprí i au, a les llars espanyoles durant els període 2009-2012 (Font: MAGRAMA, 2013).

6.1.1.2.- Consum de carn de porc a Espanya

La Figura 89 mostra el consum de carn de porc en les diferents comunitat autònomes durant l'any 2012. Castella i Lleó és la comunitat amb un major consum d'aquesta carn (14,10 kg/càpita), seguida de Galícia (13,66 kg/càpita), classificació que ha canviat respecte l'any 2011 on Aragó ocupava la segona posició en quant el consum de carn de porc. Del 2011 al 2012 el consum a passat de 10,74 kg/càpita a 10,68 kg/càpita, el que suposa una disminució del 0,56%. Aquesta tendència ha estat seguida en la majoria de comunitats; La Rioja (-11,18%), Aragó (-9,93%), Astúries (-7,44%) i Castella la Manxa (-4,21%) són les comunitats que més han disminuït el consum. Per contra, Balears, Cantàbria, Canàries i País Basc han incrementat el seu consum en 10,09%, 8,22%, 4,18% i 3,62% respectivament. No obstant, Canàries i Madrid, amb 6,23 kg/càpita i 9,14 kg/càpita respectivament, són les comunitats amb menor consum de carn de porc.

Figura 89.- Consum anual per càpita de carn de porc a les llars de les diferents comunitats autònomes espanyoles durant 2011 i 2012 (Font: MAGRAMA, 2013).

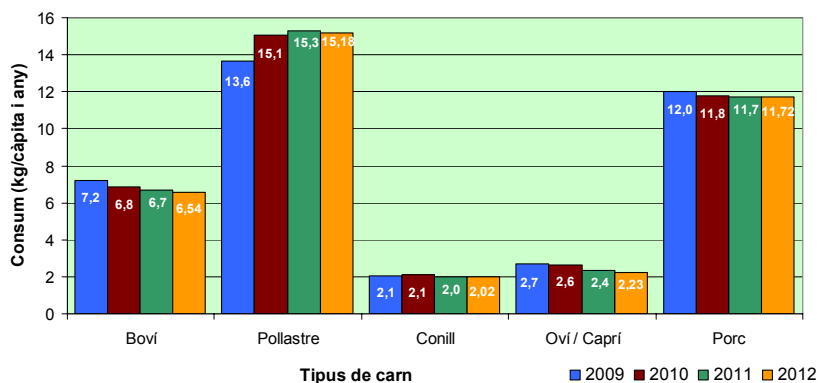
6.1.2.- Consum a Catalunya

6.1.2.1.- Consum, preu i despesa dels diferents tipus de carn a Catalunya

Durant l'any 2012, la població catalana ha consumit majoritàriament carn de pollastre, amb una mitjana de 15,18 kg/càpita. La segona carn més consumida és la de porc, la qual es situa en 11,72 kg/càpita mantenint la mitjana de l'any anterior (11,71 kg/càpita). En tercer lloc es situa la carn de boví (6,54 kg/càpita) i finalment, la d'oví/caprí i la de conill, amb un consum de 2,23 kg/càpita i 2,02 kg/càpita, respectivament. Aquest patró d'hàbits de consum de carn, ja ve donant-se en els anys precedents (Figura 90), tot i que l'evolució no ha estat ben bé la mateixa per a cada tipus de carn. Així doncs, de la mateixa manera que succeïa en l'àmbit espanyol, el consum en els últims quatre anys ha anat a la baixa en la majoria de carns (boví, oví/caprí i conill), sent les úniques excepcions la carn de pollastre que en l'àmbit espanyol ha augmentat el consum i la de porc, la qual s'ha mantingut estable a Catalunya. En el cas de la carn de porc, el consum a les llars catalanes ha disminuït lleugerament (2,33%) en aquests últims quatre anys.

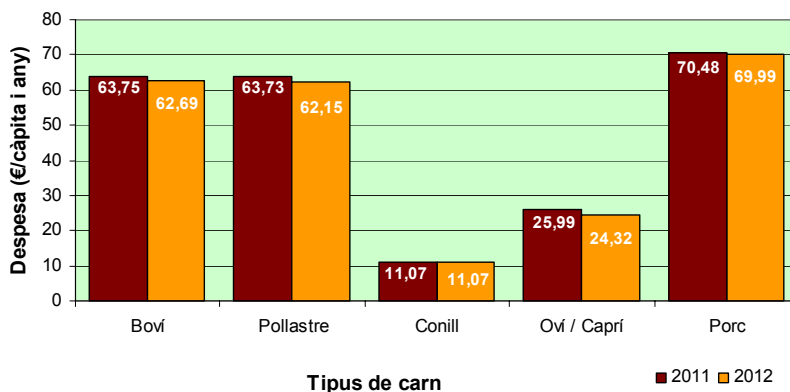
Observatori del porcí

Figura 90.- Evolució del consum anual per càpita de diferents tipus de carn a Catalunya durant el període 2009-2012 (Font: MAGRAMA, 2013).

Si ens fixem en la despesa per càpita que ha suposat cada aliment, la cosa canvia. Així doncs, la despesa (Figura 90) dependrà de dos factors: el preu que té cada tipus de carn (Figura 91) i el consum que en fa cada persona (Figura 89). Des d'aquesta perspectiva, la carn amb la qual els catalans es gasten més diners és amb la de porc, suposant durant el 2012 una despesa mitjana de 69,99 €/càpita i any, fruit d'un consum mitjà d'11,72 kg/càpita i any i un preu de 5,97 €/kg. La segueixen a no molta diferència, la carn de boví i pollastre, amb una despesa de 62,69 €/càpita i any i 62,15 €/càpita i any, respectivament. Finalment i amb valors considerablement inferiors es troba la despesa que suposa la carn d'oví/caprí (24,32 €/càpita i any) i la de conill (11,07 €/càpita i any).

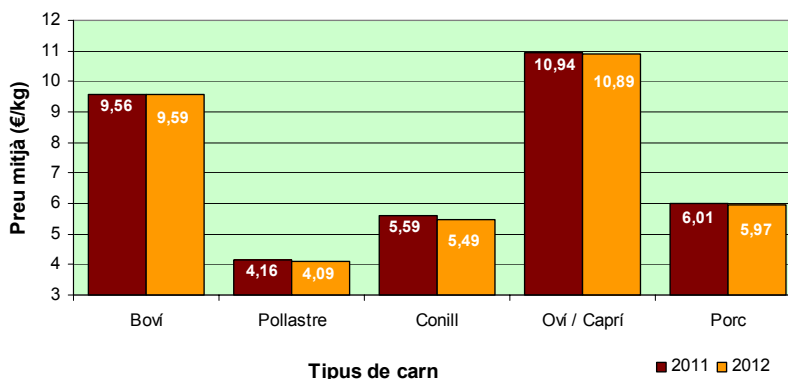
Figura 91.- Despesa anual per càpita de diferents tipus de carn a Catalunya durant els anys 2011 i 2012 (MAGRAMA, 2013).

A la Figura 90 podem observar la despesa que ha suposat cada tipus de carn a les llars catalanes entre l'any 2011 i 2012. En tots els tipus de carn, la despesa d'aquest any 2012 ha anat a la baixa, a excepció de la carn de conill que s'ha mantingut estable respecte 2011. La carn que ha sofert una disminució major és la d'oví/caprí (-6,43%), seguida de la de pollastre (-2,48%), la de boví (-1,66%) i finalment la de porc (-0,69%). Pel que fa al preu mitjà, també ha disminuït en la majoria de carns, excepte en la de boví on s'ha incrementat 0,03 €/kg (Figura 91).

Observatori del porcí

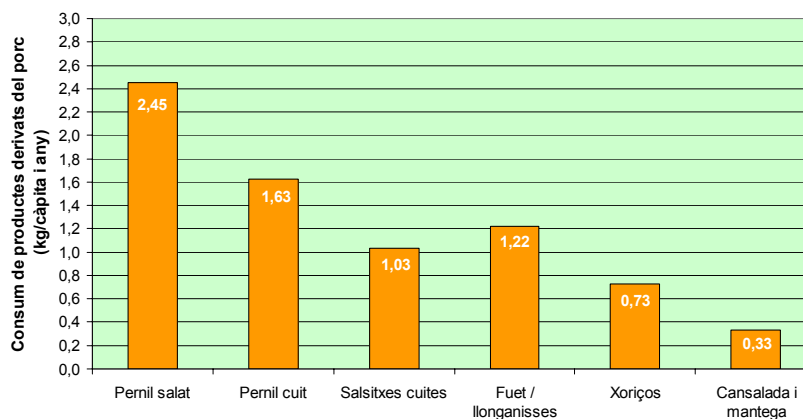
Figura 92.- Preu mitjà pagat dels diferents tipus de carn a Catalunya durant els anys 2011 i 2012 (MAGRAMA, 2013).

6.1.2.2.- Consum de productes derivats del porc a Catalunya

Entre els derivats del porc, el pernil salat és el que presenta un major consum, amb un valor de 2,45 kg/càpita i any, durant el 2012 (Figura 92), i el consum ha augmentat un 10,4% respecte l'any 2011 (Figura 93). El segon producte derivat del porc amb major consum és el pernil cuit, amb un 1,63 kg/càpita i any i un augment en el consum de 7,9% respecte l'any anterior.

Figura 93.- Consum anual de productes derivats del porc a les llars catalanes durant 2012 (DAAM, 2013).

Entre 2011 i 2012 el consum dels diferents derivats del porc ha augmentat, a diferència del consum de carn de porc que s'ha mantingut estable (Figura 93). El producte que ha sofert una increment major és la cansalada i mantega, que respecte 2011 ha augmentat el consum en un 32%. El segueix el pernil salat (10,4%), pernil cuit (7,9%), salsitxes cuites (5,4%), fuet i llonganisses (3,7%) i finalment, el producte que ha incrementat en menor mesura el seu consum és el xoriç (2,8%).

A la Figura 94 s'observa l'evolució del consum dels productes derivats del porc en els últims 6 anys (2006-2012). Excepte les salsitxes cuites, s'observa que la resta de productes després de patir una disminució durant els anys 2009-2011 han incrementat el seu consum en aquest 2012. La tendència seguida pels diferents productes és molt similar, amb augments i disminucions progressives i força estables. En canvi, les salsitxes cuites, han augmentant el seu consum des de l'any 2007.

Figura 94.- Variació del consum anual per càpita de productes derivats del porc a les llars catalanes entre els anys 2012 (DAAM, 2013).

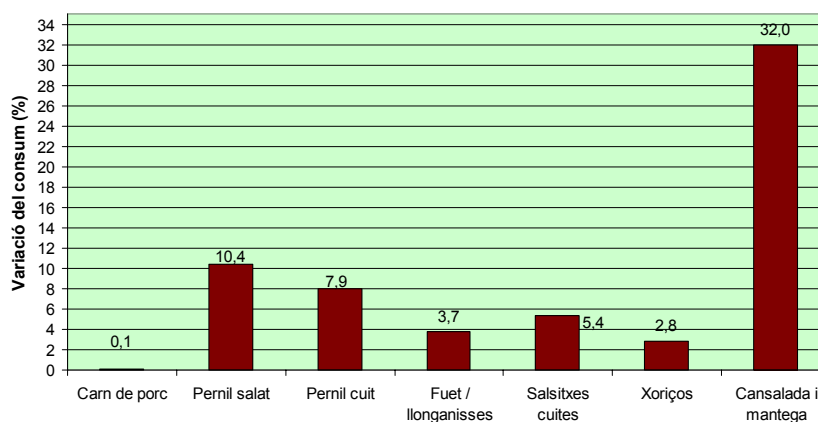
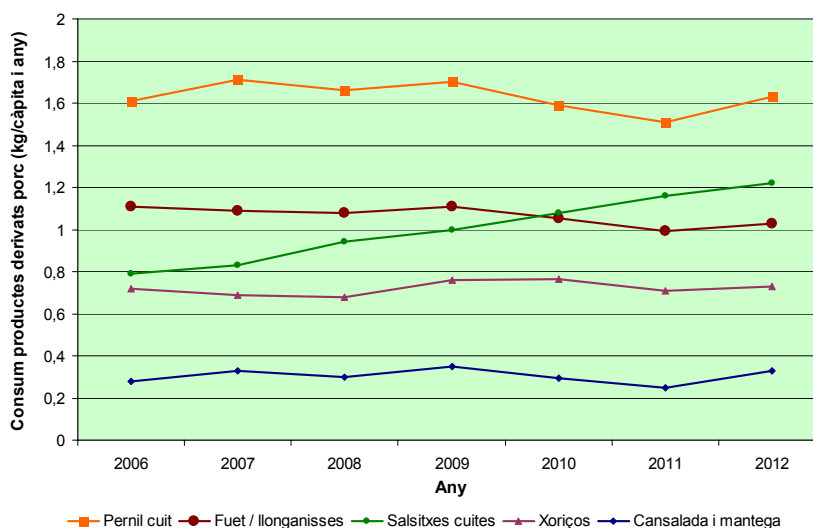

Figura 95.- Evolució del consum anual per càpita de productes derivats del porc a les llars catalanes en el període 2006-2012 (DAAM, 2013).

6.2.- Novetats en distintius d'origen i qualitat en el sector porcí

A Espanya existeix una varietat força àmplia de productes porcins, ja sigui carn de porc, pernills o altres productes derivats, amb distincions de qualitat. Tot i així, el procés d'inscripció en el Registre de denominacions d'origen protegides i d'indicacions geogràfiques protegides és llarg i acostumen a passar uns quants anys des de la sol·licitud fins al registre definitiu.

6.2.1.-Carn de porc

Dins de l'àmbit de la carn de porc, durant aquest any 2012, s'han mantingut els quatre distintius ja existents l'any passat: la carne de cerdo de Teruel, la carne de cerdo (PMS) de les Balears, el cochinito de Segovia i el porc amb marca de qualitat alimentària Marca "Q" a Catalunya (Taula 48). D'altra banda, s'ha afegit a la llista el tostón de Arévalo, com a marca de garantia, a la comunitat de Castella i Lleó.

Taula 48.- Denominacions d'origen i de qualitat diferenciada en el sector de la carn de porc a Espanya (Mercasa, 2012 i Tostón de Arévalo, 2012).

NOM	DISTINCIO	COMUNITAT
Carne de cerdo de Teruel (*)	Indicació Geogràfica Protegida	Aragó
Carne de cerdo (PMS)	Marca col·lectiva de garantia	Balears
Cochinillo de Segovia	Denominació de qualitat. Marca de garantia	Castella i Lleó
Porc	Marca de qualitat alimentària Marca "Q"	Catalunya
Tostón de Arévalo	Marca de garantia	Castella i Lleó

Les característiques més destacades del sistema de producció, així com del rostit del tostón de Arévalo, es descriuen a continuació en base a la informació disponible a la pàgina web d'aquest producte (<http://www.tostondearevalo.com/>):

Els animals de la Marca de garantia Tostón de Arévalo són criats a l'antiga comarca d'Arévalo, al nord a la província d'Àvila, en explotacions inscrites a la Marca. Els garrins tenen com a màxim 20 dies de vida i un pes viu entre 4 i 6,2 kg, amb alimentació basada exclusivament amb llet materna. Són de pell blanca (admetent-se un percentatge de pigmentació a la pell no superior al 20%) i el pes de la canal oscil·la entre 3,3-5,3kg.

El garrí s'ha de rostir sencer, sense trossejar. S'ha de col·locar obert per la línia toràcic –ventral, en una cassola tosca de fang, amb el cap sencer. Els únics ingredients que s'usaran en el procés de rostit seran aigua, sal i una mica d'all. El rostit es farà en un forn de calor sec, a una temperatura de 200°C. Al cap de mitja hora de rostit, se li ha de donar la volta. El temps total per al rostit total està al voltant de les 3 hores.

6.2.2.- Pernils i espatlles

Quant a les distincions de qualitat en pernils i espatlles en l'àmbit espanyol, existeixen nou denominacions (Taula 49). Andalusia i Extremadura són les comunitats autònomes amb un major nombre de distintius de qualitat en aquests productes, mentre que a Catalunya solament hi ha el jamón serrano com a Especialitat Tradicional Garantida.

Com a novetat durant aquest any 2012, cal destacar la sol·licitud del "Jamón de Serón" en el Registre de Denominacions d'Origen Protegida i d'Indicacions Geogràfiques Protegides de la Unió Europea, el dia 29 d'octubre de 2012.

Taula 49.- Denominacions d'origen i de qualitat de pernils i espatlles d'Espanya (Font: Mercasa, 2012; DOOR, 2013).

NOM	DISTINCIÓ	COMUNITAT
Jamón de Huelva *	Denominació d'Origen Protegida	Andalusia i Extremadura
Los Pedroches *	Denominació d'Origen Protegida	Andalusia
Jamón de Trevélez *	Indicació Geogràfica Protegida	Andalusia
Jamón de Serón	Indicació Geogràfica Protegida	Andalusia
Jamón de Teruel *	Denominació d'Origen Protegida	Aragó
Guijuelo *	Denominació d'Origen Protegida	Extremadura, Castella la Manxa, Castella i Lleó i Andalusia
Jamón serrano *	Especialitat Tradicional Garantida	Catalunya, Castella i Lleó, la Rioja, Múrcia, Castella la Manxa i Andalusia
Jamón curado	Marca de qualitat "CV" per a productes agraris i agroalimentaris	Comunitat Valenciana
Dehesa de Extremadura *	Denominació d'Origen Protegida	Extremadura

* Inscrita al registre de la UE

6.2.3.- Embotits, salaó i altres productes carnis

Pel que respecta els embotits, salaons i altres productes carnis del porc, a la Taula 50 podem observar com existeix un ampli ventall d'aquests productes amb denominacions d'origen i qualitat. En aquest cas, Aragó, Castella i Lleó i la Comunitat Valenciana són les comunitats autònomes amb més productes amb certificacions de qualitat. En el cas de Catalunya, solament hi ha la llonganissa de Vic, com a Indicació Geogràfica Protegida.

Taula 50.- Denominacions d'origen i de qualitat diferenciada en el sector dels embotits, les salaons i altres productes carnis de porcí d'Espanya (Font: Mercasa, 2012; DOOR, 2013).

COMUNITAT	DISTINCIÓ	NOM
Aragó	Marca de Garantia de Qualitat	Chorizo
		Conserva de cerdo en aceite
		Lomo embuchado
		Longaniza de Aragón
		Morcilla de Aragón
		Paleta curada
Astúries	Indicació Geogràfica Protegida	Chosco de Tineo *
Balears	Indicació Geogràfica Protegida	Sobrassada de Mallorca *
Castella i Lleó	Indicació Geogràfica Protegida	Botillo de Bierzo *
		Chorizo de Cantimpalos *
	Marques de Garantia	Chorizo zamorano
		Ibéricos de Salamanca
Catalunya	Indicació Geogràfica Protegida	Farinato de Ciudad Rodrigo
		Llonganissa de Vic *
Comunitat Valenciana	Indicació Geogràfica Protegida	Embutido de Requena (chorizo, güeña, longaniza, morcilla, perro, salchichón, sobrasada) (*)
		Embutido oreado al pimentón
	Marca de qualitat "CV" per a productes agraris i agroalimentaris	Longaniza al ajo
		Longaniza de pascua
		Longaniza magra
		Longaniza seca
		Morcilla de cebolla y piñones
		Morcilleta de carne
		Morcilla de pan
Galícia	Indicació Geogràfica Protegida	Androlla de Galicia (*)
		Botelo de Galicia (*)
		Lacón gallego *
La Rioja	Indicació Geogràfica Protegida	Chorizo riojano *
	Registret i Certificat	Productos cárnicos elaborados

* Inscrita al registre de la UE

(*) Denominació en tramitació

6.3.- Conclusions

La crisi en la que es troba la societat catalana fa que el consumidor de classe mitjana-baixa presti més atenció amb les despeses i ajusti la butxaca per arribar a final de mes. Tal i com s'ha observat amb les dades, el consum de les diferents carns s'ha vist disminuït, ja sigui de carns més cares com la de boví i corder o de carns més barates com la de pollastre i porc. No obstant, aquestes últimes han mantingut un consum més o menys estable respecte l'any anterior. Això no treu, que el consumidor exigeixi a la vegada un producte de qualitat.

6.4.- Fonts

- **Tostón de Arévalo**
<http://www.tostondearevalo.com/>
- **DAAM.** Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.
<http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR>
- **DOOR.** Comisión Europea. Agricultura y Desarrollo Rural. Agricultura y alimentación. DOOR.
<http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html>
- **MAGRAMA.** Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente.
<http://www.magrama.es/es/>
- **MAGRAMA** Estudio de mercado Observatorio del Consumo y la Distribución Alimentaria. Presentación Monográfico Carne y Embutidos. Junio 2009.
http://www.eurocarne.com/informes/pdf/monogr_carne_embutido_09.pdf
- **Mercasa,** (2012). Informe: Alimentación en España 2011 – Información por sectores. Carnes y productos cárnicos. (2011)
<http://www.mercasa.es/>

7.- Comerç exterior de la carn de porc

Resum

Durant l'any 2012, Espanya ha exportat 1.029.067 tones de carn de porc, valor que s'ha incrementat un 5% respecte l'any 2011 i el qual ha representat aproximadament el 78% del volum de carn de les principals espècies exportat per Espanya. D'altra banda, les importacions de carn de porc a Espanya durant l'any 2012 (81.193 t) han descendit un 8,1%, respecte l'any passat.

Quant al comerç exterior de productes porcins per part d'Espanya, les exportacions (1.402.407 t) han seguit la mateixa tendència a l'alça que la carn de porc, així com la tendència a la baixa per a les importacions d'aquests productes (176.910 t). Tot i que el principal destí de les exportacions de productes porcins ha estat la UE-27 (75%), l'exportació a països extracomunitaris va en augment. De fet, durant aquest any 2012, les exportacions a països tercers han estat el principal factor que han fet incrementar les exportacions globals d'Espanya, especialment les exportacions a Rússia i la Xina, on s'han incrementat un 17% i 42%, respectivament, respecte l'any 2011. França (23%), Portugal (15%), Itàlia (11%) i Alemanya (6%) són els principals destins comunitaris de les exportacions espanyoles, mentre que Rússia (8%) i la Xina (5%) destaquen com a principals destins extracomunitaris. La carn de porc (67%) i les despulles (12%) són les principals partides exportades, mentre que la carn de porc (44%), així com la cansalada, llard i greix (22%) són els principals productes porcins que Espanya importa, segons les dades del 2012.

Catalunya pren un paper molt rellevant en el comerç exterior de productes porcins d'Espanya. L'any 2012, Catalunya ha exportat 860.459 t de productes porcins, el 61% del volum total exportat per Espanya i ha importat un total de 58.834 t de productes porcins, el qual ha representat el 33% de les importacions espanyoles. Seguint l'evolució de l'àmbit estatal, les exportacions catalanes de productes porcins s'han incrementat un 6% respecte l'any 2011, mentre que les importacions han retrocedit un 12%. Pel que fa referència a la carn de porc, la partida més importada, però sobretot exportada per Catalunya, el volum exportat (723.327 t) s'ha incrementat un 6% respecte l'any 2011, mentre que les importacions de carn de porcí (30.849 t) han descendit un 2%, en el mateix període.

El grau d'autoproveïment de carn de porcí a Espanya i Catalunya ha estat durant l'any 2012 del 143% i 190,2%, respectivament, valors superiors als de l'any 2011.

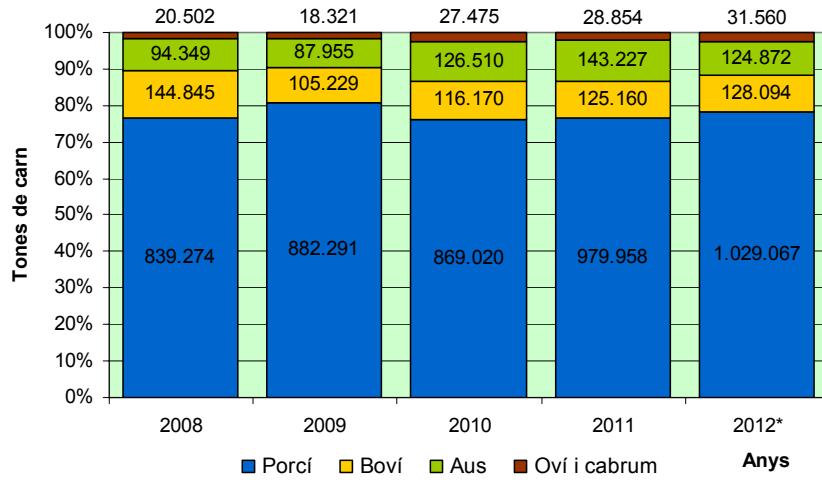
7.1.- Comerç exterior espanyol

7.1.1- Comerç exterior de carn de diferents espècies

Durant l'any 2012, Espanya ha exportat un total de 1.318.401 tones de carn fresca, refrigerada i congelada de les principals espècies de bestiar, un 2,9% més que la suma de l'any anterior (1.281.229 tones). Entre les diferents espècies, la carn de porcí és la que destaca amb diferència, que amb una exportació de 1.029.067 t durant l'any 2012, ha suposat el 78% del volum de carn exportat (Figura 96). El segon i el tercer lloc se'l debaten entre la carn d'aus i la carn de boví, depenent

l'any. Durant el 2012, les exportacions de carn de boví (128.094 t) han superat les de carn d'aus (124.872 t), fet que no s'havia donat així durant els anys 2010 i 2011, però sí en els anys previs (Figura 96). En darrer terme es situa la carn d'oví i cabrum, de la qual el sector ramader espanyol ha exportat 31.560 tones durant l'any 2012.

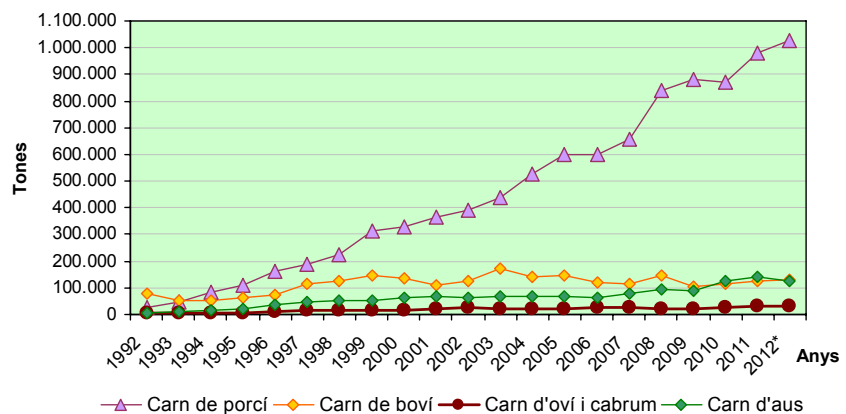
Figura 96.-
Exportacions
espanyoles de carn de
diferents tipus de
bestiar els anys 2008-
2012 (DataComex,
Febrer 2013).

Si ens fixem en com han evolucionat les exportacions espanyoles de carn en els darrers vint anys, a la Figura 97 podem observar que han augmentat per tots els tipus de carn estudiats, però que ha estat en la carn de porcí, on el creixement de les exportacions ha estat més espectacular. L'any 1992, Espanya va exportar 24.087 t de carn de porc; 20 anys més tard, l'any 2012, el volum d'exportació d'aquesta carn per part d'Espanya supera el milió de tones. En el cas de la carn d'aus, l'increment del volum exportat també ha estat notori: fa vint anys no s'arribava a les 7 mil tones exportades; l'any 2012, gairebé s'assoleixen les 125 mil tones. Quant a la carn de boví i d'oví i cabrum, la tendència també ha estat a l'alça, tot i que en menor mesura que per la carn de porcí i d'aus.

Un altre fet a destacar que es pot apreciar a la Figura 97 és que durant molts anys el volum de carn de boví exportat ha estat superior al de les aus, inclús alguns anys l'ha duplicat. Tot i així, en els darrers quatre anys es pot apreciar una certa equiparació en el volum exportat d'aquestes dos tipologies de carn, tot i que aquest any 2012 ha estat lleugerament superior les tones tretes de boví a les d'aus.

Figura 97.- Històric de
l'evolució de les
exportacions
espanyoles de carn de
diferents tipus de
bestiar (1992-201)
(MAGRAMA i
DataComex, Febrer
2013).

Si enlloc dels darrers vint anys, ens fixem en com han evolucionat les exportacions de carn en la darrera dècada, observem que s'han incrementat per les diferents espècies analitzades, però sent especialment marcat per la carn de porcí (162,7%) i la carn d'aus (94,6%). D'altra banda, si analitzem la variació respecte l'any 2011, observem com s'han incrementat les exportacions de carn de porcí (5%), boví (2,3%) i oví i cabrum (9,4%), però el volum de carn d'aus exportat per Espanya ha descendit un 12,8% (Taula 51).

Taula 51.- Evolució de les exportacions i importacions de diferents tipus de carn en el període 2002-2012. (DataComex, Febrer 2013).

	Tipus de carn (tones)	2002	2011	2012 *	Variació (%) 2002/2012	Variació (%) 2011/2012
EXPORTACIONS espanyoles	Porcí	391.743	979.958	1.029.067	162,7	5,0
	Boví	124.966	125.160	128.094	2,5	2,3
	Aus	64.164	143.227	124.872	94,6	-12,8
	Oví i cabrum	23.495	28.854	31.560	34,3	9,4
IMPORTACIONS espanyoles	Porcí	66.864	88.362	81.193	21,4	-8,1
	Boví	85.883	110.978	110.983	29,2	0,0
	Aus	105.241	123.444	118.757	12,8	-3,8
	Oví i cabrum	10.888	13.097	8.163	-25,0	-37,7

* Dades provisionals

Pel que respecta les importacions de carn espanyoles, en els darrers deu anys han tendit a l'alça en la majoria d'espècies, tot i que les importacions de carn d'oví i cabrum han disminuït un 25% des de l'any 2002. Respecte l'any passat, l'any 2011, les importacions de carn de porcí han disminuït un 8,1%, situant-se en 81.193 t, tendència que ha estat seguida per la resta d'espècies. Solament les importacions de carn de boví s'han mantingut estables (110.983 t) respecte l'any 2011 (Taula 51).

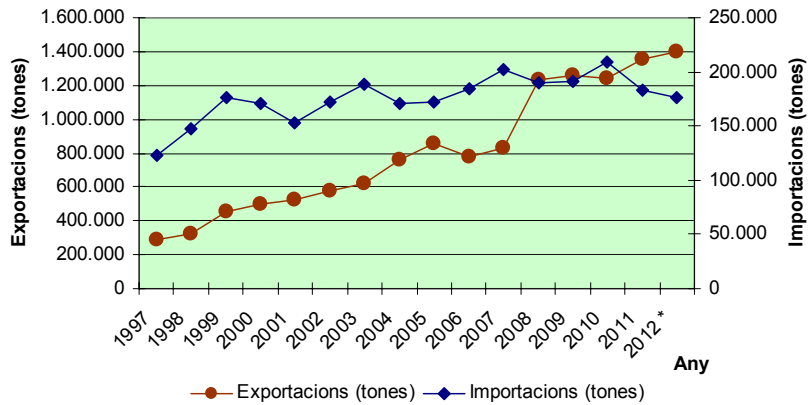
7.1.2.- Comerç exterior de productes porcins

En el grup de productes porcins no solament s'inclou la carn de porc, sinó que tal i com s'indica a la nota metodològica del final d'aquest document, s'inclou tot producte a base de porc, des d'animals vius de l'espècie porcina, despulles, greix, embotits i preparacions a base de porc, entre altres.

Espanya és un país excedentari de productes porcins, amb un volum d'exportació molt superior al d'importacions per aquesta tipologia de producte. Durant l'any 2012, Espanya ha exportat un total de 1.402.407 tones de productes porcins, segons les dades provisionals del DataComex, mentre que el volum d'importacions s'ha limitat a les 176.910 tones. La tendència respecte l'any anterior, l'any 2011, ha estat a l'alça per les exportacions, incrementant-se un 3,4%; mentre que el volum de productes porcins importants ha descendit un 3,6% entre

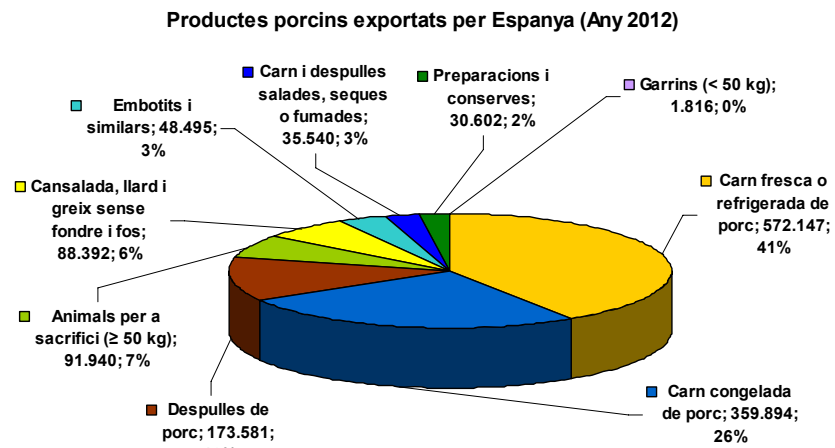
aquests dos anys. Si fem un anàlisi més a llarg termini, i ens fixem en l'evolució del comerç exterior en els darrers quinze anys (Figura 98), observem que tant el volum importat com exportat s'ha incrementat durant aquest període, però el creixement ha estat molt més accentuat per a les exportacions. Així doncs, mentre el volum de productes porcins importats per Espanya ha pujat un 44% des de l'any 1997, el volum d'exportacions ha sofert un increment del 386%. De fet, en els darrers anys, observem una certa estabilització i inclús davallada del volum de productes porcins importats.

Figura 98.- Sèrie històrica del volum d'importacions i exportacions de productes porcins per part d'Espanya durant el període 1997-2012 (DataComex, Febrer 2013).

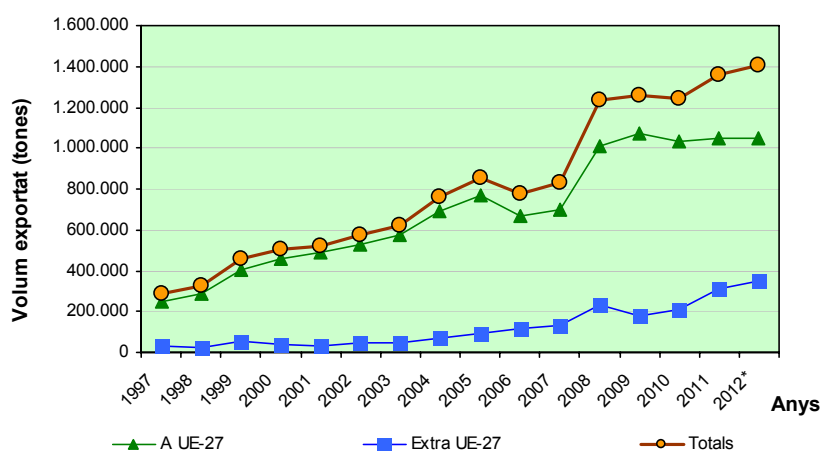
Quins productes porcins exporta Espanya? Al voltant de dos tercers parts de les tones exportades es corresponen amb carn de porc, ja sigui fresca o refrigerada (41%) o congelada (26%), segons les dades provisionals d'aquest any 2012 (Figura 99). Com a tercer producte més exportat estan les despulles de porc, les quals han representat el 12% de les exportacions de productes porcins. El segueixen els animals per a sacrifici (7%) i la cansalada, llard i greix sense fondre i fos, el qual va suposar un 6% del volum del 2012. La resta de partides prenen un paper simbòlic amb un pes igual o inferior al 3% del volum. Destacar que la partida de garrins de menys de 50 kg és la partida menys important, amb solament 1.816 tones durant l'any 2012. La distribució del pes dels diferents productes porcins exportats del 2012 és molt similar a la de l'any 2011, sent la carn de porc la gran protagonista.

Figura 99.- Exportacions espanyoles de productes porcins segons el tipus de producte l'any 2012, en tones (DataComex; Febrer 2013).

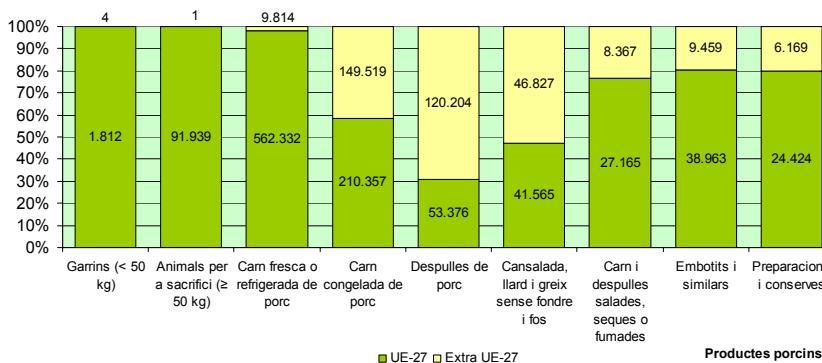
Quin és el destí de les exportacions espanyoles de productes porcins? Principalment, països de la Unió Europea, però cada dia més, els països extracomunitaris van guanyant terreny. Així doncs, durant l'any 2012, tres quartes parts de les exportacions s'han destinat a països de la UE-27, mentre que el 25% restant, s'ha exportat a països tercers. La dominància dels països comunitaris com a destí de les exportacions de productes porcins espanyols s'ha donat al llarg dels últims 15 anys (Figura 100), però també observem com el volum exportat a la UE-27 mostra una certa estabilització en els darrers cinc anys, mentre que és el volum destinat a països tercers el que fa incrementar el volum d'exportacions d'Espanya. Tot plegat ha fet que mentre que fins l'any 2010, les exportacions a països de la UE-27 van suposar entre el 80% i el 90%, durant l'any 2011 la importància dels països europeus com a destí de les exportacions espanyoles va baixar al 77% i aquest any 2012 al 75%.

Figura 100.- Evolució de les exportacions i importacions de greix de porc inclòs el llard per Catalunya en el període 1995-2012. Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

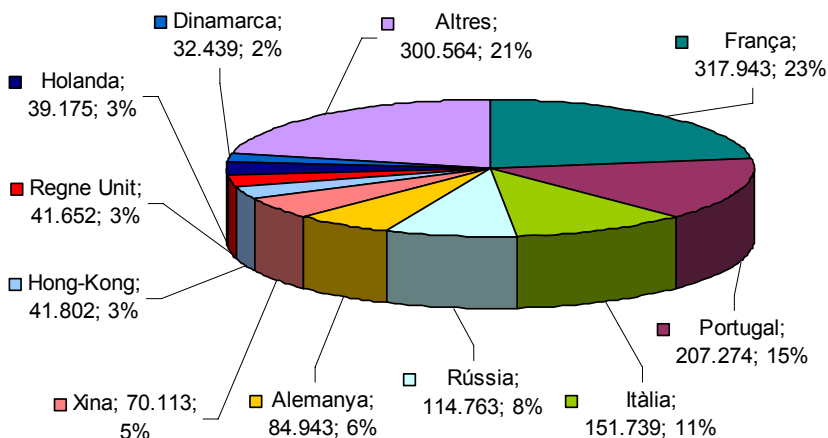
Durant l'any 2012, Espanya ha exportat un total de 1.402.407 tones de productes porcins, dels quals 1.051.934 tones s'han destinat a països de la Unió Europea-27, mentre que les 350.362 tones restants han estat destinades a països tercers (Figura 100). Cal destacar però, que aquesta distribució no és homogènia per a tots els productes porcins. Així doncs, hi ha productes com els animals vius, ja siguin garrins o animals per a sacrifici, que s'exporten pràcticament el 100% a països europeus (Figura 101). Una situació similar es dona per a la carn de porc fresca i refrigerada, que durant l'any 2012, el 98% del volum exportat ha estat destinat a la UE-27. La situació canvia si enlloc de ser carn fresca o refrigerada, parlem de carn congelada, ja que el pes de les exportacions extracomunitàries s'incrementa (41,5%). La carn i despulles salades, seques o fumades, els embotits, així com les preparacions també es destinen majoritàriament a la UE-27 (al voltant del 80%). D'altra banda, les despulles són principalment destinades a països tercers (70%) i en el cas de les exportacions de cansalada, llard i greix el destí comunitari i extracomunitari està força equiparat.

Figura 101.- Proporció de les explotacions espanyoles dels diferents productes porcins destinats a la UE-27 i fora d'aquesta durant l'any 2012. Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

Si analitzem la destinació de les exportacions espanyoles de productes porcins a nivell de països, el repartiment no ha variat massa respecte l'any 2011. Tres països veïns europeus reben aproximadament el 50% del volum de productes porcins exportats per Espanya: França (23%), Portugal (15%) i Itàlia (11%) (Figura 102). En quarta posició es situa el principal destí extracomunitari de les exportacions espanyoles, Rússia, que durant l'any 2012 ha rebut el 8% dels productes porcins exportats per Espanya. El segueixen el principal productor europeu de carn de porc, Alemanya, amb el 6% del volum i el principal productor a nivell mundial, la Xina, amb el 5% del volum exportat. Regne Unit, Holanda i Dinamarca han rebut cadascun entre el 2-3% del volum exportat per Espanya, durant l'any 2012. Un fet a destacar és que el pes de la resta de països no especificats és força elevat (21%), fet que indica una menor concentració del destí de les exportacions, que de l'origen de les importacions (Figura 103).

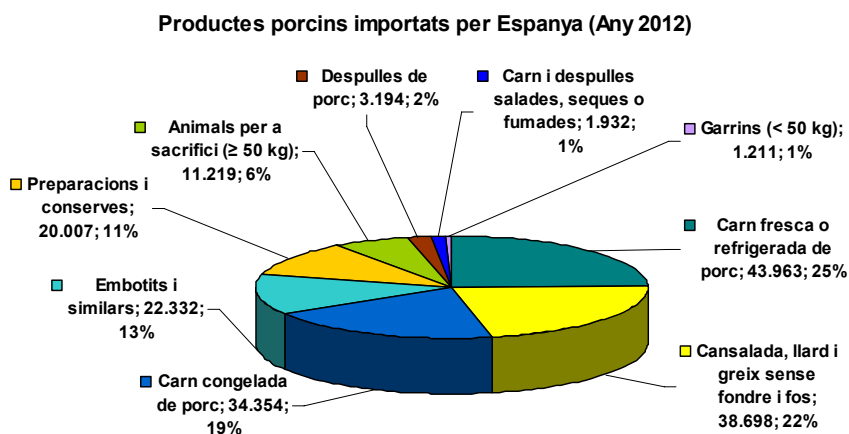
Figura 102.- Destins de les exportacions espanyoles de productes porcins durant l'any 2012, en tones. Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio). Març 2013.

Pel que respecta les importacions de productes porcins per part d'Espanya, durant aquest any 2012, han ascendit a un total de 176.910 tones, segons les dades provisionals de DataComex. La carn de porc és el producte més importat, ja sigui fresca o refrigerada (25%) (43.963 t) o congelada (19%) (34.354 t). A part de la carn, l'altra partida amb un elevat pes d'importació és la cansalada, llard i greix, que durant l'any 2012, ha suposat el 22% de les importacions espanyoles. Així doncs, a

part de la carn de porc, a les exportacions teníem que eren les despulles de porc el producte més exportat (Figura 101), mentre que a les importacions és la cansalada, llard i greix, el producte més importat (Figura 103). Altres partides amb un cert pes en les importacions espanyoles de productes porcins són els embotits (13%) i les preparacions i conserves (11%). Les importacions d'animals vius tenen poca importància, respecte la resta de productes porcins importats.

Figura 103.- **Importacions espanyoles de productes porcins segons el tipus de producte l'any 2012, en tones.** Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

D'on importa Espanya els productes porcins? Pràcticament la totalitat de les importacions procedeixen de la UE-27 (Figura 104). Durant l'any 2012, el 99,3% del volum de productes porcins importats en l'àmbit espanyol han procedit dels veïns europeus. D'altra banda, els països extracomunitaris com a font de productes porcins per Espanya tenen un pes insignificant, sent per l'any 2012, Xile i Noruega els principals orígens extracomunitaris de les importacions espanyoles. Aquesta tendència no és un fet puntual d'aquest any, sinó que tal i com es pot observar a la Figura 104, ja ve donant-se en els darrers quinze anys. Si analitzem la procedència de les importacions a nivell de països, a la Figura 105 podem observar com quatre països aporten més de tres quartes parts del volum: França (37%), Portugal (17%), Holanda (14%) i Alemanya (11%). Cal destacar que respecte l'any 2011 ha canviat la distribució de països com a fonts de les importacions de productes porcins a Espanya. Així doncs, l'any 2011 Holanda era el segon subministrador de productes porcins amb el 18% del volum, mentre que aquest any 2012 s'ha situat en tercer lloc, amb el 14% de les tones importades. Per contra, Portugal ha intercanviat posicions amb Holanda, passant del 13% del volum l'any 2011 al 17% de les importacions aquest any 2012.

Observatori del porcí

Figura 104.- Sèrie històrica de les importacions espanyoles de productes porcins, segons origen, durant el període 1997-2012.

Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

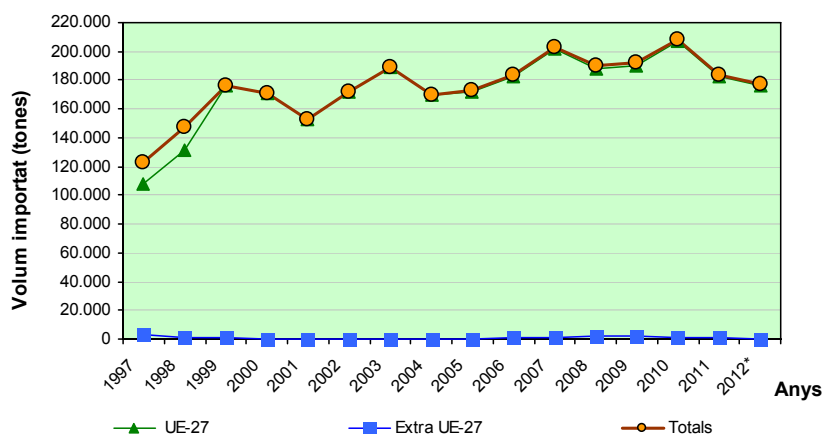
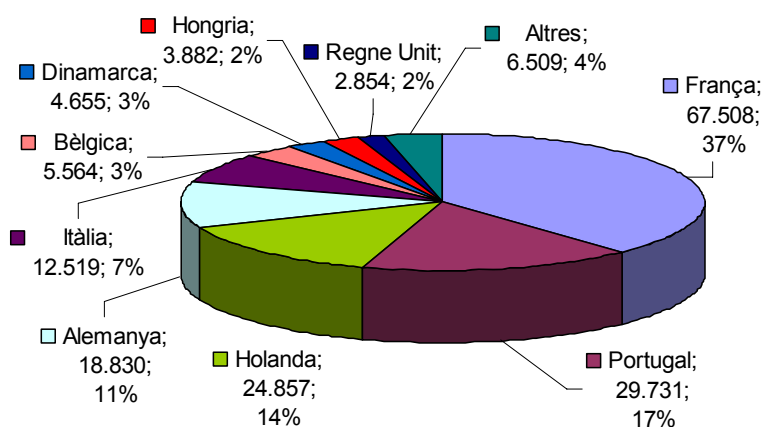

Figura 105.- Orígens de les importacions espanyoles de productes porcins durant l'any 2012, en tones.

Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

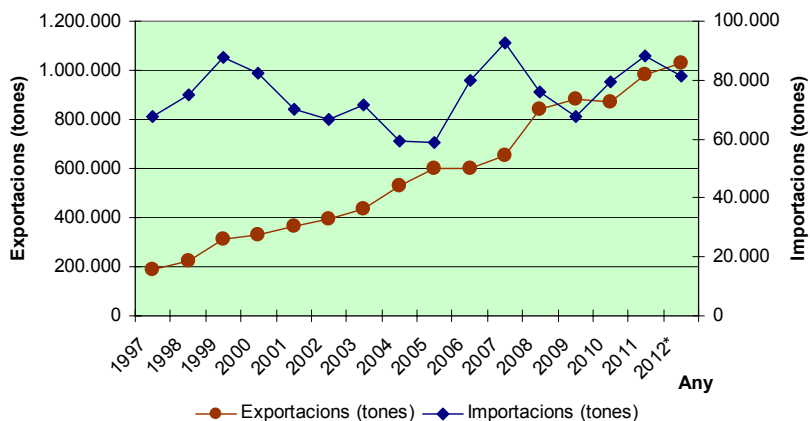
7.1.3.- Comerç exterior de carn de porc

En aquest apartat ens centrarem en el comerç exterior de la partida concreta carn de porc, classificada segons la codificació que utilitza l'aranzel integrat comunitari (codi TARIC) 0203 "Carn de porcí fresca, refrigerada, o congelada". A la Figura 106, podem observar com el volum de carn de porc exportat per Espanya ha seguit una tendència creixent constant en els darrers quinze anys. Durant l'any 2012, s'ha superat el milió de tones de carn de porc exportades (1.029.067 t), per primera vegada. Aquesta xifra suposa un increment del 5%, respecte el volum exportat l'any 2011 (979.958 t). D'altra banda, i pel que respecta les importacions de carn de porc, a la Figura 106 podem apreciar com l'evolució des de l'any 1997 fins l'any 2012, ha estat més estable que les exportacions, però amb diversos daltabaixos al llarg d'aquests 15 anys. Aquest any 2012, Espanya ha importat un total de 81.193 tones de carn de porc, volum que s'ha reduït un 8% respecte l'any anterior.

Observatori del porcí

Figura 106.- Sèrie històrica del volum d'importacions i exportacions de carn de porc per part d'Espanya durant el període 1997-2012.

Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

* Dades provisionals

Els principals destins de les exportacions espanyoles de carn de porc són països europeus, però alguns països tercers com Rússia i Xina, també entren a formar part del top 10 dels destins de l'any 2012, si aquest és valorat per volum exportat (Taula 52). Així doncs, de la mateixa manera que succeïa amb els productes porcins, França és el principal destí de les exportacions espanyoles de carn de porc, amb el 26% del volum, l'any 2012. Itàlia, Portugal i Alemanya el segueixen i en cinquena i sisena posició ja trobem els països extracomunitaris: Rússia i la Xina. El top 10 dels destins de les exportacions espanyoles de carn de porc, ha aconseguit aquest any 2012, el 78% del volum total exportat (1.029.067 t).

Si enlloc d'analitzar les exportacions per volum, es fa per valor econòmic, França, Itàlia, Portugal i Alemanya continuen ocupant les quatre primeres posicions, i Rússia el cinquè lloc, però hi ha canvis en la resta de posicions. En sisè lloc es situa Japó, que malgrat que no apareix en el top 10 per volum, l'elevat preu a què s'exporta la carn de porc, fa que sí prengui un paper rellevant amb valor econòmic. Del conjunt de països del top 10 en volum i valor econòmic, el Japó és on aquest any 2012 s'ha exportat la carn de porc a un preu més elevat (3,52 €/kg), fet que ja es donava en anys previs. D'altra banda, la Xina és on s'ha exportat carn de porc més barata (1,51 €/kg), fet que fa descendir aquest país de la sisena posició del top 10 en volum, al vuitè lloc del top 10 en valor econòmic. Del valor econòmic total exportat de carn de porc per Espanya durant el 2012, el top 10, és a dir, els 10 principals destins, han rebut gairebé el 80%.

Taula 52.- Top 10 dels destins de les exportacions espanyoles de carn de porc, per volum i valor econòmic, durant l'any 2012. Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

Rànquing EXPORTACIONS espanyoles de carn de porc l'any 2012							
Destins		Volum		Destins		Valor econòmic	
		Tones	%			Milers d'€	%
1	França	266.651	25,9	1	França	655.419	28,1
2	Itàlia	125.254	12,2	2	Itàlia	244.217	10,5
3	Portugal	106.580	10,4	3	Portugal	243.132	10,4
4	Alemanya	65.796	6,4	4	Alemanya	170.193	7,3
5	Rússia	64.354	6,3	5	Rússia	153.144	6,6
6	Xina	50.651	4,9	6	Japó	92.804	4,0
7	Regne Unit	35.054	3,4	7	Regne Unit	88.920	3,8
8	Dinamarca	30.472	3,0	8	Xina	76.532	3,3
9	Holanda	30.282	2,9	9	Dinamarca	70.198	3,0
10	República Txeca	27.125	2,6	10	Polònia	60.227	2,6
TOTAL		1.029.067		TOTAL		2.332.913	
Top 10/ Total (%)			78,0	Top 10/ Total (%)			79,5

Les exportacions de carn de porc a països extracomunitaris s'han anat incrementant amb els anys. Alguns països com Rússia, Japó, Hong-Kong o Corea del Sud, ja destacaven fa cinc anys, com a destins extracomunitaris (Taula 53), però altres països com la Xina han sofert un creixement desmesurat. L'any 2007, les exportacions de carn de porc per part d'Espanya a la Xina eren pràcticament nul·les (49 t), mentre que aquest any 2012 és el segon destí extracomunitari amb més de 50.000 tones. Altres països amb creixement són Sud-Àfrica, Macedònia i Sèrbia. Respecte l'any 2011, el volum exportat als principals destins extracomunitaris s'ha incrementat en la majoria de països, tot i que en alguns el volum ha anat a la baixa: Hong-Kong (-25%), Corea del Sud (-28%), Croàcia (-8%) i les Filipines (-39%).

Taula 53.- Variació de les exportacions espanyoles de carn de porc als principals destins extracomunitaris en tones de l'any 2012, respecte fa cinc anys (2007) i l'any anterior (2011) Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

Evolució de les exportacions espanyoles de carn de porc a països tercers (tones)					
Destins	2007	2011	2012 *	Variació (%) 2007/2012	Variació (%) 2011/2012
Rússia	25.796	53.720	64.354	149	20
Xina	49	44.551	50.651	103.270	14
Japó	13.802	25.357	26.391	91	4
Hong-Kong	13.074	26.890	20.241	55	-25
Corea del Sud	14.408	23.710	17.062	18	-28
Sud- Àfrica	1.935	3.817	4.420	128	16
Croàcia	2.957	4.757	4.400	49	-8
Macedònia	1.252	2.956	3.949	215	34
Sèrbia	299	1.652	3.378	1.028	104
Veneçuela	0	0	3.254		36.156.663
Filipines	1.174	5.065	3.110	165	-39
Singapur	0	1.384	2.147		55

* Dades provisionals

Quant a les importacions de carn de porc, els principals orígens són França, Holanda, Portugal i Alemanya, tant en volum com en valor econòmic (Taula 54). Entre els quatre agrupen aproximadament el 81% de les tones i dels milers d'euros exportats per Espanya. Dins del top 10 solament s'inclou un país extracomunitari, Xile, tot i que amb un pes molt minoritari. Aquest fet, juntament amb que el top 10 dels orígens agrupa al voltant del 98% de les importacions de carn de porc, indiquen una elevada concentració dels orígens de les importacions, en comparació amb el destí de les exportacions espanyoles, que és més variat (Taula 52).

A diferència del top 10 dels destins de les exportacions, en què els països canviaven en funció si es prenia el volum exportat o el valor econòmic com a referència, en el top 10 dels orígens de les importacions espanyoles de carn, hi ha els mateixos països, tot i que alguns amb ordre variat (Taula 54).

Taula 54.- Top 10 dels orígens de les importacions espanyoles de carn de porc, per volum i valor econòmic, durant l'any 2012. Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

Rànquing IMPORTACIONS espanyoles de carn de porc l'any 2012							
Orígens		Volum		Orígens		Valor econòmic	
		Tones	%			Milers d'€	%
1	França	32.311	39,8	1	França	46.699	31,0
2	Holanda	18.648	23,0	2	Holanda	41.283	27,4
3	Portugal	7.879	9,7	3	Alemanya	17.840	11,9
4	Alemanya	7.207	8,9	4	Portugal	15.966	10,6
5	Hongria	3.823	4,7	5	Hongria	9.785	6,5
6	Itàlia	3.589	4,4	6	Itàlia	4.637	3,1
7	Bèlgica	3.259	4,0	7	Dinamarca	4.261	2,8
8	Dinamarca	1.905	2,3	8	Bèlgica	3.443	2,3
9	Regne Unit	930	1,1	9	Regne Unit	2.052	1,4
10	Xile	341	0,4	10	Xile	1.404	0,9
TOTAL		81.193		TOTAL		150.533	
Top 10/ Total (%)			98,4	Top 10/ Total (%)			97,9

7.2.- Comerç exterior català

7.2.1.- Comerç exterior de productes porcins

Les dades de comerç exterior de Catalunya que es presenten en aquest apartat, tant les importacions com les exportacions, solament contemplen els moviments que fa Catalunya a fora d'Espanya, i no té en compte l'intercanvi dins del territori nacional espanyol.

Catalunya pren una gran importància en el comerç exterior espanyol, fet que sembla raonable si es té en compte que és la comunitat amb un major cens de porcí i amb la major producció de carn d'aquesta espècie. Durant l'any 2012, Catalunya ha exportat el 61% del volum de productes porcins exportats per l'Estat Espanyol i ha importat el 33% del volum total espanyol (Taula 55). Aquestes xifres demostren l'elevada rellevància que té Catalunya en el comerç exterior espanyol, i especialment en les exportacions. Analitzant-ho per partides, a la Taula 55 podem apreciar com Catalunya destaca principalment en les exportacions de carn de porc fresca/refrigerada,

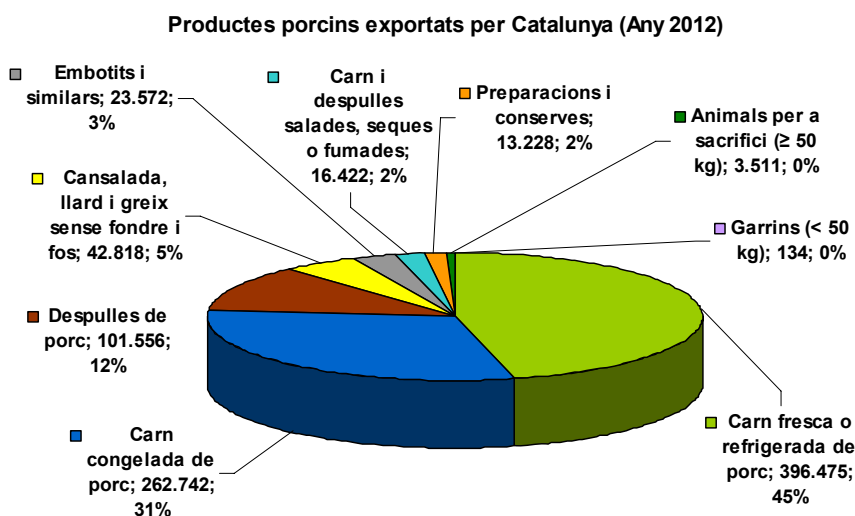
així com congelada, exportant el 69% i el 73% del global espanyol, respectivament. En les altres partides (despulses, greix, embotits, preparacions, entre altres) el paper també és força important, amb un pes entre el 40 el 60% del volum total espanyol. És en les partides d'animals vius, tant de garrins com d'animals per a sacrifici, on el pes de Catalunya és menys important, tant en les exportacions com en les importacions. D'altra banda destacar que el pes de Catalunya en les importacions de productes porcins per part d'Espanya no és tant elevat com per les exportacions. Així doncs, Catalunya és de mera importància per les exportacions del sector porcí, més que en les importacions, i encara més si tenim en compte que el volum exportat és molt superior a l'importat.

Taula 55.- Exportacions i importacions de Catalunya i Espanya de les diferents partides de productes porcins durant l'any 2012. Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

	Exportacions (t)			Importacions (t)		
	Espanya	Catalunya	% Catalunya / Espanya	Espanya	Catalunya	% Catalunya / Espanya
Garrins (< 50 kg)	1.816	134	7	1.211	200	17
Animals per a sacrifici (≥ 50 kg)	91.940	3.511	4	11.219	2.721	24
Carn fresca o refrigerada de porc	572.147	396.475	69	43.963	15.369	35
Carn congelada de porc	359.894	262.742	73	34.354	14.544	42
Despulses de porc	173.581	101.556	59	3.194	649	20
Cansalada, llard i greix sense fondre i fos	88.392	42.818	48	38.698	12.514	32
Carn i despulses salades, seques o fumades	35.540	16.422	46	1.932	490	25
Embotits i similars	48.495	23.572	49	22.332	7.418	33
Preparacions i conserves	30.602	13.228	43	20.007	4.929	25
Total productes porcins	1.402.407	860.459	61	176.910	58.834	33

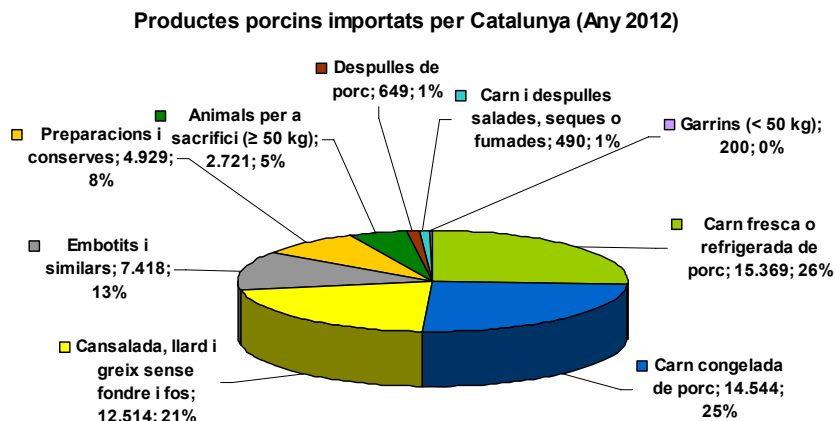
Així doncs, Catalunya, seguint un patró similar a la globalitat d'Espanya, exporta principalment carn de porc, ja sigui fresca/refrigerada o congelada, així com també despulses (Figura 107). De fet, durant l'any 2012, el 76% del volum total de productes porcins exportats per Catalunya, s'ha correspost amb carn de porc, percentatge lleugerament superior al que representava aquesta partida en l'àmbit espanyol (67%).

Figura 107.- Exportacions de productes porcins realitzades per Catalunya segons el tipus de producte l'any 2012, en tones. (Font: DataComex. Febrer 2013) (Dades provisionals).

D'altra banda, i pel que respecta les importacions de productes porcins, a la Figura 108 observem com la carn de porc representa aproximadament el 50% del volum importat per Catalunya, seguit per la cansalada, llard i greix sense fondre i fos, que es situa en tercer lloc, amb el 21% del volum durant aquest any 2012. A diferència d'Espanya, en l'àmbit català, i tal i com veiem ja a la Taula 55, la carn de porc congelada és la segona partida més importada, mentre que a l'àmbit espanyol es situava en tercer lloc, intercanviant-se amb la cansalada, llard i greix.

Figura 108.-
Importacions de productes porcins realitzades per Catalunya segons el tipus de producte l'any 2012, en tones. (Font: DataComex. Febrer 2013) (Dades provisionals).

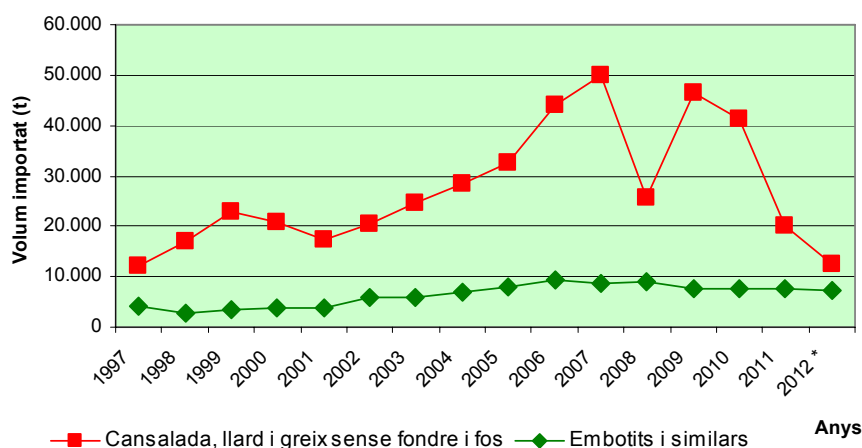
El volum de productes porcins exportats per Catalunya durant l'any 2012 (860.459 t) s'ha incrementat un 6% respecte el volum de l'any anterior (Taula 56). Aquesta tendència a l'alça ha estat seguida per la majoria de partides de productes porcins, a excepció de la cansalada, llard i greix, que ha descendit un 29% i de la de preparacions i conserves, el volum de la qual ha minvat un 1%. D'altra banda, i pel que respecta les importacions, aquestes han descendit un 12% en volum entre l'any 2011 i 2012 (Taula 56). En aquest cas, les importacions de la majoria de partides han anat a la baixa, a excepció dels animals per a sacrifici, les despülles i la carn congelada.

Taula 56.- **Exportacions i importacions de les diferents partides de productes porcins realitzades per Catalunya durant els anys 2011 i 2012.** Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

Partides de productes porcins	Exportació (t)			Importació (t)		
	Any 2011	Any 2012	Variació (%) 2011/2012	Any 2011	Any 2012	Variació (%) 2011/2012
Garrins (< 50 kg)	3	134	4.265	1.009	200	-80
Animals per a sacrifici (≥ 50 kg)	2.306	3.511	52	1.178	2.721	131
Carn fresca o refrigerada de porc	362.178	396.475	9	16.749	15.369	-8
Carn congelada de porc	242.224	262.742	8	13.456	14.544	8
Despülles de porc	95.211	101.556	7	421	649	54
Cansalada, llard i greix sense fondre i fos	60.144	42.818	-29	20.256	12.514	-38
Carn i despülles salades, seques o fumades	15.956	16.422	3	692	490	-29
Embotits i similars	20.644	23.572	14	7.702	7.418	-4
Preparacions i conserves	13.352	13.228	-1	5.275	4.929	-7
TOTAL	812.018	860.459	6	66.738	58.834	-12

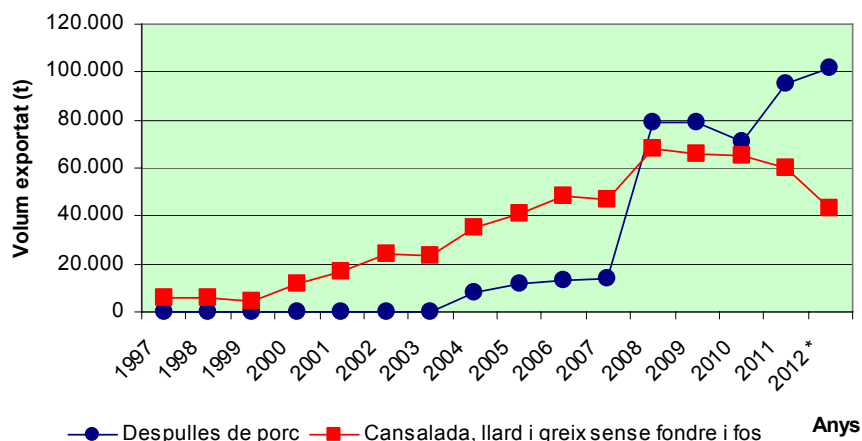
Tal i com observàvem a les Figures 109 i 110, la carn de porc, ja sigui fresca/refrigerada o congelada, és la principal partida en el comerç exterior català, la qual serà analitzada en l'apartat següent. Tot i així, hi ha altres partides que també presenten una certa rellevància. Així doncs, en les exportacions, a part de la carn de porc, les despulles i la partida de la cansalada, llard i greix sense fondre i fos prenen un cert rol. A la Figura 109 es mostra com ha evolucionat el volum exportat d'aquestes dues partides per part de Catalunya. El volum de cansalada, llard i greix sense fondre i fos que Catalunya exporta fora d'Espanya va seguir una tendència creixent fins l'any 2008, any a partir del qual mostra una certa estabilitat i un cert descens en els darrers anys. D'altra banda, i pel que fa referència a les exportacions de despulles, a la Figura 109 podem observar com fins l'any 2003 el volum exportat va ser nul, i des de llavors s'ha anat incrementant, amb un augment especialment marcat entre l'any 2007 i 2008.

Figura 109.-
Evolució de les exportacions de despulles de porc i de cansalada, llard i greix sense fondre i fos per part de Catalunya en el període 1997-2012 (Font: DataComex. Març 2013).

Respecta les importacions de productes porcíns, a la Figura 110 observàvem com a part de la carn de porc, les partides que també són importades per Catalunya són la cansalada, llard i greix sense fondre i fos (amb el 21% del volum importat) i els embotits i similars (amb el 13% del volum importat). Les importacions de la partida d'embotits i similar s'han incrementat considerablement en els darrers quinze anys, tot i que des de 2009 mostra una certa estabilitat al voltant de les 7 mil tones. D'altra banda, i quant a les importacions de la partida de cansalada, llard i greix sense fondre i fos, aquestes van seguir una tendència creixent constant fins l'any 2007. L'any 2008, el volum importat va descendir en picat al 50%, per tornar-se a recuperar l'any 2009. Tot i així, les importacions d'aquesta partida en els darrers anys van a la baixa, assolint l'any 2012 xifres similars a les de fa quinze anys, amb valors pròxims a les 10 mil tones (Figura 111).

Figura 110.-
Evolució de les importacions de cansalada, llard i greix sense fondre i fos dels embotits i similars per part de Catalunya en el període 1997-2012 (Font: DataComex. Març 2013).

7.2.2.- Comerç exterior de carn de porc

Catalunya presenta un paper molt important en el comerç exterior de carn de porc per part d'Espanya, tant pel que respecta les importacions, però sobretot les exportacions. Així doncs, durant l'any 2012, la comunitat autònoma de Catalunya ha gestionat el 70,3% del volum de carn de porc exportat per Espanya, així com el 38% del volum importat de carn d'aquesta espècie. De fet, si analitzem el pes de Catalunya en aquestes transaccions en els darrers quinze anys (Taula 57), observem com el seu paper ha anat a l'alça: fa quinze anys, l'any 1997, Catalunya gestionava el 57% de les exportacions i el 10% de les importacions realitzades pel global de l'Estat espanyol. D'altra banda, cal ressaltar que tant Espanya com Catalunya, han presentat al llarg dels últims 15 anys, un saldo (exportacions – importacions) positiu de carn de porc, que ha anat creixent amb els anys.

Taula 57.- **Comerç exterior de porc per Espanya i Catalunya en el període 1997-2012.** Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

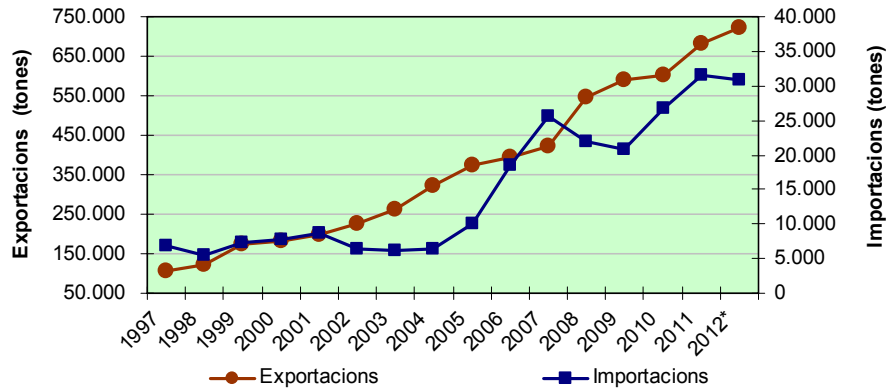
Exportació i importació de carn de porc per Espanya i Catalunya								
Any	ESPANYA			CATALUNYA				
	Exportació (t)	Importació (t)	Saldo (t)	Exportació (t)	Importació (t)	Saldo (t)	% Exportat respecte Espanya	% Importat respecte Espanya
1997	186.410	67.849	118.561	106.681	6.860	99.822	57,2	10,1
2002	391.743	66.864	324.879	227.449	6.468	220.980	58,1	9,7
2007	654.795	92.720	562.075	421.131	25.686	395.444	64,3	27,7
2011	979.958	88.362	891.596	680.992	31.519	649.473	69,5	35,7
2012 *	1.029.067	81.193	947.874	723.327	30.849	692.478	70,3	38,0

* Dades provisionals

Durant l'any 2012, Catalunya ha exportat un total de 723.327 t de carn de porc, un 6,2% més que l'any 2011 (680.992 t). En els darrers quinze anys, l'evolució de les exportacions de carn de porc per part de Catalunya ha seguit una tendència creixent constant: mentre l'any 1997 es sobrepassava per poc les 100 mil tones exportades, l'any 2012, es sobrepassen les 700 mil (Figura 111). D'altra banda però, en l'evolució de les importacions observem canvis. Des de l'any 1997 fins l'any 2004, el volum de carn de porc importat per Catalunya es va mantenir més o

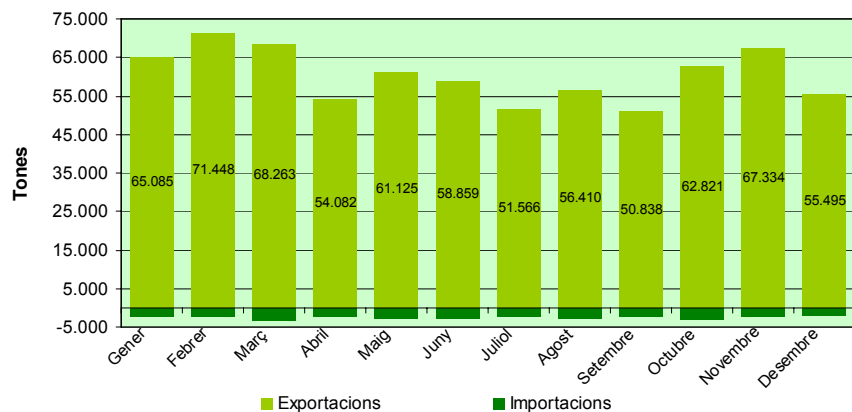
menys estable entre les 5.000-8.000 tones; aquest període va anar seguit d'un fort increment, on l'any 2007 les importacions van sobrepassar les 25.000 tones; durant els anys 2008 i 2009 hi va haver un descens en les importacions, per tornar-se a recuperar en els anys posteriors, assolint el volum màxim importat dels darrers quinze anys, l'any 2011, amb 31.519 t. Durant l'any 2012, Catalunya ha importat 30.849 t, un 2,1% menys que l'any 2011, tendència a la baixa que ja observàvem en les importacions en l'àmbit espanyol.

Figura 111.- Evolució en tones de les exportacions i importacions de carn de porc per part de Catalunya en el període 1997-2012 (Font: DataComex. Març 2013).

Així doncs, Catalunya, seguint la tònica d'Espanya, és també clarament exportadora de carn de porc (Figura 112). Del total de 723.327 t de carn de porc que ha exportat Catalunya durant l'any 2012, durant febrer i març és quan el volum d'exportacions ha estat major, amb 71.448 t i 68.263 t, respectivament. D'altra banda, durant els mesos estiuencs, juliol i setembre, és quan les exportacions de carn de porc han estat més baixes, amb 51.566 t i 50.838 t, respectivament (Figura 112). Pel que respecta les importacions, tot i que a la Figura 112 no es pot apreciar massa bé, degut a que el volum d'importacions és molt menor al d'exportacions, ha estat durant el mes de març quan el volum importat ha assolit màxims (3.312 t), mentre que ha estat en el darrer mes de l'any, quan s'ha tocat mínims (2.146 t).

Figura 112.- Importacions i exportacions de carn de porc per part de Catalunya al llarg dels mesos de l'any 2012. (Font: DataComex. Març 2013).

Entre les diferents partides que es poden trobar dins de la carn de porc (TARIC: 0203, carn de porcí fresca, refrigerada o congelada), diferenciem dos grups, depenent de si la carn es comercialitza en fresc o de forma refrigerada, o si s'exporta congelada. Tant el volum, com el valor econòmic exportat de carn fresca/refrigerada per Catalunya ha estat durant aquest any 2012 superior al comercialitzat en forma congelada (Taula 58). Entre les peces fresques/refrigerades més exportades, trobem els pernils i espatlles amb os (137.489 t), així com altres parts sense os no especificades en la classificació (166.056 t). D'altra banda, i pel que respecta la carn de porc congelada, són les altres parts del porc sense os (119.047 t) i amb os (72.365 t), les que presenten una major comercialització exterior (Taula 58). Per l'altre costat, les peces menys exportades són les canals i les mitges canals, ja siguin fresques/refrigerades o congelades.

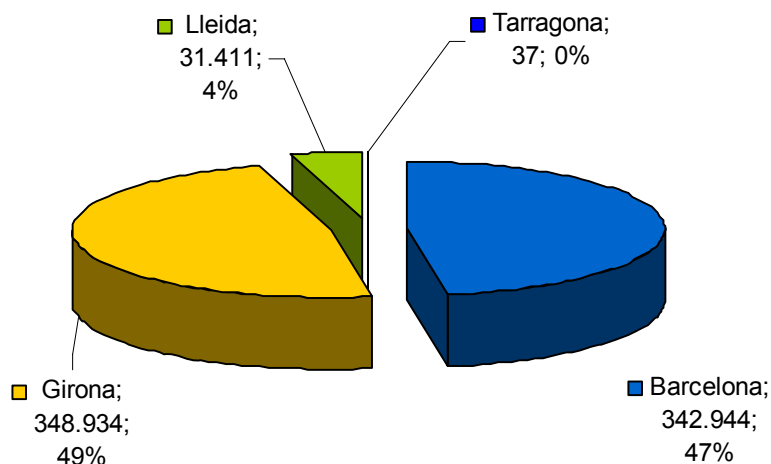
Pràcticament la totalitat de les exportacions de carn de porc que realitza Catalunya es realitzen des de les províncies de Barcelona i Girona (Figura 113), fet que sembla raonable si es té en compte que la major part del volum de porcí sacrificat a Catalunya es concentra en aquestes dues províncies. Així doncs, durant l'any 2012, Girona ha exportat el 49% del volum de carn de porc exportada per la globalitat de Catalunya, Barcelona el 47% i Lleida solament el 4%. En el cas de la província de Tarragona, les dades són insignificants.

Taula 58.- Exportació de carn de porc per part de Catalunya durant l'any 2012, segons subpartides, en volum i valor econòmic. Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

Partida	Volum		Valor econòmic	
	Tones	%	Milers d'€	%
Carn de porc fresca o refrigerada				
Canals o mitges canals	2.158	0,3	4.496	0,3
Pernils i espatlles amb os	137.489	19,0	303.542	18,1
Parts del davant	12.856	1,8	28.244	1,7
Costelles	35.639	4,9	108.766	6,5
Cansalada viada	35.289	4,9	84.965	5,1
Altres parts sense os	166.056	23,0	436.003	26,0
Altres parts amb os	13.372	1,8	12.527	0,7
TOTAL (carn fresca o refrigerada)	402.859	55,7	978.543	58,3
Carn de porc congelada				
Canals o mitges canals	2.403	0,3	4.826	0,3
Pernils i espatlles amb os	47.663	6,6	91.404	5,4
Parts del davant	19.764	2,7	29.375	1,7
Costelles	21.441	3,0	53.151	3,2
Cansalada viada	37.785	5,2	90.872	5,4
Altres parts sense os	119.047	16,5	286.521	17,1
Altres parts amb os	72.365	10,0	145.175	8,6
TOTAL (carn congelada)	320.468	44,3	701.324	41,7
TOTAL CARN DE PORC	723.327	100	1.679.867	100

Observatori del porcí

Figura 113.-
Exportacions de carn de porc per províncies catalanes durant l'any 2012. (Font: DataComex. Març 2013).

7.3.- Grau d'autoproveïment

El grau d'autoproveïment s'ha calculat de la mateixa forma que el de l'informe del MAGRAMA: "El sector de la carne de cerdo en cifras. Principales indicadores económicos en 2010", però amb certs matisos, que s'especificaran posteriorment.

El grau d'autoproveïment es calcula dividint la Producció Indígena Bruta entre la Utilització Interior Total i multiplicant-ho per 100. La Producció Indígena Bruta és el volum (tones) d'animals sacrificats de l'espècie porcina a nivell nacional. D'altra banda, el denominador, la Utilització Interior Total es calcula sumant a la Producció Neta (PN), les importacions i restant-hi les exportacions de carn de porc fresca, refrigerada o congelada. La PN es calcula a partir de la Producció Indígena Bruta més les importacions d'animals vius menys les exportacions d'animals vius.

A diferència de l'informe del MAGRAMA, en aquest cas només es té en compte la carn de porcí (TARIC 0203) i no tots els productes carnis porcins, i en el comerç exterior d'animals vius, aquí es té en compte tots els animals de l'espècie porcina (TARIC 0103) mentre que el MAGRAMA només té en compte garrins i animals per sacrifici. Cal dir que les dades de Catalunya són de baixa precisió perquè només té en compte els moviments d'animals a fora d'Espanya i no amb altres regions espanyoles, pel que no es dóna una visió global del grau d'autoproveïment català.

El grau d'autoproveïment de carn de porcí a Catalunya durant aquest 2012 ha estat del 190,2%, segons les dades provisionals de sacrifici i comerç exterior, valor que s'ha incrementat respecte l'any passat 2011 (185,3%), fruit d'un increment dels sacrificis i de les exportacions de carn de porcí, així com per la disminució de les importacions d'aquesta carn (Taula 59). En l'àmbit espanyol, el grau d'autoproveïment s'ha situat al 143% durant aquest any 2012, valor lleugerament superior al de l'any anterior (142%). Durant l'any 2012, Catalunya ha exportat gairebé el 50% de la producció de carn de porc, mentre que en l'àmbit d'Espanya el pes ha estat inferior, amb el 29% del volum destinat al comerç exterior.

Taula 59.- EComparativa de produccions, comerç exterior i grau d'autoproveïment de carn de porc entre Espanya i Catalunya durant els anys 2010, 2011 i 2012. Font: DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

Grau d'autoproveïment de carn de porc a Catalunya i Espanya durant el període 2010-2012						
	ESPANYA			CATALUNYA		
	2010	2011	2012 *	2010	2011	2012 *
Producció de carn (tones)	3.368.921	3.469.348	3.515.445	1.372.853	1.418.198	1.476.839
Exportació de carn (tones)	869.020	979.958	1.029.067	602.141	680.992	723.327
Importació de carn (tones)	79.402	88.362	81.193	26.749	31.519	30.849
% Exportat	25,80	28,25	29,27	43,86	48,02	48,98
Grau d'autoproveïment (%)	137,8	142,0	143,0	171,8	185,3	190,2

* Dades provisionals

7.4.- Conclusions

Espanya, com a segon productor de porcí de la Unió Europea després d'Alemanya, és un país excedentari de productes porcins, i que per tant, depèn del comerç exterior. Durant aquest any 2012, la producció de carn de porc s'ha incrementat lleugerament, que juntament amb una disminució de les importacions ha fet que les exportacions espanyoles tant de productes porcins, com de carn de porc anessin a l'alça. Tot plegat ha fet incrementar el grau d'autoproveïment de carn de porc d'Espanya, així com també de Catalunya, els quals han assolit el 143% i 190,2%, respectivament, valors superiors a l'any 2011.

Durant aquest any 2012, el 78% de la carn exportada per Espanya ha estat de l'espècie porcina. Aquestes xifres mostren la importància del sector porcí a Espanya, i encara més a Catalunya, la primera comunitat autònoma espanyola, tant en cens com en producció de carn.

Els països de la Unió Europea són el principal destí de les exportacions espanyoles, però els mercats extracomunitaris es van obrint pas cada vegada més i van prenent importància en el comerç exterior espanyol. Aquest any 2012, un quart del volum de productes porcins exportats s'ha destinat a països tercers i ha estat principalment gràcies a aquests, que el volum d'exportació de productes porcins a Espanya s'ha incrementat respecte l'any 2011. La carn congelada de porc i les despulles són els principals productes exportats a aquests països extracomunitaris, mentre que als països de la UE, el producte més exportat és la carn de porc fresca o refrigerada. D'altra banda, les importacions extracomunitàries són pràcticament insignificants.

Alguns països com Rússia, Japó, Hong-Kong o Corea del Sud, ja porten un cert recorregut com a destins extracomunitaris de les exportacions espanyoles de carn de porc. En canvi, altres països com Sud-Àfrica, Macedònia, però sobretot la Xina són mercats amb ple creixement. De fet, fa cinc anys, les exportacions espanyoles a la Xina eren pràcticament nul·les, mentre que actualment es situa com a segon destí extracomunitari de les exportacions de carn de porc d'Espanya, amb més de 50 mil tones aquest any 2012.

Catalunya juga un paper molt rellevant en el comerç exterior espanyol de productes porcins, gestionant aquest any 2012 fins el 61% del volum exportat i el 33% de l'importat. En el cas de la carn de porc, aquest pes s'eleva al 70%, ja que aquesta partida pren lloc a la resta, en l'àmbit català. Seguint la tònica d'Espanya, durant aquest any 2012, les exportacions de carn de porc també s'han incrementat i les importacions han disminuït, fent que el saldo s'incrementés.

7.5.- Nota metodològica

Les dades d'aquest informe de comerç exterior del sector porcí s'estructuren en dos grups:

- **CARN DE PORCÍ**, en el qual s'analitza la carn de porcí fresca, refrigerada o congelada (codi TARIC: 0203). A diferència de l'informe del MAGRAMA, en aquest cas es té en compte tots els productes que inclou el codi TARIC 0203, segons el registre de dades DataComex (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).

- **PRODUCTES PORCINS**, que inclouen diversos productes a base de porc (animals, carn fresca, refrigerada i congelada, despulles, mantega, cansalada, embotits, preparats, entre altres), segons l'informe del MAGRAMA: "El sector de la carne de cerdo en cifras. Principales indicadores económicos en 2011". Concretament, inclou, segons codi TARIC:

- Animals

- Garrins < 50kg (0103.91.10)
- Animals per a sacrifici (0103.92.19)

- Carn de porc fresca o refrigerada (0203.11.10, 0203.12.11, 0203.12.19, 0203.19.11, 0203.19.13, 0203.19.15, 0203.19.55, 0203.19.59)

- Carn de porc congelada (0203.21.10, 0203.22.11, 0203.22.19, 0203.29.11, 0203.29.13, 0203.29.15, 0203.29.55, 0203.29.59).

- Despulles de porc (0206.30.00, 0206.41.00, 0206.49.00).

- Cansalada i greix sense fondre (0209.00.11, 0209.00.19, 0209.00.30).

- Carn i despulles salades, en salmorra, secs o fumats (0210.11.11, 0210.11.19, 0210.11.31, 0210.11.39, 0210.12.11, 0210.12.19, 0210.19.10, 0210.19.20, 0210.19.30, 0210.19.40, 0210.19.50, 0210.19.51, 0210.19.59, 0210.19.60, 0210.19.70, 0210.19.81, 0210.19.89, 0210.99.41, 0210.99.49).

- Mantega i greix fos (1501.00.11, 1501.00.19)

- Embotits i similars (1601.00.10, 1601.00.91, 1601.00.99)

- Preparats i conserves (1602.10.00, 1602.20.90, 1602.41.10, 1602.42.10, 1602.49.11, 1602.49.13, 1602.49.15, 1602.49.19, 1602.49.30, 1602.49.50, 1602.90.10, 1602.90.51)

7.6.- Fonts

- **DAAM**, Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.
- **DataComex** (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio).
- **MAGRAMA**, Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente.
- El sector de la carne de cerdo en cifras. Principales indicadores económicos en 2011. Abril 2012. Subdirección General de Productos Ganaderos. MAGRAMA

8.- Preus

Resum

Preus en origen

Durant l'any 2012, el garrí de 20 kg de Mercolleida (38,22 €/garrí de mitjana) s'ha pagat a un preu superior al sexenni precedent. La cotització màxima ha estat de 46,5 €/garrí al mes de març, mentre que el mínim es va pagar a 28 €/garrí, a l'agost.

De la mateixa manera que pel garrí, les cotitzacions del porc viu durant aquest any 2012 han estat molt bones. Amb una mitjana de preu d'1,339 €/kg, s'ha superat el valor dels deu anys previs. L'evolució del preu al llarg de l'any no ha seguit la tendència estacional, amb un màxim d'1,49 €/kg durant el mes de setembre, cotització més elevada del global de setmanes dels últims deu anys. Aquest fet no solament s'ha donat a nivell espanyol, sinó que la canal porcina s'ha pagat durant aquest 2012 més cara que els darrers set anys, en el global de països europeus. A Espanya, la mitjana de preus de la canal porcina classe E durant el 2012 (173,8 €/100kg), ha estat lleugerament superior a la mitjana de la UE (170,6 €/100kg) i molt similar a la mitjana de la canal porcina d'Alemanya (173,9 €/100kg).

Quant al preu de la truja de rebuig, també ha estat un bon any. Amb una mitjana de 0,666 €/kg per la truja de Mercolleida durant el 2012, el preu ha estat el més alt dels darrers cinc anys. Cal tenir en compte però, que la setmana 36 hi va haver una regularització del preu, fet que va fer incrementar la cotització considerablement.

Preus en destí

Durant l'any 2012, el preu de les diferents peces refrigerades del porc en la venda a l'engròs s'ha incrementat, amb l'única excepció de la peça més valorada del porc, el filet, el preu del qual ha descendit un 7,5%, respecte l'any 2011. Segons les dades del Mercat Carni-Ramader i Avícola de Barcelona, les cotitzacions màximes de la majoria de productes s'han donat en els mesos de setembre – octubre, mentre que els valors més baixos es van registrar entre finals de gener i principis de febrer.

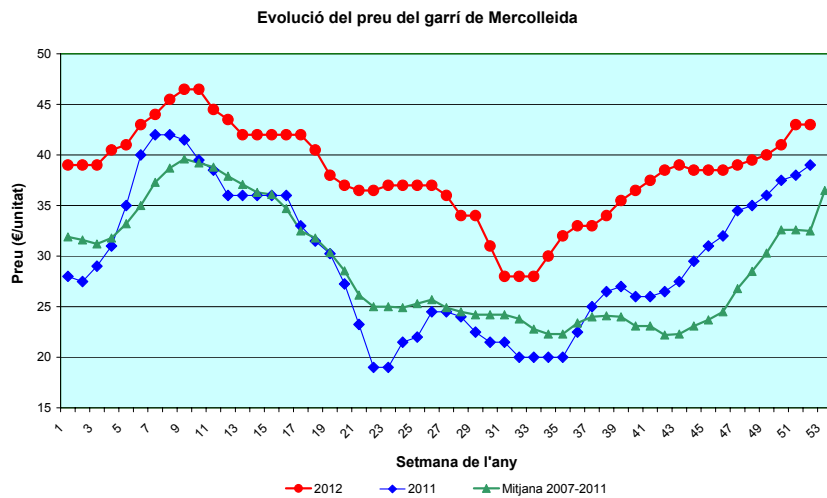
Quant als preus de les peces en la venda al detall, l'evolució ha estat molt similar a la venda a l'engròs. Així doncs, els preus s'han incrementat de forma generalitzada en la majoria de peces respecte l'any 2011, amb l'excepció del filet i del cap de llom, el preu de les quals ha minvat un 2,19% i un 1,53%, respectivament. Els preus màxims de la majoria de peces s'han donat en els darrers quatre mesos de l'any, coincidint també amb l'increment de l'IVA del 8% al 10% al setembre.

8.1.- Preus en origen

8.1.1.- Preu del garrí

Durant l'any 2012, les cotitzacions del garrí de Mercolleida s'han mantingut a un preu elevat respecte els anys previs (Figura 115). Així doncs, el garrí s'ha pagat al llarg de les 52 setmanes del 2012, a un preu superior a l'any 2011 i a la mitjana del període 2007-2011. La cotització màxima de l'any es va donar seguint l'evolució estacional del preu, durant les setmanes 9 i 10 (març), amb un preu de 46,5 €/garrí. Des de llavors, el preu va anar baixant, fins tocar mínims a l'estiu, durant el mes d'agost (setmanes 31-33), període en què el garrí es va pagar a 28 €/garrí.

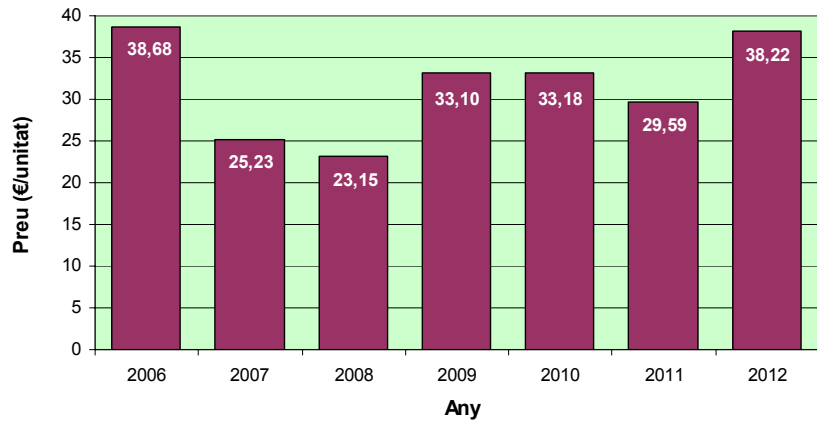
Figura 115.- Evolució del preu setmanal del garrí de 20 kg Mercolleida durant l'any 2012, 2011 i la mitjana del període 2007-2011. (Font: DAAM).

Tal i com es comentava prèviament, el preu del garrí ha estat bo durant aquest any 2012. La mitjana de les cotitzacions d'aquest any (38,22 €/garrí) solament va ser superada per l'any 2006, en què el garrí es pagà a 38,68 €/garrí. Durant el període 2007-2011, la mitjana de les cotitzacions anuals ha oscil·lat des de 23,15 €/garrí (any 2008) fins a 33,18 €/garrí (any 2010). Respecte l'any 2011, el preu del garrí de 20 kg de Mercolleida s'ha incrementat gairebé un 30%.

Observatori del porcí

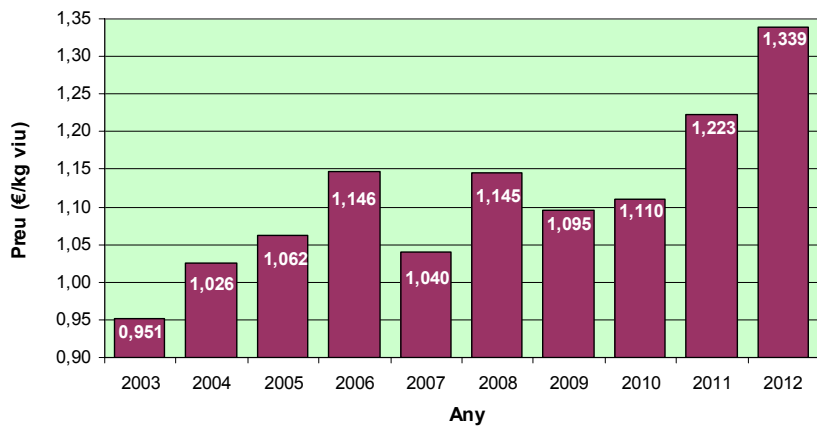
Figura 116.- Evolució de la mitjana anual del preu del garrí de 20 kg Mercolleida durant el període 2006-2012. (Font: DAAM).

8.1.2.- Preu del porc

Si durant l'any 2011 les cotitzacions del porc viu de Mercolleida van ser elevades, encara ho han estat més durant l'any 2012. Amb una cotització mitjana de 1,339 €/kg, s'ha assolit un preu impensable, almenys en els darrers deu anys. De fet, la mitjana d'aquest any ha suposat un increment del 9% respecte l'any 2011, però el preu ha augmentat un 32% respecte l'any 2003, fa deu anys (Figura 117).

Figura 117.- Evolució de la mitjana anual del preu del porc de Lleida de Mercolleida durant el període 2003-2012. (Font: DAAM).

L'evolució de la cotització del porc viu al llarg de l'any 2012 no ha seguit l'estacionalitat típicament coneguda del preu del porc, de la mateixa manera que va succeir l'any 2011. Així doncs, durant aquest any 2012, els preus han anat augmentat esglaonadament fins a octubre, per minvar durant els tres darrers mesos de l'any (Figura 118). Tot i així, durant tot l'any s'han registrat unes cotitzacions molt per sobre de la mitjana dels darrers cinc anys, i malgrat que durant els primers quatre mesos el porc es va pagar a un preu força semblant al del 2011, durant la resta de mesos el preu del 2012 va marcar diferències a l'alça. D'altra banda, en la mitjana de les cotitzacions del període 2007-2011, podem apreciar el comportament típic de la cotització del porc (preus elevats durant els mesos estiuencs, per disminuir bruscament cap al setembre i arribar als mínims), fet que no va succeir de la mateixa manera durant el 2011, ni durant el 2012.

Evolució del preu del porc de Lleida de Mercolleida

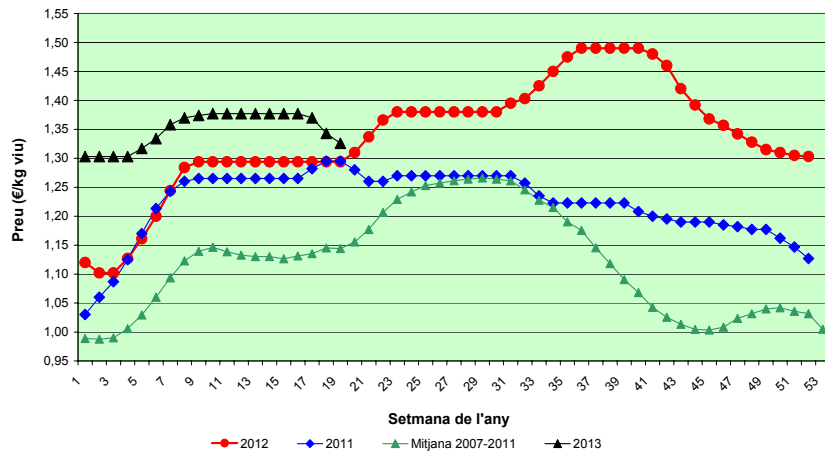

Figura 118.- Evolució del preu setmanal del porc de Lleida de Mercolleida durant l'any 2012, 2011 i la mitjana del període 2007-2011 (Font: DAAM).

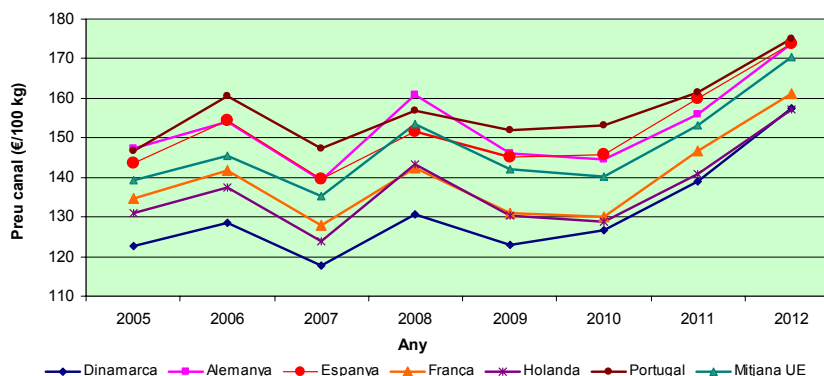
La cotització màxima del preu del porc durant el 2012 es va donar durant el mes de setembre, amb un valor d'1,49 €/kg, mentre que la mínima va tenir lloc la segona i la tercera setmana de l'any, amb un preu d'1,102 €/kg (Figura 118). Això significa una diferència de preu de 38,8 €/100kg de pes viu dins del mateix any. Si comparem entre la cotització mínima i màxima dels darrers deu anys (2003-2012), la diferència puja a 62,7 €/100kg, amb un preu màxim el setembre d'aquest any 2012 (1,49 €/kg) i un preu mínim l'octubre-novembre del 2007 (0,863 €/kg).

8.1.3.- Preu de la canal

A la Figura 119 es presenta l'evolució del preu mitjà anual de la canal porcina classe E a diferents països de la UE al llarg dels darrers vuit anys. Tal i com es pot observar a la Figura 119, les cotitzacions d'aquest any 2012 no solament han estat elevades a Espanya, respecte el període previ, sinó que els alts preus s'han donat de forma generalitzada als diferents països europeus. Així doncs, des de l'any 2005 fins el 2012, el preu mitjà de la mitjana de la Unió Europea ha passat de 139 €/100kg a 171 €/100kg, el qual suposa un increment del 23%. En el cas concret d'Espanya, l'increment ha estat força similar al global de la UE, amb un augment del preu del 21%, en el mateix període. De fet, l'any 2011 els preus ja van tendir a l'alça, però tot i així, en alguns països encara s'equiparaven als assolits els anys 2006 i 2008, però aquest any 2012 els preus han superat les cotitzacions prèvies.

Observatori del porcí

Figura 119.- Evolució del preu de la canal porcina classe E en el període 2005-2012 en diferents països de la UE (Font: DAAM).

A la Taula 60 es presenta la mitjana del preu de la canal porcina classe E a diferents països europeus pels anys 2010, 2011 i 2012. Tal i com es pot observar, si analitzem la variació de preus a més curt termini, respecte els darrers dos anys, veiem que el preu de la canal porcina s'ha incrementat de forma generalitzada als diferents països europeus. De l'any 2011 al 2012, el preu de la canal de la mitjana de la UE ha pujat al voltant d'un 11,2%, valor lleugerament superior al de la canal porcina d'Espanya, en què l'augment ha estat del 8,7%. Dels països analitzats, a Portugal, país amb una major valoració de la canal porcina, és on l'increment ha estat menor (8,4%), mentre que a Dinamarca és on la valoració de la canal porcina ha ascendit més (13,2%) entre aquests dos anys.

Taula 60.- Variació del preu de la canal porcina de classe E a diferents països de la UE (€/100kg) durant l'any 2012, respecte els dos anys anteriors (Font: DAAM).

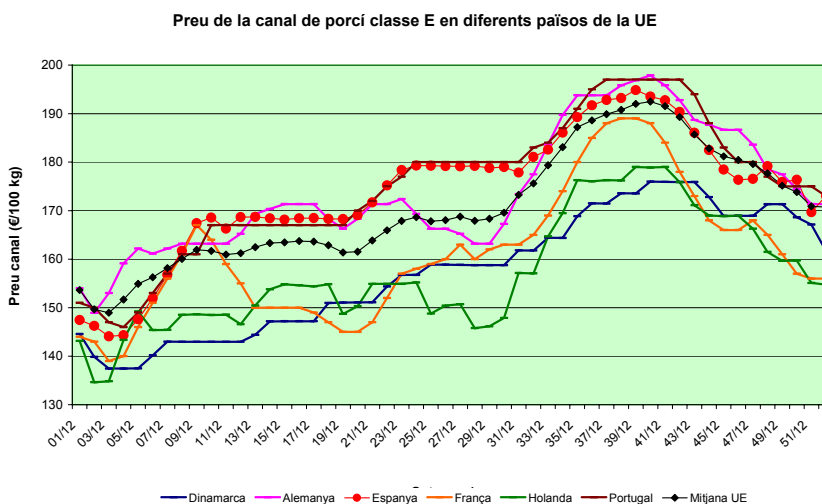
	Preu de la canal porcina classe E (€/100 kg)				
	2010	2011	2012	Variació 2010-2012	Variació 2011-2012
Dinamarca	126,5	139,1	157,5	24,46% ▲	13,23% ▲
Alemanya	144,5	155,8	173,9	20,36% ▲	11,59% ▲
Espanya	145,8	159,8	173,8	19,24% ▲	8,74% ▲
França	130,0	146,7	161,2	23,96% ▲	9,84% ▲
Holanda	128,9	140,8	157,1	21,86% ▲	11,56% ▲
Portugal	153,3	161,4	175,0	14,16% ▲	8,45% ▲
Mitjana UE	140,3	153,3	170,6	21,54% ▲	11,25% ▲

La manca d'estacionalitat típica en el preu del porc que comentàvem prèviament, també s'ha donat a la resta de països europeus. Així doncs, a la Figura 120 podem observar com les cotitzacions dels diferents països ha seguit una tendència similar al llarg del 2012, amb un increment progressiu del preu de la canal per assolir màxims als mesos de setembre-octubre, mentre que l'estacionalitat típica del preu del porc acostuma a donar preus màxims al voltant dels mesos de juliol-agost, moment que coincideix amb una menor oferta.

Durant aquest any 2012, entre els països europeus analitzats, la cotització màxima de la canal porcina ha estat a Portugal (175 €/100kg), tal i com ja ve donant-se en la majoria d'anys previs

(Figura 120). A no molta diferència s'han situat Alemanya i Espanya, amb una mitjana de preu molt similar: 173,9 €/100kg i 173,8 €/100kg, respectivament (Taula 60). De fet, les cotitzacions d'aquests tres països s'han mantingut al llarg de la majoria de les 52 setmanes d'aquest 2012 per sobre de la mitjana de la UE (Figura 120). A l'altre extrem, es situen Holanda i Dinamarca, amb les cotitzacions més baixes durant aquest 2012, amb una mitjana de 157,1 €/100kg i 157,5 €/100kg, respectivament.

Figura 120.- Evolució del preu de la canal porcina classe E de l'any 2012 en diferents països de la UE (Font: DAAM).

Un altre fet a destacar que podem observar a la Figura 120 és el paral·lelisme de preus entre Portugal i Espanya al llarg de les setmanes d'aquest any 2012, fet possiblement condicionat per la importància que té Espanya en les importacions portugueses de productes porcins.

8.1.4.- Comparativa entre preu en viu i preu de la canal

A la Figura 121 es mostra l'evolució del preu del porc viu de Mercolleida, de la canal U de Catalunya i de la canal teòrica (assumint un 76% del rendiment) al llarg de les 52 setmanes de l'any 2012. Tal i com es pot observar, el preu del porc viu i de la canal U han seguit al llarg de l'any una evolució molt similar, però la diferència entre ambdós paràmetres no ha estat sempre la mateixa. A la Figura 121, on es mostra aquesta diferència de preu entre la canal U de Catalunya i el porc viu, veiem que la diferència ha seguit la mateixa evolució que el preu, és a dir, quan el preu del porc ha disminuït (primeres i darreres setmanes de l'any), la diferència entre els dos preus també ha anat a la baixa, mentre que quan el preu del porc ha pujat, la diferència també s'ha incrementat. Així doncs, al llarg de l'any 2012, la diferència màxima ha estat de 47 cèntims d'€/kg (setmanes 41-43), mentre que la mínima diferència es va donar les setmanes 4-5, amb un valor de 34 cèntims d'€/kg.

Observatori del porcí

Comparativa del preu del porc i la canal de llotja i teòrica

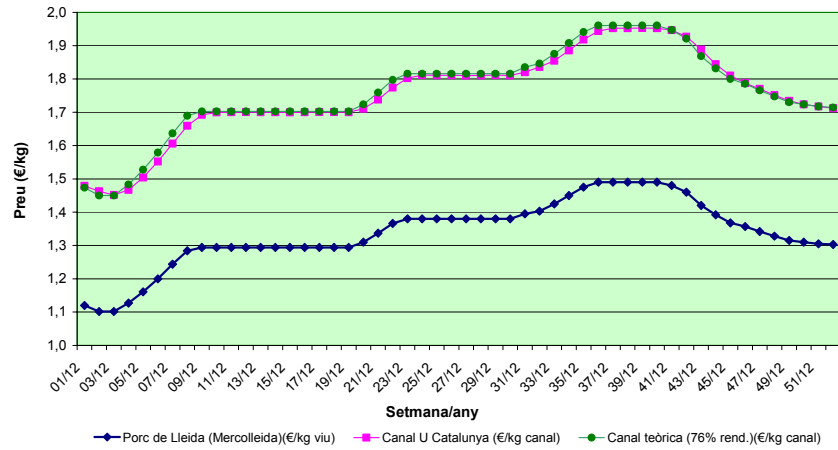

Figura 121.- Evolució del preu del porc de Lleida (Mercolleida), la canal U de Catalunya i la canal teòrica (76% de rendiment) al llarg de l'any 2012.

A la Figura 123 es representa la diferència entre el preu de la canal U de Catalunya i la canal teòrica (76% de rendiment de la canal) al llarg de les 52 setmanes de l'any 2012. En ella podem observar com en la major part de les setmanes de l'any, la diferència ha estat negativa, amb la màxima diferència negativa (-3,1 cèntims d'€/kg) la setmana 7 i la màxima diferència positiva (2 cèntims d'€/kg) la setmana 43.

Diferència (Canal U Catalunya - Porc de Lleida) (€/kg)

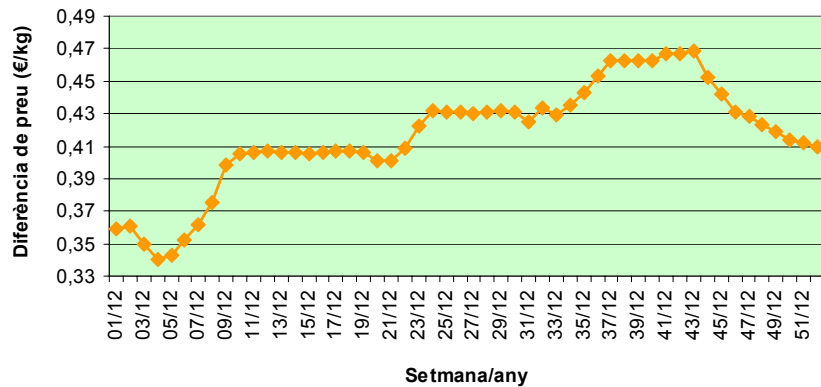
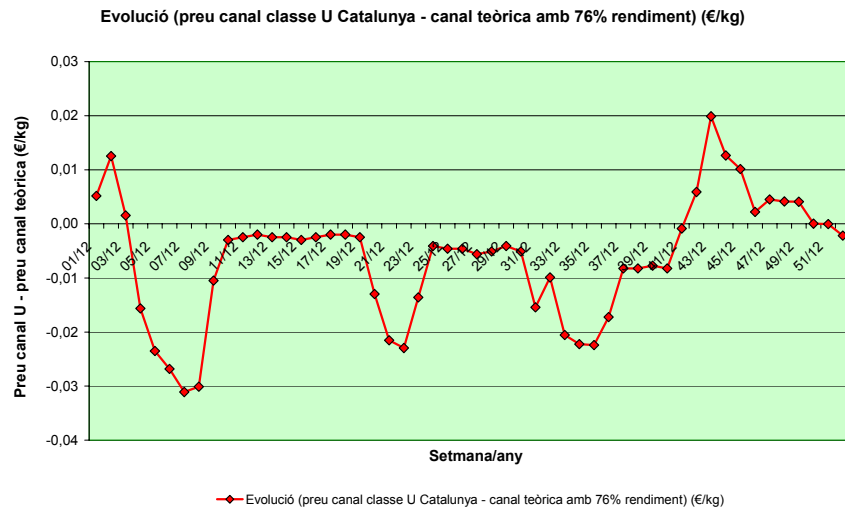

Figura 123.- Evolució de la diferència entre el preu de la canal classe U de Catalunya i del porc viu de Mercolleida al llarg de l'any 2012.

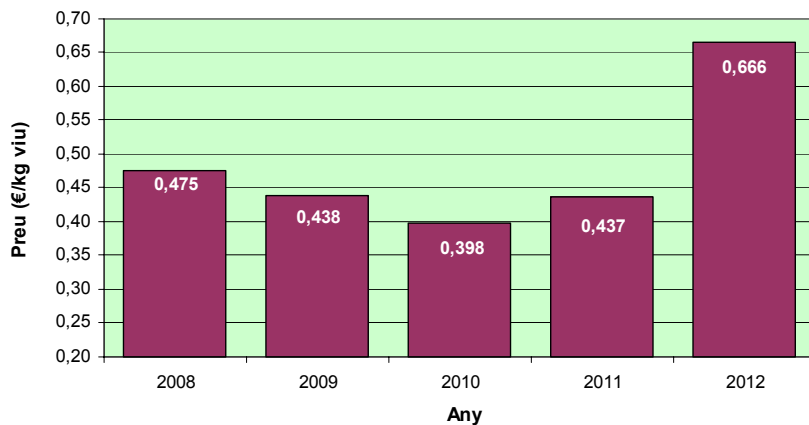
Figura 124.- Evolució de la diferència entre el preu de la canal classe U de Catalunya i la canal teòrica calculada com un 76% del preu del porc de Lleida al llarg de l'any 2012.

8.1.5.- Preu de la truja de rebuig

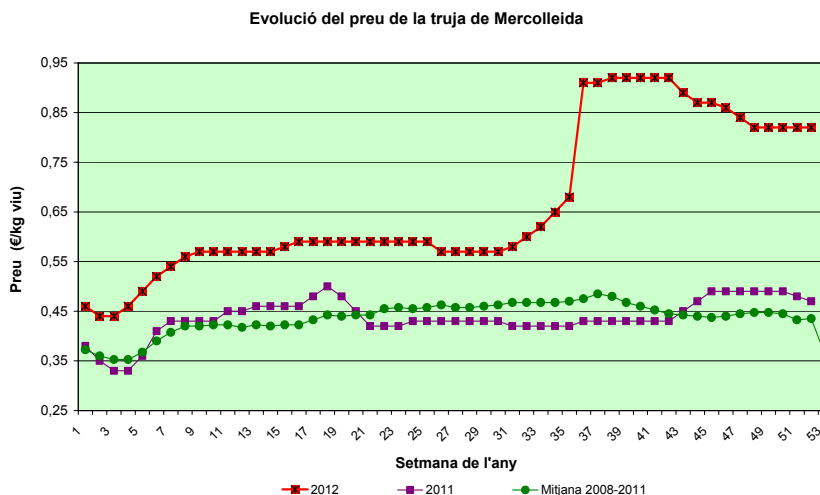
De la mateixa manera que el preu del garrí i del porc viu han presentat al llarg de l'any 2012 uns bons preus, no ha estat menys en el cas del preu de la truja de rebuig. Així doncs, a la Figura 125 podem observar com la cotització de la truja a Mercolleida s'ha incrementat considerablement respecte els quatre anys previs, amb una cotització mitjana per aquest any de 0,666 €/kg viu. D'altra banda, dins d'aquest període, va ser l'any 2010 quan la mitjana de les cotitzacions va ser inferior (0,398 €/kg). Cal tenir en compte però, que la setmana 36 d'aquest any 2012, hi va haver una regularització del preu de la truja de rebuig, fet que va incrementar de forma notable el preu d'aquest animal (Figura 126). Tot i així, en les setmanes prèvies a aquesta regularització, les cotitzacions de la truja ja eren considerablement superiors a les de l'any 2011, així com també de la mitjana del període 2008-2011.

Figura 125.- Evolució de la mitjana anual del preu de la truja de Mercolleida (2008-2012).

Entre les cotitzacions de l'any 2012, la mínima va tenir lloc a principis d'any, durant les setmanes 2 i 3, amb una cotització de 0,44 €/kg, mentre que la màxima valoració de la truja de rebuig es va registrar durant els mesos de setembre i octubre, igual que el porc viu, amb un preu de 0,92 €/kg (Figura 126).

Figura 126.- Evolució del preu de la truja de Mercolleida durant l'any 2012, 2011 i la mitjana del període 2008-2011.

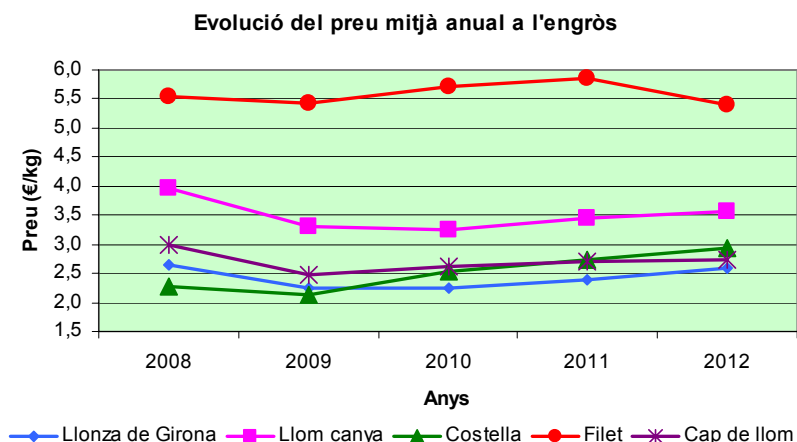

8.2.- Preus en destí

8.2.1.- Cotització històrica productes derivats del porc, venda a l'engròs

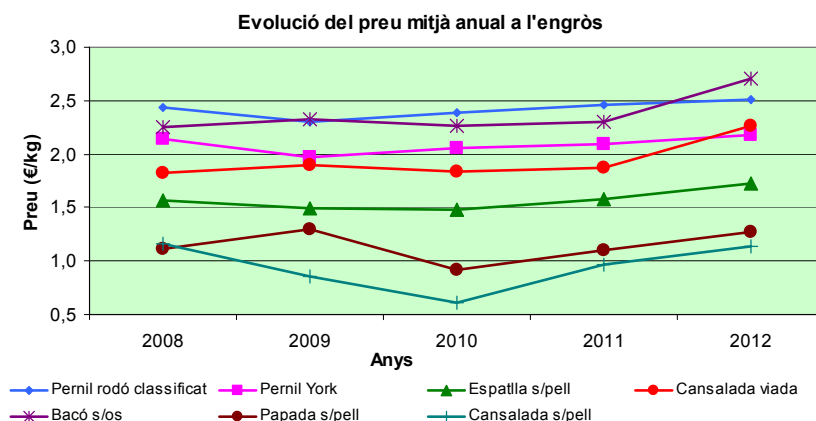
A la Figura 127 es mostra l'evolució de la mitjana anual de la cotització de les peces refrigerades del porc en la venda a l'engròs a majoristes en els darrers cinc anys. Entre els diferents productes, el filet és la peça més cotitzada, amb una mitjana durant l'any 2012 de 5,41 €/kg, tot i que a diferència de la resta de peces del porc, ha baixat de preu entre 2011 i 2012 (Taula 61). Com a segona peça més valorada del porc, es troba el llom, tot i que amb una diferència considerable amb el filet, s'ha cotitzat durant l'any 2012 a un preu mitjà de 3,56 €/kg. El preu de les altres tres peces de la venda a majoristes (llonza, costella i cap de llom) es situa per sota del preu llom, però sense un ordre clar. Així doncs, l'any 2008 el cap de llom era el que més es pagava (2,99 €/kg), mentre que l'any 2012 els preus de les tres peces porcines han escurçat diferències i aquest any ha estat la costella la peça més valorada (2,94 €/kg), de les tres esmentades.

Figura 127.- Evolució del preu mitjà anual a l'engròs de les peces refrigerades de porc a majoristes a Catalunya en el període 2008-2012. (Font: Mercat Carni -Ramader i Avícola de Barcelona).

Si enlloc de les peces a majoristes, ens fixem en les cotitzacions de les peces refrigerades del porc a l'engròs a fabricants (Figura 128), observem en general, peces de menys valor, des d'uns 0,5 €/kg fins uns 2,5 €/kg, depenent de la peça i l'any. Entre les diferents peces, les més valorades són el pernil rodó classificat i el bacó sense os, depenent de l'any. Així doncs, aquest any 2012 el preu del bacó ha estat superior (2,70 €/kg) al del pernil rodó (2,51 €/kg), però aquesta tendència era inversa els dos anys previs. Just per sota, es situen el pernil York i la cansalada viada. En aquest cas, fins l'any 2011 el preu del pernil York va ser superior al de la cansalada viada, però aquest any 2012 l'ordre s'ha intercanviat, amb una cotització mitjana de 2,27 €/kg per la cansalada viada i 2,17 €/kg pel pernil York. Amb un preu al voltant dels 1,5 €/kg es situa l'espatlla i per últim, les peces menys valorades econòmicament són la papada i la cansalada, amb un preu mitjà per aquest any 2012 d'1,27 €/kg i 1,14 €/kg, respectivament.

Figura 128.- Evolució del preu de peces refrigerades del porc a l'engròs a fabricants durant el període 2008-2012. (Font: Mercat Carni -Ramader i Avícola de Barcelona).

Si analitzem com han evolucionat els preus de les peces refrigerades del porc a l'engròs en els darrers cinc anys, a la Taula 61, podem observar tendències molt diferents, depenent de l'any. L'any 2009, el preu de la majoria de peces del porc va anar a la baixa, respecte l'any 2008, amb l'excepció d'algunes de les peces menys valorades (cansalada viada, bacó i papada), el preu de les

quals es va incrementar. Els decrements de preus van ser molt variables: des de valors més moderats per la peça més valorada, el filet (-2,19%), fins a decrements de gairebé un 26%, per la cansalada.

Durant l'any 2010, l'evolució dels preus de les peces en la venda a l'engròs, respecte l'any anterior, va ser força variada. Així doncs, peces com la costella, el filet, el cap de llom, el pernil rodó classificat i el pernil York van incrementar el preu, mentre que altres peces com la cansalada viada, el bacó, la papada i la cansalada van disminuir de preu o l'espatlla, el llom i la llonza que es van mantenir més o menys estables, amb variacions inferiors a l'1%. Durant l'any 2010, cal destacar com a variacions més importants, l'increment del preu de la costella (19%), i la disminució del preu de la papada i la cansalada (al voltant del 29%).

Taula 61.- Variació dels preus (€/kg) de les peces refrigerades del porc a l'engròs a majoristes del període 2008-2012 (Font: Mercat Carni –Ramader i Avícola de Barcelona).

	Peces del porc	Preu (€/kg) Any 2008	Variació (%) 2009 vs 2008	Preu (€/kg) Any 2009	Variació (%) 2010 vs 2009	Preu (€/kg) Any 2010	Variació (%) 2011 vs 2010	Preu (€/kg) Any 2011	Variació (%) 2012 vs 2011	Preu (€/kg) Any 2012
A majoristes	Llonza de Girona	2,65	-14,89 ▼	2,26	-0,74 ▼	2,24	6,53 ▲	2,39	8,45 ▲	2,59
	Llom canya	3,97	-17,03 ▼	3,29	-0,94 ▼	3,26	5,37 ▲	3,44	3,66 ▲	3,56
	Costella	2,27	-6,65 ▼	2,12	19,23 ▲	2,53	8,04 ▲	2,73	7,59 ▲	2,94
	Filet	5,55	-2,19 ▼	5,43	5,26 ▲	5,72	2,25 ▲	5,85	-7,45 ▼	5,41
	Cap de llom	2,99	-17,01 ▼	2,48	6,05 ▲	2,63	3,02 ▲	2,71	0,98 ▲	2,74
A fabricants	Pernil rodó classificat	2,44	-5,65 ▼	2,30	4,01 ▲	2,39	2,66 ▲	2,46	2,37 ▲	2,51
	Pernil York	2,14	-8,00 ▼	1,97	4,60 ▲	2,06	1,93 ▲	2,10	3,71 ▲	2,17
	Espatlla s/pell	1,56	-4,51 ▼	1,49	-0,72 ▼	1,48	6,88 ▲	1,58	9,04 ▲	1,72
	Cansalada viada	1,82	4,26 ▲	1,90	-3,58 ▼	1,83	2,17 ▲	1,87	21,15 ▲	2,27
	Bacó s/os	2,25	3,55 ▲	2,33	-2,92 ▼	2,26	1,76 ▲	2,30	17,20 ▲	2,70
	Papada s/pell	1,11	16,05 ▲	1,29	-28,89 ▼	0,92	19,38 ▲	1,10	15,49 ▲	1,27
	Cansalada s/pell	1,16	-25,87 ▼	0,86	-28,74 ▼	0,61	57,09 ▲	0,96	18,20 ▲	1,14

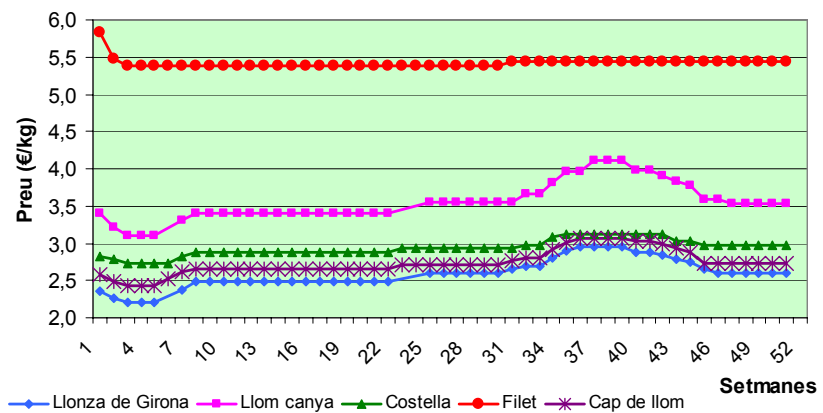
L'any 2011, hi va haver un augment generalitzat del preu de les peces del porc a l'engròs. En la majoria de productes, els increments de preu van ser moderats, però altre cop, la papada i la cansalada van destacar, amb increments del 19% i del 57%, respectivament. Durant aquest any 2012, s'ha seguit la mateixa tendència generalitzada a l'alça, sent l'única excepció el filet, la peça més valorada del porc, el preu de la qual ha descendit un 7,45%, respecte 2011. Els increments de preu han estat força variables: des d'un 1% pel cap de llom fins a un 21% la cansalada viada. Així doncs, durant aquest darrer any, en què la cotització de porc viu ha destacat considerablement respecte la darrera dècada, els preus de les peces del porc en la venda a l'engròs també s'han vist repercutits, però curiosament la peça més valorada ha seguit una tendència inversa, a la baixa, i han estat les peces menys valorades del porc les que han mostrat un increment de preu més notable.

Durant aquest període (2008-2012), la cansalada sense pell és el producte que ha sofert més canvis de preu. De l'any 2008 al 2010, el preu d'aquesta peça es reduí gairebé un 50%, passant de valer 1,16 €/kg a 0,61 €/kg. D'altra banda, en els dos anys posteriors, el preu s'ha tornat a recuperar, assolint l'any 2012 un preu molt similar al que tenia l'any 2008, abans d'aquest descens.

8.2.2.- Cotització actual productes derivats del porc, venda a l'engròs

A la Figura 129 es presenta l'evolució del preu a majoristes de diversos productes refrigerats del porc a Catalunya al llarg de les 52 setmanes de l'any 2012. Tal i com es pot apreciar, el preu de la majoria de peces (llonza, llom, costella i cap de llom) ha seguit l'evolució del preu del porc viu: un petit descens durant les primeres setmanes de l'any; un augment esglaonat del preu fins assolir preus màxims durant el mes de setembre; i a finals d'any, un altre descens. D'altra banda, el filet la seguit la seva pròpia dinàmica de preus. Com la resta de productes, va disminuir de preu a principis d'any, situant-se a 5,38 €/kg la setmana 3; es va mantenir a aquest preu fins a la setmana 30, a partir de la qual el preu s'incrementà 5 cèntims d'€/kg, cotització a què es va mantenir fins a finals d'any.

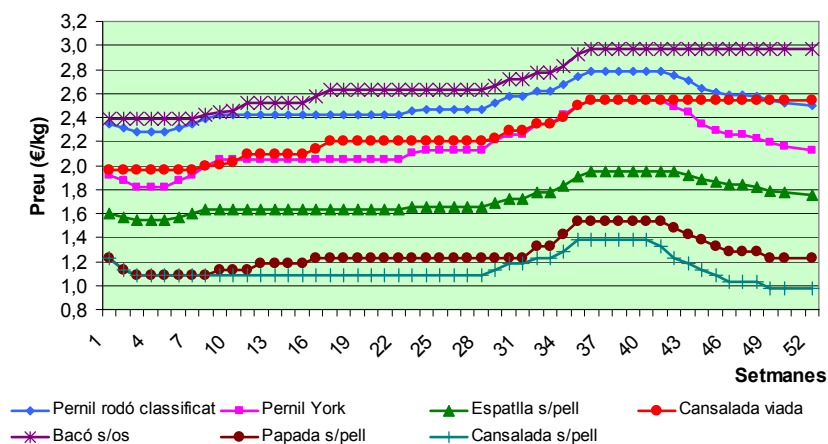
Figura 129.- Evolució setmanal del preu de peces refrigerades del porc a l'engròs a majoristes durant l'any 2012 (Font: Mercat Carni -Ramader i Avícola de Barcelona).

Les cotitzacions màximes de les peces de porc en la venda a l'engròs a majoristes durant aquest any 2012 s'han donat al setembre, amb valors de: 2,95 €/kg (llonza), 4,11 €/kg (llom), 3,13 €/kg (costella) i 3,06 €/kg (cap de llom). D'altra banda, els preus mínims s'han assolit durant les setmanes 3-5, després de la baixada de preus de principis d'any. En el cas del filet, la cotització màxima s'ha donat la primera setmana de l'any (5,83 €/kg), mentre que el preu mínim de l'any (5,38 €/kg), no ha estat un fet puntual, sinó que s'ha donat durant diversos mesos.

Quant al preu de les peces refrigerades del porc a l'engròs a fabricants, a la Figura 130 podem apreciar com l'evolució de la majoria d'elles ha seguit el patró del preu del porc viu. Tot i així, cal destacar que el decrement de preus de principis d'any no s'ha donat en el bacó ni en la cansalada viada i que la disminució de finals d'any, tampoc s'ha donat en aquestes dues peces. Així doncs, tant el preu del bacó sense os, com de la cansalada viada han augmentat al llarg de tot l'any 2012, de forma esglaonada.

Figura 130.- Evolució setmanal del preu de peces refrigerades del porc a l'engròs a fabricants durant l'any 2012 (Font: Mercat Carni –Ramader i Avícola de Barcelona).

De les peces que han seguit l'evolució de preu del porc viu, les cotitzacions màximes s'han donat durant el mes de setembre i principis d'octubre; mentre que els valors mínims han tingut lloc a finals de gener – principis de febrer, a excepció de la cansalada sense pell, que ha obtingut la cotització mínima a finals d'any (0,98 €/kg). En el cas del bacó i la cansalada, les cotitzacions mínimes es van donar a principis d'any (2,39 €/kg i 1,96 €/kg, respectivament), mentre que els valors màxims s'han donat al finalitzar l'any (2,97 €/kg i 2,54 €/kg, respectivament).

8.2.3.- Preus dels productes derivats del porc, venda al detall

A la Taula 62 es presenta el preu de venda al detall de diversos productes del porc durant aquest any 2012, així com la variació de preus entre punts de venda per a les diferents peces. Seguint la cotització de les peces porcines en la venda a l'engròs, en la venda al detall, el filet és també la part més valorada, amb un preu mitjà durant el 2012 de 8,74 €/kg. Com a segon producte més pagat a carnisseria està el llom, el qual s'ha pagat durant aquest any a un preu de 5,75 €/kg, de mitjana. Amb un preu lleugerament per sota del llom, es troben un conjunt de productes: estofat de porc (5,34 €/kg), cap de llom (5,23 €/kg), costella (5,08 €/kg) i llonza (5,05 €/kg). I el producte més econòmic, entre els analitzats, la cansalada viada, la qual s'ha pagat pel consumidor a un preu mitjà de 4,58 €/kg, durant aquest any 2012.

Quant a la variabilitat de preus entre punts de venda, a la Taula 62 podem observar com el llom i la llonza són els productes porcins amb un major coeficient de variació. Així doncs, durant aquest any 2012, ens hem trobat pel llom diferències de preu de fins a 3,41 €/kg o de 2,57 €/kg en el cas de la llonza de porc. D'altra banda, la major uniformitat de preus entre punts de venda s'ha donat per la carn d'estofat de porc i la cansalada viada, productes amb un menor coeficient de variació.

Taula 62.- Preus mitjans, màxims i mínims (€/kg) de diverses peces refrigerades de carn de porc en diferents punt de venda al consumidor del 2012 (GGP_UdL. Enquesta directa).

Preus de diverses peces refrigerades de carn de porc en diferents punts de venda al consumidor l'any 2012 (€/kg)					
Productes	Mitjana	Màxim	Mínim	Desviació típica	Coefficient de variació
Filet de porc	8,74	11,00	7,54	1,43	16,30
Llom de porc	5,75	8,05	4,64	1,31	22,86
Cap de llom	5,23	5,72	4,48	0,55	10,50
Costella a trossos	5,08	5,82	4,55	0,43	8,54
Llonza de porc	5,05	6,45	3,88	0,92	18,19
Estofat de porc	5,34	5,63	4,86	0,28	5,17
Cansalada viada	4,58	4,95	4,20	0,30	6,45

Si ens fixem en com ha evolucionat el preu de les diferents peces al llarg dels mesos de l'any 2012, observem com els preus màxims s'han donat en la majoria de peces o el mes de setembre o el mes d'octubre, fet que mostraria un cert paral·lelisme amb els preus de la venda a l'engròs i del porc viu. Tot i així, en el cas del filet el preu màxim s'ha retardat un mes, al novembre o en el cas de l'estofat de porc i la cansalada viada, dos mesos, al desembre. De totes maneres, cal tenir en compte que al setembre va canviar l'IVA, passant del 8% al 10%, fet que també ajudaria a l'increment de preu durant aquest mes.

Respecte l'any 2011, el preu de la majoria de peces del porc en la venda al detall s'ha incrementat (Taula 63), amb l'excepció del cap de llom (-1,53%) i del filet (-2,19%). En el cas del filet, aquest descens ja es mostrava en la venda a l'engròs (Taula 61). Entre els increments de preu, els més destacats són el de l'estofat de porc (8,49%) i de la cansalada viada (5,74%).

Taula 63.- Preus (€/kg) de diverses peces refrigerades de carn de porc en diferents punt de venda al consumidor del 2011 i 2012 (GGP_UdL. Enquesta directa).

Preus de diverses peces refrigerades de carn de porc en diferents punt de venda al consumidor l'any 2011 i 2012 (€/kg)			
PRODUCTES	Any 2011	Any 2012	Variació (%) respecte 2011
Filet de porc	8,94	8,74	-2,19 ▼
Llom de porc	5,62	5,75	2,38 ▲
Cap de llom	5,32	5,23	-1,53 ▼
Costella a trossos	4,85	5,08	4,91 ▲
Llonza de porc	4,87	5,05	3,72 ▲
Estofat de porc	4,92	5,34	8,49 ▲
Cansalada viada	4,33	4,58	5,74 ▲

Si comparem els preus de les peces del porc en la venda a l'engròs i en la venda al detall (Taula 63), obtenim que en els productes més econòmics (cansalada viada i la llonza) és on el marge respecte el preu de venda a l'engròs és major, mentre que en les peces més pagades (filet i llom) és on el marge és menor en percentatge, respecte el preu de venda a l'engròs. A aquest marge entre els dos preus de venda, majorista i minorista li correspon els costos i benefici comercial.

Taula 64.- Marge de preus de venda a l'engròs i al detall de diverses peces refrigerades de carn de porc l'any 2012 (GGP_UdL. Enquesta directa).

Marge de preus de venda a l'engròs i al detall l'any 2012			
PRODUCTES	Venda a l'engròs (€/kg)	Venda al detall (€/kg)	Marge (%)
Llom canya	3,56	5,75	61,4
Cansalada viada	2,27	4,58	101,8
Llonza	2,59	5,05	95,1
Costella	2,94	5,08	72,9
Filet	5,41	8,74	61,6
Cap de llom	2,74	5,23	91,2

8.3.- Fonts

- **DAAM**, Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.
- **Mercolleida**, "Boletín informativo agropecuario de la lonja de Mercolleida"
- **Mercat Carni Ramader i Avícola de Barcelona**
- **GGP_UdL** Grup Gestió Porcina (Departament de Producció Animal, Universitat de Lleida). Enquesta directa punts de venda.

9.- Estudi de la cadena de valor de la carn de porcí

Resum

La cadena de valor de la carn de porc s'estructura en tres fases: producció, sacrifici-transformació i distribució-venda. Durant l'any 2012, la fase de producció ha assolit gairebé els 7 milions de caps de cens en 5.983 explotacions de porcí, les quals han suportat un cost mitjà de 129,58 €/porc de 105 kg produït. Això s'ha traduït en l'etapa de sacrifici-transformació amb un sacrifici màxim, de 18.400 milers de caps de porcí, els quals s'han pagat al ramader a un preu mitjà de 139,39 € per porc de 105 kg. La variació de les cotitzacions mitjanes de les peces refrigerades del porc a l'engròs i al detall respecte l'any 2011, han estat variables, algunes a l'alça i altres a la baixa.

Entre les tres fases que formen la cadena de valor de porcí, existeix una gran diferència de preus entre el preu en origen que el ramader percep per els seus porcs engreixats, i el preu que es troba el consumidor quan compra els productes de carn de porc a les botigues.

El cost mitjà en la fase de producció durant l'any 2012 ha estat de 1,624 €/kg canal, els costos de la fase de distribució- venda han estat de 1,526 €/kg carn i els de sacrifici- transformació de 0,58 €/kg carn.

El valor afegit es distribueix en un 41,4% a la fase de producció, un 15,8% a la fase de sacrifici-transformació i un 42,8% a la fase de distribució – venda.

9.1.- Descripció de l'estructura de la cadena de valor de la carn de porcí

La cadena de valor de la carn de porc s'estructura en tres fases que inclouen varies etapes, en les quals participen un nombre variable d'agents:

- Fase de PRODUCCIÓ
- Fase de SACRIFICI -TRANSFORMACIÓ
- Fase de DISTRIBUCIÓ – VENDA

En cada una de les fases que componen la cadena de valor, s'ha identificat els agents implicats i les activitats que realitzen amb l'objectiu principal de produir carn i contribuir així a la cadena alimentària.

Cal dir, que l'estudi que es presenta tracta l'anàlisi de la cadena de valor per els productes de carn de porc destinats al comerç de Catalunya o Espanya. Seria interessant desenvolupar aquest tipus d'anàlisis pels productes porcins destinats al mercat exterior (Europa i països tercers).

Figura 131.- Estructura de la cadena de valor de la carn de porc (Font: Observatorio de los Alimentos, 2009).

9.1.1.- Fase de producció

En la fase de producció, durant l'any 2012, tant el cens de porcs com el nombre d'explotacions han disminuït respecte el 2011. Quant al règim de tinença, la propietat continua dominant en les explotacions de mares (74,6%). D'altra banda, en les explotacions d'engreix és la integració el règim majoritari (77,6%). El cost de producció d'un porc a 105 kg l'any 2012 ha estat 129,58 €/kg, un 4,66% major respecte el 2011 (123,81 €/kg).

Figura 132.- Fase de producció a Catalunya el 2012 (Font: Elaboració pròpia a partir de dades del DAAM).

	Producció								
	Cens		Variació (%)	Nº explotacions		Variació (%)	Cost producció (€/porc 105 kg)		Variació (%)
	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012	2011	2012	2011-2012
Catalunya	6.991.542	6.840.973	-2,15	6.254	5.983	-4,33	123,81	129,58	4,66
Barcelona	1.813.722	1.783.321	-1,68	1.715	1.655	-3,50			
Girona	911.499	879.767	-3,48	1.091	1.058	-3,02			
Lleida	3.845.642	3.717.122	-3,34	3.014	2.855	-5,28			
Tarragona	420.679	460.763	9,53	434	415	-4,38			

9.1.2.- Fase de sacrifici – transformació

A la fase de sacrifici - transformació es situen els escorxadors, les sales d'especejament i filetejat, i la indústria de transformació de productes elaborats derivats del porc (Figura 133).

Figura 133.- Fase de sacrifici - transformació a Catalunya el 2012 (Font: Elaboració pròpia a partir de dades del DAAM (dades provisionals).

	Sacrifici - Transformació Catalunya		Variació 2011-2012
	2011	2012	
Caps	17.449.851	18.398.084	5,43
Tones canal	1.417.966	1.476.840	4,15
Escorxadors	54	52	-3,70
Preu venda escorxador	122,75	139,39	13,56

L'any 2012, tant el nombre de caps sacrificats, com la producció de carn de porc en tones han augmentat lleugerament, entre un 4%-5% respecte el 2011, segons dades provisionals facilitades pel DAAM. El preu mitjà de venda del porc a 105 kg a escorxador s'ha incrementat un 11,11% entre l'any 2011 (122,75 €/kg) i el 2012 (136,39 €/kg).

9.1.3.- Fase de distribució - venda

Figura 134.- Fase de venda a l'engròs a Catalunya el 2012 (Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Mercat Carni-Ramader i Avícola de Barcelona).

	Distribució - Venda (€/kg)					
	2011		2012		Variació (%)	Variació (%)
	Engròs	Detall	Engròs	Detall	Engròs	Detall
Ulonza	2,39	4,82	2,59	5,05	8,37	4,77
Ullom canya	3,44	5,55	3,56	5,75	3,49	3,60
Costella	2,31	4,8	2,94	5,08	27,27	5,83
Filet	5,85	8,86	5,41	8,74	-7,52	-1,35
Cap de llom	2,71	5,33	2,74	5,23	1,11	-1,88

Tant els preus de venda a l'engròs com al detall de productes de carn de porc, l'any 2012, han tendit a l'alça respecte l'any 2011.

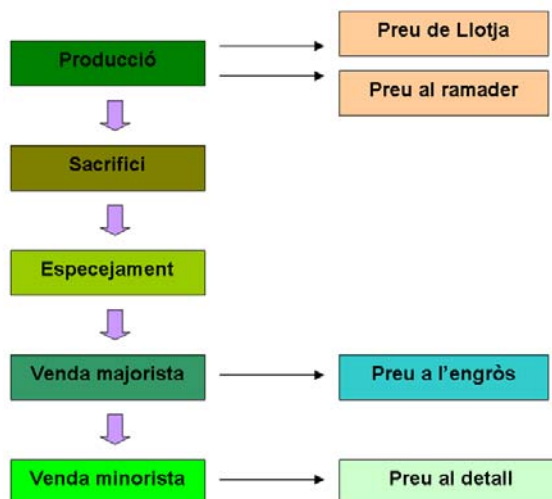
9.2.- Anàlisi econòmic de la cadena de la carn de porcí a Catalunya l'any 2012

9.2.1.- Metodologia

Per analitzar la cadena de valor de la carn de porc a Catalunya des del punt de vista econòmic, es parteix del flux de producció en les diverses etapes de la cadena, dels preus d'entrada i sortida d'aquestes fases.

El flux de material i capital de la cadena de valor de la carn de porc, passa per diverses fases com són la producció, el sacrifici, l'especejament, la venda majorista i la venda minorista. De les fases de la cadena es recopila informació de la fase de producció, obtenint el preu a mercat/llotja i el preu al ramader; de la fase de venda majorista es disposa de preus de productes carnis de porcí a minorista; i de la fase de venda minorista es disposa de preus de productes carnis de porcí al consumidor (Figura 135).

Figura 135.- Flux d'animals i productes en la cadena de valor de la carn de porc (Font: Elaboració pròpia).

9.2.2.- Dades econòmiques de la cadena de valor de la carn de porcí

Les dades disponibles corresponen a la fase de producció (preu mercat/llotja i preu al ramader); en la fase venda majorista (preus de productes carnis de porcí venuts a minorista); i en la venda minorista, (preus de productes carnis de porcí venuts al consumidor).

En l'anàlisi econòmic de la cadena, ens basarem amb canals senceres de porc, amb el qual caldrà ponderar els preus de les diverses parts d'una canal amb el pes relatiu de les diferents parts d'una canal de porc. Per dur a terme aquest càlcul, s'ha considerat com a pes relatiu de les diferents parts d'una canal de porc (Taula 65), el publicat a l'estudi del MAGRAMA (2009) citat anteriorment.

Taula 65.- **Pes relatiu de les diferents parts d'una canal de porc** (Font: MAGRAMA, 2009).

Parts de la canal	Percentatge canal (%)
Pernil	27
Espatlla	15
Llonza	20
Cansalada viada	14
Papada	4
Cap	3
Resta	18

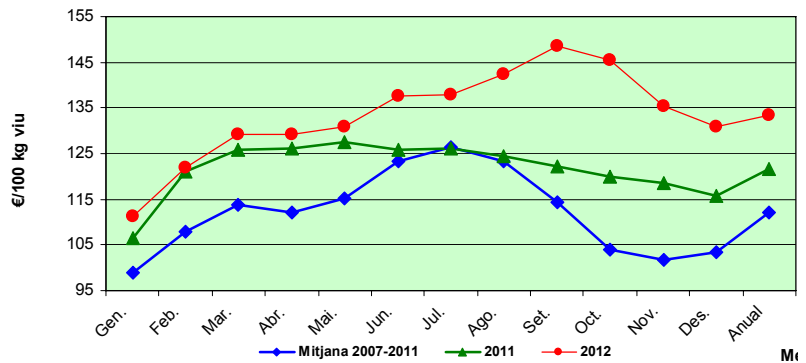
9.2.2.1.- Preus en producció

El preu de mercat/llotja s'ha considerat com a referència el preu a Mercolleida, on el preu mitjà del porc de Lleida el 2012 és de 1,339 euros/kg viu.

El preu mitjà percebut pel pagès el 2012 a Catalunya, és de 133,39 €/100 kg viu, d'acord a les dades publicades pel DAAM. En l'anàlisi de la cadena treballarem amb €/kg canal, i per convertir-ho en aquestes unitats, es suposa un rendiment entre el pes viu i el pes de canal del 76%. Així doncs, l'any 2012 aquest preu de 133,39 €/100 kg viu és equivalent a 1,62 €/kg canal.

A la Figura 136, es detalla l'evolució del preu percebut pel ramader del porc d'engreix entrat a escorxador, al llarg dels últims cinc anys.

Figura 136.- Evolució del preu percebut pel ramader del porc d'engreix entrat a escorxador, al llarg dels últims cinc anys (2007-2012) (Font: DAAM).

9.2.2.2.- Preus de venda majorista

En el preu de venda majorista s'ha considerat la mitjana dels preus de venda a l'engròs de diferents productes refrigerats de porc l'any 2012 publicat pel Mercat Carni-Ramader i Avícola de Barcelona, tal i com es mostra en la següent Taula 66, on s'indica a més del preu mitjà, el preu màxim i preu mínim de cadascun dels productes durant l'any 2012.

Taula 66.- Preus mitjans de venda de peces refrigerades de porc a l'engròs a Catalunya el 2012 (Font: Mercat Carni-Ramader i Avícola de Barcelona).

2012	Preu canal classe 2a (R 76%) (€/kg) ¹	Cotització de les peces refrigerades del porc a l'engròs (€/kg) amb taxes per a la destrucció												
		A majoristes					A fabricants							
		Llonza Girona	Llom canya	Costella	Filet	Cap de llom	Pernil rodó classificat	Pernil York	Espatlla s/pell	Cansalada viada	Bacó s/os	Papada s/pell	Cansalada s/pell	
MÀXIM	1,961	2,95	4,11	3,13	5,83	3,06	2,78	2,54	1,95	2,54	2,97	1,53	1,38	
MÍNIM	1,450	2,21	3,11	2,73	5,38	2,43	2,28	1,82	1,54	1,96	2,39	1,08	0,98	
MITJANA	1,758	2,59	3,56	2,94	5,41	2,74	2,51	2,17	1,72	2,27	2,70	1,27	1,14	

En les Figures 137 i 138, s'observa l'evolució interanual dels preus a l'engròs dels productes refrigerats del porc, on veiem peces del porc amb preus estables al llarg de l'any i altres on el preu evoluciona segons l'època de l'any.

Figura 137.- Evolució dels preus mitjans de venda de peces refrigerades de porc a l'engròs a Catalunya el 2012 (Font: Mercat Carni-Ramader i Avícola de Barcelona).

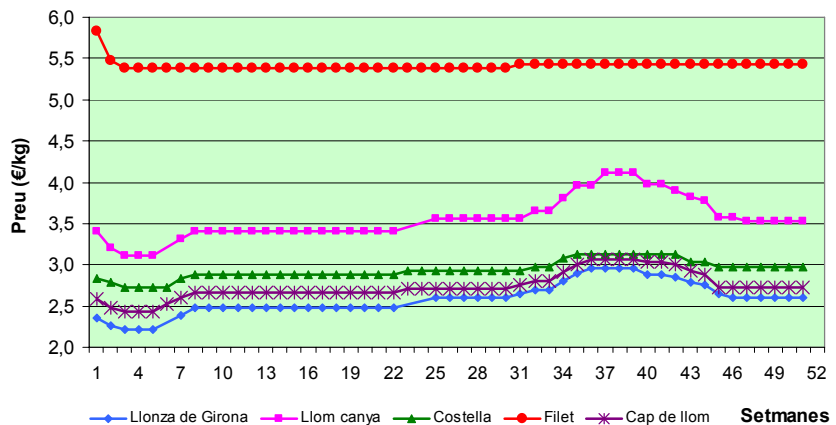
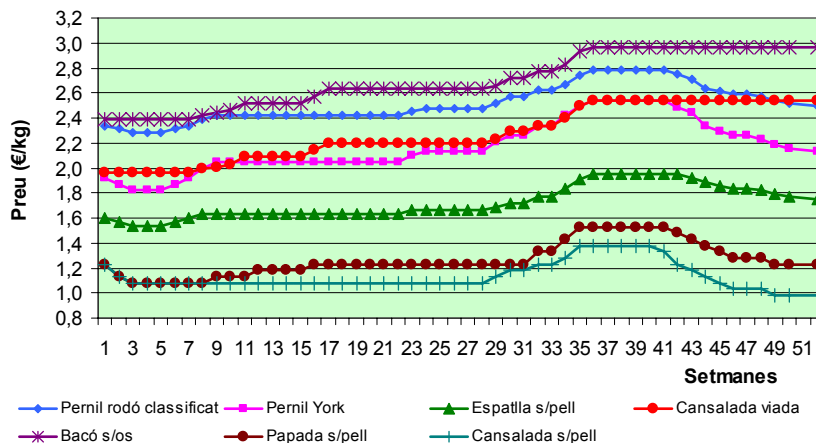

Figura 138.- Evolució dels preus mitjans de venda de peces refrigerades de porc a l'engròs a Catalunya el 2012 (Font: Mercat Carni-Ramader i Avícola de Barcelona).

Per determinar el preu de venda a l'engròs d'una canal (Taula 67), s'ha ponderat el preu mitjà de cada peça amb l'escandall de la canal del MAGRAMA. Aquest preu de venda a l'engròs l'any 2012 es situa en 2,42 €/kg canal, uns catorze cèntims d'€/kg canal major que l'any 2011, quan el preu fou de 2,28 €/kg canal.

Taula 67.- Ponderació dels preus de venda a l'engròs de l'any 2012 i el pes relatiu de les peces d'una canal de porc (Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Mercat Carni-Ramader i Avícola de Barcelona i MAGRAMA).

Peces del porc	Llonza Girona	Llom canya	Costella	Filet	Cap de llom	Pernil rodó classificat	Pernil York	Espatlla s/pell	Cansalada viada	Bacó s/os	Cansalada s/pell	Resta	Preu canal a l'engròs
Preu engròs (€/kg canal)	2,59	3,56	2,94	5,41	2,74	2,51	2,17	1,72	2,60	2,70	1,14	2,00	2,42
Escandall MAGRAMA (%)	20					26,5		15	14	24,5			

9.2.2.3.- Preus de venda minorista

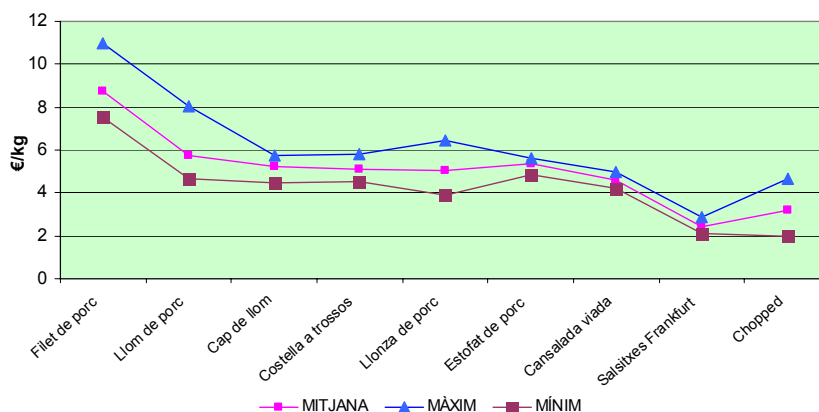
El preu de venda minorista correspon als preus de venda al detall de diferents productes refrigerats de porc obtingut de les enquestes a diferents punt de venda realitzades pel Grup Gestió Porcina (Departament de Producció Animal, Universitat de Lleida) (Taula 68).

Taula 68.- Preus mitjans de venda de peces refrigerades de porc al detall a Catalunya el 2012 (Font: Elaboració pròpia a partir de dades de GGP_UdL).

2012	Preu màxim, mínim i mitjà de venda al detall de productes refrigerats del porc l'any 2012								
	Llonza	Llom	Costella	Filet	Cap de llom	Pernil rodó	Espatlla	Cansalada viada	Altres
MÀXIM	6,45	8,05	5,82	11,00	5,72	6,53	4,80	4,95	5,63
MÍNIM	3,88	4,64	4,55	7,54	4,48	4,88	4,63	4,20	4,86
MITJANA	5,05	5,75	5,08	8,74	5,23	5,70	4,72	4,58	5,34

A continuació a la Figura 160, es mostra de forma gràfica el preus mitjans, màxims i mínims de peces refrigerades de porc en la venda al detall, en la qual s'observa com el rang de preu dels diversos productes. En alguns d'ells el rang és més estret i en altres més ampli.

Figura 160.- Rang (mitjana, màxim i mínim) dels preus mitjans de venda de peces refrigerades de porc al detall a Catalunya el 2012 (Font: Elaboració pròpia a partir de dades de GGP_UdL).

Per determinar el preu de venda al detall en canal sencera s'ha utilitzat el mateix mètode que en els preus de venda majorista. S'ha ponderat el preu mitjà de cada peça amb l'escandall de la canal del MAGRAMA (Taula 65). L'any 2012, el preu de venda al detall de productes carnis de porc es situa en 4,58 €/kg canal, preu augmentat respecte l'any 2011 (3,91 €/kg canal).

Taula 69.- Ponderació dels preus de venda al detall de l'any 2012 i el pes relatiu de les peces d'una canal de porc (Font: Elaboració pròpia a partir de dades del GGP_UdL i MAGRAMA).

Peces del porc	Llonza de porc	Llom de porc	Costella de porc	Filet de porc	Cap de llom	Pernil rodó	Espatlla	Cansalada viada	Resta	Preu canal al detall
Preu detall (€/kg canal)	5,05	5,75	5,08	8,74	5,23	5,70	4,72	4,58	2,13	4,58
Escandall MARM (%)	20					26,5	15	14	24,5	

Tant el preu a minorista com el preu a consumidor es refereix al preu d'algunes parts d'una canal de porc (Figura 161), les quals representen significativament una canal sencera de porc.

Figura 161.- Especejament d'una canal de porc segons el sistema de referència europeu (Font: IRTA).

9.2.2.4.- Costos en la fase de producció

Els costos de la fase de producció de les explotacions porcines catalanes s'han obtingut de l'informe A2 (Índexs econòmics) elaborat pel Grup Gestió Porcina (Departament de Producció Animal, Universitat de Lleida). A continuació es detallen els costos totals en euros per animal de les diverses fases de la producció porcina (Taula 70).

L'any 2012, el cost de produir un porc a 105 kg viu és de 129,79 €/porc engreixat. Respecte l'any 2011, aquest preu ha augmentat en 5,98 €/porc engreixat, degut a l'elevat cost de la partida de l'alimentació.

Taula 70.- Índexs econòmics de producció a Catalunya el 2012 (Font: GGP_UdL).

ANY 2012					
PARÀMETRES	ÍNDEXS ECONÒMICS	FASES			
		Mares	Transició	Engreix	TOTAL
PREUS (€/unitat)					
Compra	truja reposició	190*			190
	truja rebuig	201*			201
Venda	Preu mercolleida (€/kg)			1,339	1,339
	Porc d'engreix net (105 kg)			136,4	136,4
COSTOS					
COSTOS VARIABLES		Mares (€/garrí deslletat)	Transició (€/garrí)	Engreix (€/porc engreixat)	TOTAL (€/porc engreixat a 105 kg)
Alimentació	Mares	13,22			14,04
	Transició		10,83		11,14
	Engreix			71,69	71,01
	TOTAL	13,22	10,83	71,69	96,18
Reproducció	Inseminació (dosis + material)	0,74			0,79
Reposició	Inclou compra, truja de rebuig, pinso fins la 1a cubrició	1,40			1,38
Medicaments	Cost medicaments	1,90	1,23	1,47	4,74
TOTAL COSTOS VARIABLES		17,26	12,06	73,16	103,09
COSTOS FIXES		Mares (€/garrí deslletat)	Transició (€/garrí)	Engreix (€/porc engreixat)	TOTAL (€/porc engreixat a 105 kg)
COSTOS FIXES + INTEGRACIÓ		10,66	3,54	11,85	26,70
COSTOS TOTALS		Mares (€/garrí deslletat)	Transició (€/garrí)	Engreix (€/porc engreixat)	TOTAL (€/porc engreixat a 105 kg)
COSTOS TOTALS		27,92	15,60	85,01	129,79

9.2.3.- Distribució dels costos en la cadena de valor de la carn de porcí

El coneixement dels costos en cada una de les fases de la cadena, i de les parts de què es compona, serà el punt de referència en l'anàlisi de la cadena (Taula 72). En aquest cas, només es disposa d'informació detallada de la fase de producció (Taula 71).

Per determinar el costos en euros per quilogram de canal, a partir del cost en euros per animal que correspon a una explotació de cycle tancat, cal convertir-ho amb el pes viu final i el rendiment de la canal. A la Taula 72 es presenta el cost de la fase de producció (129,79 €/porc engreixat), el qual es correspon amb un cost de 1,626 €/kg de canal, segons un pes viu dels porcs engreixats de 105 kg i un rendiment de canal del 76%.

Taula 71.- **Costos de producció a Catalunya el 2012** (Font: Elaboració pròpia a partir de dades del GGP_UdL).

Catalunya 2012	€/porc engreixat	€/kg viu	€/kg canal
COST PRODUCCIÓ	129,79	1,236	1,626

En segon lloc, els costos de distribució – venda s’han calculat a partir de la diferència del valor afegit entre les dues fases, i del marge econòmic estimat d’aquesta fase de la cadena. S’ha partit del preu de venda al detall sense iva (4,24 €/ kg canal), el preu de venda a l’engròs-sortida especejament (2,42 €/kg canal), i del benefici estimat en aquesta fase que es considera del 5% segons enquestes directes a punts de venda i l’informe del MAGRAMA.

Els costos de sacrifici- transformació s’han obtingut de la mateixa forma que l’anterior. S’ha partit del preu de venda a l’engròs (2,42 €/kg canal), i el preu de compra com el preu percebut pel ramader (1,76 €/ kg canal). El benefici estimat en aquesta fase és del 5%, segons l’informe del MAGRAMA (2009). Els costos d’aquesta fase de la cadena són merament estimacions ja que no disposem de dades del sector i es consideren uns costos sacrifici- transformació de 0,580 €/kg canal.

A la Taula 73, es mostra la distribució dels costos en la cadena de valor de la carn de porc a Catalunya durant l’any 2012.

Taula 72.- **Costos de les diverses fases de la cadena de valor de la carn de porc a Catalunya el 2012** (Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Mercat Carni-Ramader i Avícola de Barcelona, DAAM, MAGRAMA, GGP_UdL).

	COSTOS DE SACRIFICI- TRANSFORMACIÓ	COSTOS DISTRIBUCIÓ - VENDA
COSTOS DE PRODUCCIÓ		
1,624	0,58*	1,526*

*Costos estimats a partir dels valors de benefici publicats per l’informe del MARM del 2009.

En comparació amb 2011, la distribució de costos en les tres fases de la cadena ha variat sensiblement, ja que els costos de producció i els costos de distribució-venda han augmentat respecte el darrer any, mentre el cost de sacrifici- transformació ha disminuït.

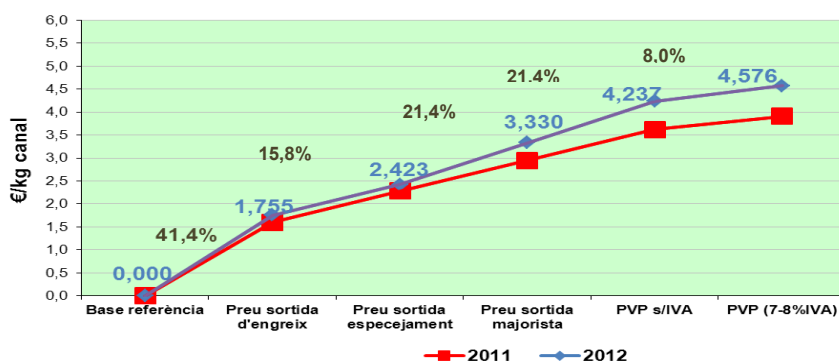
9.2.4.- Distribució del valor afegit en la cadena de valor de la carn de porcí

Per obtenir la distribució del valor afegit de la cadena de la carn de porc s'han processat les dades de Catalunya calculades anteriorment i resumides a la Taula 73.

Taula 73.- Preus de les diverses fases de la cadena de valor de la carn de porc (€/kg canal) a Catalunya el 2011 i 2012 (Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Mercat Carni-Ramader i Avícola de Barcelona, DAAM, MAGRAMA, GGP_UdL).

CATALUNYA	Euros per fase		Costos acumulats (€)		Valor afegit (%)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Base referència	0,000	0,000				
Costos de producció	1,552	1,624	1,552	1,624	44,2%	41,4%
Preu sortida d'engreix	1,601	1,755				
Costos especejament	0,599	0,580	2,151	2,204	18,8%	15,8%
Preu sortida especejament	2,280	2,423				
Costos majorista	0,556	0,786	2,707	2,990	18,5%	21,4%
Preu sortida majorista	2,950	3,330				
Costos minorista	0,523	0,740	3,229	3,730	18,5%	21,4%
PVP s/IVA	3,620	4,237				
PVP (8% IVA)	3,910	4,576			8,0%	8,0%

Figura 162.- Valor afegit a les diferents fases de la cadena de la carn de porcí a Catalunya el 2011 i 2012 (Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Mercat Carni-Ramader i Avícola de Barcelona, DAAM, MAGRAMA, GGP_UdL).

9.3.- Conclusions

La cadena de valor de la carn de porcí es divideix en tres fases: producció, sacrifici -transformació i distribució - venda. La producció es concentra majoritàriament en la província de Lleida, amb ramaders que treballen de forma integrada (la majoria de la producció de porcs d'engreix) i altres de forma independent (sistema majoritari en explotacions de mares). El sacrifici de bestiar porcí i transformació de carn de porcí, es situen a la província de Girona i Barcelona, al voltant dels eixos de comunicació, a diferència de la zona de producció.

A Catalunya, la producció porcina és la base del sector agroalimentari català. L'any 2012 comptem amb un cens de 6.840.973 caps, repartit en 5.983 explotacions de bestiar porcí, capaces d'aportar al mercat més de 18.398.084 caps de bestiar porcí per sacrificar, amb una producció de 1.476.840 tones de carn.

L'any 2012, els preu de venda en les diverses fases de la cadena (sortida engreix, sortida especejament i venda majorista) han augmentat.

El costos de les diferents fases de la cadena, han estat variables respecte l'any anterior (2011): el cost del porc d'engreix i els costos de distribució-venda han augmentat, mentre que els costos de sacrifici- transformació han disminuït lleugerament.

El valor afegit de la fase de producció, de la fase de sacrifici-transformació i de la fase distribució-venda han disminuït respecte l'any 2011.

9.4.- Fonts

- **DAAM**, Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.
- **MAGRAMA**, Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente.
- **Mercat Carni-Ramader i Avícola de Barcelona**
- **MAGRAMA, 2009**. Estudio de la cadena de valor y formación de precios del sector de la carne de cerdo de capa blanca. Observatorio de precios de los alimentos del MAGRAMA.
- **GGP_UdL**. Grup Gestió Porcina (Departament de Producció Animal, UdL)